

Inspraakbundel

**Zienswijzen op Milieueffectrapportage en Integrale Effectenanalyse
'Gaswinning VDW'**

Inspraakpunt Bureau Energieprojecten
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN
www.bureau-energieprojecten.nl

INHOUDSOPGAVE

Woord vooraf	3
Kennisgeving.....	4

MONDELINGE, SCHRIFTELIJKE EN DIGITALE REACTIES EN ZIENSWIJZEN:

Opzoektabel mondelinge, schriftelijke en digitale reacties	8
Alfabetisch overzicht organisaties en reacties	10
Zienswijze 202200223 tot en met 202200279	11

Woord vooraf

Van dinsdag 10 mei 2022 tot en met maandag 6 juni 2022 lag de 1e fase van het Milieueffectrapport (plan-MER ofwel MER fase 1) samen met de Integrale Effectenanalyse (IEA) officieel ter inzage voor het project gaswinning VDW. Iedereen kon gedurende deze termijn op het Milieueffectrapport en de Integrale Effectenanalyse reageren.

Wat gaat er gebeuren?

Vermilion Energy Netherlands B.V. (Vermilion) produceert op meerdere locaties in Nederland aardgas uit kleine gasvelden. De gasvelden VDW-A en VDW-B liggen op een diepte van circa 2 km en zijn niet eerder in productie genomen. De gasvelden maken deel uit van de bestaande winningsvergunningen met de naam Gorredijk en Drenthe VI en liggen onder de gemeenten Westerveld en Weststellingwerf. Op een geschikte plek boven de gasvelden wil Vermilion een gaswinningslocatie aanleggen en vanaf die locatie één tot drie putten boren. De putten worden aangesloten op het bestaande gastransportsysteem van Vermilion. Na overleg met de omgeving zijn er 9 mogelijkheden voor de uiteindelijke plek van de winningslocatie.

Waarom is dit project nodig?

Nederland werkt aan een duurzame, veilige en betrouwbare energievoorziening.

Om de klimaatdoelen van Parijs te halen, bouwen we in Nederland het gebruik van fossiele brandstoffen als aardgas geleidelijk af. Zolang alternatieven voor het gebruik van aardgas nog onvoldoende beschikbaar zijn, is de winning van aardgas nodig.

De voorkeur is om dit gas te winnen in eigen land, zolang dit veilig kan. Dit draagt bij aan de onafhankelijkheid van Nederland op het gebied van de energievoorziening.

Het levert bovendien werkgelegenheid op en leidt tot 30% minder CO₂-uitstoot.

Meer informatie over gaswinning uit kleine gasvelden vindt u op:

www.rijksoverheid.nl/gaswinningkleinegasvelden

Wat is een Milieueffectrapportage (MER) en een Integrale effectenanalyse (IEA)?

Een MER brengt de milieueffecten in beeld, zoals de effecten op natuur, bodem, water en gebruiksfuncties. Op deze wijze kan kennis over deze effecten een volwaardige rol spelen bij de besluitvorming. Het MER in dit project bestaat uit 2 onderdelen namelijk het plan-MER (MER fase 1) en het project-MER (MER fase 2). De 1e fase richt zich op de bovengrondse effecten en is de basis voor de locatiekeuze en het projectbesluit. De 2e fase richt zich meer op de ondergrond en is van belang voor de te verlenen vergunningen. De IEA brengt naast de milieueffecten ook de omgeving, kosten, techniek en toekomstvastheid in beeld. Daarmee worden de voor- en nadelen van de verschillende locaties duidelijk en daarmee komt ook in beeld naar welke locaties de voorkeur uit kan gaan.

Waar kon u de stukken inzien?

U kon het MER en de IEA begin mei 2022 inzien op de website Externe link:www.rvo.nl/gaswinning-vdw. De stukken kon u ook inzien tijdens reguliere openingstijden bij de volgende locaties:

- Gemeentehuis Weststellingwerf, Griffioenpark 1 te Wolvega
- Gemeentehuis Westerveld, Raadhuislaan 1 te Diever

Informatiebijeenkomst

Op dinsdag 17 mei 2022 was u welkom bij de informatiebijeenkomst die het ministerie van Economische Zaken en Klimaat samen met Vermilion organiseert. De bijeenkomst vond plaats in: Ons Dorpshuis Wilhelminaoord, Linthorst Homanstraat 14, in Wilhelminaoord.

Zienswijzen

Op de Milieueffectrapportage en Integrale Effectenanalyse zijn binnen de reactietermijn in totaal 45 zienswijzen binnengekomen (waarvan 39 uniek). De zienswijzen zijn integraal opgenomen in deze inspraakbundel. U kunt deze inspraakbundel downloaden van www.bureau-energieprojecten.nl.

Wat is de verdere procedure?

Na de zomervakantie 2022 kiest de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat welke gaswinningslocatie de voorkeur heeft. Dit is het voorkeursalternatief. De Staatssecretaris maakt in overleg met de Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening hiervoor een keuze uit de onderzochte gaswinningslocaties. De keuze wordt gemaakt op basis van de IEA (incl. de MER fase 1), de reacties hier op, het advies van de regionale overheden en het advies van de Commissie voor de milieueffectrapportage op het plan-MER (MER fase 1).

Op basis van de onderzoeken en overleg met meerdere betrokken partijen ontstaat voor dit moment het beeld dat rekening houdend met het grote belang van onder meer het werelderfgoed, de natuur en de technische mogelijkheden de keuze voor de beste locatie waarschijnlijk zal zijn een keuze tussen de locaties 6 en 7. Daarbij kan nog bedacht worden dat het nadeel voor natuur door stikstofemissie zich beperkt tot de aanlegfase van de mijnbouwlocatie en dat meerdere nadelen in de verdere planuitwerking soms door maatregelen kunnen worden verminderd of voorkomen. Na de keuze van het voorkeursalternatief wordt dit alternatief verder onderzocht en uitgewerkt in de MER fase 2 en zal een ruimtelijk plan worden gemaakt (projectbesluit) en zullen vergunningen worden aangevraagd.

Hoe verloopt daarna de verdere besluitvorming

De Staatssecretaris van EZK stelt in het komende jaar in samenspraak met de Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening voor het voorkeursalternatief een rijksinpassingsplan of projectbesluit op. Dit wordt voorbereid in één gecoördineerde procedure samen met een aantal andere besluiten die voor het project nodig zijn (vergunningen en ontheffingen). De Staatssecretaris van EZK coördineert de procedure conform de Rijkscoördinatieregeling (RCR). Naar verwachting treedt 1 januari 2023 de nieuwe Omgevingswet in werking, waar de RCR-procedure in opgenomen wordt. Daarom wordt voor dit project vanaf de start gewerkt in de lijn van de nieuwe Omgevingswet.

Wilt u meer weten?

Meer informatie over gaswinning VDW en alle bijbehorende stukken vindt u op Externe link:www.rvo.nl/gaswinning-vdw. Heeft u naar aanleiding daarvan nog vragen? Dan kunt u Bureau Energieprojecten bellen op 070 379 89 79.

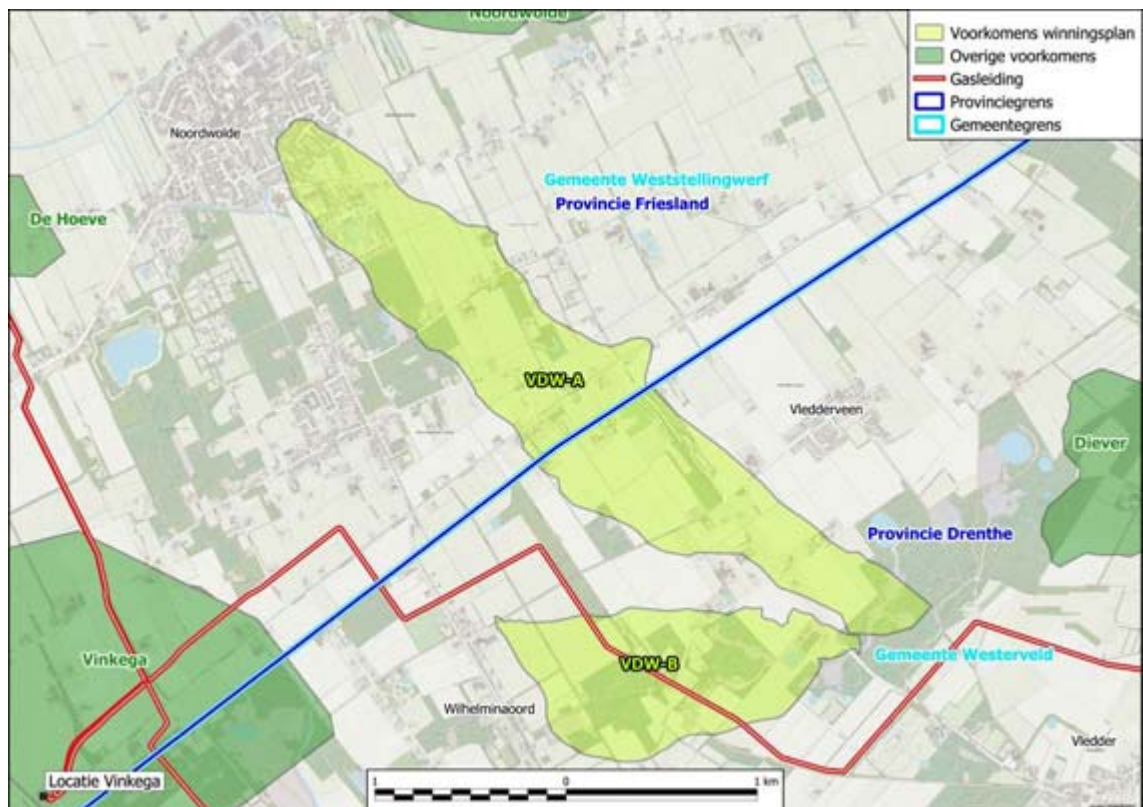
Kennisgeving Milieueffectrapportage en Integrale Effectenanalyse gaswinning VDW, Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Van dinsdag 10 mei 2022 tot en met maandag 6 juni 2022 ligt de 1^e fase van het Milieueffectrapport (plan-MER ofwel MER fase 1) samen met de Integrale Effectenanalyse (IEA) officieel ter inzage voor het project gaswinning VDW. De stukken worden zodra deze gereed zijn op de website gezet. Dit is naar verwachting begin mei 2022.

U kunt in de periode van 10 mei 2022 tot en met 6 juni 2022 reageren op de stukken door het indienen van een reactie.

Wat gaat er gebeuren?

Vermilion Energy Netherlands B.V. (Vermilion) produceert op meerdere locaties in Nederland aardgas uit kleine gasvelden. De gasvelden VDW-A en VDW-B liggen op een diepte van circa 2 km en zijn niet eerder in productie genomen. De gasvelden maken deel uit van de bestaande winningsvergunningen met de naam Gorredijk en Drenthe VI en liggen onder de gemeenten Westerveld en Weststellingwerf. Op een geschikte plek boven de gasvelden wil Vermilion een gaswinningslocatie aanleggen en vanaf die locatie één tot drie putten boren. De putten worden aangesloten op het bestaande gastransportsysteem van Vermilion. Na overleg met de omgeving zijn er 9 mogelijkheden voor de uiteindelijke plek van de winningslocatie.

Waarom is dit project nodig?

Nederland werkt aan een duurzame, veilige en betrouwbare energievoorziening.

Om de klimaatdoelen van Parijs te halen, bouwen we in Nederland het gebruik van fossiele brandstoffen als aardgas geleidelijk af. Zolang alternatieven voor het gebruik van aardgas nog onvoldoende beschikbaar zijn, is de winning van aardgas nodig.

De voorkeur is om dit gas te winnen in eigen land, zolang dit veilig kan. Dit draagt bij aan de onafhankelijkheid van Nederland op het gebied van de energievoorziening.

Het levert bovendien werkgelegenheid op en leidt tot 30% minder CO₂-uitstoot.

Meer informatie over gaswinning uit kleine gasvelden vindt u op: www.rijksoverheid.nl/gaswinningkleinegasvelden.

Wat is een Milieueffectrapportage (MER) en een Integrale effectenanalyse (IEA)?

Een MER brengt de milieueffecten in beeld, zoals de effecten op natuur, bodem, water en gebruiksfuncties. Op deze wijze kan kennis over deze effecten een volwaardige rol spelen bij de besluitvorming. Het MER in dit project bestaat uit 2 onderdelen namelijk het plan-MER (MER fase 1) en het project-MER (MER fase 2). De 1e fase richt zich op de bovengrondse effecten en is de basis voor de locatiekeuze en het projectbesluit. De 2e fase richt zich meer op de ondergrond en is van belang voor de te verlenen vergunningen. De IEA brengt naast de milieueffecten ook de omgeving, kosten, techniek en toekomstvastheid in beeld. Daarmee worden de voor- en nadelen van de verschillende locaties duidelijk en daarmee komt ook in beeld naar welke locaties de voorkeur uit kan gaan.

Waar kunt u de stukken inzien?

U kunt het MER en de IEA naar verwachting begin mei 2022 inzien op de website www.rvo.nl/gaswinning-vdw. Deze stukken worden zodra deze gereed zijn op de website gezet. De stukken kunt u ook inzien tijdens reguliere openingstijden bij de volgende locaties:

- Gemeentehuis Weststellingwerf, Griffioenpark 1 te Wolvega
- Gemeentehuis Westerveld, Raadhuislaan 1 te Diever

Informatiebijeenkomst

Op dinsdag 17 mei 2022 bent u welkom bij de informatiebijeenkomst die het ministerie van Economische Zaken en Klimaat samen met Vermilion organiseert. De bijeenkomst vindt plaats in:

- Ons Dorpshuis Wilhelminaoord, Linthorst Homanstraat 14, in Wilhelminaoord.

Het is een bijeenkomst met vrije inloop van 17.00 uur tot 20.00 uur.

Hoe kunt u een reactie indienen?

Iedereen wordt in de gelegenheid gesteld om een reactie in te dienen. In een reactie laat u weten wat u vindt van het MER fase 1 en de IEA. U kunt bijvoorbeeld laten weten of er volgens u nog belangrijke informatie ontbreekt in de onderzoeken en wat voor u de belangrijkste effecten zijn.

We stellen het op prijs als u aangeeft op welk onderdeel van het MER fase 1 of de IEA u reageert en u uw reactie onderbouwt met uw argumenten.

U kunt een reactie indienen van 10 mei tot en met 6 juni 2022. Dat kan op verschillende manieren:

- Bij voorkeur digitaal via het reactieformulier op www.rvo.nl/gaswinning-vdw. U kunt niet reageren per e-mail.
- Per post door een brief te sturen naar: Bureau Energieprojecten, Inspraakpunt Gaswinning VDW, Postbus 111, 9200 AC Drachten. Wilt u uw brief ondertekenen en uw adres vermelden? Dan kunnen wij u per brief een ontvangstbevestiging sturen.
- U kunt ook op werkdagen tussen 9.00 en 17.00 uur bellen met Bureau Energieprojecten op 070 379 89 79.

Wij gaan zorgvuldig om met uw persoonsgegevens en gebruiken deze alleen voor het doel waarvoor u ze heeft aangeleverd. Ook bewaren wij uw gegevens niet langer dan nodig. U vindt meer informatie over het privacy beleid op www.bureau-energieprojecten.nl.

Wat is de verdere procedure?

Na de zomervakantie 2022 kiest de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat welke gaswinningslocatie de voorkeur heeft. Dit is het voorkeursalternatief. De Staatssecretaris maakt in overleg met de Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening hiervoor een keuze uit de onderzochte gaswinningslocaties. De keuze wordt gemaakt op basis van de IEA (incl. de MER fase 1), de reacties hier op, het advies van de regionale overheden en het advies van de Commissie voor de milieueffectrapportage op het plan-MER (MER fase 1).

Op basis van de onderzoeken en overleg met meerdere betrokken partijen ontstaat voor dit moment het beeld dat rekening houdend met het grote belang van onder meer het werelderfgoed, de natuur en de technische mogelijkheden de keuze voor de beste locatie waarschijnlijk zal zijn een keuze tussen de locaties 6 en 7. Daarbij kan nog bedacht worden dat het nadeel voor natuur door stikstofemissie zich beperkt tot de aanlegfase van de mijnbouwlocatie en dat meerdere nadelen in de verdere planuitwerking soms door maatregelen kunnen worden verminderd of voorkomen.

Na de keuze van het voorkeursalternatief wordt dit alternatief verder onderzocht en uitgewerkt in de MER fase 2 en zal een ruimtelijk plan worden gemaakt (projectbesluit) en zullen vergunningen worden aangevraagd.

Hoe verloopt daarna de verdere besluitvorming

De Staatssecretaris van EZK stelt in het komende jaar in samenspraak met de Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening voor het voorkeursalternatief een rijksinpassingsplan of projectbesluit op. Dit wordt voorbereid in één gecoördineerde procedure samen met een aantal andere besluiten die voor het project nodig zijn (vergunningen en ontheffingen). De Staatssecretaris van EZK coördineert de procedure conform de Rijkscoördinatieregeling (RCR). Naar verwachting treedt 1 januari 2023 de nieuwe Omgevingswet in werking, waar de RCR-procedure in opgenomen wordt. Daarom wordt voor dit project vanaf de start gewerkt in de lijn van de nieuwe Omgevingswet.

Wilt u meer weten?

Meer informatie over gaswinning VDW en alle bijbehorende stukken vindt u op www.rvo.nl/gaswinning-vdw. Heeft u naar aanleiding daarvan nog vragen? Dan kunt u Bureau Energieprojecten bellen op 070 379 89 79.

Opzoektabel mondelinge, schriftelijke en digitale zienswijzen/reacties

In onderstaande tabel kunt u met het registratienummer het nummer van de zienswijze opzoeken. Door te klikken op uw zienswijzenummer wordt u automatisch doorverwezen naar de zienswijze. De zienswijzen zijn opgenomen vanaf pagina 11.

Zienswijzen op Milieueffectrapportage en Integrale Effectenanalyse 'Gaswinning VDW'

Registratienummer	Zienswijzenummer
202200223	202200223
202200224	202200224
202200225	202200225
202200227	202200227
202200228	202200228
202200231	202200231
202200233	202200233
202200240	202200240
202200241	202200241
202200243	202200243
202200244	202200244
202200245	202200245
202200246	202200246
202200247	202200247
202200249	202200249
202200250	202200250
202200251	202200240
202200252	202200240
202200253	202200240
202200254	202200250
202200255	202200255
202200256	202200256
202200257	202200257
202200258	202200258
202200259	202200240
202200260	202200260
202200261	202200240
202200262	202200262
202200263	202200263
202200264	202200264
202200265	202200265
202200266	202200266
202200267	202200267
202200268	202200268
202200269	202200269
202200270	202200270
202200271	202200271
202200272	202200272

202200273	202200273
202200274	202200274
202200275	202200275
202200276	202200276
202200277	202200277
202200278	202200278
202200279	202200279

Alfabetisch overzicht organisaties en zienswijzen/reacties

Zienswijzen op Milieueffectrapportage en Integrale Effectenanalyse 'Gaswinning VDW'

Zienswijzenummer	Organisatie
202200276	GAS DrovF, NOORDWOLDE
202200273	Gemeente Westerveld, College van Burgemeester en Wethouders, HAVELTE
202200277	Gemeente Weststellingwerf, College van Burgemeester en Wethouders, WOLVEGA
202200249	Milieudefensie Westerveld, HAVELTE
202200274	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Het dagelijks bestuur, AMERSFOORT
202200279	Provincie Drenthe, Gedeputeerde Staten, ASSEN
202200278	Provincie Friesland, Gedeputeerde Staten, LEEUWARDEN
202200251	Vereniging Plaatselijk Belang Oosterstreek, OOSTERSTREEK
202200258	Vereniging Plaatselijk Belang Vledderveen, VLEDDERVEEN
202200255	Waterschap Drents Overijsselse Delta, Dijkgraaf en hoogheemraden, ZWOLLE
202200225	Wicon Energy BV, SINT NICOLAASGA

Zienswijze 202200223 tot en met 202200279

Verzonden: 5/13/2022 5:56:07 PM

Onderwerp:

Project: Gaswinning VDW inspraak op het MER en de IEA

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer:

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Welke effecten uit de IEA vindt u het meest belangrijk voor de keuze van een voorkeursalternatief en waarom?

Cumulative effecten van de boringen in de verschillende gasvelden.

Welke aanvullende informatie, die van belang is voor de keuze van een voorkeursalternatief, kunt u ons nog geven?

In ons gebied bevinden zich diverse Natura-2000 gebieden (Drents-Friese Wold & Leggelerveld, Dwingelderveld, Holtingerveld). Die worden beschermd door strikte Europese wetgeving. Zeker als de gasvelden eronder liggen, zoals hier het geval is. Daar moet zeer zorgvuldig mee worden omgesprongen. In de omgeving komt oa de zwaarbeschermd Kamsalamander voor, de Boomkikker, Das, Heikikker.

 De Maatschappij van Weldadigheid is na jarenlange actie aangewezen als "Werelderfgoed" door de Unesco. Ook dat vraagt een zeer speciale benadering, omdat deze status ook weer verloren kan gaan.

 Er is gebleken dat bij winning van gas er sprake is van wederzijdse beïnvloeding door bestaande velden. Daar komen dan de effecten van de tussenliggende nieuwe velden bovenop. Op dit moment wordt hiermee onvoldoende rekening gehouden. Wij vinden dat daar meer aandacht voor moet bestaan dan op dit moment gebeurt.

 De waterschappen, de provincies en gemeenten delen onze zorgen

Overige suggesties of opmerkingen:

Geen overlast en verstoorde nachtrust door boringen!

Geen investeringen meer in fossiele energie maar een deltaplan voor verduurzaming.

Verzonden: 5/17/2022 3:01:12 PM
Onderwerp:
Project: Gaswinning VDW inspraak op het MER en de IEA
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s): [REDACTED]
Voorletters: [REDACTED]
Straat: [REDACTED]
Huisnummer: [REDACTED]
Postcode: [REDACTED]
Woonplaats: [REDACTED]
Land: [REDACTED]
Telefoonnummer: [REDACTED]
E-mailadres: [REDACTED]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Welke effecten uit de IEA vindt u het meest belangrijk voor de keuze van een voorkeursalternatief en waarom?

De milieueffecten op de bodem.

Welke aanvullende informatie, die van belang is voor de keuze van een voorkeursalternatief, kunt u ons nog geven?

Het Haskonig rapport en ook het rapport van Raap hebben zelf de schadelijke effecten op een rijtje gezet.

Wat niet meegenomen is is een uitgebreid onderzoek naar de cumulatieve effecten van de verschillende boorputten in de 3 provinciën op korte afstand van elkaar.

Overige suggesties of opmerkingen:

Om die reden kan er nog niet gekozen worden voor een locatie.

Bovendien is een diepboring niet meer reversibel, dus de schade is dan al aangericht.

Eerst verder onderzoek naar de schadelijke gevolgen.

Verzonden: 5/17/2022 3:46:47 PM

Onderwerp:

Project: Gaswinning VDW inspraak op het MER en de IEA

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Bedrijf

(Mede) namens: Stichting GasDrOvF

Organisatie: Wicon Energy BV

Welke effecten uit de IEA vindt u het meest belangrijk voor de keuze van een voorkeursalternatief en waarom?

Bodemverontreiniging en luchtverontreiniging komen in de beoordeling voor een voorkeursalternatief niet aan bod. Hiermee wordt de mijnbouwonderneming de gelegenheid geboden om decennia bodemverontreiniging (spoelingverliezen tijdens de boring) en luchtverontreiniging (CH₄) bij verlading systemen toe te passen. Met name de CH₄ emissie, welke aanzienlijk is, wordt toegepast op elke locatie van Vermilion. Hierdoor wordt het milieu ernstig geschaad omdat de uitstoot van CH₄ een 27x grotere impact heeft dan een equivalente uitstoot van CO₂.

De putten die voor het project worden gebruikt worden zijn onveilig afgewerkt en worden onveilig geopereerd. Hierdoor treedt op termijn bodemverontreiniging op met eventueel een continue uitstoot van CH₄ naar de atmosfeer.

Bodembeweging (beving en bodemdaling) wordt mede veroorzaakt door liquid loading in combinatie met zoutkruip tijdens de gaswinning. Hierdoor is bodembeweging niet meer uit te sluiten. Momenteel wordt een proef uitgevoerd in samenwerking met de universiteit van Eindhoven, Hogeschool Utrecht en de Hanzehogeschool Groningen om met bewegingssensoren de beweging van huizen op bodembeweging te meten. Dit is een zwermmeting, die een grote nauwkeurigheid heeft en de KNMI-metingen volgt. Er zijn ondertussen ook al sensoren geplaatst in het VDW-gebied.

Welke aanvullende informatie, die van belang is voor de keuze van een voorkeursalternatief, kunt u ons nog geven?

Het voorkeursalternatief en de weging ervan dient te worden afgestemd met de eisen van het Wereld erfgoed (Kolonien van Weldadigheid). Uit de weging van EZK valt niet af te leiden dat hier rekening mee is gehouden.

Boringstechnieken kunnen aangepast worden om spoelingverliezen te voorkomen. O.a. door toepassing van underbalanced drilling technieken kan spoelingverlies voorkomen worden. Afdichtingen met cement rondom pijpen is niet meer van deze tijd. De pijpen kunnen dan niet meer verwijderd worden om cradle to cradle technieken toe te passen. Beter ook voor de monitoring van de lekkage kunnen packer technieken worden toegepast.

Bij de vloeistof verlading systemen kan afgascompressie toegepast worden, waardoor CH₄-emissie naar de atmosfeer kan worden voorkomen.

De keuze van het voorkeursalternatief ook meewegen dat luchtemissies en bodembeweging meetellen in de beoordeling.

Overige suggesties of opmerkingen:

KEM-studies die uitgevoerd zijn voor de effecten van mijnbouw meenemen in de IEA en voorkeursalternatief keuze.

Verzonden: 5/19/2022 8:23:43 PM
Onderwerp:
Project: Gaswinning VDW inspraak op het MER en de IEA
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [REDACTED]
Straat: [REDACTED]
Huisnummer: [REDACTED]
Postcode: [REDACTED]
Woonplaats: [REDACTED]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [REDACTED]
E-mailadres: [REDACTED]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Welke effecten uit de IEA vindt u het meest belangrijk voor de keuze van een voorkeursalternatief en waarom?

Invloed op het Unesco Werelderfgoed Fredriksoord - Wilhelminaoord

Welke aanvullende informatie, die van belang is voor de keuze van een voorkeursalternatief, kunt u ons nog geven?

Eén van de kenmerken in het gebied van het werelderfgoed is de rechthoekige verkaveling, met een structuur van haaks op elkaar staande relatief smalle wegen met bomen aan weerszijden. Dit is op zich geen nieuwe informatie voor U, maar is uitgangspunt voor mijn suggestie voor de verdere uitwerking van de bereikbaarheid van de gaswinningslocaties - vooral tijdens de bouw.

Overige suggesties of opmerkingen:

Voor de smalle wegen wordt om het bouwverkeer te faciliteren onder andere voorgesteld om extra en/of langere passeerplaatsen te maken. Hiervoor zullen in de bomenrijen "gaten" ontstaan, die er nu niet zijn. Dat doet afbreuk aan het aanzien van het landschap en dus het werelderfgoed.

Mijn suggestie is dit achterwege te laten en het bouwverkeer in een éénrichtingscircuit over de smalle wegen te laten rijden. Overig verkeer kan wel in tweerichtingen rijden.

Als dit voor het passeren van tegemoetkomende grote landbouwvoertuigen problemen oplevert, stel ik voor tijdens de bouwperiode zo'n circuit ook voor hen in te stellen. Lastig, maar in een relatief beperkte bouwperiode zal dat niet zo vaak voorkomen (vooral enkele maanden in voor- en najaar is dat verkeer aanwezig). Ik verwacht dat dit in goed overleg met de boeren en loonwerkers wel op te lossen moet zijn. Eventueel kan een "omrijvergoeding" het leed verzachten...

Verzonden: 5/20/2022 11:31:35 AM

Onderwerp:

Project: Gaswinning VDW inspraak op het MER en de IEA

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Bedrijf

(Mede) namens:

Organisatie: [REDACTED]

Welke effecten uit de IEA vindt u het meest belangrijk voor de keuze van een voorkeursalternatief en waarom?

Voorkoming aantasting natuurwaarden

Welke aanvullende informatie, die van belang is voor de keuze van een voorkeursalternatief, kunt u ons nog geven?

Ik ben eigenaar van de grond van [REDACTED] waar een bouw-weg is getekend.

Overige suggesties of opmerkingen:

Ik ben eigenaar van de grond van [REDACTED] voor de gaswinning. Ik heb gelezen dat er een bouw-weg is gepland die natuurwaarden dreigt aan te tasten. Ik zie mogelijkheden voor een alternatief tracé voor de bouw-weg die voor de natuur en de betrokken partijen een win-win situatie kan opleveren. Ik benadrukt dat ik beslist geen tegenstander ben van gaswinning in het betreffende gebied. Ik wil graag dat de projectleiding hierover telefonisch contact met mij opneemt.

Verzonden: 5/24/2022 11:17:26 AM

Onderwerp:

Project: Gaswinning VDW inspraak op het MER en de IEA

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s): [REDACTED]

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer:

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Welke effecten uit de IEA vindt u het meest belangrijk voor de keuze van een voorkeursalternatief en waarom?

Er moet eerst goed onderzocht worden wat de gevolgen van de beoogde boringen en gaswinning zijn, zoals bodemdaling en bevingsrisico, nog vóórdat er een mogelijke locatie kan worden aangewezen.

Waarom is dat voor onze regio extra belangrijk?:

In ons gebied bevinden zich diverse Natura-2000 gebieden (Drents-Friese Wold & Leggelerveld, Dwingelderveld, Holtingerveld). Die worden beschermd door strikte Europese wetgeving. Zeker als de gasvelden eronder liggen, zoals hier het geval is. Daar moet zeer zorgvuldig mee worden omgesprongen.

De Koloniën van Weldadigheid zijn na jarenlange actie aangewezen als Werelderfgoed door de Unesco. Ook dat vraagt een zeer speciale benadering, omdat deze status ook weer verloren kan gaan.

Er is gebleken dat bij winning van gas er sprake is van wederzijdse beïnvloeding door bestaande velden. Daar komen dan de effecten van de tussenliggende nieuwe velden bovenop. Op dit moment wordt hiermee onvoldoende rekening gehouden. Wij vinden dat daar meer aandacht voor moet bestaan dan op dit moment gebeurt.

De waterschappen, de provincies en gemeenten delen onze zorgen

Welke aanvullende informatie, die van belang is voor de keuze van een voorkeursalternatief, kunt u ons nog geven?

Er moet eerst goed onderzocht worden wat de gevolgen van de beoogde boringen en gaswinning zijn, zoals bodemdaling en bevingsrisico, nog vóórdat er een mogelijke locatie kan worden aangewezen.

Waarom is dat voor onze regio extra belangrijk?:

In ons gebied bevinden zich diverse Natura-2000 gebieden (Drents-Friese Wold & Leggelerveld, Dwingelderveld, Holtingerveld). Die worden beschermd door strikte Europese wetgeving. Zeker als de gasvelden eronder liggen, zoals hier het geval is. Daar moet zeer zorgvuldig mee worden omgesprongen.

De Koloniën van Weldadigheid zijn na jarenlange actie aangewezen als Werelderfgoed door de Unesco. Ook dat vraagt een zeer speciale benadering, omdat deze status ook weer verloren kan gaan.

Er is gebleken dat bij winning van gas er sprake is van wederzijdse beïnvloeding door bestaande velden. Daar komen dan de effecten van de tussenliggende nieuwe velden bovenop. Op dit moment wordt hiermee onvoldoende rekening gehouden. Wij vinden dat daar meer aandacht voor moet bestaan dan op dit moment gebeurt.

De waterschappen, de provincies en gemeenten delen onze zorgen

Overige suggesties of opmerkingen:

Er moet eerst goed onderzocht worden wat de gevolgen van de beoogde boringen en gaswinning zijn, zoals bodemdaling en bevingsrisico, nog vóórdat er een mogelijke locatie kan worden aangewezen.

Waarom is dat voor onze regio extra belangrijk?:

In ons gebied bevinden zich diverse Natura-2000 gebieden (Drents-Friese Wold & Leggelerveld, Dwingelderveld, Holtingerveld). Die worden beschermd door strikte Europese wetgeving. Zeker als de gasvelden eronder liggen, zoals hier het geval is. Daar moet zeer zorgvuldig mee worden omgesprongen.

De Koloniën van Weldadigheid zijn na jarenlange actie aangewezen als Werelderfgoed door de Unesco. Ook dat vraagt een zeer speciale benadering, omdat deze status ook weer verloren kan gaan.

Er is gebleken dat bij winning van gas er sprake is van wederzijdse beïnvloeding door bestaande velden. Daar komen dan de effecten van de tussenliggende nieuwe velden bovenop. Op dit moment wordt hiermee onvoldoende rekening gehouden. Wij vinden dat daar meer aandacht voor moet bestaan dan op dit moment gebeurt.

De waterschappen, de provincies en gemeenten delen onze zorgen

Verzonden: 5/24/2022 2:42:50 PM

Onderwerp:

Project: Gaswinning VDW inspraak op het MER en de IEA

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens: [REDACTED]

Organisatie:

Welke effecten uit de IEA vindt u het meest belangrijk voor de keuze van een voorkeursalternatief en waarom?

Het belangrijkste effect is waardevermindering en schade aan eigen huis + milieu schade.

Er moet eerst goed onderzocht worden wat de gevolgen van de beoogde boringen en gaswinning zijn, zoals bodemdaling en bevingsrisico, nog vóóordat er een mogelijke locatie kan worden aangewezen.

Welke aanvullende informatie, die van belang is voor de keuze van een voorkeursalternatief, kunt u ons nog geven?

- In ons gebied bevinden zich diverse Natura-2000 gebieden (Drents-Friese Wold & Leggelerveld, Dwingelderveld, Holtlingerveld). Die worden beschermd door strikte Europese wetgeving. Zeker als de gasvelden eronder liggen, zoals hier het geval is. Daar moet zeer zorgvuldig mee worden omgesprongen.
- De Koloniën van Weldadigheid zijn na jarenlange actie aangewezen als Werelderfgoed door de Unesco. Ook dat vraagt een zeer speciale benadering, omdat deze status ook weer verloren kan gaan.
- Er is gebleken dat bij winning van gas er sprake is van wederzijdse beïnvloeding door bestaande velden. Daar komen dan de effecten van de tussenliggende nieuwe velden bovenop. Op dit moment wordt hiermee onvoldoende rekening gehouden. Wij vinden dat daar meer aandacht voor moet bestaan dan op dit moment gebeurt.
- De waterschappen, de provincies en gemeenten delen onze zorgen. In de gemeente Westerveld worden bewoners gemotiveerd om van het gas af te gaan en stimuleert hen met andere energiebronnen. Het Ministerie zou daar ook veel meer op moeten inzetten

Overige suggesties of opmerkingen:

Vermilion werkt met onderaannemers, wat als Vermilion zich terug trekt wie is er dan verantwoordelijk voor eventuele schadevergoeding aan huizen en de natuur? Of, wat als Vermilion afziet van het plan bij bijv. stap 7 omdat eea niet acceptabel/haalbaar is, wie betaald dan de kostenvergoeding die Vermillion zal eisen? De belastingbetaler?

Kortom eerst gedegen onderzoek voordat er sprake kan zijn van het aanwijzen van een boorlocatie.

Verzonden: 5/27/2022 9:44:09 PM

Onderwerp:

Project: Gaswinning VDW inspraak op het MER en de IEA

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Welke effecten uit de IEA vindt u het meest belangrijk voor de keuze van een voorkeursalternatief en waarom?

Ziende bijgevoegde notitie.

88613460_7700850_Zienswijze.pdf

Welke aanvullende informatie, die van belang is voor de keuze van een voorkeursalternatief, kunt u ons nog geven?

Zie de bijgevoegde notitie (dezelfde als bij het vorige punt)

88613460_7700851_Zienswijze.pdf

Overige suggesties of opmerkingen:

Zienswijze boorlocaties gasveld VDW

Na het lezen van de integrale effect analyse en de milieu effectrapportage vallen ons een aantal zaken op. Hieronder staan onze bevindingen van de alternatieven waar ons wat in opviel.

Alternatief 5

De Dwarsvaartweg maakt onderdeel uit van het fiets- en wandelnetwerk van Nederland. Hierdoor wordt de Dwarsvaartweg veel gebruikt door fietsers en wandelaars.

Ook wordt de Dwarsvaartweg gebruikt als sluiproute door verkeer vanuit Boschoord (personeel tbs-kliniek), Boijl en verder om het rijden door Noordwolde te vermijden. Verder wordt de weg ook gebruikt door landbouw -en vrachtverkeer voor de verschillende boerderijen en bedrijven aan de Dwarsvaartweg en Alteveerseweg. Zoals in de IEA omschreven betreft het hier een smalle weg zonder faciliteiten voor wandelaars en fietser en is er ook niet de ruimte om dit aan te leggen.

Het wekt de indruk dat er in de IEA geen rekening gehouden wordt met het al aanwezige verkeer.

En het verkeer voor de boorlocatie komt nog bovenop het huidige verkeer. Wat de nu al niet veilige situatie nog onveiliger maakt.

Wat zou betekenen dat de beoordeling voor verkeer niet 'beperkt negatief', maar 'negatief' zou moeten zijn.

Doordat de Dwarsvaartweg een smalle weg is zal het voor tankwagens en ander vrachtvervoer bij de boorlocatie moeilijk zijn om de draai, de weg op of af, te kunnen maken. Waarschijnlijk zelfs zo lastig dat er extra ingrepen nodig zijn bij de ontsluitingsweg. Wat een nog grotere impact heeft op het cultuurhistorische woudontginningen landschap dan de ontsluitingsweg, in de voorgestelde situatie, nu al heeft.

Ook dit zou in de effectbeoordeling meegenomen moten worden..

Alternatief 6

Volgens de MER leidt de aanleg van de ontsluitingsweg tot zeer geringe verandering in het (cultuurhistorisch) landschap (MER 3.3/recreatie pag. 14)

a). Het Veldontginningen landschap wordt gekarakteriseerd door veelal open weidelandschap (MER 6.4.3/landschap pag. 58). Dit wordt aangetast door het plaatsen van een boorlocatie. Ook als deze wordt weggewerkt achter bosjes maakt dit inbreuk op het open karakter van het landschap. Juist door het open karakter van het landschap zal de boorlocatie extra goed zichtbaar zijn. Zeker vanaf de hoger gelegen wegen zoals de Oostvierdeparten. Met name de ontsluitingsweg zal hierdoor zeer goed zichtbaar zijn.

Daarbij zal de aanleg hiervan met niet karakteristieke betonplaten afbreuk doen aan het cultuurhistorisch veldontginningen landschap.

Het is onduidelijk of het zandpad kan blijven bestaan. Een oud pad dat kenmerkend is voor deze natuurlijke omgeving. Het zou te betreuren zijn als dit stuk landschap overhoop wordt gehaald.

Door de hogere ligging van de Oostvierdeparten, dat deel uitmaakt van het Unesco werelderfgoed, in het landschap zal een nieuwe toegangsweg en boorlocatie een grotere negatieve invloed krijgen (op de basis typologie integriteit) dan voorgesteld in de MER (MER pag. 102). Het blikveld van een mens houdt nou eenmaal niet op bij de bomen aan de rand van de weg.

Alles bij elkaar genomen heeft dit duidelijk meer impact dan omschreven. En er zou dan ook overwogen moeten worden om de effecten zwaarder -dus negatiever - te laten wegen.

b) De bomen op de Oostvierdeparten staan vrij dicht op de smalle weg, Op sommige plekken tot aan het asfalt. Een vrachtwagen met oplegger combinatie is 16,5m lang. Op veel plekken staan de bomen dichterbij elkaar dan dat. Hier past dus geen vrachtwagen combinatie tussen.

Er wordt gesproken over het creëren van uitwijkmogelijkheden voor het verkeer. De vraag is of dit mogelijk is zonder dat er bomen gekapt moeten worden. Hetgeen het aanzicht van de weg schade aanbrengt en zodoende invloed heeft op de Unesco-status.

Als uitwijkmogelijkheden niet haalbaar zijn dan heeft dit groot effect op de doorstroom van verkeer.

Ook is het de vraag of er bij het verkeerseffect rekening is gehouden met het al bestaande landbouw- en vrachtverkeer ten behoeve van de aan de Oostvierdeparten en verder gelegen boerderijen. Ook ander autoverkeer maakt veel gebruik van deze weg.

Het is een smalle weg, met veel verkeer die ook frequent wordt gebruikt door toeristen, m.n. fietsers. Er zijn naast de weg geen wandel- of fietspaden. Deze combinatie: smalle weg, veel verkeer en toerisme kan tot zeer gevaarlijke situaties leiden. En vanwege de Unesco-status lijkt het aanleggen van dergelijke voorzieningen geen optie. En het gebruik door fietsers en wandelaars zal door de Unesco-status alleen maar toenemen.

Ook deze negatieve effecten zouden in de analyse meer naar voren moeten komen.

Verzonden: 5/28/2022 1:37:59 PM

Onderwerp:

Project: Gaswinning VDW inspraak op het MER en de IEA

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens: [REDACTED]

Organisatie:

Welke effecten uit de IEA vindt u het meest belangrijk voor de keuze van een voorkeursalternatief en waarom?

zie bijlagen

88618863_7701616_Reactie_EZK_.docx

Welke aanvullende informatie, die van belang is voor de keuze van een voorkeursalternatief, kunt u ons nog geven?

zie bijlage

88618863_7701617_2e_reactie_MERrapport.docx

Overige suggesties of opmerkingen:

Aan: Directoraat Generaal Klimaat en Energie
 Directie Warmte en Ondergrond
 ██████████
 Bezuidenhoutseweg 73
 2594 AC Den Haag

betreft: winningslocatie gasveld VDW van Vermilion
 ref. BH2117MIRP2111011318 verkeerseffecten
 Vledderveen, 3 mei 2022

Geachte heer ██████████

De rapporten welke HaskoningDHV in uw opdracht heeft geleverd met betrekking tot de milieurapportage zijn mooi en overzichtelijk uitgevoerd en geïllustreerd. Bij het lezen van zo'n rapport ga je er bijna automatisch vanuit dat de inhoud klopt. Als bewoner van het gebied en als leek op dit terrein ga je er van uit dat een deskundig bureau met een grote mate van objectiviteit een beoordeling maakt.

Waar je als bewoner wel kennis over hebt is over je eigen omgeving. Dus kijk je kritisch naar wat er over je eigen straat (De Boergrup)staat:

- Wegcategorisering Erftoegangsweg (60km/u)
- Wegbreedte Circa 5,4 meter
- Fietsvoorzieningen Fietsstroken op de rijbaan (gemengde afwikkeling)
- Wegverharding Asfalt

De feitelijke situatie:

- Wegcategorisering Ontsluitingsweg voor Vledderveen en lelieteelt bedrijven
- Wegbreedte Circa 4,3 meter
- Fietsvoorzieningen Geen fietsstroken

Een simpele eerste controle van de opgenomen feiten in het rapport door de eerste de beste leek die zijn tuinhek uitloopt.

Dat geeft te denken over de rest van de feiten.

Maar het klopt de wegverharding is inderdaad asfalt.

De wegcategorisering

De Boergrup loopt van de Wilhelminalaan tot iets voorbij de Middenweg.

Wanneer de opsteller Google maps had gebruikt en de route Vledderveen – Frederiksoord, Steenwijk of de A32 had ingevuld , dan komt naar boven dat de Boergrup de snelste route is. Dat ervaren wij ook en daarom staat op alle afvalcontainers een sticker van VVN met 60 km a.u.b.

We hebben het dan nog niet over het Landbouwverkeer dat sterk is toegenomen, omdat veel weiland is omgezet in akkerbouw. (Mesttransport, Grondverplaatsing, Planten, Oogsten en bestrijden en de aanlevering en afvoer van producten)

De wegbreedte

Omdat 5,4 meter een klein beetje smaller is dan een volwaardige wegbreedte en dat die situatie niet overeenkomt met de beleving wanneer je over de Boergrup rijdt, ga je zo iets na-meten.

En dan klopt dat gevoel. En dan blijkt de breedte 4,3 meter te zijn. Een substantieel verschil dat niet valt onder de noemer "circa".

Fietsstroken

zie foto

De weg is vorig jaar opnieuw geasfalteerd. Genomen vanaf dezelfde plek als de foto in het rapport.

Ik ben bang dat deze volstrekt verkeerde weergave niet op zichzelf staat. Bij de beschrijving van de Middenweg heb ik ook enige bedenking. Ik ben echter niet van plan om al het werk van HaskoningDHV te gaan controleren.

Ik heb echter wel de indruk gekregen dat een rapport met dergelijke fouten op het kantoor is samengesteld en een bezoek aan de omgeving niet nodig is geacht.

Conclusie: 3 van de 4 kenmerken zijn fout. Ons rapportcijfer voor de beoordeling van de Boergrup door HaskoningDHV is een 3, omdat halve punten worden afgerond naar boven.

Toegangsweg tot locatie 1 en 2

Ik woon op de [REDACTED] en mijn burens op [REDACTED] bezitten het perceel waar eventueel locatie 1 of locatie 2 gesitueerd wordt. Dat geldt eveneens voor de aan te leggen toegangsweg. Mijn burens hebben dus een financieel belang bij het realiseren van locatie 1. Zijn terrein om de woning is verhard en loopt een heel stuk naar achteren door.

Het terrein is geschikt voor zwaar verkeer, omdat het terrein nog altijd wordt gebruikt. Er komen namelijk nog regelmatig tankauto's om mest op te slaan.

De afstand vanaf zijn terrein naar de locatie is hemelsbreed minder lang dan de afstand van de locatie vanaf de Boergrup.

Het feit dat mijn burens belang hebben bij de realisatie van de locatie zou mee moeten wegen bij het bepalen van de plek van de entree tot de locatie 1 of 2. Uitgangspunt zou daarbij moeten zijn dat degene die de lusten heeft ook de lasten draagt.

Mijn burens weigeren echter hieraan mee te werken.

Ruim 4 jaar geleden heeft Vermilion vooruitlopend op de gehele procedure al een principe overeenkomst gesloten met mijn burens. Zeer voorbarig en een claim leggend op een mogelijke uitkomst. Waarbij Vermilion zich zonder rekenschap te geven van de omgeving afspraken heeft gemaakt met mijn burens.

Zij hebben onderling bedacht dat de entree naast mijn woning zou moeten komen. Dat is mij toen al door de bureu verteld.

Mijn bureu de reuuen en wij de overlast. En dat voor iemand die zijn mond vol heeft over Nabuurschap.

Ik vind dat u als overheid in dit opzicht ook een morele rol heeft. En vanuit uw positie kunt u die ook vervullen. Het is volgens mij volstrekt normaal, dat wanneer je de reuuen ergens van incasseert dat je ook de overlast accepteert en niet bij een ander plaatst.

De redenatie van mijn bureu dat wij als nieuwe bewoners (we wonen hier 5 jaar) ons moeten schikken is natuurlijk geen valide argument. Wij zijn weliswaar niet hetzelfde, maar we zijn wel gelijk.

Ik verzoek u dan ook de entree opnieuw te bekijken en niet uit te gaan van een onderlinge deal tussen de eigenaar van het perceel en Vermilion.

Dit laatste punt stoort mij het meest en dwingt om mij om mij tot het uiterste te verzetten tegen uw plannen. Want juist dit laatste punt tast mijn rechtsgevoel aan.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Ik zie een beantwoording graag via de mail tegemoet, omdat ik enige tijd in het buitenland ben.

[REDACTED]

Aanvullende Reactie op het MER rapport VDW

In een 1e reactie hebben we al eerder aangegeven dat we fouten hebben geconstateerd in de beschrijving door het onderzoeksbureau. Dit deden we in de verwachting dat deze direct hersteld zouden worden zodat op grond daarvan een herzien rapport opnieuw in de inspraak zou worden gebracht. Inspraak dient plaats te vinden op grond van juiste feiten. Dit geldt uiteraard ook voor de beslissing die de Minister gaat nemen over een voorkeurslocatie of over het verwerpen van elke aangedragen locatie.

We hebben tot vandaag nog steeds geen inhoudelijke reactie op de fouten van het rapport ontvangen. Daarom sturen we nogmaals de 1^e reactie mee.

Wij zijn van mening dat wij op basis van uw rapport en de onduidelijke kwalificaties van onze omgeving geen zienswijze/ inhoudelijke reactie kunnen geven. Wij kunnen slechts constateren dat u op basis van foutieve informatie de Boergrup en daarmee de ontsluiting van de potentiële boorlocaties 1 en 2 te positief waardeert. En wij baseren ons daarbij op het GVVP, de gegevens van UNESCO en onze eigen metingen en foto's van de Boergrup welke wij u al eerder hebben toegestuurd. Zoiets heeft niets te maken met een zienswijze, maar met meten en weten.

Hieronder een aanvulling op de eerste reactie die we stuurden.

I. In zijn algemeenheid willen we opmerken dat de beoordeling van de omgevingskenmerken per potentiële boorlocatie niet zijn gekoppeld aan feitelijke criteria, waardoor niet onderbouwde scores zijn toegedeeld. De grond waarop de plusjes of minnetjes zijn toegedeeld zijn niet transparant. Hierdoor zijn de onderzoeksresultaten ook oncontroleerbaar geworden. Dit is een groot manko aangezien de onderzoeksresultaten daarmee manipuleerbaar zijn.

II. De Unesco heeft voor haar werelderfgoed van de koloniën een kerngebied bepaald en een bufferzone bepaald. In het rapport staat ten onrechte dat de bufferzone nog niet definitief is vastgesteld; dat is echter wel het geval. Hiermee wordt de indruk gewekt dat er locaties aangewezen kunnen worden die binnen de grenzen van de bufferzone liggen; dat is dus niet terecht. Bijgevoegd als bijlage treft u deze kaart aan.

De conclusie zou moeten zijn dat gezien de vastgestelde bufferzone deze locaties buiten beschouwing gelaten moeten worden om te voorkomen dat de Unesco-status mogelijk weer wordt ingetrokken.

III. Uit niets blijkt dat het onderzoeksrapport nota heeft genomen van het gemeentelijke verkeers- en vervoersplan (GVVP vastgesteld in 2020) en daar conclusies uit trekt.

Wanneer we kijken naar de Boergrup die toegangsweg zou worden voor de boorlocaties 1 en 2, dan valt het volgende op:

a. De aanvoerweg voor de boorlocaties 1 en 2 zou via de Wilhelminalaan naar de Boergrup lopen. De lage nummers van de Boergrup zouden ook behoren tot de aanvoerweg. Juist dat deel van de Boergrup – tot aan de Reeweg - behoort tot het recreatief fietsnetwerk. Het overige deel van de Boergrup behoort tot het utilitair fietsnetwerk (pag. 30 en kaart pg. 62). Veel scholieren (kaart pagina 64) ook die van de bosschool) en – oudere – toeristen maken gebruik van deze route. Op de kaart in het rapport is dit te zien; er wordt echter niet de conclusie getrokken dat deze mogelijke toevoerweg een ernstig probleem is voor het gebruik en de veiligheid voor fietsers op de Boergrup.

b. Het rapport stelt dat de breedte van de Boergrup 5.40 meter is. Zoals in de 1^e reactie op het rapport al is aangegeven is dit niet het geval. De afwijking is niet een beetje, maar substantieel.

Daar waar de toegangsweg uit zou monden op de Boergrup, kan slechts een breedte van 4.30 meter gemeten worden.

Daarmee valt de Boergrup als weg onder de categorie uit het GVVP die slechts weinig verkeer aan kan. Het GVVP (pag. 47) kent namelijk twee categorieën: van 3,5 tot 4,5 meter en de andere van 4,5 meter tot 5,8 meter. Het onderzoeksbureau heeft met haar foutieve informatie de Boergrup in een hogere categorie geplaatst. Zoals tijdens de informatiebijeenkomst op 17 mei in Wilhelminaoord bleek, heeft het onderzoeksbureau niet de moeite genomen om de feitelijke situatie te onderzoeken en slechts vanuit een computermodel de beschrijving gemaakt.

c. Het rapport van het onderzoeksbureau gaat uit van fietsstroken langs de Boergrup. Ook hier geldt weer dat het onderzoeksbureau uitgaat van wensdenken. De fietsaandachtsstroken zijn er niet, laat staan dat er sprake is van een fietsvoorziening.

d. De kaart van het GVVP (pagina 71) waarop de kwaliteit van de bermen wordt aangegeven, stelt dat de Boergrup over de gehele lengte een slechte bermkwaliteit kent. Deze constatering leidt er echter niet toe dat het onderzoeksrapport dit als een probleem aanmerkt. Gekoppeld aan de feitelijke breedte van de weg en gekoppeld aan het feit dat de oude eiken beplanting al vlak langs het wegdek staat, is er sprake van een ontkenning van de problemen aan de Boergrup en heeft daarmee een verkeerde beoordeling gekregen.

e. De kaart op pag. 73 in het GVVP waarop aangegeven staat waar er sprake is van een probleem als gevolg van landbouwverkeer, geeft de gehele Boergrup aan en kwalificeert de situatie als problematisch. De laatste jaren is er door de omzetting van grasland naar bollenteelt (tulpen, uien en lelies) van veel frequenter, zwaarder en breder landbouwverkeer sprake op de Boergrup. Ook op dit onderdeel verbindt het onderzoeksbureau geen conclusies aan deze feiten.

De algemene conclusie uit het bovenstaande moet zijn dat er op basis van verkeerde feiten een beschrijving van de Boergrup gegeven wordt en dat daar waar wel problemen worden geconstateerd er geen conclusies aan verbonden worden. Daarbij hebben we uitsluitend gekeken naar onze directe omgeving, namelijk de Boergrup. Het feit dat het onderzoeksbureau niet aanspreekbaar is op de gemaakte fouten, getuigt niet van een professionele houding en doet vrezen voor de rest van de zogenaamde feiten die in het rapport worden gegeven.

De conclusie van het onderzoeksbureau stelt dat de huidige verkeerssituatie geen probleem oplevert voor het gebruik van de Boergrup als transportweg naar de potentiële boorlocaties 1. en 2. En dat in tegenstelling tot de constatering in het GVVP er ook zonder mijnbouwlocatie al sprake is van een problematische situatie.

Samenvattend m.b.t. de aangeleverde gegevens uit het rapport:

1. Het meten is slecht of niet uitgevoerd
2. Het rapport scheidt verwarring over de status van het vastgestelde buffergebied van UNESCO
3. Het GVVP van Westerveld geeft een omschrijving van de Boergrup die haaks staat op uw conclusie.

Onze zienswijze/reactie is dien ten gevolge dat uw rapport de werkelijkheid onzorgvuldig weergeeft en geen basis mag vormen voor een besluit over de locaties en de ontsluiting van de potentiële boorlocaties 1 en 2.

Overigens zijn wij van mening dat het de verantwoordelijkheid van EZK is om een deugdelijk, dus op feiten gestoeld – rapport op te (laten) stellen waarop de inspraak plaats vindt. Nu wordt gesteld “lever de fouten maar aan , dan kunnen wij die zo nodig er nog uit halen”, zoals ██████████ (EZK) suggereerde. Zo'n houding levert geen zorgvuldig rapport op.

Echter, het kan ook zijn dat er geen sprake is van het maken van fouten, maar het bewust toewerken naar een bepaalde uitkomst.

Historie.

Toen wij in 2017 in Vledderveen kwamen wonen werden wij geconfronteerd met de mededeling dat er een boorlocatie aan de PW Janssenlaan zou komen en dat de ontsluiting zou plaatsvinden via de Boergrub naast ons huis. Vermilion had al een contract/principe-overeenkomst met de landeigenaar voor de betreffende locatie en de ontsluiting.

Met een groepje verontruste bewoners (werkgroep "uitzicht") werd gesproken over de inpassing van de locatie. De redenering was, dat de ontsluiting wel langs ons huis kon lopen, omdat wij per slot van rekening nieuwe bewoners zijn. De locatie zou aan de zijde van de Grensweg van de PW Janssenlaan worden geplaatst, zodat de leden van de werkgroep Uitzicht er zo min mogelijk last van hadden en dit voorbijgaand aan de belangen van de Grensweg en ook zonder overleg met de bewoners van de Grensweg (Nimby-gedrag). Van degenen waarmee Vermilion in die tijd overlegde is een aanzienlijk deel inmiddels verhuisd. Vermilion was kennelijk van mening dat zij middels zo'n onderonsje de locatie kon regelen. De principe-overeenkomst met de betreffende grondeigenaar is nog steeds van kracht.

In dat licht bezien is het niet zo gek dat Vermilion locatie 1 of 2 als voorkeurslocatie ziet.

Ook EZK is daar tot op heden in meegegaan.

Nu er een aantal negatieve aspecten aan die locatie kleven moeten deze worden weggeschreven.

Deze negatieve aspecten staan namelijk een keuze voor locatie 1 en 2 in de weg.

Onze **conclusie** over deze gang van zaken is dat het handjeclap van Vermilion ten aanzien van locaties 1. en 2. voorbij gaat aan iedere vorm van open en democratische inspraak en besluitvorming. Het hele opgetuigde circus van inspraak, informatiebijeenkomsten en indienen van zienswijzen en reacties, is hiermee een schertsvertoning geworden.

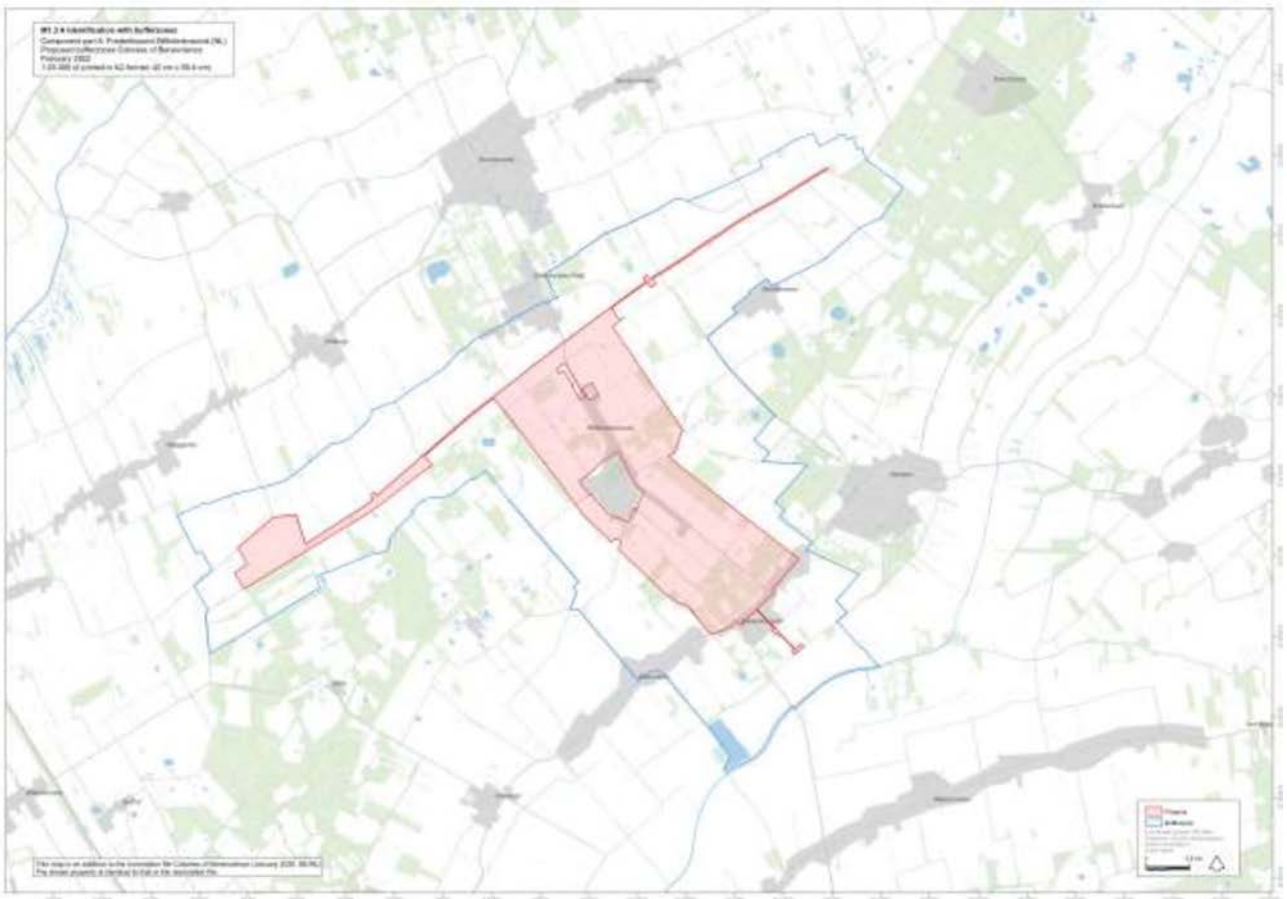
28 mei 2022

Bijgevoegd: bijlage van kaart UNESCO kerngebied en buffergebied

c.c.

- * kamerleden
- * gemeenteraad Westerveld
- * Pointer
- * De Westervelder, DvhN, RTV-Drenthe
- * Plaatselijk Belang Vledderveen
- * Milieudefensie Westerveld

Verzonden: 5/30/2022 11:43:57 AM

Onderwerp:

Project: Gaswinning VDW inspraak op het MER en de IEA

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Welke effecten uit de IEA vindt u het meest belangrijk voor de keuze van een voorkeursalternatief en waarom?

Een boorput in de directe omgeving van omwonende zou niet gedaan moeten worden omdat daar de bodemdaling het grootst zal zijn. Daarnaast levert het ook overlast op (het in bedrijf zijn, het bouwen noem maar op.) Mensen die hier zijn gaan wonen doen dat va

Welke aanvullende informatie, die van belang is voor de keuze van een voorkeursalternatief, kunt u ons nog geven?

Nergens boren in de buurt van bewoning waar dan ook. (eigenlijk helemaal niet boren in deze omgeving)

Overige suggesties of opmerkingen:

Het is duidelijk dat er slechts inspraak mogelijk is nadat er besloten is om hoe dan ook te gaan boren. Als dat werkelijk zo is, is dat geen inspraak. Vermillion en de overheid die de concessie uitgeeft, zouden hun geld moeten steken in alternatieven en h

Verzonden: 5/30/2022 2:49:39 PM

Onderwerp:

Project: Gaswinning VDW inspraak op het MER en de IEA

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens: [REDACTED]

Organisatie:

Welke effecten uit de IEA vindt u het meest belangrijk voor de keuze van een voorkeursalternatief en waarom?

Uit de MER fase 1 en IEA blijkt aantoonbaar dat de gezamenlijke risico's, zowel de ondergrondse (mijnbouweffecten) als bovengrondse effecten (omgevingseffecten), niet zijn uit te sluiten. Daarom dient al in deze plan-MER fase een 'Passende beoordeling' te

Welke aanvullende informatie, die van belang is voor de keuze van een voorkeursalternatief, kunt u ons nog geven?

Er is gebleken dat bij de winning van gas sprake is van wederzijdse beïnvloeding door bestaande velden. Met deze effecten wordt op dit moment onvoldoende rekening gehouden. Daar komen dan de effecten bij van de recent afgegeven vergunning door de staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat voor het ontwikkelen van gaswinning uit de NABIJ gelegen (Wapse) gasvelden LDS. <https://krant.westervelder.nl/reader/?epub=https://krant.westervelder.nl/ndc-ws/westervelder/issues/4281/#/pages/10>

88643535_7706733_20220519_Kennisgeving_LDS_jpg.jpg

Overige suggesties of opmerkingen:

Het gebied Frederiksoord-Wilhelminaoord heeft de status Werelderfgoed. Het behoud van deze status loopt mogelijk risico en dit geldt ook voor de 34 beschermde Rijksmonumenten (zie bijlage). Wij verwachten dat er vóórdat er überhaupt sprake kan zijn van he

88643535_7706734_Lijst_van_rijksmonumenten_in_Wilhelminaoord-Frederiksoord.docx

Kennisgeving besluiten LDS

De staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat heeft vergunningen gegeven voor het ontwikkelen van gaswinning uit de gasvelden LDS. Er zijn besluiten opgesteld voor de instemming met het winningsplan LDS, de omgevingsvergunning voor het in productie nemen van twee nieuwe putten en de omgevingsvergunning voor het aanleggen van de boorgaten vanaf de mijnbouwlocatie Wapse. Van 25 mei 2022 tot en met 5 juli 2022 liggen de besluiten ter inzage.

Wat zijn de plannen?

Vermilion Energy Netherlands B.V. (hierna: Vermilion) heeft een verzoek tot instemming met het winningsplan LDS ingediend en een omgevingsvergunning aangevraagd om de twee te boren putten te gebruiken vanaf de mijnbouwlocatie Wapse. Deze twee verzoeken zijn door het ministerie gelijktijdig behandeld. Vermilion heeft ook een omgevingsvergunning aangevraagd bij de Minister van Economische Zaken en Klimaat voor het aanleggen van twee boorgaten vanaf de mijnbouwlocatie Wapse. Alle drie de besluiten liggen tegelijk ter inzage.

Het gasveld LDS is in het lichtgroen aangegeven op bijgevoegde kaart. De bestaande mijnbouwlocatie, waarop de omgevingsvergunningen van toepassing zijn, is aangegeven met het zwarte vierkant (locatie Wapse).

Het winningsplan beschrijft de winning uit de gasvelden LDS. Het gasveld ligt in de provincie Drenthe, in de gemeente Westerveld en in het verzorgingsgebied van het waterschap Drents-Overijsselse Delta.

Vermilion heeft twee omgevingsvergunningen aangevraagd. De omgevingsvergunning voor het in productie nemen van twee nieuwe putten en de omgevingsvergunning voor het aanleggen van de boorgaten voor de twee nieuwe putten vanaf de mijnbouwlocatie Wapse. Het eerder genomen m.e.r.-beoordelingsbesluit en aanvullende documenten die noodzakelijk zijn voor het nemen van de besluiten liggen ook ter inzage.

Aanpassingen ten opzichte van ontwerpbesluiten

De ontwerp-besluiten hebben ter inzage gelegen. Er zijn 7 zienswijzen ingebracht tegen het winningsplan en de omgevingsvergunning voor het in gebruik nemen van de putten. Op de omgevingsvergunning voor het aanleggen van de boorgaten zijn 16 zienswijzen ingebracht.

De zienswijzen zijn beantwoord in twee Nota's van Antwoord. In de Nota's van Antwoord wordt gereageerd op alle zienswijzepunten met een toelichting. Enkele zienswijzen hebben geleid tot nadere overweging in het besluit met betrekking tot het aanleggen van de boorgaten.

Besluiten en documenten inzien?

U kunt de besluiten voor de procedure LDS samen met de twee Nota's van Antwoord van 25 mei 2022 tot en met 5 juli 2022 inzien op www.mijnbouwvergunningen.nl/LDS en tijdens

- openingstijden op afspraak op de volgende locaties:
 - Gemeentehuis Westerveld, Raadhuislaan 1, 7981 EL Diewer
 - Ministerie van Economische Zaken en Klimaat, Bezuidenhoutseweg 73 te Den Haag.

Het is goed om te weten dat (in ieder geval) personen of instanties die gebruik hebben gemaakt van hun inspraakrecht en op de ontwerpbesluiten een zienswijze hebben ingebracht, tegen de ontwerpbesluiten beroep kunnen instellen bij de Rechtbank Den Haag.

Wat zijn de vervolgstappen?

Bent u belanghebbende of heeft u een zienswijze ingediend tegen het ontwerp-besluit, dan kunt van 25 mei 2022 tot en met 5 juli 2022 beroep instellen bij de Rechtbank Den Haag. De volgende punten moet u opnemen als u een beroepschrift indient:

- Een datum en handtekening;
- de naam en het adres van de indiener;
- een omschrijving van het besluit waar uw beroepschrift tegen is gericht;
- de gronden van het beroep.

Voor het indienen van een beroepschrift moet u griffie-recht betalen. Nadat u het beroep heeft ingediend informeert de Rechtbank Den Haag u verder over hoeveel en wanneer u moet betalen. Kijkt u voor meer informatie op www.rechtspraak.nl.

Wilt u meer weten?

Op de website www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/gaswinning-uit-kleine-gasvelden vindt u een toelichting op het kabinetsbeleid over gaswinning uit kleine velden.

Voor meer informatie over het instemmingsbesluit op het winningsplan LDS kunt u op werkdagen van 09:00 tot 17:00 uur contact opnemen met Erik Smit (tel. 06 29 16 72 83)

Voor meer informatie over het besluit op de omgevingsvergunning voor het in productie nemen van de putten kunt u op werkdagen van 09:00 tot 17:00 uur contact opnemen met Esther Bruinenberg (tel. 06 11 49 83 34)

Voor meer informatie over het besluit op de omgevingsvergunning voor het aanleggen van twee boorgaten vanaf de mijnbouwlocatie Wapse kunt u op werkdagen van 09:00 tot 17:00 uur contact opnemen met Koen van den Hoff (tel. 06 15 01 80 43).

Lijst van rijksmonumenten in Wuzeminaoore

De naam (filiaalnummer) van 13 gemeenten is niet openbaar toegankelijk. Inzake de afzeker...

Naam	Monumentnr.	Soort	Soort	Soort	Soort	Soort	Soort	Soort	Soort
Groep van... [details]	1234	monument	1850		1234	monument	1850		
Monument... [details]	1235	monument	1850		1235	monument	1850		
Monument... [details]	1236	monument	1850		1236	monument	1850		
Monument... [details]	1237	monument	1850		1237	monument	1850		
Monument... [details]	1238	monument	1850		1238	monument	1850		
Monument... [details]	1239	monument	1850		1239	monument	1850		
Monument... [details]	1240	monument	1850		1240	monument	1850		
Monument... [details]	1241	monument	1850		1241	monument	1850		
Monument... [details]	1242	monument	1850		1242	monument	1850		
Monument... [details]	1243	monument	1850		1243	monument	1850		
Monument... [details]	1244	monument	1850		1244	monument	1850		
Monument... [details]	1245	monument	1850		1245	monument	1850		
Monument... [details]	1246	monument	1850		1246	monument	1850		
Monument... [details]	1247	monument	1850		1247	monument	1850		
Monument... [details]	1248	monument	1850		1248	monument	1850		
Monument... [details]	1249	monument	1850		1249	monument	1850		
Monument... [details]	1250	monument	1850		1250	monument	1850		

Lijst van rijksmonumenten in... (sublist)

Naam	Monumentnr.	Soort	Soort	Soort	Soort	Soort	Soort	Soort	Soort
Monument... [details]	1251	monument	1850		1251	monument	1850		
Monument... [details]	1252	monument	1850		1252	monument	1850		
Monument... [details]	1253	monument	1850		1253	monument	1850		
Monument... [details]	1254	monument	1850		1254	monument	1850		
Monument... [details]	1255	monument	1850		1255	monument	1850		
Monument... [details]	1256	monument	1850		1256	monument	1850		
Monument... [details]	1257	monument	1850		1257	monument	1850		
Monument... [details]	1258	monument	1850		1258	monument	1850		
Monument... [details]	1259	monument	1850		1259	monument	1850		
Monument... [details]	1260	monument	1850		1260	monument	1850		
Monument... [details]	1261	monument	1850		1261	monument	1850		
Monument... [details]	1262	monument	1850		1262	monument	1850		
Monument... [details]	1263	monument	1850		1263	monument	1850		
Monument... [details]	1264	monument	1850		1264	monument	1850		
Monument... [details]	1265	monument	1850		1265	monument	1850		
Monument... [details]	1266	monument	1850		1266	monument	1850		
Monument... [details]	1267	monument	1850		1267	monument	1850		
Monument... [details]	1268	monument	1850		1268	monument	1850		
Monument... [details]	1269	monument	1850		1269	monument	1850		
Monument... [details]	1270	monument	1850		1270	monument	1850		
Monument... [details]	1271	monument	1850		1271	monument	1850		
Monument... [details]	1272	monument	1850		1272	monument	1850		
Monument... [details]	1273	monument	1850		1273	monument	1850		
Monument... [details]	1274	monument	1850		1274	monument	1850		
Monument... [details]	1275	monument	1850		1275	monument	1850		
Monument... [details]	1276	monument	1850		1276	monument	1850		
Monument... [details]	1277	monument	1850		1277	monument	1850		
Monument... [details]	1278	monument	1850		1278	monument	1850		
Monument... [details]	1279	monument	1850		1279	monument	1850		
Monument... [details]	1280	monument	1850		1280	monument	1850		
Monument... [details]	1281	monument	1850		1281	monument	1850		
Monument... [details]	1282	monument	1850		1282	monument	1850		
Monument... [details]	1283	monument	1850		1283	monument	1850		
Monument... [details]	1284	monument	1850		1284	monument	1850		
Monument... [details]	1285	monument	1850		1285	monument	1850		
Monument... [details]	1286	monument	1850		1286	monument	1850		
Monument... [details]	1287	monument	1850		1287	monument	1850		
Monument... [details]	1288	monument	1850		1288	monument	1850		
Monument... [details]	1289	monument	1850		1289	monument	1850		
Monument... [details]	1290	monument	1850		1290	monument	1850		
Monument... [details]	1291	monument	1850		1291	monument	1850		
Monument... [details]	1292	monument	1850		1292	monument	1850		
Monument... [details]	1293	monument	1850		1293	monument	1850		
Monument... [details]	1294	monument	1850		1294	monument	1850		
Monument... [details]	1295	monument	1850		1295	monument	1850		
Monument... [details]	1296	monument	1850		1296	monument	1850		
Monument... [details]	1297	monument	1850		1297	monument	1850		
Monument... [details]	1298	monument	1850		1298	monument	1850		
Monument... [details]	1299	monument	1850		1299	monument	1850		
Monument... [details]	1300	monument	1850		1300	monument	1850		

Verzonden: 5/31/2022 1:59:51 PM

Onderwerp:

Project: Gaswinning VDW inspraak op het MER en de IEA

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens: [REDACTED]

Organisatie:

Welke effecten uit de IEA vindt u het meest belangrijk voor de keuze van een voorkeursalternatief en waarom?

Aantasting landschap, verkeersveiligheid en overlast door geluid- en lichtvervuiling.

88670056_7711856_Zienswijze.docx

Welke aanvullende informatie, die van belang is voor de keuze van een voorkeursalternatief, kunt u ons nog geven?

Locatie 9 (de bestaande locatie Vinkega).

Ten behoeve van de mogelijke gaswinning VDW moet deze locatie slechts beperkt worden uitgebreid.

De locatie is al ontsloten op de weg 'Westvierdeparten'.

Er is geen nieuwe gasleiding nodig, omdat de locatie al aangesloten is op de reeds bestaande gasleiding.

Overige suggesties of opmerkingen:

Zienswijze m.b.t. boorlocaties gasveld VDW

Onderstaand mijn opmerkingen bij de opsomming van de verschillende mogelijke boorlocaties.

Mogelijkheid 5

Op de dwarsvaartweg is vrij veel verkeer, onder andere van- en naar Boschoord en tussen Boijl en Noordwolde. Ook wordt er op deze weg veel gereden met grote landbouwwerktuigen en vrachtverkeer die de diverse boerderijen als bestemming hebben. Verder wordt deze weg veel gebruikt door recreanten, zowel op de fiets als wandelend. Omdat er geen apart gedeelte is voor wandelaars en fietsers zou er bij een toename van (zwaar)verkeer een nog onveiligere situatie ontstaan, hetgeen vanzelfsprekend zeer onwenselijk is.

Het zware verkeer dat van – en naar een boorinstallatie zal gaan rijden, onder andere voor de afvoer van productiewater, hetgeen zelfs kan toenemen tot 40 keer per week, heeft onvoldoende ruimte als er geen verbredingen aan de weg zullen plaatsvinden. Dit zou echter een niet passende inbreuk op het landschap betekenen. Dit onbebouwde buitengebied heeft immers een agrarische bestemming.

Ook zal bij deze locatie sprake zijn van verstoring van de (beschermde) aanwezige dassen en marters. Ook geluid- en lichtvervuiling spelen hierbij een grote rol, uiteraard ook voor de bewoners in de omgeving.

Al met al heb ik de indruk dat de hierboven genoemde aspecten onvoldoende worden meegenomen bij de beoordeling van deze mogelijke boorlocatie.

Mogelijkheid 6

De plaatsing van een boorlocatie zou hier een ernstige aantasting betekenen van het open weidelandschap. Een boorinstallatie alsmede de hiervoor aan te leggen ontsluitingsweg zal in dit open landschap erg storend zijn. Ook bestaat het risico dat het aanwezige zandpad mogelijk aangetast zou worden, wat juist heel karakteristiek is en zeker behouden/onaangetast zou moeten blijven.

Gezien de te verwachten toename van zwaar vrachtverkeer, onder andere voor de afvoer van productiewater zal er op de Oostvierdeparten zeker een probleem ontstaan a.g.v. de aanwezige bomen die vrij dicht op elkaar staan en die het voor grote vrachtwagens onmogelijk maken uit te wijken naar de berm als dat nodig is. Hierdoor zullen verkeersproblemen ontstaan. Deze weg wordt immers ook veel gebruikt door verkeer i.v.m. landbouw en ander vrachtvervoer van en naar de hier gesitueerde boerderijen. Het gebruik van deze weg door recreanten op de fiets en wandelaars zal heel onveilig worden door de toename van verkeer en het ontbreken van uitwijkmogelijkheden. Verder zal er door geluid- en lichtvervuiling sprake zijn van verstoring van de aanwezige marters en overige (beschermde) dieren. Deze locatie verdient m.i. dus niet de voorkeur om als boorlocatie te worden gekozen.

Afz.

[Redacted signature]

Verzonden: 5/31/2022 8:56:02 PM

Onderwerp:

Project: Gaswinning VDW inspraak op het MER en de IEA

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer:

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Welke effecten uit de IEA vindt u het meest belangrijk voor de keuze van een voorkeursalternatief en waarom?

Naast de uitvoerig genoemde negatieve effecten in de zienswijze, maak ik mij grote zorgen over de sfeer van het authentieke en nagenoeg ongerepte karakteristieke landschap, wat gigantisch met name bovengronds, wordt aangetast door lawaai, licht, uitzicht,

88681560_7714243_Zienswijze_boorlocaties_gaswinning_VDW[1761].doc

Welke aanvullende informatie, die van belang is voor de keuze van een voorkeursalternatief, kunt u ons nog geven?

Zie bijlagezienswijze

Overige suggesties of opmerkingen:

Zienswijze boorlocaties gasveld VDW

Na het lezen van de Integrale Effect Analyse (IEA) en de Milieu Effectrapportage (MER) vallen ons een aantal zaken op. Hieronder staan onze bevindingen van de alternatieven waar ons wat in opviel.

Alternatief 5

De Dwarsvaartweg maakt onderdeel uit van het fiets- en wandelnetwerk van Nederland. Hierdoor wordt de Dwarsvaartweg veel gebruikt door fietsers en wandelaars. Ook wordt de Dwarsvaartweg gebruikt als sluiproute door verkeer vanuit Boschoord (personeel tbs-kliniek), Boijl en verder om het rijden door Noordwolde te vermijden. Verder wordt de weg ook gebruikt door landbouw -en vrachtverkeer voor de verschillende boerderijen en bedrijven aan de Dwarsvaartweg en Alteveerseweg.

Zoals in de IEA omschreven, betreft het hier een smalle weg zonder faciliteiten voor wandelaars en fietser en is er ook niet de ruimte om dit aan te leggen.

Het wekt de indruk dat er in de IEA geen rekening gehouden wordt met het al aanwezige verkeer.

En het verkeer voor de boorlocatie komt nog bovenop het huidige verkeer. Wat de nu al niet veilige situatie nog onveiliger maakt.

Wat zou betekenen dat de beoordeling voor verkeer niet 'beperkt negatief', maar 'negatief' zou moeten zijn.

Doordat de Dwarsvaartweg een smalle weg is, zal het voor tankwagens en ander vrachtvervoer bij de boorlocatie moeilijk zijn om de draai, de weg op of af, te kunnen maken. Waarschijnlijk zelfs zo lastig dat er extra ingrepen nodig zijn bij de ontsluitingsweg. Wat een nog grotere impact heeft op het cultuurhistorische woudontginningen landschap dan de ontsluitingsweg, in de voorgestelde situatie, nu al heeft. Ook dit zou in de effectbeoordeling meegenomen moeten worden..

Alternatief 6

Volgens de MER leidt de aanleg van de ontsluitingsweg tot zeer geringe verandering in het (cultuurhistorisch) landschap (MER 3.3/recreatie pag. 14)

a). Het Veldontginningen landschap wordt gekarakteriseerd door veelal open weidelandschap (MER 6.4.3/landschap pag. 58). Dit wordt aangetast door het plaatsen van een boorlocatie. Ook als deze wordt weggewerkt achter bosjes maakt dit inbreuk op het open karakter van het landschap. Juist door het open karakter van het landschap zal de boorlocatie extra goed zichtbaar zijn. Zeker vanaf de hoger gelegen wegen zoals de Oostvierdeparten. Met name de ontsluitingsweg zal hierdoor zeer goed zichtbaar zijn.

Daarbij zal de aanleg hiervan met niet karakteristieke betonplaten afbreuk doen aan het cultuurhistorisch veldontginningen landschap.

Het is onduidelijk of het zandpad kan blijven bestaan. Een oud pad dat kenmerkend is voor deze natuurlijke omgeving. Het zou te betreuren zijn als dit stuk landschap overhoop wordt gehaald.

Door de hogere ligging van de Oostvierdeparten, dat deel uitmaakt van het Unesco werelderfgoed, in het landschap zal een nieuwe toegangsweg en boorlocatie een grotere negatieve invloed krijgen (op de basis typologie integriteit dan voorgesteld in de MER (MER pag. 102). Het blikveld van een mens houdt nou eenmaal niet op bij de bomen aan de rand van de weg.

Alles bij elkaar genomen heeft dit duidelijk meer impact dan omschreven. En er zou dan ook overwogen moeten worden om de effecten zwaarder -dus negatiever - te laten wegen.

b) De bomen op de Oostvierdeparten staan vrij dicht op de smalle weg, Op sommige plekken tot aan het asfalt. Een vrachtwagen met oplegger combinatie is 16,5m lang. Op veel plekken staan de bomen dichterbij elkaar dan dat. Hier past dus geen vrachtwagen combinatie tussen.

Er wordt gesproken over het creëren van uitwijkmogelijkheden voor het verkeer. De vraag is of dit mogelijk is zonder dat er bomen gekapt moeten worden. Hetgeen het aanzicht van de weeg schade aanbrengt en zodoende invloed heeft op de Unesco-status.

Als uitwijkmogelijkheden niet haalbaar zijn dan heeft dit groot effect op de doorstroom van verkeer.

Ook is het de vraag of er bij het verkeerseffect rekening is gehouden met het al bestaande landbouw- en vrachtverkeer ten behoeve van de aan de Oostvierdeparten en verder gelegen boerderijen. Ook ander autoverkeer maakt veel gebruik van deze weg.

Het is een smalle weg met veel verkeer, die ook frequent wordt gebruikt door toeristen, m.n. fietsers. Er zijn naast de weg geen wandel- of fietspaden. Deze combinatie, smalle weg, veel verkeer en toerisme kan tot zeer gevaarlijke situaties leiden. En vanwege de Unesco-status lijkt het aanleggen van dergelijke voorzieningen geen optie. En het gebruik door fietsers en wandelaars zal door de Unesco-status alleen maar toenemen.

Ook deze negatieve effecten zouden in de analyse meer naar voren moeten komen.

Verzonden: 5/31/2022 9:18:05 PM

Onderwerp:

Project: Gaswinning VDW inspraak op het MER en de IEA

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer:

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens: [REDACTED]

Organisatie:

Welke effecten uit de IEA vindt u het meest belangrijk voor de keuze van een voorkeursalternatief en waarom?

Alternatief 5 effecten - de Dwaarsvaartweg is een smalle weg en zal er voor tankwagens en ander vrachtvervoer extra ingrepen nodig zijn. Dit heeft een nog grotere impact op de cultuurhistorische woudontginningen landschap dan de ontsluitingsweg. De weg is amper breed genoeg voor twee auto's naast elkaar, en dan zijn er ook nog de vele fietsers (toeristen en lokalen) en wandelaars, waardoor de weg nog drukker en gevaarlijker zal worden.

Welke aanvullende informatie, die van belang is voor de keuze van een voorkeursalternatief, kunt u ons nog geven?

Alternatief 6, al staat het achter bosjes, maakt inbreuk op de open karakter van het landschap, ook waardoor de boorlocatie en bijbehorende ontsluitingsweg erg zichtbaar zal zijn. De zandpad, die hoort bij deze landschap zal ook misschien overhoop worden gehaald.

De uitwijkmogelijkheden nodig op de Oostvierdeparten zou ook ingrijpend zijn (bomen kappen langs de weg) voor een weg met Unesco status. Het niet kunnen realiseren van uitwijkmogelijkheden creëert een gevaarlijk verkeerssituatie met de huidige lokalen verkeer, onvermijdelijke toenemen van vrachtverkeer, gecombineerd met de toenemende populariteit voor fietsers en wandelaars als resultaat van de Unesco status.

Overige suggesties of opmerkingen:

Verzonden: 6/1/2022 3:06:52 PM

Onderwerp:

Project: Gaswinning VDW inspraak op het MER en de IEA

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: Markeweg

Huisnummer: 11

Postcode: 7971 CW

Woonplaats: Havelte

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: westerveld@milieudefensie.nl

Als: Maatschappelijke organisatie

(Mede) namens: [REDACTED]

Organisatie: Milieudefensie Westerveld

Welke effecten uit de IEA vindt u het meest belangrijk voor de keuze van een voorkeursalternatief en waarom?

Effecten op Natura 2000, op cultuurhistorie , archeologie en werelderfgoed

88702831_7717475_Reactie_Milieudefensie_op_MER_fase_1_en_IEA.pdf

Welke aanvullende informatie, die van belang is voor de keuze van een voorkeursalternatief, kunt u ons nog geven?

Het opstellen van een passende beoordeling in deze plan-MER fase

88702831_7717476_opsomming_effecten_m-b-t-_de_negen_alternatieven.pdf

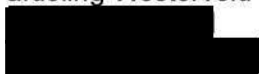
Overige suggesties of opmerkingen:

Alle vragen te beantwoorden, ook als er volgens het ministerie geen directe relevantie is

Aan: Bureau Energieprojecten
 Inspraakpunt Gaswinning VDW
 Postbus 111
 9200 AC DRACHTEN

Van: Vereniging Milieudefensie Amsterdam,
 afdeling Westerveld

Betreft: Reactie op MER-fase 1 en IEA, als onderdeel van het project VDW-gaswinning

Datum: 3 juni 2022

Geachte heer, mevrouw,

Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (hierna: ministerie) heeft in 2017 een verzoek ontvangen van Vermilion Energy Netherlands B.V. (hierna: Vermilion) voor het winnen van aardgas uit de gasvelden VDW-A en VDW-B, gelegen onder de gemeenten Westerveld en Weststellingwerf. Omdat een deel van de velden onder een beschermd natuurgebied (Natura 2000) ligt, geldt op grond van artikel 141a, lid 1, sub a Mijnbouwwet (hierna: Mbw) de wettelijke verplichting om een rijkscoördinatie-regeling (hierna: RCR) te starten als sprake is van een mijnbouwwerk. Het aanleggen van een boorgat is een mijnbouwwerk (Mijnbouwbesluit, artikel 2), dan geldt een RCR plicht. Het betreft het Natura 2000 gebied 'Drents-Friese Wold en Leggelderveld', waaronder sinds eind 2015 reeds veld Diever wordt geproduceerd.

Vanwege de RCR-plicht coördineert het ministerie de besluitvorming samen met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) om tot een keuze te komen waar de winningslocatie en de aansluiting op het bestaande gastransportnetwerk komen.

Voor de bepaling van een gaswinningslocatie dient in een plan-Milieueffectrapport (hierna: plan-MER) procedure een aantal alternatieven te worden onderzocht. In de Staatscourant van 24 augustus 2021, nr. 39029 heeft het ministerie laten weten dat het MER de milieueffecten in beeld brengt, zoals de effecten op de kwaliteit van de leefomgeving, gezondheid, landschap, natuur, bodem en water en dat de kennis over deze effecten wordt meegenomen in de besluitvorming. Daarnaast zal het MER ook een passende beoordeling bevatten om het risico op mogelijke gevolgen voor Natura 2000-gebieden in kaart te brengen, zoals bepaald in de Europese Habitatrichtlijn (artikel 6), Vogelrichtlijn en Nederlandse Wet natuurbescherming (hierna: Wnb).

Van 25 augustus tot en met 5 oktober 2021 heeft het concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (hierna: c-NRD) ter inzage gelegen voor de invulling van het MER. Op 2 november 2021 heeft de Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna: commissie m.e.r) een advies uitgebracht over het c-NRD welke integraal is overgenomen. In de Staatscourant van 21 april 2022 is kennisgegeven van de vaststelling van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (hierna: NRD). Zowel het vaststellingsbesluit, als de vastgestelde NRD, de MER fase 1 (plan-MER), de Integrale Effecten Analyse (hierna: IEA) en ook de gebundelde zienswijzen en de reacties erop in de Nota van Antwoord liggen tot en met 6 juni 2022 ter inzage.

Uit de MER fase 1 en IEA blijkt dat 9 locaties zijn aangewezen in de omgeving van Vledderveen en dat adviesbureau Royal Haskoning per onderdeel en locatie een beoordeling heeft gedaan. Gezien de zeer ongunstige ligging van een aantal beoogde locaties ten opzichte van het UNESCO Werelderfgoed 'Kolonien van Weldadigheid' en beschermd essenlandschap én de lange afstanden tussen gaswinningslocaties en de beoogde doelen (de prospects) zullen hoogstwaarschijnlijk 7 locaties niet in aanmerking komen en gaat de voorkeur vooralsnog uit naar twee overgebleven locaties.

Het ministerie heeft in de kennisgeving laten weten dat dit de locatie 6 (nabij Vledderveen) en locatie 7 (nabij Vledder) zijn. Iedereen wordt in de gelegenheid gesteld om een reactie in te dienen. Om zodoende aan te geven welke belangrijke informatie ontbreekt en wat de belangrijkste effecten zijn. Tot en met 6 juni 2022 kan een reactie worden ingediend. Van die geboden gelegenheid maken wij graag gebruik.

1. Voorgeschiedenis

Sinds 2004 is Vermilion actief in onze regio. In de jaren daaropvolgend hebben we veel kwesties aangekaart, fouten in procedures aangetoond en hiaten in het vergunningensysteem blootgelegd. Op onze uiteenzetting hierover in onze zienswijze ontvingen wij de volgende reactie in de Nota van Antwoord (pagina 44 en 45):

“De gevolgde procedures voldoen aan de Nederlandse en Europese wetgeving. Mensen kunnen invloed uitoefenen op de besluitvorming door het indienen van een zienswijze op het ontwerpbesluit of door het indienen van een beroep op het definitieve besluit. Deze wijze van rechtsbescherming is geregeld in de Algemene wet Bestuursrecht. Indien u overtuigend kunt beargumenteren waar de minister op een van de weigeringsgronden een beoordelingsfout heeft gemaakt, dan zal het besluit aangepast moeten worden”.

Echter dit staat in schril contrast met de reactie in dezelfde Nota van Antwoord waarin wordt toegegeven dat in de procedures rond de aanleg van de locatie Wapse flinke fouten zijn gemaakt. Ook voor de locatie Wapse gold een RCR omdat veld Diever onder een Natura 2000 gebied ligt. Namelijk onder hetzelfde Natura 2000-gebied ‘Drents-Friese Wold en Leggelderveld’ waaronder de VDW velden liggen. Als volgt verwoordt in de Nota van Antwoord op pagina 21 en 22:

“Achteraf bleek inderdaad dat Wapse eigenlijk onder de RCR viel. Destijds is dat feit gewoon over het hoofd gezien. Er is dus geen bewuste keuze gemaakt. Het is door het ministerie niet opgemerkt ..(..)”

Hierdoor is grondig onderzoek echter uitgebleven en zijn risico's onvoldoende uitgesloten en geminimaliseerd. Er is niet naar een alternatieve locatie gezocht, zoals door ons verzocht in 2014. Achteraf gezien staat dus beslist niet vast dat de huidige locatie Wapse destijds als geschikt zou zijn beoordeeld ALS de juiste procedures zouden zijn gestart en doorlopen.

Omdat de aanleg van de locatie niet zonder gevolgen is gebleven, maar alle besluiten inmiddels onherroepelijk zijn, vinden wij dit wel een hele luchtige wijze om na acht jaar procederen te bekennen dat we al die jaren gelijk hadden. Zonder consequenties voor de gaswinning. Sterker nog: de staatssecretaris heeft op 24 mei 2022 ingestemd met het winningsplan LDS en twee omgevingsvergunningen. Om zodoende nogmaals boorgaten te mogen aanleggen op de locatie Wapse en te mogen produceren met gebruikmaking van een MER dat alleen de effecten van 980.000 Nm³ gas beoordeeld, maar niet de vergunde 1.5 miljoen Nm³ gas per dag. En wederom zonder passende beoordeling. Er is volgens ons sprake van een stapeling van verwijtbare nalatigheden, zonder dat dit nadelige gevolgen heeft voor de gaswinning. Het gehanteerde vergunningensysteem is met name gericht op de rechtsbescherming van gaswinning, als een bewuste keuze, en niet op de rechtsbescherming van mens, milieu en natuur.

Daarom geven wij hieronder nogmaals een uiteenzetting van onze ervaringen gerelateerd aan de laatste ontwikkelingen rond de VDW en LDS procedures. Om te bewerkstelligen dat het ministerie ditmaal de juiste stappen neemt om verdere risico's uit te sluiten. Procedures worden niet standaard correct doorlopen en belangrijke gegevens worden niet geopenbaard of achtergehouden. Waardoor de vermeende invloed die mensen kunnen uitoefenen op de besluitvorming, zwaar overschat wordt.

Wij zien een duidelijke parallel met de toeslagenaffaire. Het vorige kabinet is niet voor niets naar huis gestuurd vanwege een ondeugdelijk systeem rond toeslagenaanvragen en de ingrijpende gevolgen ervan voor menig Nederlander van vooral allochtone afkomst. Van de toegezegde verbeteringen in de bestuurscultuur merken we nog weinig. Dat bleek de afgelopen dagen ook weer rond de commotie over geheim gehouden notulen over Groningen. Daaruit blijkt dat dit ministerie het openbaar maken van belangrijke stukken over de Groningse gaswinning actief heeft tegengewerkt, op sterk aandringen van

meerdere partijen waaronder de NAM. Wij vinden dit tekenend en zorgwekkend. Vooral omdat het gaat over een recordhoeveelheid gas dat werd gewonnen, terwijl het jaar ervoor een zware beving bij Huizinge werd geregistreerd met veel bevingsschade. Daarmee was het causale verband aangetoond tussen tempo van winning en ernstige bevingsschade, aldus het Staatstoezicht op de Mijnen (hierna: SodM). Een conclusie die schoorvoetend door de NAM werd gevolgd.

SodM wees op het risico dat als het tempo van winning niet zou worden afgeschaald dat bevingen van 5 op de schaal van Richter niet konden worden uitgesloten. Zeer alarmerend, toch? Desondanks werd de gaskraan flink opengezet. Nota bene vanwege "aantrekkelijke commerciële mogelijkheden", zo blijkt uit de notulen. Daarmee werd niet gedoeld op een adequate financiële compensatie naar gedupeerden, maar op het eigen financiële gewin waarin verantwoordelijkheden werden weggekeken.

In onze regio is ook sprake geweest van hoge dagproducties in de afgelopen 11 jaar, die ertoe hebben geleid dat de vergunde high-cases uit de toen vigerende winningsplannen driemaal sneller werden gewonnen dan waarmee de minister aanvankelijk had ingestemd. Het betreft de velden Vinkega en Diever. De wijze waarop dit is gerepareerd, in gewijzigde winningsplannen, neemt niet weg dat daarmee veel meer gas mag worden gewonnen in dezelfde periode, dan eerder voorgespiegeld.

De discussie is waarom het door SodM vastgestelde causale verband tussen 'tempo van winning' en bodembeweging alleen zou gelden voor een groot veld, zoals veld Groningen, en niet voor 'kleine velden' zoals de velden Vinkega en Diever. Zeker omdat de hoge producties samenvielen met de constatering van een uitbreidende bodemdaling, overlap tussen bodemdalingen en een cumulatieve bodemdaling boven de kritische grens van het waterschap. In die overlap liggen de VDW velden.

Probleem is dat gegevens kunnen worden achtergehouden of zelfs gesignaleerd als "niet aanwezig op het departement" en daarom niet tijdig worden geopenbaard. Zoals is gebleken in hierboven aangehaalde 'notulen' kwestie tussen de NAM en het ministerie. Zeker van belang op cruciale momenten als besluiten nog niet onherroepelijk zijn. Het recht om argumenten tijdig en op een doeltreffende wijze naar voren te kunnen brengen in zienswijzen en beroepen wordt dan wel degelijk zeer bewust en doelgericht gefrustreerd.

Hieronder onze ervaringen:

- **het afbreken van RCR-procedure in 2009 en de adviezen van de commissie m.e.r.**
in 2009 werd een RCR-procedure gestart, met het beoogde doel om de afvalwaterinjecties te willen uitbreiden naar 3.2 miljoen m³ in onze regio. De commissie m.e.r. had desgevraagd een uitstekend rapport geschreven met daarin relevante onderwerpen waaraan Vermilion extra aandacht moest besteden in het MER. Zoals het risico op beving en putintegriteitsproblematiek. Als kort na de opstelling een beving met een M=2.8 wordt geregistreerd nabij het dorpje De Hoeve, stelt Vermilion naderhand vast dat deze ten gevolge was van de afvalwaterinjecties te Noordwolde.

De afvalwaterinjecties werden na de beving afgebouwd op de locatie Noordwolde en verplaatst naar de voormalige gaswinput Nijensleek. Een verplaatsing van risico's. Echter de RCR procedure werd na de beving abrupt afgebroken en het rapport van de commissie m.e.r. verdween in een la. Zonder verdere uitleg bleef de opstelling van een Milieueffectrapport (hierna: MER) en een passende beoordeling uit, zodat de effecten op milieu en Natura 2000-gebieden niet grondig in kaart werden gebracht zoals voorgenomen.

Voor het mogen uitvoeren van afvalwaterinjecties te Nijensleek is daarna enkel een omgevingsvergunning verleend met een aangehaakte milieuvergunning. Niet alleen ontoereikend vanwege de beving maar ook omdat in 2017 en vervolgens alweer in 2020 dusdanige aantastingen werden geconstateerd in de verbuizing dat zowel begin 2019 als eind 2021 deze verbuizing tot 2 km diep moest worden vervangen. Namelijk door middel van zogeheten 'repair tubing leak' operaties. De risico's op beving en putintegriteitsproblematiek bleken dus zeer reële aandachtspunten van de commissie m.e.r.

Uit de door ons ontvangen werkprogramma's behorend bij de vervangwerkzaamheden van de tubings blijkt dat de voormalige gaswinput voor aanvang niet geschikt is gemaakt voor afvalwaterinjecties en dat in beide gevallen geen grondig onderzoek is gedaan of afvalwater buiten de put is weggelekt. Aangezien de commissie m.e.r. met klem heeft gewezen op het feit dat het afvalwater aantoonbaar terugneembaar moet zijn zonder onomkeerbare gevolgen – zoals verplicht volgens het CE afwegingskader – is dit risico dus onvoldoende uitgesloten voor aanvang van de afvalwaterinjecties. Met name zorgelijk omdat relatief weinig afvalwater (omgerekend slechts 15 m³ per dag) tot deze snel op elkaar volgende putintegriteitsproblematiek heeft geleid. Wij maken ons daarom bezorgd wat er zal gebeuren als Vermilion 350 m³ afvalwater per dag zal gaan injecteren zoals vergund. Immers toename van afvalwater is voorzien. Niet alleen uit de nieuwe VDW en LDS putten, maar ook uit bestaande putten.

Onlangs, op 24 mei 2022, heeft de staatssecretaris van het ministerie ingestemd met het winningsplan LDS maar heeft daarin niet het advies opgevolgd van het SodM. (zie www.mijnbouwvergunningen.nl/LDS). In dit advies verzocht SodM de staatssecretaris om een Voorschrift op te nemen dat Vermilion een plan moet opstellen voor reductie van het afvalwater. De afwijzing van de staatssecretaris is onverstandig omdat er relatief veel afvalwater wordt verwacht uit de LDS velden. Namelijk max. 20.000 m³ afvalwater per jaar (en daarbij dient het afvalwater uit veld Diever nog opgeteld). Vooral in de eindfase van de productie maar een vroegtijdige waterbreuk is niet uitgesloten.

Overigens is dit advies niet alleen van belang vanwege de putintegriteitsproblematiek, maar ook vanwege de risico's bij het verladen van het benzeenbevattende afvalwater op de locatie te Eesveen (zie in de Zienswijze onze nadere uitleg). Daarnaast is de extra overlast die de vervoersbewegingen met zich meebrengen niet beoordeeld. Omgerekend is 20.000 m³ per jaar afvalwater, per vracht van 30 m³, bijna 2.000 vrachtwagenbewegingen per jaar. De effecten ervan zijn niet beoordeeld in het MER uit 2016, noch in een passende beoordelingen. Aspecten zoals verkeersveiligheid of stikstofdepositie zijn niet meegewogen of beoordeeld. Bovendien niet cumulatief met het afvalwater uit de VDW velden en bestaande velden.

Het is daarom onduidelijk of de vergunde 350 m³ afvalwater per dag toereikend zal zijn, hetgeen ook geldt voor de maximale toegestane hoeveelheid van 240.000 m³ afvalwater in totaal. Wij vinden het kwalijk dat de risico's ten aanzien van de toename aan afvalwater niet cumulatief worden meegewogen in de LDS en VDW procedures en niet in samenhang met de velden vanwaaruit het afvalwater zoal afkomstig is. Op dit belang (cradle tot grave) heeft de commissie m.e.r. echter wél gewezen in de procedures rond de afvalwaterinjecties.

Verzoek: wij verzoeken u om nader te duiden waaruit blijkt dat de gevolgde procedures in bovenbeschreven kwestie zou voldoen aan Nederlandse en Europese wetgeving. Alleen opmerken dát dit het geval is geweest vinden wij niet voldoende.

- **het ontbreken van een MER voor de productie te Vinkega en de gevolgen ervan** in juli 2009, ten tijde van de start van de RCR procedure zoals hierboven beschreven, was al duidelijk dat de velden Vinkega en De Hoeve economisch winbaar gas bevatten. De proefboringen hadden dit aangetoond. Niet lang na de start van de winning werd de productie fors opgeschroefd op de locatie Vinkega. Namelijk van 470.000 Nm³ gas naar 1.2 miljoen Nm³ gas (zie Figuur 2.5 op de volgende pagina) zonder dat daarvoor een MER was opgesteld. Dit gebrek heeft het ministerie uiteindelijk schriftelijk bevestigd aan ons, maar deze kardinale fout zou niet hoeven te worden hersteld omdat de besluiten inmiddels onherroepelijk waren. Daarmee stond vast dat is nagelaten om de effecten van een overschrijdende productie boven de m.e.r.-plicht-drempelwaarde, die op 500.000 Nm³ gas per dag ligt, grondig in kaart te brengen. Wederom bleek de foutgevoeligheid van het vergunningen-systeem.

Figuur 2-5: Vinkega productiegeschiedenis. De twee Vinkega putten produceren gezamenlijk (commingled) uit Vlieiland en Rotliegend.

Uit de hiernaast afgebeelde Figuur 2.5 blijkt duidelijk dat jarenlang v er boven de m.e.r.-plichtdrempelwaarde van 500.000 Nm³ gas per dag is geproduceerd op de locatie Vinkega. Zonder opstelling van een verplichte MER.

Bron: Analyse d.d. 8 juni 2018 van de geodetische bodemdalingmetingen die Vermilion in 2017 liet uitvoeren in de regio (meetplan Eesveen – Diever). Zie bijlage.

Aangezien de destijds geldende winningsplannen waren gebaseerd op een vergunde productie van max. 470.000 Nm³ gas per dag, werd door de hoge dagproductie de toegestane hoeveelheid gas van 1.447 Nm³ gas niet in 18 jaar gewonnen, zoals vergund in de winningsplannen, maar in 7 jaar. Bijna driemaal sneller. In naastgelegen veld Diever constateerden we een vergelijkbare situatie. Daar werd 1.360 miljoen Nm³ gas niet in 10 jaar gewonnen maar ook bijna driemaal sneller.

Deze veel snellere winningen dan vergund in de toen geldende winningsplannen vielen samen met het versneld moeten bijstellen van bodemdalingsprognoses en de constatering van een uitbreidende bodemdalingssom die niet voor aanvang was voorspeld. Dat betekent dat deze niet voor aanvang was voorspeld of uitgesloten in een MER noch passende beoordeling. Het diepste punt wordt boven afvalwaterinjectieveld Nijensleek verwacht en zal door de winning in veld Vinkega ( en een grotere watervoerende laag dan eerder aangenomen) toenemen van 1.5-2 cm naar 3.5 cm. Ten gevolge van de winning in veld Diever werd deze bodemdalingssom prognose in juli 2018 wederom bijgesteld naar 5.2 cm (zie www.nlog.nl: winningsplan veld Diever 31-03-2016, pagina 62 en 63).

Daarmee werd al in 2018 de door het waterschap Drents Overijsselse Delta (hierna: waterschap) gehanteerde kritische bodemdalingssom prognosegrens bereikt van 5 cm. Hieruit bleek tevens overlap tussen de bodemdalingssommen en onderlinge beïnvloeding tussen de velden. Dat laatste werd kort daarvoor nog ontkend.

De productie werd in maart 2018 om deze redenen gestaakt in veld Vinkega en Vermilion diende de effecten van de grotere bodemdalingssom alsnog te beoordelen in een addendum bij het nog voorliggende gewijzigde winningsplan uit 2017. Deze effectbeoordeling (wederom ge en passende beoordeling) was bedoeld om m er gas uit veld Vinkega te willen winnen tot bijna 2 miljard Nm³ gas. Uiteindelijk heeft de minister ingestemd met dit addendum (effectbeoordeling) op het winningsplan waardoor Vermilion alsnog binnen die 18 jaar veel meer gas mag winnen dan de eerder vergunde 1.5 miljard Nm³ gas.

In het nieuwe winningsplan voor veld Diever uit juli 2018 bleek sprake van dezelfde situatie. Daar stond de minister achteraf toe (in 2019) dat veel meer gas mag worden gewonnen binnen die 10 jaar. In het huidige tempo waarschijnlijk bijna 3 miljard Nm³ gas. Echter w el met een bijgestelde bodemdalingssom prognose van 13 mm naar 5.2 cm.

Het verweer is dat als een veld meer gas blijkt te bevatten dan voor aanvang aangenomen dat dat dit tot een grotere bodemdaling leidt. Echter dan had dit risico voor zowel de winning in veld Vinkega als veld Diever nog v or aanvang moeten worden beoordeeld en uitgesloten. Dan blijkt de 1.360 Nm³ gas dus een behoorlijke onderschatting, wat dus ook geldt voor de daaraan gekoppelde bodemdaling van 13 mm. Dit risico had dus als worst case meegewogen moeten worden in de procedure in 2013 voor de aanleg van de locatie Wapse en proefboring in een nog onbekend prospect. Temeer verwijtbaar omdat pas in 2016 bleek dat veld Diever onder het Natura 2000 gebied Drents-Friese Wold en Leggelderveld ligt en in dat geval een RCR geldt en

onterecht grondig onderzoek is uitgebleven (zie Nota van Antwoord, pagina 21 en 22.)
 Bovenbeschreven feiten zijn nu echter wel de ongewenste basis voor de nieuwe plannen in de VDW en LDS velden. Temeer bezwaarlijk omdat de VDW prospects tussen de velden Vinkega en Diever liggen en binnen de overlap van bovenbeschreven bodemdalingssommen.
 Bovenbeschreven geschiedenis is dus zéér relevant in de VDW procedure.

Verzoek: wij verzoeken u om nader te duiden waaruit blijkt dat de gevolgde procedures in bovenbeschreven kwestie zou voldoen aan Nederlandse en Europese wetgeving. Hier is namelijk overduidelijk sprake van een MER-plicht die over het hoofd is gezien – zoals toegegeven – hetgeen niet zonder gevolgen is gebleven.

- **het onrecht ontbreken van RCR procedure voor de productie te Wapse/veld Diever**
 Wij hebben van meet af aan gesteld dat de locatie voor de proefboorlocatie Wapse zeer ongunstig is gekozen. Namelijk in het beekdal van de Vledder Aa, grenzend aan een NatuurNetwerkNederland (hierna: NNN) gebied en nabij het Natura 2000-gebied Drents-Friese Wold en Leggelderveld. Bovendien hebben we consistent naar voren gebracht dat er onrecht een MER en Passende beoordeling ontbreekt. Daarnaast, dat de Natuurtoets ondermaats is, kennisleemten vertoont en dat niet was uitgesloten dat verbodsbepalingen zouden worden overschreden. Dit werd ook als zodanig beoordeeld door de Dienst Landelijk Gebied. Zie bijlage. Naar aanleiding van een aanvraag voor een voorziening, oordeelde de rechtbank Noord Nederland dat de werkzaamheden inderdaad hebben geleid tot onomkeerbare gevolgen voor flora en fauna, echter zonder rechtsgevolgen.

Dit is echter het resultaat van het achterhouden van informatie zodat wij onze argumenten onvoldoende naar voren konden brengen. In 2016 bleek namelijk dat het ministerie in juni 2014 een confidentieel winningsplan ontving van Vermilion waaruit duidelijk bleek dat het veld onder het Natura 2000-gebied lag. Deze kennis is niet met medebestuurders en inwoners gedeeld. De gemeente boog zich enkel over een omgevingsvergunningaanvraag voor het willen aanleggen van een betonnen plaat, hekwerk en toegangsweg. Dat was de gehele procedure, er was geen winningsplan.

Na bovenstaande te hebben beschreven in onze reactie op het concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (hierna: c-NRD) ontvingen wij aanvankelijk de reactie in de Nota van Antwoord dat in 2013 de gedachte heerste dat artikel 141a, lid 1, sub a niet van toepassing was er er daarom RCR-plicht gold. Er was nog geen boorlocatie dus nog geen mijnbouwwerk. En dat laatste was bepalend voor een RCR-plicht. Dit hebben wij succesvol weerlegd in onze Zienswijze. Namelijk dat het aanleggen van een boorgat een mijnbouwwerk is (Mijnbouwbesluit, artikel 2) en dat de afwezigheid van een bovengrondse locatie of de situering ervan hierin irrelevant is.

In de recente Nota van Antwoord op de zienswijzen ontvingen we de volgende bevestiging (zie Nota van Antwoord, pagina 21 en 22):

Er wordt voor Gaswinning VDW gebruik gemaakt van RCR-regeling door de ligging van de gasvelden onder een Natura 2000-gebied. Volgens de indiener is er 6 jaar geleden in Wapse geen RCR-regeling is toegepast terwijl ook dat veld onder een Natura 2000-gebied lag. De indiener stelt vraagtekens bij het gebruik van de RCR-regeling in deze situatie in vergelijking met de situatie in Wapse.

Antwoord *Achteraf bleek inderdaad dat Wapse eigenlijk onder de RCR viel. Destijds is dat gewoon over het hoofd gezien. Er is dus geen bewuste keuze gemaakt. Het is door het ministerie niet opgemerkt en het is evenmin in de beroepen naar voren gebracht. Sindsdien zijn er wel RCR procedures opgestart of is er expliciet besloten geen RCR toe te passen als er geen ruimtelijke ontwikkeling aan te pas kwam. De toepassing van de RCR bij VDW is daarmee in lijn.*

Wij menen dat het, ongeacht bewust of onbewust, het over het hoofd zien van strikte Europese wetgeving niet "gewoon" is, maar sprake is van ernstige verwijtbare nalatigheid. Als het geen bewuste keuze betreft dan is dus wederom sprake van flink blunderen. Dat heeft echter tot bovenbeschreven consequenties geleid en is nu de basis is van de nieuwe plannen. Als bovendien informatie wordt achtergehouden over de ligging van het veld, dan is de gemeente Westerveld niet verwijtbaar dat zij besluiten heeft genomen die achteraf gezien niet rechtsgeldig zijn en kan ons niet worden verweten dat we dit niet in beroep naar voren hebben gebracht.

Verzoek: wij verzoeken u om nader te duiden waaruit blijkt dat de gevolgde procedures in bovenbeschreven kwestie zou voldoen aan Nederlandse en Europese wetgeving. Hoe kunt u uitsluiten in het systeem dat een dergelijke fout zich niet weer kan voordoen? In de VDW zal een project-MER worden opgesteld omdat de productie boven de m.e.r.-plichtdrempelwaarde van 500.000 Nm³ gas wordt verwacht. Hoe kunt u bij gebrek aan een winningsplan voor de VDW velden uitsluiten dat niet weer sprake zal zijn van een ontoereikend winningsplan waarin een dergelijke dagproductie niet is geoorloofd op jaarbasis?

- **het ontbreken van een project-MER en passende beoordeling en de gevolgen** in de gestarte procedure in 2013 is geen project-MER opgesteld voor de productie uit veld Diever, terwijl tijdens het testen van de put (eind 2014) al bleek dat het gas makkelijker toestroomde dan aangegeven in de reeds aangevraagde omgevingsvergunning voor een maximale productie van 480.000 Nm³ gas per dag én boven de m.e.r.-plichtwaarde van 500.000 Nm³ gas per dag zou uitkomen. Dat heeft Vermilion vorig jaar in de m.e.r.-beoordeling laten weten in de LDS procedure. Dat betekent, nadat de desbetreffende besluiten onherroepelijk zijn geworden en deze bekentenis geen rechtsgevolgen heeft.

Desondanks werd de aanvraag niet gewijzigd en verleende de minister in juni 2015 de omgevingsvergunning. In 2016 werd in de productiegegevens op www.nlog.nl ontdekt dat Vermilion gedurende 10 maanden v^{er} boven de vergunde 480.000 Nm³ gas per dag had geproduceerd en v^{er} boven de m.e.r.-plichtdrempelwaarde van 500.000 Nm³ gas. Zie Figuur 2-6 hieronder waaruit dit aantoonbaar blijkt. Bron: analyse d.d. 8 juni 2018 van Vermilion.

Figuur 2-6: Diever productiegeschiedenis

SodM droeg het dossier over aan het Openbaar Ministerie (hierna OM) en het OM concludeerde vorig jaar dat het bedrijf reeds 370 miljoen Nm³ gas had geproduceerd, nog voordat de minister uiteindelijk instemde met het winningsplan en zonder MER of passende beoordeling. Kennelijk is het OM niet ingelicht dat Vermilion al tijdens de diepboring wist dat de m.e.r.-plichtdrempelwaarde zou worden overschreden. De gezamenlijke latere verklaring van Vermilion en het ministerie is dat het een 'langdurige test' zou zijn waarvoor geen duidelijke afspraken over maximale productiehoeveelheden gelden. Dat zou betekenen dat wordt verondersteld dat dit ook voor de MER-plicht zou gelden en een passende beoordeling?

Oftewel een manco in wetgeving en een mijnbouwbedrijf die vervolgens in de media en op hun website liet weten dat ze niets fout hebben gedaan. Hier is wederom duidelijk sprake van een foutgevoelig systeem, zonder consequenties voor de gaswinning.

Vervolgens vroeg Vermilion een productieuitbreiding aan van 980.000 Nm³ gas per dag, zodat in totaal 1.5 miljoen Nm³ gas zou worden geproduceerd. Er werd uiteindelijk een MER-plicht opgelegd maar de minister stond toe dat deze alleen de milieueffecten zou mogen beoordelen ten aanzien van de productieuitbreiding, niet over de volle 1.5 miljoen Nm³ gas per dag. Er werd wederom geen plicht opgelegd om een passende beoordeling op te stellen. Wij menen dat sprake is van ontwijkgedrag jegens de plicht om effecten op mens, milieu en natuur zorgvuldig in kaart te brengen. Het overschrijden van de m.e.r.-plichtdrempelwaarde wordt niet bestraft maar beloond.

Vermilion vroeg tevens instemming aan om maximaal 1.360 miljoen Nm³ (high-case) in 10 jaar te mogen winnen. Echter tijdens de ontwerpinstemmingsbesluit procedure maakte Vermilion al duidelijk op een informatiebijeenkomst in december 2016 (zie bijlage), om een perforatie te willen uitvoeren tussen de (reeds in productie genomen) deelformatie Slochteren en de deelformatie Akkrum. Zodoende werd een piekproductie verwacht, zoals ook toegestaan door de omgevingsvergunning. Echter niet volgens het winningsplan, daarin stond dat deze perforatie – en piekproductie – eventueel zou worden uitgevoerd in het latere leven van de put. Het winningsplan liet niet toe dat op jaarbasis 1.5 miljoen Nm³ gas per dag zou worden gewonnen. Dat zou circa 480 miljoen Nm³ gas zijn per jaar, terwijl de maximaal toegestane jaarproductie op 216 miljoen Nm³ gas was bepaald in de high-case. Zie www.nlog.nl: winningsplan d.d. 31 maart 2016 veld Diever.

Door de perforatie zou veel sneller gas worden gewonnen dan toegestaan in het voorliggend winningsplan. Dit werd ook ingezien door Vermilion en het bedrijf gaf aan in december 2016 dat in dat geval noodzakelijke stappen moesten worden ondernomen met het bevoegd gezag, omdat een perforatie invloed zou hebben op de productieduur. Echter de minister ging op 21 juli 2017 desondanks akkoord met het winningsplan uit 2016 en de omgevingsvergunning zonder dat de jaarproductieplafonds werden opgeschroefd.

In september 2017 voerde Vermilion de perforatie uit en werd de productie verhoogd naar 1.5 miljoen Nm³ gas, zonder kennisgeving van de activiteit aan medebestuurders of inwoners. Nadat het Dagblad van het Noorden hierover werd getipt en een artikel aan wijdde namen wij contact op met het ministerie en het SodM. Wij gaven aan dat a) niet de noodzakelijke stappen waren ondernomen en b) dat de perforatie meteen na de instemming was uitgevoerd en niet in het latere leven van de put. SodM antwoordde aanvankelijk (zie bijlage) dat eerst nog moest blijken of ook werkelijk sprake zou zijn van een piekproductie en de toezichthouder gaf aan even te willen afwachten of het jaarproductieplafond zou worden overschreden in 2017. Dit bleek in 2017 nog niet het geval, maar in juli 2018 wél en wij dienden een handhavingsverzoek in bij het SodM.

In diezelfde maand (juli 2018) had Vermilion een nieuw winningsplan voor veld Diever voorgelegd aan de minister met daarin flinke verhogingen van de jaarproductieplafonds waarvan de ingangsdatum was teruggeplaatst in tijd. Namelijk naar begin 2018, zodat de fout uit het eerste winningsplan met terugwerkende kracht was hersteld. Pas na de instemming op dit gewijzigde winningsplan rondde het SodM ons handhavingsverzoek af en oordeelde (ex nunc) dat op grond van dit gewijzigde instemmingsbesluit geen sprake meer was van een overschrijdende jaarproductie in 2018. Het feit dat de perforatie meteen na de instemming op het winningsplan was uitgevoerd, en niet in het latere leven van de put, was hiermee alsnog gelegaliseerd.

Welke invloed het hoge tempo van winning uiteindelijk zal hebben in de velden Vinkega en Diever en of de bijgestelde cumulatieve bodemdaling van 5.2 cm wel of niet verder moet worden bijgesteld, wordt wellicht in 2022 duidelijk omdat Vermilion dit jaar geodetische bodemdalingsmetingen laat uitvoeren. Zoals ook in 2017.

Echter de gedetailleerde analyse die het bedrijf vervolgens moet opstellen van de minister, wordt niet geopenbaard. Het is wettelijke bepaald dat dit bedrijfsvertrouwelijke informatie is. Het bedrijf openbaart wel jaarlijks een overzicht van alle bodemdalingsmetingen in Friesland, Drenthe en Overijssel maar deze geeft slechts globale informatie.

Dat wij de analyse d.d. 8 juni 2018 via een Wob-verzoek hebben ontvangen van SodM in 2018, wil nog niet zeggen dat Vermilion toestaat dat SodM ons de analyse mag toesturen op het moment dat SodM deze zal ontvangen. Dat deze belangrijke milieugegevens niet worden geopenbaard, vinden wij een zeer slecht uitvloeisel van het systeem rond gaswinning. Dit staat wat ons betreft haaks op het Verdrag van Aarhus én de Natura 2000-wetgeving. Aangezien de VDW velden zich in de overlap van deze twee bodemdalingskommen bevinden is bovenbeschreven praktijkervaring en de gevolgen ervan zéér relevant in de VDW procedure. Zonder analyse van de uitgevoerde geodetische bodemdalingsmetingen wordt ons (milieu)informatie onthouden waarmee het recht wordt ontnomen om onze argumenten tijdig en voldoende naar voren te kunnen brengen in deze RCR procedure.

Verzoek: wij verzoeken u om nader te duiden waaruit blijkt dat de gevolgde procedures in bovenbeschreven kwestie zou voldoen aan Nederlandse en Europese wetgeving. Hier is namelijk overduidelijk sprake van een RCR-plicht die over het hoofd is gezien – zoals toegegeven – hetgeen niet zonder gevolgen is gebleven. Daarnaast verzoeken wij u nader te duiden hoe wij invloed hadden kunnen uitoefenen op de besluitvorming als belangrijke informatie wordt achtergehouden. Daarin biedt de Algemene wet Bestuursrecht géén rechtsbescherming. Bij achterhouden van informatie kan niet worden beargumenteerd waar de minister een beoordelingsfout heeft gemaakt en zal het besluit niet aangepast worden. Dit recht is ons ontzegd.

- **adviezen van de Mijnraad en het waterschap worden onterecht terzijde geschoven** de Mijnraad had in september 2017 al aangegeven, ten aanzien van de voorgelegde ontwerpinstemmingsbesluiten voor de winningsplannen veld Vinkega en veld Eesveen, dat een cumulatief beeld ontbreekt en dat dit onwenselijk is. Als volgt geformuleerd door de Mijnraad:

Cumulatieve bodemdaling

De winningsplannen geven aan wat de bodemdaling als gevolg van de voorgestelde mijnbouwactiviteiten zal zijn. Daarmee is er nog niet altijd een cumulatief beeld. Deze informatie zou wel beschikbaar moeten zijn. Denkbaar is dat dit vast onderdeel wordt van de winningsplannen, maar ook is denkbaar dat SodM of TNO hier in hun adviezen op ingaan. De cumulatieve bodemdaling is noodzakelijke informatie om te beoordelen of het totaal van de toegestane mijnbouwactiviteiten opwegen tegen de lokale nadelen. Dit geldt bijvoorbeeld voor ingrepen in de waterhuishouding: doordat informatie per winningsplan beschikbaar komt, is niet onmiddellijk inzichtelijk of de kosten van aanpassing van de waterhuishouding opwegen tegen de opbrengsten van mijnbouw activiteiten. Ook is het inzicht in de cumulatieve bodemdaling noodzakelijk om wat-als-scenario's te kunnen ontwikkelen voor situaties waarbij uit monitoring blijkt dat de groter is dan de prognoses.

Echter volgens TNO zou er geen sprake zijn van onderlinge beïnvloeding tussen de velden en op basis daarvan verwierp de minister het advies van de Mijnraad in het instemmingsbesluit op het winningsplan. Er hoefde geen cumulatief beeld te worden opgesteld.

Ten aanzien van het hoge tempo van winning in de velden Vinkega en Diever wat samenviel met het versneld moeten bijstellen van bodemdalingsprognoses (boven de 5 cm) en het feit dat wel degelijk sprake bleek van cumulatie, merkte de Mijnraad het volgende op:

Echter, de Mijnraad is van mening dat de communicatie met regionale partners verbeterd kan worden, met name wat betreft de relatie tussen aardgasproductie en bodemdaling. Volgens de Mijnraad was het addendum op het winningsplan summier. Een uitgebreide uitleg en toelichting op de huidige en verwachte situatie zou op zijn plaats zijn geweest in dit addendum. De Mijnraad adviseert om transparant te zijn over de productiehoeveelheden en de bodemdaling. Dit kan gedaan worden door die

productiegegevens openbaar te maken in combinatie met satellietgegevens van de bodemdaling in het gebied. De Mijnraad acht het op deze manier mogelijk om – soms zelfs tot op de millimeter – openheid te geven aan de partners in de regio over de bodemdaling. Daarbij tekent de Mijnraad aan dat interpretatie van zulke satellietmetingen moet gebeuren met inachtneming van de verschillende mogelijke bronnen van bodemdaling zoals, naast gaswinning, grondwaterpeilfluctuaties en bodeminklinking.

De Mijnraad wijst hier duidelijk op het causale verband tussen 'tempo van winning en bodemdaling. De Mijnraad vindt het addendum te summier en wijst op het belang om iedere millimeter bodemdaling vanaf dat moment te monitoren in combinatie met de productiegegevens. Oftewel de noodzaak voor het scheppen van een cumulatief beeld was een uitstekend advies van de Mijnraad in 2017 en onterecht afgewezen. Dat geldt ook voor het advies voor betere monitoring. Ook dit advies heeft de minister terzijde geschoven, terwijl dus al noodzaak blijkt voor een hand aan de kraan aanpak.

Vervolgens adviseert het waterschap in juni 2021 in de LDS procedure: (zie advies van het waterschap op www.mijnbouwvergunningen.nl/LDS):

*Aanbeveling bodemdaling rijkscoördinatieregeling VDW velden
In het winningsplan LDS is de bodemdaling als gevolg van de voorgenomen gaswinning uit de VDW velden niet meegenomen. Het winningsplan voor VDW wordt later in procedure gebracht met de recent gestarte rijkscoördinatieregeling. Vanuit ons waterbelang kunnen wij beide procedures niet los van elkaar bezien en geven wij in dit advies op het winningsplan LDS ook een aanbeveling mee voor de rijkscoördinatieregeling VDW. Naar verwachting zal, vanwege de ligging van de VDW velden, de samengestelde bodemdalingskom van alle gasvelden in de omgeving dusdanig groot zijn dat de gevolgen voor het watersysteem met een hydrologisch onderzoek inzichtelijk moet worden gemaakt. Het onderzoek bevat een inventarisatie van maatregelen om eventuele knelpunten in het watersysteem weg te nemen.*

Het waterschap maakt vervolgens duidelijk in haar advies dat niet langer vaststaat dat het waterpeil kan blijven meebewegen met de toekomstige cumulatieve bodemdaling en dat het risico op schade aan het watersysteem en Natura 2000-gebieden niet langer kan worden uitgesloten. Dan zou de cumulatieve bodemdaling gevolgen hebben en leiden tot afname van het waterbergend vermogen in de bodem waardoor het water versneld moet worden afgevoerd. Echter dat is een compenserende maatregel die eventueel mag worden voorgesteld in een zogeheten ADC toets, maar alleen als uit een passende beoordeling is opgesteld en als daaruit blijkt dat de schade niet te minimaliseren is middels mitigerende maatregelen. Bovendien dient deze extra grond voor aanvang te worden ingericht en moet worden aangetoond dat de schade effectief kan worden gecompenseerd. Zie in de bijlage een factsheet van de commissie m.e.r met uitleg over deze wetgeving.

Maar een ADC toets is al de eindfase van een zeer strenge procedure en mag alleen worden doorlopen als de Passende beoordeling dit toestaat. Dit is verplicht volgens de Europese wetgeving rond Natura 2000 (Habitatrichtlijn, artikel 6), de vertaling ervan in de Nederlandse Wet natuurbescherming én volgens de uitleg van de commissie m.e.r. Daarom heeft het ministerie een juiste beslissing genomen door in de Staatscourant d.d. 24 augustus 2021 (no 39029) kenbaar te maken dat "Het MER zal ook een **passende beoordeling** bevatten om mogelijke gevolgen voor Natura 2000-gebieden in kaart te brengen. In de Notitie Reikwijdte en Detailniveau staat beschreven welke specifieke milieueffecten in de m.e.r.-procedure onderzocht worden. Echter er is nog geen passende beoordeling opgesteld.

Verzoek: wij verzoeken u om nader te duiden waarom bovenstaande adviezen en verzoeken terzijde zijn geschoven door de minister tot op heden. Aangezien de problematiek niet per winningsplan kan worden beoordeeld, zoals terecht opgemerkt door de Mijnraad, is het dus niet gepast om wederom te

antwoorden dat alleen de MER fase 1 en IEA relevant zijn in hetgeen wat voorligt. De kwetsbaarheid en gecompliceerdheid van het watersysteem, en verdroging in de Natura 2000 gebieden, is een regionaal probleem en dient als zodanig te worden benaderd en beoordeeld.

- **de uitgevoerde zuurstimulatie in 2014**

Eén van de VDW velden blijkt een Zechstein formatie te bevatten. Wij hebben al meerdere malen gevraagd waar dit veld ligt en met name om het volgende.

Uit de well-rapporten die zijn opgesteld in 2014 (en pas zijn gepubliceerd eind 2019) blijkt dat na de diepboring op de locatie Wapse (eind 2014) een "acid stimulation" is uitgevoerd in een Zechstein formatie en wij verzoeken duidelijk te maken of het dezelfde formatie is die nu vanuit een nog aan te leggen locatie nabij Vledderveen zal worden aangeboord. Er zijn namelijk aanwijzingen dat dit het geval is. Onderstaande citaten hebben we overgenomen uit die well-rapporten en voorgelegd aan het SodM. Als volgt:

Het eerste rapport van Vermilion dat wij aanhalen heet 'Composite Well log 0-2258 16 december 2014 DIV-02 Composite log-final.pdf'. Zie laatste pagina:
 "30-09-2015. Z2 Carbonate 2110-2118 m. No flow established after **acid stimulation**"

Het tweede rapport van Vermilion dat wij aanhalen heet 'Final Wellsite Geological Report (7 dec 2014)'. Daarin beschrijft het bedrijf op resp. pagina 4 en 33:

*"In well Diever-2, the Z2 Carbonate member was encountered at 2107.5 m (-1999.6 m/NAP) and 21.6 mTVD deep to prognosis. Gas shows of up to 2.5% were recorded while drilling the member. Petrophysical analysis of the upper 13 meters of the member, an argillaceous limestone interval, reveals an average porosity of 3% with a water saturation of 42%, thus indicating that the top part of the member **is tight but probably gas bearing**..(..)...."*
"Well Diever-2 was drilled according to the license agreement with Energie Beheer Nederland BV and Parkmead Group P/c, VOGN 45%, EBN 40% and Parkmead 15%".(..).
"7.2 Fracture pressure. After drilling out the 9½" casing shoe track and 5 meters of Ommelanden Formation to 1033 m, a two step Formation-Integrity-Test: respectively 1.51 sg and 1.65 sg was performed. The SSD isolating the Z2 Carbonate formation was opened and coiled tubing rigged up. The tubing was displaced tot 1.2 sg brine and acid was squeezed into de Z2 Carbonate at the pressure of 178.4 bar. The well was lifted with Nitrogen and 10 m3 of fluids were recovered"

Aanvankelijk meende SodM dat het een zuurbehandeling (acid wash) betrof en geen zuurstimulatie (matrix verzuring). Vervolgens hebben wij de website van het Europees Milieuagentschap geraadpleegd en daar vonden we de volgende duidelijke uitleg. Deze hebben we voorgelegd aan SodM:

*"Een acid wash wordt gebruikt om de put na het boren schoon te maken en geeft de natuurlijke porositeit en permeabiliteit van de beschadigde formatie terug ..(..).. Er wordt slechts een kleine hoeveelheid verdund zuur aangebracht. De druk die wordt uitgeoefend om het zuur naar binnen te pompen in de put zou voldoende moeten zijn om de druk in het boorgat te compenseren en de formatie iets te overschrijden druk. Door de toegepaste druk kan het zuur door de put en een korte afstand naar de vorming. Hierdoor kunnen het gesteente en de fijne deeltjes worden opgelost en is dit veel minder dan de druk nodig om breuken te creëren. Het is niet de bedoeling om breuken te creëren. **Een zure wasactiviteit vereist lage drukken, en de Environment Agency beschouwt het als een put behandeling**, in plaats van een geologische formatiebehandeling. Met betrekking tot de bescherming van de grondwatermilieu wordt dit beschouwd als een activiteit met een zeer laag risico. Het Milieuagentschap beschouwt een zure spoeling niet als een methode om putten te stimuleren.*

Bij matrixverzuring wordt verdund zuur vanuit de put in het olie- en/of gasreservoir gepompt. Het zuur wordt geïnjecteerd, of "geperst", in de geologische formatie met een druk die boven de geologische formatie ligt formatiedruk maar lager dan de formatiedruk. Deze techniek wordt over het algemeen gebruikt in geologische formaties met een hogere

doorlaatbaarheid. Het verdunde zuur zal stromen langs bestaande breuken en scheuren in de rots. Het zuur reageert met de geologische formatie, het oplossen van de rots, resulterend in vergroting van natuurlijke poriën, breuken en kloven om de permeabiliteit van de rots. Dit verhoogt de productiviteit van de put.

De Milieuagentschap ziet matrixverzuring wel als een vorm van stimulering.

Matrix verzuring behandelt wel de geologische formatie, met als doel de doorstroming in de olie en/of het gas te stimuleren in het reservoir.

Vervolgens bevestigde het SodM dat in 2014 inderdaad een Matrix-acidisation is uitgevoerd en een vorm van stimulatie is. Zie onderstaande citaten uit een mail van het SodM aan ons:

A.1. Ik ben het redelijk eens met de begrippen omschrijving zoals door het "Milieuagentschap" gebruikt:

Acid wash: een zuurbehandeling om (kalk en andere) belemmeringen voor stroming door de perforaties en de verdere verbuizing op te lossen. De druk ligt dicht bij de poriëndruk in het gesteente zodat er geen of geringe stroming in het gesteente is.

Matrix-acidisation: een zuurbehandeling van het gesteente om het stromingspotentieel te verhogen. De (injectie) druk ligt tussen de poriëndruk en de druk waar scheurvorming begint. Het zuur lost gesteente (vaak kalksteen) op waardoor bestaande poriën en natuurlijke scheuren groter worden.

A.2. De operatie vond plaats met een zuurbehandelingsdruk tussen poriëndruk en scheurvorming druk en is dus te karakteriseren als matrix-acidisation, een vorm van stimulatie.

Hiermee staat vast dat SodM onze mening deelt dat sprake is van een stimulatie (matrix verzuring) die onder druk van 178.4 Bar is uitgevoerd en waarvoor normaliter een aantal strikte voorwaarden worden verbonden en opgenomen worden in een 'locatie specifieke risico analyse'. Als volgt verwoordt door het Europees Milieuagentschap:

"Het Milieuagentschap beoordeelt elk voorgesteld type verzuringsactiviteit op een locatiespecifieke basis alvorens te beslissen of de activiteit aanvaardbaar is of niet, en of een omgevingsvergunning kan zijn verleend of dat een uitsluiting van toepassing is".

Dat wil dus zeggen: zelfs als een veld NIET onder een Natura 2000-gebied ligt, dient elk voorgesteld verzuringsactiviteit locatiespecifiek te worden beoordeeld. Dan is het dus extra kwalijk als een dergelijke activiteit onder een Natura 2000-gebied wordt uitgevoerd zonder een plan-MER, zonder een project-MER, zonder een passende beoordeling en zonder een locatie specifieke risico analyse. Zeker ook gezien de ligging van de locatie in het beekdal van de Vledder Aa.

Onze vraag is waar deze Zechstein formatie, die in 2014 is aangeboord en gestimuleerd, precies ligt? In de well-rapporten en het confidentiële winningsplan uit 2014 (dat in 2018 op ons verzoek werd ingediend bij de Raad van State en sindsdien in ons bezit) blijkt dat de Zechstein formatie onderdeel uitmaakt van veld Diever. In 2018 beschrijft de gemeente Westerveld dat veld Diever ook vanaf de andere kant van het Natura 2000-gebied zal worden aangeboord, namelijk vanuit een nog aan te leggen locatie nabij Vledderveen (Boergrup). Aangezien dit nu de 'VDW velden' worden genoemd vragen wij ons dus af of het niet dezelfde Zechstein formatie is die in 2014 nog tot het Dieverveld werd gerekend en in 2014 al uitgebreid is getest en waarschijnlijk gashoudend is. Wij hebben deze vraag al vaker gesteld en gezien de directe relevantie met de VDW procedure begrijpen we niet waarom deze vraag onbeantwoord blijft.

Verzoek: alhoewel wij deze vraag ook in onze zienswijze hebben gesteld, en gezien de relevantie in de VDW procedure, begrijpen wij niet waarom onze vraag onbeantwoord bleef. Het algemene antwoord dat de gevolgde procedures in het verleden zijn doorlopen volgens Nederlandse en Europese wetgeving, voldoet beslist niet. Wij verzoeken u nogmaals nader te duiden waarom een zuurstimulatie is uitgevoerd zonder dat daarvan kennis was gegeven of voorwaarden aan zijn verbonden. Des te kwalijk omdat er bovendien een RCR-plicht gold. Wij verzoeken u tevens te duiden waar dit Zechstein veld precies ligt en als dit hetzelfde Zechstein veld is dat in 2014 is aangeboord, duidelijk aan te geven hoe het boren en testen zal worden uitgevoerd. Niet in een volgende fase, maar in deze fase.

2. Onze reactie op de MER fase 1 en IEA rapport in de VDW procedure

2.1. Wederom géén verplichting opgelegd om een passende beoordeling op te stellen

Royal Haskoning heeft namens Vermilion uitgebreid onderzoek gedaan naar de mogelijke gevolgen van het plan op de omgeving. Desgevraagd heeft onderzoeksbureau RAAP een rapport geschreven over de gevolgen voor het UNESCO Werelderfgoed 'Koloniën van Weldadigheid'. Het onderzoek is erop gericht om een keuze te maken uit 9 alternatieven, waarvan de minst ongunstige zal worden uitgekozen of géén.

Echter in deze fase zijn nog niet de (ondergrondse) mijnbouweffecten van de boringen en winning meegewogen. Dat zou in deze fase nog niet nodig zijn, terwijl deze RCR plicht geldt omdat de twee VDW velden deels onder het Natura 2000-gebied Drents-Friese Wold & Leggelerveld liggen. Wij vinden het daarom opmerkelijk dat het onderzoek zich niet eerst dáárop richt zodat het gezamenlijk kan worden beoordeeld met de omgevingseffecten. Op deze wijze ontbreekt een cumulatief beeld zoals wel verplicht volgens de Habitatrichtlijn als onderdeel van Natura 2000.

Aangezien al uit het c-NRD bleek, en wederom in de MER-fase 1, dat het risico op significante effecten op de Natura 2000 gebieden niet kan worden uitgesloten, dient daarom een passende beoordeling te worden opgesteld. Als volgt door de commissie m.e.r. verwoordt in een factsheet over dit onderwerp (zie bijlage):

Als niet kan worden uitgesloten dat een plan of project significante gevolgen heeft, dan moet een Passende beoordeling worden gemaakt. Daarin wordt dieper ingegaan op de gevolgen voor Natura 2000-gebieden...(..).Als voor een plan een Passende beoordeling wordt opgesteld, dan moet ook een plan-MER worden gemaakt.

Dit is ook als zodanig beoordeeld door het ministerie in de Staatscourant d.d. 24 augustus 2021 (no. 39029). Daarin heeft het ministerie laten weten dat het MER een passende beoordeling zal bevatten om de gevolgen voor de Natura 2000-gebieden zo goed mogelijk in kaart te brengen. Een uitstekende en terechte beslissing van het ministerie. Aangezien sprake is van een plan-MER, had voorafgaand al een Passende beoordeling moeten worden opgesteld, zo begrijpen wij de uitleg van de commissie m.e.r. Temeer van belang omdat het waterschap met nadruk heeft gewezen in het advies op het LDS winningsplan (zie onder punt 1) op het belang van een cumulatieve bodemdalingsprognose met daarin ook meegenomen de effecten van de winning in de LDS en de bestaande velden.

Verzoek: Echter er blijkt in de MER fase 1 geen verplichting opgelegd aan Vermilion om een Passende beoordeling op te (laten) stellen. Wij bespeuren (wederom) weerzin tegen het opstellen van een Passende beoordeling en verzoeken u aan te geven wat hiervan de reden is.

2.2. Hieronder geven we een samenvatting per locatie:

In de rapporten worden de effecten per onderwerp beschreven, zoals geluid, verlichting, stikstofdepositie. En alhoewel figuren zijn opgenomen waarin met kleuren wordt aangegeven welke effecten per locatie worden verwacht, en de mate waarin, ontbreekt daarin een omschreven reden waarom een locatie een zeer negatieve score krijgt of een minder negatieve. Om die duidelijkheid te krijgen, hebben we per locatie alle door Haskoning en RAAP aangedragen effecten onder elkaar op een rijtje gezet. Zie bijlage.

Alternatief 1

De cumulatie van negatieve effecten geeft een zeer negatieve score voor alternatief 1.

Met name de zeer negatieve score ten aanzien van werelderfgoed en beschermde soorten en negatieve score ten aanzien van Natura 2000. Ten aanzien van het werelderfgoed wordt nadrukkelijk gesteld dat de score matig is en dat de inschatting is dat de ontwikkelingen met een matig effect een behoorlijk risico betekenen voor het behoud van de OUV. Dat bovendien de kans bestaat dat het Werelderfgoed daadwerkelijk gevaar zal lopen. Alleen onder zeer strenge voorwaarden is de ontwikkeling bespreekbaar. En zoals hierboven al opgemerkt ontbreken hierin de (ondergrondse) mijnbouweffecten, zodat geen cumulatief beeld wordt verkregen.

Conclusie: alternatief 1 is alleen al op basis van de omgevingseffecten ongeschikt voor de aanleg van een boorlocatie

Alternatief 2

De cumulatie van negatieve effecten geeft een zeer negatieve score voor alternatief 2.

Met name de zeer negatieve score ten aanzien van het werelderfgoed en beschermde soorten en de negatieve score ten aanzien van Natura 2000. Ten aanzien van het werelderfgoed wordt nadrukkelijk gesteld dat alternatief 2 een groot effect geeft met een wezenlijk tot fundamenteel risico voor het behoud van de OUV. Het Werelderfgoed loopt daadwerkelijk gevaar.

Alternatief 2 heeft een negatieve invloed op de gaafheid van de P.W. Janssenlaan. Er is een risico voor het behoud van de OUV en daarmee de UNESCO Werelderfgoedstatus. En zoals hierboven al opgemerkt ontbreken hierin de (ondergrondse) mijnbouweffecten, zodat geen cumulatief beeld wordt verkregen.

Conclusie: alternatief 2 is alleen al op basis van de omgevingseffecten ongeschikt voor de aanleg van een boorlocatie

Alternatief 3

De cumulatie van negatieve effecten geeft een zeer negatieve score voor alternatief 3.

Met name de zeer negatieve score ten aanzien van werelderfgoed, de ligging op een veentje (pingo), de beschermde soorten en ten aanzien van Natura 2000. Ten aanzien van het werelderfgoed wordt nadrukkelijk gesteld dat de score matig is en dat de inschatting is dat de ontwikkelingen met een matig effect een behoorlijk risico betekenen voor het behoud van de OUV. Dat bovendien de kans bestaat dat het Werelderfgoed daadwerkelijk gevaar zal lopen. Alleen onder zeer strenge voorwaarden is de ontwikkeling bespreekbaar. En zoals hierboven al opgemerkt ontbreken hierin de (ondergrondse) mijnbouweffecten, zodat geen cumulatief beeld wordt verkregen.

Conclusie: alternatief 3 is alleen al op basis van de omgevingseffecten ongeschikt voor de aanleg van een boorlocatie

Alternatief 4

De cumulatie van negatieve effecten geeft een zeer negatieve score voor alternatief 4.

Met name de zeer negatieve score ten aanzien van werelderfgoed, de ligging op een veentje (pingo), de beschermde soorten en ten aanzien van Natura 2000. Ten aanzien van het werelderfgoed wordt nadrukkelijk gesteld dat de score matig is en dat de inschatting is dat de ontwikkelingen met een matig effect een behoorlijk risico betekenen voor het behoud van de OUV. Dat bovendien de kans bestaat dat het Werelderfgoed daadwerkelijk gevaar zal lopen. Alleen onder zeer strenge voorwaarden is de ontwikkeling bespreekbaar. En zoals hierboven al opgemerkt ontbreken hierin de (ondergrondse) mijnbouweffecten, zodat geen cumulatief beeld wordt verkregen.

Conclusie: alternatief 4 is alleen al op basis van de omgevingseffecten ongeschikt voor de aanleg van een boorlocatie

Alternatief 5

De cumulatie van negatieve effecten geeft een zeer negatieve score voor alternatief 5.

Met name de zeer negatieve score ten aanzien van beschermde soorten, risico op het falen van de boring, frequenter onderhoud (en de overlast ervan) en dat het terugbrengen naar de oorspronkelijke staat (toekomstvastheid) als zeer negatief wordt beoordeeld. En zoals hierboven al opgemerkt ontbreken hierin de (ondergrondse) mijnbouweffecten, zodat geen cumulatief beeld wordt verkregen.

Conclusie: alternatief 5 is alleen al op basis van de omgevingseffecten ongeschikt voor de aanleg van een boorlocatie

Alternatief 6

De cumulatie van negatieve effecten geeft een zeer negatieve score voor alternatief 6. Met name de zeer negatieve score ten aanzien van beschermde soorten en de relatief grote afstand tot de beoogde doelen (gasvelden). Daarnaast de negatieve effecten ten aanzien van het werelderfgoed, de ligging naast Vledderveen, nadelig frequenter onderhoud (en de overlast ervan met name omdat deze boorlocatie zeer nabij dorp Vledderveen ligt) en dat het kunnen terugbrengen naar de oorspronkelijke staat wordt als zeer negatief beoordeeld. En zoals hierboven al opgemerkt ontbreken hierin de (ondergrondse) mijnbouweffecten, zodat geen cumulatief beeld wordt verkregen. Conclusie: alternatief 6 is alleen al op basis van de omgevingseffecten ongeschikt voor de aanleg van een boorlocatie

Alternatief 7

De cumulatie van negatieve effecten geeft een zeer negatieve score voor alternatief 7. Met name ten aanzien van de zeer negatieve score ten aanzien van Natura 2000 en beschermde soorten en de grote afstand naar de beoogde doelen (gasvelden). De ligging van de locatie grenzend aan het N2000-gebied maakt frequenter onderhoud extra bezwaarlijk. Niet alleen ten aanzien van extra stikstofdepositie maar ook ten aanzien extra verstoring van beschermde soorten. Dat de stikstofdepositie kan worden teruggedrongen door intern salderen (mitigerende maatregelen) of extern salderen (compenserende maatregelen), dient respectievelijk in een passende beoordeling te worden doorlopen en indien toegestaan, in een ADC toets.

Als volgt verwoordt door de commissie m.e.r. (zie factsheet in bijlage):

*Bij het bepalen of een Passende beoordeling nodig is, mogen mitigerende maatregelen (maatregelen die de effecten terugdringen) **niet** worden meegenomen. In de Passende beoordeling zelf mag dat wel en dat is ook aan te raden. Hiermee is het mogelijk aan te tonen dat aantasting van natuurlijke kenmerken is uit te sluiten.*

Als uit de Passende beoordeling blijkt dat aantasting van natuurlijke kenmerken niet is uit te sluiten, dan volgt de ADC-toets:

- Zijn er Alternatieve oplossingen met minder gevolgen voor het gebied?*
- Zijn er Dwingende redenen van groot openbaar belang waarom het moet doorgaan?*
- Als er geen alternatieven zijn, maar wel dwingende redenen van groot openbaar belang, dan moet Compensatie plaatsvinden.*

De ADC-toets hoeft niet in de Passende beoordeling of het MER te worden opgenomen.

Het risico op significante effecten mag alleen op deze wijze worden uitgesloten. De maatregelen dienen de schade effectief te minimaliseren en dat dient nog voor aanvang van het project aangetoond. Dit geldt ook voor het voorstel om een nieuw stuk nieuwe natuur in ontwikkeling te brengen (op de locatie) als alternatief voor het beschadigen van het leefgebied van de strikt beschermde kamsalamanders en het doden van kamsalamanders. De kamsalamanders dienen voor aanvang van het project zelfstandig de weg te hebben gevonden naar het nieuw aangelegde stuk natuurontwikkeling. Bovendien dient dit voorstel te worden doorlopen via een ADC-toets. En zoals hierboven al opgemerkt ontbreken tevens de (ondergrondse) mijnbouweffecten, zodat geen cumulatief beeld wordt verkregen.

De waarschuwing van het waterschap (in de LDS procedure) dat extra grond moet worden aangekocht om schade aan het watersysteem en Natura 2000-gebieden te compenseren, dient gezien te worden als een reëel risico dat het project de verbetering van de waterhuishouding in de Natura 2000-gebieden zal bemoeilijken. Zeker ook omdat de maatregelen om water langer vast te houden op zich al als een compenserende maatregel geldt tegen de klimaatverandering. Dan zou de ene compenserende maatregel nodig zijn om de andere compenserende maatregel niet te bemoeilijken? Bovendien dient voor aanvang van het project te worden aangetoond dat de maatregelen effectief zijn en zullen **bijdragen** aan de toename van waterberging in de regio. Vooral voor het kunnen beoordelen van deze locatie op geschiktheid is het verplichten van een passende beoordeling, onontbeerlijk.

Conclusie: alternatief 7 is alleen al op basis van de omgevingseffecten zéér ongeschikt voor de aanleg van een boorlocatie en bij aanvang van de MER fase 1 had een passende beoordeling moeten worden opgesteld.

Alternatief 8

De cumulatie van negatieve effecten geeft een zeer negatieve score voor alternatief 8.

Met name ten aanzien van de zeer negatieve score met betrekking tot de kwalitatieve aantasting van het essenlandschap, de nadelige effecten ten aanzien van Natura 2000 en beschermde soorten en de grote afstand naar de beoogde doelen (gasvelden) en de frequentere onderhoudswerkzaamheden (en overlast/extra stikstofdepositie) die dat met zich meebrengt. En zoals hierboven al opgemerkt ontbreken hierin de (ondergrondse) mijnbouweffecten, zodat geen cumulatief beeld wordt verkregen.

Conclusie: alternatief 8 is alleen al op basis van de omgevingseffecten ongeschikt voor de aanleg van een boorlocatie

Alternatief 9

De cumulatie van negatieve effecten geeft een zeer negatieve score voor alternatief 9.

Met name ten aanzien van de grote afstand naar de beoogde doelen (gasvelden) en de reële kans op het falen van één boring. Vooral omdat dit zal leiden tot frequentere onderhoudswerkzaamheden en de overlast en extra stikstofdepositie, die dat met zich meebrengt. En zoals hierboven al opgemerkt ontbreken hierin de (ondergrondse) mijnbouweffecten, zodat geen cumulatief beeld wordt verkregen.

Conclusie: alternatief 9 is alleen al op basis van de omgevingseffecten ongeschikt voor de aanleg van een boorlocatie.

3. Tot slot

Alleen al op basis van de omgevingseffecten is géén van de alternatieven geschikt voor de aanleg van een boorlocatie. Hierin dienen de (ondergrondse) mijnbouweffecten nog te worden beoordeeld en meegewogen en dient een passende beoordeling te worden opgesteld omdat het risico op significante effecten op de Natura 2000-gebieden niet is uitgesloten. Het is aannemelijk dat dit de scores nog negatiever zal beïnvloeden.

Het moment om op zoek te gaan naar een geschikte locatie lag wat ons betreft in 2009.

Toen was sprake van een relatieve nulsituatie en had de totale omvang van de plannen aan medebestuurders en leefomgeving kunnen worden voorgelegd. Tot nu toe zijn de plannen 'stukje bij beetje' aan ons gepresenteerd, zodat dit ook geldt voor de negatieve gevolgen. Er was tot nu toe geen cumulatief beeld en het ministerie blijft zich hiertegen verzetten. Kennelijk stroken onze belangen en rechten niet met het belang van alsmaar uitbreidende gaswinning.

Alhoewel wij begrijpen dat het niet de bedoeling is dat wij het oorlogstuig van Russische bewindvoerders bekostigen door afname van gas en olie, neemt niet weg dat procedures correct en zorgvuldig moeten worden doorlopen. Bovendien zetten we vraagtekens waarom onze kwetsbare regio doorboort moet worden voor het winnen van gas, terwijl één kunstmestfabriek jaarlijks twee miljard Nm³ gas verbruikt. Dat is 2/3 van de inhoud van veld Diever om het even in het juiste perspectief te plaatsen.

Volgens critici kan Nederland prima zonder kunstmestfabriek of in ieder geval afbouw ervan. Zeker nu toch echt stappen worden gezet richting circulaire landbouw, waarin gebruik van veel minder kunstmest wordt nagestreefd. Zeker in onze regio. Als deze fabriek, of een andere grootafnemer, veel minder gas verbruikt dan helpt dat om de klimaatdoelen te halen én het gasverbruik neemt in één klap sterk af per jaar. Dan is het niet nodig om onze regio te belasten met de winning van nog méér gas.

Bovendien stellen het ministerie en Vermilion bij herhaling dat de uitbreiding van aardgaswinning als *"minst vervuilende fossiele brandstof een belangrijke rol kan vervullen in de transitie naar een CO₂ arme energie-voorziening in 2050"*. Maar in een gepubliceerde wetenschappelijke studie van de University College Londen is geconcludeerd dat de nog winbare hoeveelheden olie, gas en kolen in de bodem MOETEN blijven om de CO₂ uitstoot terug te dringen en om de opwarming van de Aarde te

beperken tot 1.5 graad Celcius. Om zodoende de klimaatdoelen te halen. Dit wordt ook al jarenlang uitgedragen door het VN Klimaatpanel IPCC. Dit jaar nog.

Dan rijst des te meer de vraag of de beoogde uitbreiding van gaswinning verantwoord is ten opzichte van onze Natura 2000 gebieden. Zeker gezien de herinrichtingsdoeleinden voor onze beekdalen en hún rol in het klimaatvraagstuk. Namelijk herstel van natuurlijke waterwegen, zoals beekdalen, om zodoende een toename van waterberging te realiseren, als rechtstreekse compensatie voor de gevolgen van de klimaatverandering veroorzaakt door CO2 uitstoot. Het beoogde doel gaswinning conflicteert met dit beoogde doel. De bodemdaling zal verder toenemen waardoor het risico reëel is dat de gaswinning tot afname van waterberging zal leiden en dus tot afname van het doel om om de klimaatverandering te compenseren. Dat de minister van Economische Zaken op zoek is naar economische winbaar gas past bij die portefeuille, maar niet bij zijn portefeuille Klimaat. Bovendien is het de bedoeling om tot 2050 gas te gaan winnen, terwijl juist het streven is om ver daarvoor geen fossiel gas meer te winnen. Ook dat schuurt.

Wij vragen de minister van EZK zich niet alleen te richten op de economische en geopolitieke kant van het verhaal, maar zich meer te richten op het behalen van de klimaatdoeleinden door een versnelling in te zetten in de energietransitie. De aantrekkelijke commerciële mogelijkheden van de bestaande gaswinning maken dit mogelijk en dienen met name dáárvor é n in onze regio te worden ingezet. Wij zijn om bovenstaande redenen tegen uitbreiding van verdere gaswinning in zowel de VDW als LDS velden.

Wij danken u bij voorbaat voor uw interesse en reactie.

Hoogachtend,

[Redacted signature]

[Redacted signature]

[Redacted signature]

BIJLAGEN

- Analyse d.d. 8 juni 2018 m.b.t. geodetische bodemdalingsmetingen in 2017 (meetplan Eesveen-Diever)
- Rapport Dienst Landelijk Gebied uit 2014
- Antwoorden van SodM over de uitgevoerde perforatie in 2017
- Factsheet van de Commissie m.e.r. met uitleg over Passende beoordeling en ADC-toets
- Opsomming van effecten m.b.t. de negen alternatieven

BIJLAGE De keuzeafweging voor een voorkeursalternatief (VKA)

Onderstaande beschrijvingen zijn de aangehaalde bevindingen van adviesbureau Haskoning en RAAP. Deze hebben betrekking op de keuze voor de minst ongunstige locatie uit negen alternatieven. Hierdoor is volgens ons een beter (leesbaarder) overzicht ontstaan, waarin PER locatie een opsomming is gemaakt van de stapeling (cumulatie) van effecten voor de desbetreffende locatie. Dit biedt de mogelijkheid aan indieners van een reactie om hun kritieke punten per locatie toe te voegen. Hierdoor zal een nog completer beeld ontstaan van de cumulatieve effecten per locatie. Om zodoende tot een betere keuzeafweging te kunnen komen.

Wij merken hierin nog wel op dat wij ervan uit mogen gaan dat de gegevens waarmee Haskoning werkt correct zijn. Mocht blijken dat dit niet het geval is, dan zal dit invloed hebben op de keuze van de locatie

ALTERNATIEF 1

Ligging: alternatief 1 ligt, samen met de beoogde locaties 2, 3 en 4, tussen Vledderveen, Wilhelminaoord en Noordwolde in. Op circa 300 meter van bewoning (zie: MER fase 1, pagina 18)

- alternatief 1 heeft een matig effect op het criterium Outstanding Unique Values (OUV). De inschatting is dat de ontwikkelingen met een matig effect een behoorlijk risico betekenen voor het behoud van de OUV en dat de kans bestaat dat het Werelderfgoed daadwerkelijk gevaar zal lopen. Alleen onder zeer strenge voorwaarden is de ontwikkeling bespreekbaar (nee, tenzij). Er moet nadrukkelijk sprake zijn van een zeer zwaarwegend belang, dat opweegt tegen het internationale belang van het Werelderfgoed. De eindbeoordeling voor alternatief 1 is **negatief** (zie MER fase 1: pagina 5 en rapport Raap, pagina 97)
- alternatief 1 tast landschappelijke waarden aan en voorziet niet in behoud en versterking van het landschap. Hierdoor scoort dit alternatief **negatief** (zie: MER fase 1, pagina 5)
- alternatief 1 bevindt zich in een gebied met middelhoge of hoge archeologische verwachting en scoort daarmee **negatief** (zie: MER fase 1, pagina 5)
- in de productiefase kan bij alternatief 1 knelpunten optreden (overschrijding van de grenswaarde) voor geluidgevoelige gebouwen die binnen een straal van 300 meter van de gaswinningslocatie liggen. Hiermee scoort dit alternatief **negatief** (zie: MER fase 1, pagina 5)
- alternatief 1 scoort – t.o.v. de locaties 7, 8 en 9 – negatiever voor het criterium compensatie verhard oppervlak vanwege een grotere toename verhard oppervlak. De compensatie heeft betrekking op **nadelige effecten** op de waterhuishouding in de aanlegfase (zie: MER fase 1, pagina 5)
- voor alternatief 1 zijn negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstelling van habitattypen en leefgebieden van soorten (N2000) niet geheel uit te sluiten en is de score **negatief** (zie MER fase 1, pagina 4)
- voor alternatief 1 geldt dat er in de aanlegfase sprake is van extra stikstofdepositie in dertien Natura 2000-gebieden met een maximale depositie van 0,25 mol N ha/jaar. In de gebruiksfase en verwijderingsfase is sprake van extra stikstofdepositie in één Natura 2000-gebied met een maximale depositie van 0,01 mol N/ha/jaar. Er is sprake van stikstofdepositie op habitattypen waarbij de kritische depositiewaarde (KDW) wordt overschreden. **Negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstelling van habitattypen en leefgebieden van soorten zijn daarom niet geheel uit te sluiten** (zie MER fase 1, pagina 42 en 43)

Reactie Milieudefensie: Als niet kan worden uitgesloten dat een plan of project significante gevolgen heeft voor de gevolgen voor Natura 2000-gebieden, dan MOET een Passende beoordeling worden gemaakt op grond van Habitatrichtlijn, artikel 6. Er is sprake van significante gevolgen als het plan of project het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen bemoeilijkt. Daarin zijn ook de stapeling van effecten (cumulatie) belangrijk en externe werking van effecten als een activiteit

buiten een Natura 2000-gebied plaatsvindt. Als voor een plan een Passende beoordeling wordt opgesteld, dan moet ook een plan-MER worden gemaakt (bron: commissie m.e.r.). Aangezien sprake is van een plan-MER procedure (MER fase 1) en het ministerie van EZK vorig jaar in de Staatscourant (d.d. 24 augustus 2021, nr. 39029) liet weten dat het MER een passende beoordeling zal bevatten begrijpen wij niet waarom er in deze fase geen Passende beoordeling is opgesteld en wijzen wij nogmaals op de wettelijke verplichting!

- alternatief 1 scoort **zeer negatief** op het criterium beschermde soorten. Dit komt vooral door (mogelijke) verstoring van beschermde soorten en hun leefgebied zoals boomarter, kamsalamander, das, wespandief, wielewaal, zwarte specht etc. Specifiek voor de das geldt dat de gestuurde boring de burcht kan vernielen/beschadigen. Daarnaast kunnen dassen worden verstoord en zelfs worden gedood (zie: MER fase 1, pag. 4 en 39 t/m 41)
- de locatie 1 scoort **negatief** omdat er sprake is van verlies van grond met agrarisch gebruik. Het verlies zou tijdelijk zijn, omdat na de afronding van de gasproductie het betreffende gebied in oorspronkelijke staat zou worden teruggebracht (zie: IEA pagina 12)

Reactie Milieudefensie: of het verlies tijdelijk zou zijn is relatief, gezien de lange voorgenomen projectduur. Daarnaast merken wij op dat de boorput niet wordt verwijderd, maar eeuwigdurend achterblijft in de bodem en niet is uitgesloten dat dit tot nadelige effecten zal leiden

- de locatie 1 scoort **negatief** vanwege gronden voor aanleg toegangsweg en gasleiding op meerdere bestemmingen / eigenaren. Voor locatie 1 zijn de gasleidingen niet gebundeld langs de toegangswegen, dit scoort **negatief** (zie IEA, pagina 18). De locatie 1 heeft weliswaar een beperkte afstand van zowel de weg als gasleiding, maar dit geeft wel een **negatieve** score (zie IEA: pagina 18)
- op de route naar (en van) locatie 1 geldt voor criterium verkeersveiligheid het volgende: de Boergrub maakt deel uit van het gemeentelijk utilitair en recreatief fietsnetwerk. Gezien het smalle wegprofiel en de smalle fietsstroken op de weg is de verkeersveiligheid voor fietsers in combinatie met zwaar verkeer in het geding (zie: IEA, bijlage 'Verkeer' pagina 46)

Eindreactie Milieudefensie ten aanzien van alternatief 1

De cumulatie van negatieve effecten geeft een zeer negatieve score voor alternatief 1.

Met name de zeer negatieve score ten aanzien van werelderfgoed en beschermde soorten en negatieve score ten aanzien van Natura 2000.

Conclusie: alternatief 1 is ongeschikt voor de aanleg van een boorlocatie

ALTERNATIEF 2

Ligging: alternatief 2 ligt geclusterd met de beoogde locaties 1, 3 en 4 tussen Vledderveen, Wilhelminaoord en Noordwolde in. Op circa 300 meter van bewoning.

(Zie: MER fase 1, pagina 18)

- alternatief 2 geeft een groot effect met een wezenlijk tot fundamenteel risico voor het behoud van de OUV. Het Werelderfgoed loopt daadwerkelijk gevaar. Alternatief 2 heeft een negatieve invloed op de gaafheid van de P.W. Janssenlaan. Er is een risico voor het behoud van de OUV en daarmee de UNESCO Werelderfgoedstatus. De kern van de waarde van het erfgoed hangt namelijk samen met authenticiteit en is daarmee onvervangbaar. Door een cultuurhistorisch waardevol object of element elders of later terug te brengen gaat deze waarde verloren. De gehanteerde methode van ICOMOS staat compensatie niet toe, omdat zij uitgaat van de nul-situatie. De inschatting is dat de ontwikkelingen met een groot effect een wezenlijk/fundamenteel risico is voor het Werelderfgoed en dat deze ontwikkelingen voor UNESCO in principe niet te rechtvaardigen zijn binnen het Werelderfgoed

De eindbeoordeling voor alternatief 2 is **zeer negatief**.
(zie: MER fase 1, pagina 115 en rapport Raap pagina 97).

- alternatief 2 tast landschappelijke waarden aan en voorziet niet in behoud en versterking van het landschap. Hierdoor scoort dit alternatief **negatief** (zie: MER fase 1, pagina 5)
- alternatief 2 bevindt zich in een gebied met middelhoge of hoge archeologische verwachting en scoort daarmee **negatief** (zie: MER fase 1, pagina 5)
- alternatief 2 scoort, t.o.v. de locaties 7, 8 en 9, **negatiever** voor het criterium compensatie verhard oppervlak vanwege een grotere toename verhard oppervlak. De compensatie heeft betrekking op nadelige effecten op de waterhuishouding in de aanlegfase (zie: MER fase 1, pagina 5)
- voor alternatief 2 zijn negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstelling van habitattypen en leefgebieden van soorten niet geheel uit te sluiten en is de score **negatief** (zie: MER fase 1, pagina 4)
- voor alternatief 2 geldt dat er in de aanlegfase sprake is van extra stikstofdepositie in dertien Natura 2000-gebieden met een maximale depositie van 0,25 mol N ha/jaar. In de gebruiksfase en verwijderingsfase is sprake van extra stikstofdepositie in één Natura 2000-gebied met een maximale depositie van 0,01 mol N/ha/jaar. Er is sprake van stikstofdepositie op habitattypen waarbij de kritische depositiewaarde (KDW) wordt overschreden. **Negatieve** effecten op de instandhoudingsdoelstelling van habitattypen en leefgebieden van soorten zijn daarom niet uit te sluiten (zie MER fase 1, pagina 43)

Reactie Milieudefensie: Als niet kan worden uitgesloten dat een plan of project significante gevolgen heeft voor de gevolgen voor Natura 2000-gebieden, dan MOET een Passende beoordeling worden gemaakt op grond van Habitatrichtlijn, artikel 6. Zie nadere uitleg onder kopje Alternatief 1

- alternatief 2 scoort **zeer negatief** op het criterium beschermde soorten. Dit komt vooral door (mogelijke) verstoring van beschermde soorten en hun leefgebied. Specifiek voor de das geldt dat de gestuurde boring de burcht kan vernielen/beschadigen. Daarnaast kunnen dassen worden verstoord en zelfs worden gedood (zie: MER fase 1, pag. 4 en 39 t/m 41).
- alternatief 2 scoort **negatief** op de wezenlijke kenmerken en waarden van Natuurnetwerk Nederland (NNN) door beperking van broedgebied (zie MER fase 1, pagina 4)
- de locatie 2 scoort **negatief** omdat er sprake is van verlies van grond met agrarisch gebruik. Het verlies zou tijdelijk zijn, omdat na de afronding van de gasproductie het betreffende gebied in oorspronkelijke staat zou worden teruggebracht (zie IEA, pagina 12)

Reactie Milieudefensie: of het verlies tijdelijk zou zijn is relatief, gezien de lange voorgenomen projectduur. Daarnaast merken wij op dat de boorput niet wordt verwijderd, maar eeuwigdurend achterblijft in de bodem en niet is uitgesloten dat dit tot nadelige effecten zal leiden

- de locatie 2 scoort **negatief** vanwege gronden voor aanleg toegangsweg en gasleiding op meerdere bestemmingen / eigenaren. Het betreft een beperkte lengte voor aanleg van de toegangsweg en aanleg van de gasleiding (zie IEA, pagina 13)
- voor locatie 2 zijn de gasleidingen niet gebundeld langs de toegangswegen, dit scoort **negatief** (zie IEA, pagina 18)
- de locatie 2 heeft weliswaar een beperkte afstand van zowel de weg als gasleiding, maar dit geeft wel een **negatieve** score (zie IEA: pagina 18)

- op de route naar (en van) locatie 2 geldt voor criterium verkeersveiligheid het volgende: de Boergrub maakt deel uit van het gemeentelijk utilitair en recreatief fietsnetwerk. Gezien het smalle wegprofiel en de smalle fietsstroken op de weg is de verkeersveiligheid voor fietsers in combinatie met zwaar verkeer in het geding (zie: IEA, bijlage 'Verkeer' pagina 46)

Eindreactie Milieudefensie ten aanzien van alternatief 2

De cumulatie van negatieve effecten geeft een zeer negatieve score voor alternatief 2.

Met name de zeer negatieve score ten aanzien van werelderfgoed en beschermde soorten en de negatieve score ten aanzien van Natura 2000.

Conclusie: alternatief 2 is ongeschikt voor de aanleg van een boorlocatie

ALTERNATIEF 3

Ligging: alternatief 3 ligt geclusterd met de beoogde locaties 1, 2, en 4 tussen Vledderveen, Wilhelminaoord en Noordwolde in. Op circa 300 meter van bewoning (zie: MER fase 1, pagina 18)

- alternatief 3 heeft een matig effect op het criterium Outstanding Unique Values (OUV). De inschatting is dat de ontwikkelingen met een matig effect een behoorlijk risico betekenen voor het behoud van de OUV en dat de kans bestaat dat het Werelderfgoed daadwerkelijk gevaar zal lopen. Alleen onder zeer strenge voorwaarden is de ontwikkeling bespreekbaar (nee, tenzij). Er moet nadrukkelijk sprake zijn van een zeer zwaarwegend belang, dat opweegt tegen het internationale belang van het Werelderfgoed. De eindbeoordeling voor alternatief 3 is **negatief** (zie MER fase 1: pagina 5 en rapport Raap, pagina 97)
- alternatief 3 bevindt zich op een veentje (mogelijke pingoruïne of een andere, meer dan 1,5 m diepe met organisch materiaal gevulde depressie) en scoort daarmee **zeer negatief** (zie: MER fase 1, pagina 5)
- alternatief 3 tast landschappelijke waarden aan en voorziet niet in behoud en versterking van het landschap. Hierdoor scoort dit alternatief **negatief** (zie: MER fase 1, pagina 5)
- alternatief 3 scoort, t.o.v. de locaties 7, 8 en 9, **negatiever** voor het criterium compensatie verhard oppervlak vanwege een grotere toename verhard oppervlak. De compensatie heeft betrekking op nadelige effecten op de waterhuishouding in de aanlegfase (zie: MER fase 1, pagina 5)
- de routing van alternatief 3 volgt Oostvierdeparten, een smalle, mogelijk minder goed gefundeerde weg. Aan de route liggen drie koloniewoningen die zijn opgenomen als attribuut. De staat van de fundering van deze woningen is onbekend. Er ontbreekt momenteel een goed beeld van de mogelijke impact van trilling van zwaar werkverkeer op de bouwkundige staat van deze drie koloniewoningen (zie Bijlage A1 bij MER fase 1: Heritage Impact Assessment Fase 1 van archeologisch adviesbureau Raap)
- voor alternatief 3 geldt dat er in de aanlegfase sprake is van extra stikstofdepositie in dertien Natura 2000-gebieden met een maximale depositie van 0,25 mol N ha/jaar. In de gebruiksfase en verwijderingsfase is sprake van extra stikstofdepositie in één Natura 2000-gebied met een maximale depositie van 0,01 mol N/ha/jaar. Er is sprake van stikstofdepositie op habitattypen waarbij de kritische depositiewaarde (KDW) wordt overschreden. **Negatieve** effecten op de instandhoudingsdoelstelling van habitattypen en leefgebieden van soorten zijn daarom niet uit te sluiten (zie MER fase 1, pagina 43)

Reactie Milieudefensie: Als niet kan worden uitgesloten dat een plan of project significante gevolgen heeft voor de gevolgen voor Natura 2000-gebieden, dan MOET een Passende beoordeling worden gemaakt op grond van Habitatrichtlijn, artikel 6. Zie nadere uitleg onder kopje Alternatief 1

- voor alternatief 3 zijn negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstelling van habitattypen en leefgebieden van soorten niet geheel uit te sluiten en is de score **negatief** (zie: MER fase 1, pagina 4)
- alternatief 3 scoort **negatief** op het criterium beschermde soorten. Dit komt vooral door (mogelijke) verstoring van beschermde soorten en hun leefgebied zoals boomarter, kamsalamander, das, wespandief, wielewaal, zwarte specht etc. Specifiek voor de das geldt dat de gestuurde boring de burcht kan vernielen/beschadigen. Daarnaast kunnen dassen worden verstoord en zelfs worden gedood (zie: MER fase 1, pag. 4 en 39 t/m 41).
- de locatie 3 scoort **negatief** omdat er sprake is van verlies van grond met agrarisch gebruik. Het verlies zou tijdelijk zijn, omdat na de afronding van de gasproductie het betreffende gebied in oorspronkelijke staat zou worden teruggebracht (zie IEA, pagina 12)
- de locatie 3 scoort **negatief** vanwege gronden voor aanleg toegangsweg en gasleiding op meerdere bestemmingen / eigenaren. Ondanks dat het een beperkte lengte betreft (zie IEA, pagina 13)
- voor locatie 3 zijn de gasleidingen niet gebundeld langs de toegangswegen, dit scoort **negatief** (zie IEA, pagina 18)
- de locatie 3 heeft weliswaar een beperkte afstand van zowel de weg als gasleiding, maar dit geeft wel een **negatieve** score (zie IEA: pagina 18)
- op de route naar (en van) locatie 3 geldt ten aanzien van de verkeersveiligheid het volgende: de Oostvierdeparten en de Jan Wapstraweg maken deel uit van het gemeentelijk fietsnetwerk. Gezien het smalle wegprofiel is de verkeersveiligheid voor fietsers in combinatie met zwaar verkeer in het geding. Niet alleen het smalle wegprofiel is een knelpunt, maar er zijn daarnaast weinig tot geen uitwijkmogelijkheden door de bomen. Daarom zijn aanvullende maatregelen nodig om de doorstroming en veiligheid van het (fiets)verkeer te borgen. De Grensweg ligt ook op deze route en maakt geen onderdeel uit van het fietsnetwerk, maar er wordt uiteraard wel op gefietst. Het is een zeer smalle weg en met name bij tegenliggend verkeer kan doorstroming beperkt worden en is **verkeersveiligheid onvoldoende geborgd**

Eindreactie Milieudefensie ten aanzien van alternatief 3

De cumulatie van negatieve effecten geeft een zeer negatieve score voor alternatief 3.

Met name de zeer negatieve score ten aanzien van werelderfgoed, de ligging op een veentje (pingo), de beschermde soorten en ten aanzien van Natura 2000

Conclusie: alternatief 3 is ongeschikt voor de aanleg van een boorlocatie

ALTERNATIEF 4

Ligging: alternatief 4 ligt geclusterd met de beoogde locaties 1, 2 en 3 tussen Vledderveen, Wilhelminaoord en Noordwolde in. Op circa 300 meter van bewoning.

(zie: MER fase 1, pagina 18)

- alternatief 4 heeft een matig effect op het criterium Outstanding Unique Values (OUV). De inschatting is dat de ontwikkelingen met een matig effect een behoorlijk risico betekenen voor het behoud van de OUV en dat de kans bestaat dat het Werelderfgoed daadwerkelijk gevaar zal lopen. Alleen onder zeer strenge voorwaarden is de ontwikkeling bespreekbaar (nee, tenzij). Er moet nadrukkelijk sprake zijn van een zeer zwaarwegend belang, dat opweegt tegen het internationale belang van het Werelderfgoed. De eindbeoordeling voor alternatief 4 is **negatief** (zie MER fase 1: pagina 5 en rapport Raap, pagina 97)

- alternatief 4 bevindt zich op een veentje (mogelijke pingoruïne of een andere, meer dan 1,5 m diepe met organisch materiaal gevulde depressie) en scoort daarmee **zeer negatief** (zie: MER fase 1, pagina 5)
- alternatief 4 tast landschappelijke waarden aan en voorziet niet in behoud en versterking van het landschap. Hierdoor scoort dit alternatief **negatief** (zie: MER fase 1, pagina 5)
- in de productiefase kunnen bij alternatief 4 knelpunten optreden (overschrijding van de grenswaarde) voor geluidgevoelige gebouwen die binnen een straal van 300 meter van de gaswinningslocatie liggen. Hiermee scoort dit alternatief **negatief** (zie: MER fase 1, pagina 5)
- de routing van alternatief 4 volgt Oostvierdeparten, een smalle, mogelijk minder goed gefundeerde weg. Aan de route liggen drie koloniewoningen die zijn opgenomen als attribuut. De staat van de fundering van deze woningen is onbekend. Er ontbreekt momenteel een goed beeld van de mogelijke impact van trilling van zwaar werkverkeer op de bouwkundige staat van deze drie koloniewoningen. **Negatieve** effecten op de funderingen van deze koloniewoningen door zwaar werkverkeer zijn dus niet uitgesloten. Dit geldt dus ook voor onderhoudswerkzaamheden (zie Bijlage A1 bij MER fase 1: Heritage Impact Assessment Fase 1 van archeologisch adviesbureau Raap)
- alternatief 4 scoort, t.o.v. de locaties 7, 8 en 9, negatiever voor het criterium compensatie verhard oppervlak vanwege een grotere toename verhard oppervlak. De compensatie heeft betrekking op **nadelige effecten** op de waterhuishouding in de aanlegfase (zie: MER fase 1, pagina 5)
- voor alternatief 4 geldt dat er in de aanlegfase sprake is van extra stikstofdepositie in dertien Natura 2000-gebieden met een maximale depositie van 0,25 mol N ha/jaar. In de gebruiksfase en verwijderingsfase is sprake van extra stikstofdepositie in één Natura 2000-gebied met een maximale depositie van 0,01 mol N/ha/jaar. Er is sprake van stikstofdepositie op habitattypen waarbij de kritische depositiewaarde (KDW) wordt overschreden. **Negatieve** effecten op de instandhoudingsdoelstelling van habitattypen en leefgebieden van soorten zijn daarom niet uit te sluiten (zie MER fase 1, pagina 43)

Reactie Milieudefensie: Als niet kan worden uitgesloten dat een plan of project significante gevolgen heeft voor de gevolgen voor Natura 2000-gebieden, dan MOET een Passende beoordeling worden gemaakt op grond van Habitatrichtlijn, artikel 6. Zie nadere uitleg onder kopje Alternatief 1

- voor alternatief 4 zijn negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstelling van habitattypen en leefgebieden van soorten niet geheel uit te sluiten en is de score **negatief** (zie: MER fase 1, pagina 4)
- alternatief 4 scoort **negatief** op het criterium beschermde soorten. Dit komt vooral door (mogelijke) verstoring van beschermde soorten en hun leefgebied zoals boommarter, kamsalamander, das, wespendif, wielewaal, zwarte specht etc. Specifiek voor de das geldt dat de gestuurde boring de burcht kan vernielen/beschadigen. Daarnaast kunnen dassen worden verstoord en zelfs worden gedood (zie MER fase 1, pagina 39 t/m 41)
- de locatie 4 scoort **negatief** omdat er sprake is van verlies van grond met agrarisch gebruik. Het verlies zou tijdelijk zijn, omdat na de afronding van de gasproductie het betreffende gebied in oorspronkelijke staat zou worden teruggebracht (zie IEA, pagina 12)
- de locatie 4 scoort **negatief** vanwege gronden voor aanleg toegangsweg en gasleiding op meerdere bestemmingen / eigenaren. Het betreft een beperkte lengte voor aanleg van de toegangsweg en aanleg van de gasleiding (zie IEA, pagina 13)
- voor locatie 4 zijn de gasleidingen niet gebundeld langs de toegangswegen, dit scoort **negatief** (zie IEA, pagina 18)

- de locatie 4 heeft weliswaar een beperkte afstand van zowel de weg als gasleiding, maar dit geeft wel een **negatieve** score (zie IEA: pagina 18)
- op de route naar (en van) locatie 4 geldt ten aanzien van de verkeersveiligheid het volgende: de Oostvierdeparten en de Jan Wapstraweg maken deel uit van het gemeentelijk fietsnetwerk. Gezien het smalle wegprofiel is de verkeersveiligheid voor fietsers in combinatie met zwaar verkeer in het geding. Niet alleen het smalle wegprofiel is een knelpunt, maar er zijn daarnaast weinig tot geen uitwijkmogelijkheden door de bomen. Daarom zijn aanvullende maatregelen nodig om de doorstroming en veiligheid van het (fiets)verkeer te borgen. De Grensweg ligt ook op deze route en maakt geen onderdeel uit van het fietsnetwerk, maar er wordt uiteraard wel op gefietst. Het is een zeer smalle weg en met name bij tegenliggend verkeer kan doorstroming beperkt worden en is verkeersveiligheid onvoldoende geborgd

Eindreactie Milieudefensie ten aanzien van alternatief 4

De cumulatie van negatieve effecten geeft een zeer negatieve score voor alternatief 4.

Met name de zeer negatieve score ten aanzien van werelderfgoed, de ligging op een veentje (pingo), de beschermde soorten en ten aanzien van Natura 2000.

Conclusie: alternatief 4 is ongeschikt voor de aanleg van een boorlocatie

ALTERNATIEF 5

Ligging: De locatie ligt ten oosten van Noordwolde op circa 300 meter van bewoning en naast camping 'Klaverakker' (zie MER fase 1, pagina 19)

- alternatief 5 tast landschappelijke waarden aan en voorziet niet in behoud en versterking van het landschap. Hierdoor scoort dit alternatief **negatief** (zie: MER fase 1, pagina 5)
- alternatief 5 bevindt zich in de nabijheid van cultuurhistorische waarden. De aanleg van een mijnbouwlocatie tast hier deze waarden aan en worden daarmee als **negatief** beoordeeld (zie: MER fase 1, pagina 5)
- alternatief 5 bevindt zich in een gebied met middelhoge en hoge archeologische verwachting en scoort daarmee **negatief** (zie: MER fase 1, pagina 5)
- in de productiefase kan bij alternatief 5 knelpunten optreden (overschrijding van de grenswaarde) voor geluidgevoelige gebouwen die binnen een straal van 300 meter van de gaswinningslocatie liggen. Hiermee scoort dit alternatief **negatief** (zie: MER fase 1, pagina 71)
- alternatief 5 scoort – t.o.v. de locaties 7, 8 en 9 – negatiever voor het criterium compensatie verhard oppervlak vanwege een grotere toename verhard oppervlak. De compensatie heeft betrekking op **nadelige** effecten op de waterhuishouding in de aanlegfase (zie: MER fase 1, pagina 5)
- de leidingen vanaf de locatie 5 heeft mogelijk een groepsrisico aangezien zich objecten binnen het invloedsgebied bevinden. Hiermee scoort alternatief 5 **negatief** op het criterium groepsrisico leidingen (zie: MER fase 1, pagina 5)
- voor alternatief 5 zijn negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstelling van habitattypen en leefgebieden van soorten niet geheel uit te sluiten en is de score **negatief** (zie: MER fase 1, pagina 4)
- voor alternatief 5 geldt dat er in de aanlegfase sprake is van extra stikstofdepositie in zeventien Natura 2000-gebieden met een maximale depositie van 0,09 mol N ha/jaar. In de gebruiksfase en verwijderingsfase is geen sprake van extra stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden. Er is sprake van stikstofdepositie (in de aanlegfase) op habitattypen waarbij de KDW wordt

overschreden. **Negatieve** effecten op de instandhoudingsdoelstelling van habitattypen en leefgebieden van soorten zijn daarom niet geheel uit te sluiten (zie: MER fase 1, pagina 43)

Reactie Milieudefensie: Als niet kan worden uitgesloten dat een plan of project significante gevolgen heeft voor de gevolgen voor Natura 2000-gebieden, dan MOET een Passende beoordeling worden gemaakt op grond van Habitatrichtlijn, artikel 6. Zie nadere uitleg onder kopje Alternatief 1

- alternatief 5 scoort volgens Haskoning positief op het criterium kwaliteit landbodern, alhoewel mogelijk sprake is van verontreinigde grond op deze voormalige mijnbouwlocatie. Als de keuze op dit alternatief zou vallen zou de mogelijke verontreiniging verwijderd worden, maar niet gesaneerd. Het verwijderen van de verontreinigde grond zou een positief aspect zijn in de keuzeafweging (zie: MER fase 1, pagina 4). Op pagina 116 merkt Haskoning vervolgens op dat het wel de verwachting is dat bij een aantal alternatieven dusdanige bodemverontreinigingen kunnen worden aangetroffen, die mogelijk gesaneerd moeten worden. De oorzaak is niet bekend gemaakt
- alternatief 5 scoort **zeer negatief** op het criterium beschermde soorten. Dit komt vooral door (mogelijke) verstoring van beschermde soorten en hun leefgebied zoals boomarter, kamsalamander, das, wespandief, wielewaal, zwarte specht etc. Specifiek voor de das geldt dat de gestuurde boring de aanwezige burcht kan vernielen/beschadigen. Bij alternatief 5 is zelfs een territoriale das waargenomen. De dassen kunnen worden verstoord en zelfs worden gedood (zie: MER fase 1, pag. 4 en 39 t/m 41)
- de locatie 5 scoort **negatief** omdat er sprake is van verlies van grond met agrarisch gebruik. Het verlies zou tijdelijk zijn, omdat na de afronding van de gasproductie het betreffende gebied in oorspronkelijke staat zou worden teruggebracht (zie IEA, pagina 12)
- de locatie 5 scoort **negatief** vanwege gronden voor aanleg toegangsweg en gasleiding op meerdere bestemmingen / eigenaren. Het betreft een beperkte lengte voor aanleg van de toegangsweg maar een grote lengte voor de aanleg van de gasleiding (zie IEA, pagina 13)
- alternatief 5 heeft het ondergrondse doel (aanboren van een gasveld) ruim buiten de 2200 meter en scoort **negatief** omdat in dat geval een grote boortoren nodig is (zie IEA, pagina 16) De afstand van locatie 5 en één gasveld (ondergrondse doel) ligt boven de 4000 meter. De kans op falen van de boring is zeer reëel en daarmee scoort alternatief 5 om deze reden **zeer negatief** (zie IEA: pagina 17)
- voor het criterium onderhoud is de afstand tussen de mijnbouwlocatie en de ondergrondse doelen van belang. Hoe langer de afstand hoe meer onderhoud moet plaatsvinden. Onderhoud kan zorgen voor hinder en overlast voor de omgeving. Hoe groter de afstand tussen de mijnbouwlocatie en de ondergrondse doelen, hoe groter/sterker de equipment, wat resulteert in meer kans op hinder/nadelige effecten. Gezien de middelgrote afstand (>4000 meter) van boringen van de locatie 5 scoort deze locatie **zeer negatief**. Er is bovengemiddeld veel onderhoud verwacht (zie IEA, pagina 17)
- voor locatie 5 zijn de gasleidingen niet gebundeld langs de toegangswegen, dit scoort **negatief** (zie IEA, pagina 18)
- de locaties 5 heeft een beperkte afstand van de weg en een lange afstand van de gasleiding, dit geeft een **zeer negatieve** score voor zowel het criterium 'Techniek' (zie IEA, pagina 18) alsook criterium 'Toekomstvastheid' (oftewel terug kunnen brengen naar oude situatie). Er zijn bovendien veel werkzaamheden nodig voor eventueel noodzakelijke verwijdering van de gasleiding. Ook dit scoort zeer negatief voor criterium toekomstvastheid (zie: IEA, pagina 25).
- op de route naar (en van) locatie 5 geldt ten aanzien van de verkeersveiligheid het volgende: De Dwarsvaartweg maakt deel uit van het gemeentelijk fietsnetwerk. Ook zijn er geen

fietsvoorzieningen aanwezig op de weg waardoor gemotoriseerd verkeer en langzaam verkeer elkaar kruist. De verkeersveiligheid voor fietsers is hierdoor in het geding.

Eindreactie Milieudefensie ten aanzien van alternatief 5

De cumulatie van negatieve effecten geeft een zeer negatieve score voor alternatief 5.

Met name de zeer negatieve score ten aanzien van beschermde soorten, risico op het falen van de boring, frequenter onderhoud (en de overlast ervan) en dat het terugbrengen naar de oorspronkelijke staat als zeer negatief wordt beoordeeld

Conclusie: alternatief 5 is ongeschikt voor de aanleg van een boorlocatie

ALTERNATIEF 6

Ligging: alternatief 6 ligt ten Noordwesten van Vledderveen, op circa 300 meter van bewoning en vlakbij camping In het Ven (zie: MER fase 1, pagina 20)

- alternatief 6 heeft een matig effect op het criterium Outstanding Unique Values (OUV). De inschatting is dat de ontwikkelingen met een matig effect een behoorlijk risico betekenen voor het behoud van de OUV en dat de kans bestaat dat het Werelderfgoed daadwerkelijk gevaar zal lopen. Alleen onder zeer strenge voorwaarden is de ontwikkeling bespreekbaar (nee, tenzij). Er moet nadrukkelijk sprake zijn van een zeer zwaarwegend belang, dat opweegt tegen het internationale belang van het Werelderfgoed. De eindbeoordeling voor alternatief 6 is **negatief** (zie MER fase 1: pagina 5 en rapport Raap, pagina 97)
- alternatief 6 tast landschappelijke waarden aan en voorziet niet in behoud en versterking van het landschap. Hierdoor scoort dit alternatief **negatief** (zie: MER fase 1, pagina 5)
- alternatief 6 bevindt zich in de nabijheid van cultuurhistorische waarden. De aanleg van een mijnbouwlocatie tast hier deze waarden aan en worden daarmee als **negatief** beoordeeld (zie: MER fase 1, pagina 5)
- de leidingen vanaf de locatie 6 heeft mogelijk een groepsrisico aangezien zich objecten binnen het invloedsgebied bevinden. Hiermee scoort alternatief 6 **negatief** op het criterium groepsrisico leidingen (zie: MER fase 1, pagina 5)
- alternatief 6 scoort, t.o.v. de locaties 7, 8 en 9, negatiever voor het criterium compensatie verhard oppervlak vanwege een grotere toename verhard oppervlak. De compensatie heeft betrekking op **nadelige** effecten op de waterhuishouding in de aanlegfase (zie: MER fase 1, pagina 5)
- voor alternatief 6 zijn negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstelling van habitattypen en leefgebieden van soorten niet geheel uit te sluiten en is de score **negatief** (zie: MER fase 1, pagina 4)
- voor alternatief 6 geldt dat er in de aanlegfase sprake is van extra stikstofdepositie in veertien Natura 2000-gebieden met een maximale depositie van 0,24 mol N ha/jaar. In de gebruiksfase is geen sprake van extra stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden en in de verwijderingsfase is sprake van een depositie van 0,01 mol N/ha/jaar in één Natura 2000-gebied. Er is sprake van stikstofdepositie (in de aanlegfase) op habitattypen waarbij de KDW wordt overschreden. **Negatieve** effecten op de instandhoudingsdoelstelling van habitattypen en leefgebieden van soorten zijn daarom niet geheel uit te sluiten

Reactie Milieudefensie: Als niet kan worden uitgesloten dat een plan of project significante gevolgen heeft voor de gevolgen voor Natura 2000-gebieden, dan MOET een Passende beoordeling worden gemaakt op grond van Habitatrichtlijn, artikel 6. Zie nadere uitleg onder kopje Alternatief 1

- alternatief 6 scoort **negatief** op het criterium beschermde soorten. Dit komt vooral door (mogelijke) verstoring van beschermde soorten en hun leefgebied zoals boommarter, kamsalamander, das, wespensdief, wielewaal, zwarte specht etc. (zie: MER fase 1, pag. 4 en 39 t/m 41).
- de locatie 6 scoort **negatief** omdat er sprake is van verlies van grond met agrarisch gebruik. Het verlies zou tijdelijk zijn, omdat na de afronding van de gasproductie het betreffende gebied in oorspronkelijke staat zou worden teruggebracht (zie IEA, pagina 12)
- de routing van alternatief 6 volgt Oostvierdeparten, een smalle, mogelijk minder goed gefundeerde weg. Aan de route liggen drie koloniewoningen die zijn opgenomen als attribuut. De staat van de fundering van deze woningen is onbekend. Er ontbreekt momenteel een goed beeld van de mogelijke impact van trilling van zwaar werkverkeer op de bouwkundige staat van deze drie koloniewoningen (zie Bijlage A1 bij MER fase 1: Heritage Impact Assessment Fase 1 van archeologisch adviesbureau Raap)
- de locatie 6 scoort **negatief** vanwege gronden voor aanleg toegangsweg en gasleiding op meerdere bestemmingen / eigenaren. Het betreft een beperkte lengte voor aanleg van de toegangsweg maar een grote lengte voor de aanleg van de gasleiding (zie IEA, pagina 13)
- alternatief 6 heeft het ondergrondse doel (aanboren van een gasveld) ruim buiten de 2200 meter en scoort **negatief** omdat in dat geval een grote boortoren nodig is (zie IEA, pagina 16)
- voor locatie 6 zijn de gasleidingen niet gebundeld langs de toegangswegen, dit scoort **negatief** (zie IEA, pagina 18)
- de locaties 6 heeft een beperkte afstand van de weg en een lange afstand van de gasleiding, dit geeft een **zeer negatieve** score voor zowel het criterium 'Techniek' (zie IEA, pagina 18) alsook criterium 'Toekomstvastheid' (oftewel terug kunnen brengen naar oude situatie). Er zijn bovendien veel werkzaamheden nodig voor eventueel noodzakelijke verwijdering van de gasleiding. Ook dit scoort **zeer negatief** voor criterium toekomstvastheid (zie: IEA, pagina 25) De kosten van de varianten zijn het hoogst van mijnbouwlocatie 6 (zie IEA: pagina 23)
- alternatief 6 scoort volgens Haskoning positief op het criterium kwaliteit landbodem, alhoewel mogelijk sprake is van verontreinigde grond. Als de keuze op dit alternatief zou vallen zou de mogelijke verontreiniging verwijderd worden, maar niet gesaneerd. Dit zou een positief aspect zijn in de keuzeafweging (zie: MER fase 1, pagina 4). Op pagina 116 merkt Haskoning vervolgens op dat het wel de verwachting is dat bij een aantal alternatieven dusdanige bodemveront-reinigingen kunnen worden aangetroffen, die mogelijk gesaneerd moeten worden. De oorzaak is nog niet onderzocht
- op de route naar (en van) locatie 6 geldt ten aanzien van de verkeersveiligheid het volgende: de Jan Wapstraweg maakt deel uit van het gemeentelijk fietsnetwerk. Gezien het smalle wegprofiel is de verkeersveiligheid voor fietsers in combinatie met zwaar verkeer in het geding. Niet alleen het smalle wegprofiel is een knelpunt, maar er zijn daarnaast weinig tot geen uitwijkmogelijkheden door de bomen. Daarom zijn aanvullende maatregelen nodig om de doorstroming en veiligheid van het (fiets)verkeer te borgen

Eindreactie Milieudefensie ten aanzien van alternatief 6

De cumulatie van negatieve effecten geeft een zeer negatieve score voor alternatief 6.

Met name de zeer negatieve score ten aanzien van beschermde soorten en de relatief grote afstand tot de beoogde doelen (gasvelden). Daarnaast de negatieve effecten ten aanzien van het werelderfgoed, de ligging naast Vledderveen, nadelig frequenter onderhoud (en de overlast ervan met name omdat deze boorlocatie zeer nabij dorp Vledderveen ligt) en dat het kunnen terugbrengen naar de oorspronkelijke staat als zeer negatief wordt beoordeeld.

Conclusie: alternatief 6 is ongeschikt voor de aanleg van een boorlocatie

ALTERNATIEF 7

Ligging: alternatief 7 is een oude NAM mijnbouwlocatie, maar verlaten.

Ligt nabij Vledder tussen de Reeweg en Middenweg en nabij camping Padjalanta (zie MER fase 1, pagina 21)

- alternatief 7 tast landschappelijke waarden aan en voorziet niet in behoud en versterking van het landschap. Hierdoor scoort alternatief 7 **negatief** op het criterium 'Techniek' (zie: MER fase 1, pagina 5). Deze factor scoort
- alternatief 7 is gelegen ter plaatse van een NAM-locatie die in het verleden is gesaneerd. Hierbij is sprake van een restverontreiniging en een leeflaag (zie Deelrapport Bodem, pagina 4). Desondanks scoort alternatief 7 positief op het criterium kwaliteit landbodem, volgens Haskoning, omdat de verontreiniging verwijderd zal worden als de keuze op deze locatie zou vallen (zie: MER fase 1, pagina 4). Op pagina 116 merkt Haskoning vervolgens op dat het wel de verwachting is dat bij een aantal alternatieven dusdanige bodemverontreinigingen kunnen worden aangetroffen, die mogelijk gesaneerd moeten worden.

Reactie Milieudefensie: restverontreinigingen kunnen geen positieve score opleveren.

Het verwijderen of saneren ervan zou vanzelfsprekend moeten zijn en niet mogen afhangen of de keuze op deze locatie valt. Dat betekent als de keuze niet op deze locatie valt het verwijderen of saneren van de verontreinigingen kennelijk niet plaatsvindt. Dat is niet positief, dat is negatief

- voor het criterium compensatie verhard oppervlak scoort alternatief 7 **beperkt negatief** omdat hier een kleine opgave ligt doordat er geen locatie en/of weg hoeft aangelegd (zie: MER fase 1, pagina 5)
- op het criterium Natura2000 scoort alternatief 7 **negatief**. Deze bestaande locatie ligt op slechts 40 meter van een Natura-2000 gebied waardoor negatieve effecten niet op voorhand kunnen worden uitgesloten (zie: MER fase 1, pagina 4). Daardoor kunnen **negatieve** effecten door verstoring van licht, geluid en optische verstoring in de broedgebieden van de broedvogels niet op voorhand worden uitgesloten, zeker niet tijdens de aanlegfase/ verwijderingsfase. Ook kan sprake zijn van een lichte geluidstoename bij het in gebruik nemen van alternatief 7 (zie: MER fase 1, pagina 42)
- Voor alternatief 7 is met betrekking tot stikstofdepositie significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden niet uitgesloten en scoort daardoor **zeer negatief** op het criterium stikstof. In de aanlegfase is sprake van extra stikstofdepositie in vijftien Natura 2000-gebieden met een maximale depositie van 0,25 mol N ha/jaar. In de gebruiksfase is sprake van een extra depositie van 0,09 mol N/ha jaar en in de verwijderingsfase van 1,08 mol N/ha/jaar in 1 Natura 2000-gebied. Er is sprake van stikstofdepositie van boven de 1 mol/N/ha over de projectduur op habitattypen waarbij de KDW wordt overschreden. Of het nemen van compenserende maatregelen mogelijk is zal moeten blijken uit de opstelling van een Passende Beoordeling (zie: MER fase 1, pagina 4)

Reactie Milieudefensie: Als niet kan worden uitgesloten dat een plan of project significante gevolgen heeft voor de gevolgen voor Natura 2000-gebieden, dan moet een Passende beoordeling worden gemaakt op grond van Habitatrictlijn, artikel 6. Er is sprake van significante gevolgen als het plan of project het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen bemoeilijkt. Daarin zijn ook de stapeling van effecten (cumulatie) belangrijk en externe werking van effecten als een activiteit buiten een Natura 2000-gebied plaatsvindt. Als voor een plan een Passende beoordeling wordt opgesteld, dan moet ook een plan-MER worden gemaakt (bron: commissie m.e.r.). Aangezien sprake is van een plan-MER procedure (MER fase 1) en het ministerie van EZK vorig jaar in de Staatscourant (d.d. 24 augustus 2021, nr. 39029) liet weten dat het MER een passende beoordeling zal bevatten begrijpen wij niet waarom er in deze fase geen Passende beoordeling is opgesteld en wijzen wij nogmaals op de wettelijke verplichting!

- voor alternatief 7 moeten voor de aanleg van de mijnbouwlocatie bomen gekapt worden. Hierbij kunnen (jaarrond beschermde) nesten verstoord/vernield worden en broedvogels (ook grondbroeders) worden verstoord door de aanwezigheid van mens en materieel en geluid. Tijdens de aanleg- en verwijderingsfase kunnen vleermuizen worden verstoord door uitstraling van extra licht door het materieel (graafmachines, vrachtwagens, etc.). Daarnaast is niet uitgesloten dat sprake zal zijn van versturende trillingen. Alternatief 7 scoort hierdoor **negatief** (zie MER fase 1, pagina 41). In de IEA staat aanvullend (pagina 11) dat locatie 7 in beheer is bij Staatsbosbeheer en dat het verkrijgen van toestemming complex is aangezien de locatie geheel begroeid is met jong bos en spontane opslag (zie pagina 24) en de natuurbestemming.
- omdat de (voormalige) mijnbouwlocatie 7 volledig begroeid is met jong bos en spontane opslag is het terugbrengen van deze mijnbouwlocatie in de oorspronkelijke staat wel haalbaar, volgens Haskoning, maar zal veel tijd in beslag nemen. Dit scoort op het criterium toekomstvastheid, **negatief** (zie IEA, pagina 24)
- voor alternatief 7 geldt dat op het heideterreintje met poelen dat vrijwel grenst aan de boorlocatie zijn waarnemingen bekend van das, adder, hazelworm, levendbarende hagedis, ringslang, alpenwatersalamander, boomkikker, heikikker, kamsalamander, poelkikker, vinpootsalamander en noordse winterjuffer (NDFF). Op de boorlocatie kunnen jaarrond beschermde nesten aanwezig zijn zoals van sperwer en buizerd. Door ██████████ in de Vegte (RHDHV) zijn op 4 augustus 2021 boomkikkers waargenomen op circa 100 meter van het plangebied. Het perceel kan gebruikt worden als overwinteringsgebied van al deze soorten en kunnen bij de inrichting van de mijnbouwlocatie gedood worden. Ook migrerende amfibieën en reptielen kunnen worden gedood tijdens de aanleg van de mijnbouwlocatie en de gasleiding (zie: MER fase 1, pagina 40). Het is mogelijk dat de overwinterende/migrerende kamsalamanders hun voortplantingswater in het Natura 2000-gebied hebben en gedood worden. **Negatieve** effecten op de instandhoudingsdoelstelling van de kamsalamander zijn daarom niet uit te sluiten (zie: MER fase 1, pagina 42)
- alternatief 7 scoort **zeer negatief** op het criterium beschermde soorten. Dit komt vooral door (mogelijke) verstoring van beschermde soorten en hun leefgebied zoals kamsalamander, boomkikker, das, wespandief, wielewaal, zwarte specht etc. Specifiek voor de das geldt dat de gestuurde boring de aanwezige burcht kan vernielen/beschadigen. Bij alternatief 7 is zelfs een territoriale das waargenomen (zie: MER fase 1, pag. 4 en 39 t/m 41).
- alternatief 7 scoort **negatief** op de wezenlijke kenmerken en waarden van Natuurnetwerk Nederland (NNN) door beperking van broedgebied (zie MER fase 1, pagina 4)
- samenvattend wordt in Bijlage A4 Deelrapport Natuur op pagina 41 geoordeeld dat Alternatief 7 het laagste scoort van alle alternatieven ten aanzien van criterium natuur.. En dat zonder het nemen van maatregelen een **zeer negatief** effect op beschermde soorten en een negatief effect op Natura 2000-gebieden en Natuurnetwerk Nederland zal ontstaan. Op pagina 40/41 worden een aantal mitigerende en compenserende maatregelen voorgesteld en op pagina 42 staat een tabel (4-1) afgebeeld met daarin gunstiger scores na het nemen van mitigerende en/of compenserende maatregelen

Reactie Milieudefensie: Het op deze presenteren van gunstiger scores op grond van mitigerende en/of compenserende maatregelen is niet op deze wijze toegestaan volgens de Wet Natuurbescherming (Wnb) en Natura 2000. De effectiviteit van de voorgestelde maatregelen dient namelijk van tevoren te zijn aangetoond. En dat is niet het geval.

Eerste voorbeeld: er wordt in de natuurtoets voorgesteld (op pagina 40) dat er alleen overdag (bij daglicht) gewerkt mag worden vanwege de vleermuizen en dat nachtelijke werkzaamheden buiten de actieve periode van vleermuizen moeten worden uitgevoerd. Deze loopt globaal van 15 maart t/m 15 november. Echter precies in die periode zullen de voorgenomen werkzaamheden worden uitgevoerd, terwijl al vaststaat dat tijdens de proefboring volcontinu (24/7) zal worden gewerkt, dat

de lampen niet naar beneden kunnen worden gericht vanwege veiligheidsvoorschriften voor werknemers/arbeiders en dat sprake zal zijn van affakkelen. Vermilion zal dus op voorhand niet kunnen voldoen aan de voorgestelde maatregelen.

Tweede voorbeeld: in de natuurtoets staat op pagina 41 het voorstel om nieuw overwinteringsgebied voor kamsalamanders aan te leggen door eenzelfde type bos in de nabijheid van de locatie aan te leggen. Vervolgens wordt erop gewezen dat eerst moet worden nagegaan of sprake is van significant negatieve effecten door het opstellen van een passende beoordeling en dat dit vooral relevant is voor alternatief 7. Echter er is geen passende beoordeling opgesteld, dus hoe kan dan nu worden bepaald dat alternatief 7 (en 6) een overgebleven voorkeursalternatief (VKA) zou kunnen zijn. Bovendien betreft het creëren van een nieuw overwinteringsgebied een compenserende maatregel en niet een mitigerende maatregel. Een mitigerende maatregel, mag in een passende beoordeling worden voorgesteld, maar het voorstellen van een compenserende maatregel mag eventueel en alleen in een ADC toets worden voorgesteld en alleen onder voorwaarde als er geen alternatief is en als er dwingende redenen zijn van groot openbaar belang. Bovendien dient dat overwinteringsgebied nog voor aanvang van de werkzaamheden te worden aangelegd en dienen de kamsalamanders uit eigen keuze hiernaar te migreren. Dit dient nog voor aanvang van de werkzaamheden aangetoond. Hier wordt duidelijk met zevenmijlslaarzen naar een gunstiger score en eindresultaat toegewerkt, waarbij het wettelijk vastgesteld stappenplan wordt overgeslagen.

- alternatief 7 heeft het ondergrondse doel (aanboren van een gasveld) ruim buiten de 2200 meter en scoort **negatief** omdat in dat geval een grote boortoren nodig is (zie IEA, pagina 16). Eén doel (gasveld) ligt op meer dan 3.000 meter afstand en de kans dat de boring faalt is reëel, zodat de locatie ook daarom **negatief** scoort (zie IEA, pagina 17)
- voor het criterium onderhoud is de afstand tussen de mijnbouwlocatie en de ondergrondse doelen van belang. Eén gasveld ligt op afstand van meer dan 3000 meter. Echter hoe langer de afstand hoe meer onderhoud moet plaatsvinden. Ook maakt een bestaande locatie met boorputten het onderhoud complexer vanwege beperkte ruimte. Onderhoud kan zorgen voor hinder en overlast voor de omgeving en zal tot extra stikstofdepositie leiden. Hoe groter de afstand tussen de mijnbouwlocatie en de ondergrondse doelen, hoe groter/sterker de equipment, wat resulteert in meer kans op hinder/nadelige effecten. Daarmee scoort locatie 7 **negatief** (zie: IEA, pagina 17)
- op de route naar (en van) locatie 7 geldt ten aanzien van de verkeersveiligheid het volgende: De Reeweg is erg smal en met name bij tegenliggend verkeer kan de doorstroming hierdoor beperkt worden

Reactie Milieudefensie: naast de Reeweg ligt, in tegenstelling tot hetgeen Haskoning meent, wel degelijk een smal fietspadje. Er wordt veel gebruik van gemaakt door (toeristische) fietsers, zo weet ondergetekende uit eigen ervaring. Het biedt tevens de gelegenheid om de afstand tussen Vledder en Wilhelminaoord af te snijden zónder gemotoriseerd verkeer tegen te komen. Dus in alle stilte en zonder het risico te lopen van het fietspad te worden 'weggedrukt'. Dat zal kennelijk gaan veranderen als de keuze op de locatie 7 valt. Dit is zeer onwenselijk en negatief. Wij vragen ons bovendien af of de Reeweg op de route ligt, of dat wellicht de landweg Vledderveld wordt bedoeld

Eindreactie Milieudefensie ten aanzien van alternatief 7

De cumulatie van negatieve effecten geeft een zeer negatieve score voor alternatief 7. Met name ten aanzien van de zeer negatieve score ten aanzien van Natura 2000 en beschermde soorten en de grote afstand naar de beoogde doelen (gasvelden). De ligging van de locatie naast het N2000-gebied maakt frequenter onderhoud extra bezwaarlijk. Niet alleen ten aanzien van extra stikstofdepositie maar ook ten aanzien extra verstoring van beschermde soorten. Dit aspect is niet beoordeeld in de Natuurtoets. Vooral het ontbreken van een Passende beoordeling is voor deze

locatie zeer onterecht

Conclusie: alternatief 7 is zéér ongeschikt voor de aanleg van een boorlocatie

ALTERNATIEF 8

Ligging: alternatief 8 ligt ten Noordwesten van Vledder aan veldweg 'de Jaren', op circa 300 meter van bewoning (zie MER fase 1, pagina 22)

- alternatief 8 tast de kernkwaliteiten van het essenlandschap aan en wordt daarom voor het aspect landschap voor de gaswinninglocatie als **zeer negatief** beoordeeld. Dit effect is niet te mitigeren en/of te compenseren (zie MER fase 1, pagina 5)
- alternatief 8 bevindt zich in het essenlandschap en wordt tevens aangemerkt met een provinciaal archeologisch belang en scoort daardoor **zeer negatief**. **De effecten zijn niet te mitigeren en/of te compenseren.**
- alternatief 8 bevindt zich in de nabijheid van cultuurhistorische waarden. De aanleg van een mijnbouwlocatie tast hier deze waarden aan en worden daarmee als **zeer negatief** beoordeeld (zie: MER fase 1, pagina 5)
- voor alternatief 8 is met betrekking tot stikstofdepositie **significant negatieve** effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden niet uitgesloten. Mogelijk zijn de effecten van de alternatieven 7 en 8 te compenseren. Dit zal moeten blijken uit een nader op te stellen Passende Beoordeling bij keuze voor 1 van deze twee locaties (zie: MER fase 1, pagina 4)
- bij alternatief 8 zijn waarnemingen bekend van beschermde kamsalamander en boomkikker, binnen een straal van circa 400 meter van de locatie. Het is waarschijnlijk dat deze locatie onderdeel uitmaakt van migratieroutes tussen voortplantingsbiotoop en zomer- en winterbiotoop voor amfibieën. Het is niet uit te sluiten dat met name tijdens de aanlegfase en verwijderingsfase individuen worden gedood (zie: MER fase 1, pagina 40)
- voor alternatief 8 geldt dat de locatie gebruikt kan worden als foerageergebied voor vleermuizen. In het bosperceel op circa 150 meter van de locatie kunnen verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn. Met name tijdens de aanlegfase en verwijderingsfase kunnen vleermuizen worden verstoord door licht (zie: MER fase 1, pagina 40)
- voor alternatief 8 geldt dat er sprake is in de aanlegfase van extra stikstofdepositie in vijftien Natura 2000-gebieden met een maximale depositie van 0,25 mol N ha/jaar. In de gebruiksfase is sprake van een extra depositie van 0,09 mol N/ha jaar en in de verwijderingsfase van 1,08 mol N/ha/jaar in 1 Natura 2000-gebied. Er is sprake van stikstofdepositie van boven de 1 mol/N/ha over de projectduur op habitattypen waarbij de KDW wordt overschreden. Voor alternatief 8 is met betrekking tot stikstofdepositie significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden niet uitgesloten en scoort daardoor **zeer negatief**. Mogelijk zijn de effecten van alternatief 8 te compenseren, volgens Haskoning. Dit zal moeten blijken uit een nader op te stellen Passende Beoordeling (zie: MER fase 1, pagina 4)

Reactie Milieudefensie: Als niet kan worden uitgesloten dat een plan of project significante gevolgen heeft voor de gevolgen voor Natura 2000-gebieden, dan MOET een Passende beoordeling worden gemaakt op grond van Habitatrichtlijn, artikel 6. Zie nadere uitleg onder kopje Alternatief 1

- de locatie 8 scoort **negatief** omdat er sprake is van verlies van grond met agrarisch gebruik. Het verlies zou tijdelijk zijn, omdat na de afronding van de gasproductie het betreffende gebied in oorspronkelijke staat zou worden teruggebracht (zie IEA, pagina 12)

- alternatief 8 heeft het ondergrondse doel (aanboren van een gasveld) ruim buiten de 2200 meter en scoort **negatief** omdat in dat geval een grote boortoren nodig is (zie IEA, pagina 16) De afstand van locatie 8 en één gasveld ligt boven de 4000 meter. De kans op falen van de boring is zeer reëel en daarmee scoort alternatief 8 ook om deze reden **zeer negatief** (zie: IEA, pagina 17)
- voor het criterium onderhoud is de afstand tussen de mijnbouwlocatie en de ondergrondse doelen van belang. Hoe langer de afstand hoe meer onderhoud moet plaatsvinden. Ook maakt een bestaande locatie met boorputten het onderhoud complexer vanwege beperkte ruimte. Onderhoud kan zorgen voor hinder en overlast voor de omgeving. Hoe groter de afstand tussen de mijnbouwlocatie en de ondergrondse doelen, hoe groter/sterker de equipment, wat resulteert in meer kans op hinder/nadelige effecten (zoals extra stikstofdepositie). Gezien de middelgrote afstand (>4000 meter) van boringen van de locatie 8 scoort deze locatie **zeer negatief**. Er is bovengemiddeld veel onderhoud verwacht (zie IEA, pagina 17)
- op de route naar (en van) locatie 8 geldt ten aanzien van de verkeersveiligheid het volgende: 't Steegien ligt in de dorpskom, is erg smal en met name bij tegenliggend verkeer kan de doorstroming hierdoor worden beperkt. Het steegje maakt geen deel uit van het gemeentelijk fietsnetwerk maar is dusdanig smal dat er geen mogelijkheid is voor verkeer om uit te wijken. Wanneer fietsers en zwaar verkeer elkaar kruist kan de verkeersveiligheid hierbij in het geding komen. Er zijn aanvullende maatregelen nodig om de veiligheid van het fietsverkeer te borgen. Gezien het gebrek aan ruimte op en naast de rijbaan is de mogelijkheid voor aanvullende maatregelen echter beperkt

Reactie Milieudefensie: fietsers en automobilisten maken gebruik van dit verbindingsweggetje tussen de Dorpsstraat en de Hoek om hun kinderen naar OBS de Hoeksteen te brengen (en te halen) welke is gelegen aan de Hoek. Op de kruising 't Steegien/Dorpsstraat zijn bovendien twee bedrijfslocaties zodanig gesitueerd waardoor nu al een onoverzichtelijke situatie bestaat voor zowel afslaand verkeer naar 't Steegien als uitrijdend verkeer. Eén van de bedrijfslocaties is een drukbezocht Chinees restaurant met aan de achterzijde een grote parkeerplaats. Om daar te komen moet dus gebruik worden gemaakt van 't Steegien. 't Steegien is oud Drents voor 'het Steegje'. Veelzeggend, lijkt ons. Het pastorale weggetje is daarom zeer ongeschikt voor extra verkeer, laat staan zwaar wegverkeer. Nog afgezien van het risico dat het wegdek en bermen worden 'kapot' gereden. Dit geldt overigens ook voor het zeer smalle en eeuwenoude landweggetje 'De Jaren' waaraan de locatie zou worden aangelegd.

Eindreactie Milieudefensie ten aanzien van alternatief 8

De cumulatie van negatieve effecten geeft een zeer negatieve score voor alternatief 8.

Met name ten aanzien van de zeer negatieve score met betrekking tot de kwalitatieve aantasting van het essenlandschap, de nadelige effecten ten aanzien van Natura 2000 en beschermde soorten en de grote afstand naar de beoogde doelen (gasvelden).

Conclusie: alternatief 7 is ongeschikt voor de aanleg van een boorlocatie

ALTERNATIEF 9

Ligging: alternatief 9 is een bestaande locatie van Vermilion aan de Westvierdeparten, gelegen naast Landgoed de Eese en nabij Werelderfgoed (zie MER fase 1, pagina 23). Vermilion produceert hier sinds 2011 gas uit de twee velden Vinkega 1 en 2.

- alternatief 9 heeft een matig effect op het criterium Outstanding Unique Values (OUV). De inschatting is dat de ontwikkelingen met een matig effect een behoorlijk risico betekenen voor het behoud van de OUV en dat de kans bestaat dat het Werelderfgoed daadwerkelijk gevaar zal lopen. Alleen onder zeer strenge voorwaarden is de ontwikkeling bespreekbaar (nee, tenzij). Er moet nadrukkelijk sprake zijn van een zeer zwaarwegend belang, dat opweegt

tegen het internationale belang van het Werelderfgoed. De eindbeoordeling voor alternatief 1 is **negatief** (zie MER fase 1: pagina 5 en rapport Raap, pagina 97)

- voor alternatief 9 geldt dat de ruimtelijke inpassing niet mogelijk is binnen het huidige bestemmingsplan, omdat hier uitbreiding moet plaatsvinden
- in de productiefase kan bij alternatief 9 knelpunten optreden (overschrijding van de grenswaarde) voor geluidgevoelige gebouwen die binnen een straal van 300 meter van de gaswinningslocatie liggen. Hiermee scoort dit alternatief **negatief** (zie: MER fase 1, pagina 5)
- alternatief 9 scoort volgens Haskoning positief op het criterium 'kwaliteit landbodern', alhoewel mogelijk sprake is van verontreinigde grond op deze locatie waar gas wordt geproduceerd. Als de keuze op dit alternatief zou vallen zou de mogelijke verontreiniging verwijderd worden, maar niet gesaneerd. Dit wordt als een positief aspect beschouwd in de keuzeafweging (zie: MER fase 1, pagina 4). De verontreiniging dient nader te worden onderzocht (zie: MER fase 1, pagina 48). Op pagina 116 merkt Haskoning vervolgens op dat het wel de verwachting is dat bij een aantal alternatieven dusdanige bodemverontreinigingen kunnen worden aangetroffen, die mogelijk gesaneerd moeten worden. De oorzaak is nog niet onderzocht
- alternatief 9 scoort **negatief** op het criterium beschermde soorten. Dit komt vooral door verstoring van soorten (zie: MER fase 1, pagina 4)

Voorbeeld 1: voor alternatief 9 geldt dat door het verwijderen van het struweel, verblijfplaatsen van steenmarter verstoord/verniemd kunnen worden. Daarnaast kan sprake zijn van tijdelijke verstoring door aanwezigheid van mens en materieel en extra geluid. De verstoring zou tijdelijk zijn en daarnaast is volgens Haskoning voldoende leefgebied om tijdelijk naar uit te wijken (zie MER fase 1, pagina 40)

Voorbeeld 2: bij alternatief 9 zijn waarnemingen bekend van poelkikker en boomkikker binnen een straal van circa 600 meter van de locatie. Door het verwijderen van het struweel kunnen amfibieën worden gedood en gaat potentieel overwinteringshabitat verloren. Het is mogelijk dat met name tijdens de aanlegfase en opruimfase individuen tijdelijk worden gedood of verstoord (opmerking Milieudefensie Westerveld: we nemen aan dat de opmerking over 'tijdelijk doden' een verschrijving is) (zie: MER fase 1, pagina 40)

Voorbeeld 3: bij alternatief 9 wordt de Westvierdeparten gebruikt als vliegroute voor vleermuizen, blijkt uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). De locatie kan daarnaast worden gebruikt als foerageergebied voor vleermuizen. Met name tijdens de aanlegfase en verwijderingsfase kunnen foeragerende en langs vliegende vleermuizen worden verstoord door licht (zie: MER fase 1, pagina 41)

- voor alternatief 9 zijn **negatieve** effecten op de instandhoudingsdoelstelling van habitattypen en leefgebieden van soorten niet geheel uit te sluiten en is de score **negatief** (zie: MER fase 1, pagina 4)
- voor alternatief 9 geldt dat sprake is van extra stikstofdepositie in zeventien Natura 2000-gebieden met een maximale depositie van 0,09 mol N ha/jaar in de aanlegfase waarbij de KDW wordt overschreden. In de gebruiksfase en verwijderingsfase zou geen sprake zijn van extra stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden. Negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstelling van habitattypen en leefgebieden van soorten zijn daarom niet geheel uit te sluiten (zie: MER fase 1, pagina 43)

Reactie Milieudefensie: Als niet kan worden uitgesloten dat een plan of project significante gevolgen heeft voor de gevolgen voor Natura 2000-gebieden, dan MOET een Passende beoordeling worden gemaakt op grond van Habitatrictlijn, artikel 6. Zie nadere uitleg onder kopje Alternatief 1

- alternatief 9 heeft het ondergrondse doel (aanboren van een gasveld) ruim buiten de 2200 meter en scoort **negatief** omdat in dat geval een grote boortoren nodig is (zie IEA, pagina 16). Alternatief 9 heeft als enige locatie één onbereikbaar doel (kan één gasveld niet aanboren vanwege afstand), waardoor de kans op falen van de boring 100% is. Boorlocatie 9 scoort daarmee **zeer negatief**.
- voor het criterium onderhoud is de afstand tussen de mijnbouwlocatie en de ondergrondse doelen van belang. Hoe langer de afstand hoe meer onderhoud moet plaatsvinden. Ook maakt een bestaande locatie met boorputten het onderhoud complexer vanwege beperkte ruimte. Onderhoud kan zorgen voor hinder en overlast voor de omgeving. Hoe groter de afstand tussen de mijnbouwlocatie en de ondergrondse doelen, hoe groter/sterker de equipment, wat resulteert in meer kans op hinder/nadelige effecten. Gezien de middelgrote afstand (>4000 meter) van boringen van de locatie 8 scoort deze locatie **zeer negatief**. Er is bovengemiddeld veel onderhoud verwacht (zie IEA, pagina 17)
- op de route naar (en van) locatie 9 geldt ten aanzien van de verkeersveiligheid het volgende: De Westvierdeparten maakt deel uit van het gemeentelijk fietsnetwerk. Gezien het smalle wegprofiel is de verkeersveiligheid voor fietsers in combinatie met zwaar verkeer in het geding

Eindreactie Milieudefensie ten aanzien van alternatief 9

De cumulatie van negatieve effecten geeft een zeer negatieve score voor alternatief 9.

Met name ten aanzien van de grote afstand naar de beoogde doelen (gasvelden) en het reële risico op het falen van een boring.

Conclusie: alternatief 9 is ongeschikt voor de aanleg van een boorlocatie

ALGEMENE OPMERKINGEN

Algemene opmerkingen van de adviesbureau's Haskoning en Raap geldend voor alle alternatieven

- voor géén van de alternatieven zouden significante effecten met betrekking tot luchtkwaliteit te verwachten zijn (zie MER fase 1, pagina 5)
- op agrarische percelen kunnen ook nesten van grondbroeders aanwezig zijn, dus kunnen tijdens de aanlegfase en opruimfase ook worden vernield/verstoord door aanwezigheid van mens en materieel en extra geluid (zie MER fase 1, pagina 39)
- in de gebruiksfase zal voor alle alternatieven sprake zijn van iets minder geschikt broedgebied van vogels (met name grondbroeders) door ruimtebeslag, maar volgens Haskoning is in de omgeving voldoende alternatief broedgebied waardoor negatieve effecten zijn uitgesloten. Wel kan sprake zijn van een geluidstoename bij het in gebruik nemen van de mijnbouwlocatie. Het gaat hierbij om een vrij constant geluid waardoor aanwezige broedvogels mogelijk zullen wennen aan dit geluid. Volgens Haskoning is in de buurt voldoende leefgebied om naar uit te wijken (zie: MER fase 1, pagina 39). Dit dient echter aangetoond
- met name tijdens de aanlegfase en in mindere mate de verwijderingsfase kunnen beschermde amfibieën worden gedood als deze soorten migreren van winterhabitat naar voortplantingshabitat (en andersom) (zie MER fase 1, pagina 39)
- voor alle alternatieven (behalve alternatief 7) geldt dat verstoring door geluid, licht en optische verstoring alleen mogelijk relevant zijn voor de aangewezen broedvogels van het Natura 2000-gebied Drents-Friese Wold & Leggelderveld. De afstand tot het Natura-2000 gebied bedraagt minimaal 600 meter waardoor er geen sprake zou zijn van verstoring door licht, geluid en optische verstoring in de broedgebieden van deze soorten. Dit dient echter aangetoond. De meeste soorten zijn tijdens de broedperiode sterk afhankelijk van het leefgebied in Natura 2000-gebied om te foerageren (zie MER fase 1, pagina 42)

- het is mogelijk dat eventueel voorkomende migrerende/overwinterende kamsalamanders worden gedood. Adulte kamsalamanders blijven vaak minder dan 100 meter van het voortplantingswater. Als het leefgebied minder geschikt is komt migratie voor over enkele honderden meter. Dispersie vindt plaats over enkele honderden meters, de maximale afstand waarover dispersie plaatsvindt ligt in de orde van grootte tussen de 500 en 700 meter (Kennisdocument kamsalamander Bij 12). (zie MER fase 1, pagina 42)
- voor alle alternatieven geldt dat Agrarische gebieden over het algemeen slecht onderzocht op het voorkomen van beschermden soorten (in tegenstelling tot natuurgebieden). Er zijn dus kennisleemten. Het literatuuronderzoek (opvragen gegevens NDFF) geven zeker in agrarisch gebied geen volledig inzicht van de verspreiding van beschermden soorten. Hiervoor is aanvullend veldonderzoek nodig (zie: MER fase 1, pagina 116)
- archeologische waarden met betrekking tot de periode van de kolonie kunnen aanwezig en mogelijk onderzoekswaardig zijn. Er ontbreekt momenteel een goed beeld van de (te verwachten) archeologische waarden i.r.t. de kolonieperiode. Hier wordt in opdracht van de Provincie Drenthe een onderzoek uitgevoerd. De effecten op de archeologische waarden die samenhangen met de OUV konden hierdoor (nog) niet worden beoordeeld. De verwachting is dat dit onderzoek in het voorjaar van 2022 is afgerond (zie Bijlage A1 bij MER fase 1: Heritage Impact Assessment Fase 1 van archeologisch adviesbureau Raap)
- de routing van de locaties 3, 4 en 6 volgt Oostvierdeparten, een smalle, mogelijk minder goed gefundeerde weg. Aan de route liggen drie koloniewoningen die zijn opgenomen als attribuut. De staat van de fundering van deze woningen is onbekend. Er ontbreekt momenteel een goed beeld van de mogelijke impact van trilling van zwaar werkverkeer op de bouwkundige staat van deze drie koloniewoningen (zie Bijlage A1 bij MER fase 1: Heritage Impact Assessment Fase 1 van archeologisch adviesbureau Raap)
- de locaties 1, 4, 5 en 9 scoren negatief op de 300 meter geluidscontour. Binnen die contour liggen geluidsgevoelige woningen. De campings die deels binnen de 300 meter zijn gelegen ten aanzien van de locaties 5, 6 en 7 zouden geen invloed op de score hebben omdat eventuele gebouwen op de campings tijdelijk zijn bewoond
- de uitbreiding van de bestaande locatie 9 en vernieuwing van locatie 7 zullen naar verwachting evenveel kosten met zich meebrengen in vergelijking met de kosten voor de aanleg van een geheel nieuwe locatie vanwege sloop bestaande bouw en complexe bouwsituatie vanwege bestaande gasproductie. Alle mijnbouwlocaties hebben nieuwe aansluitingen van de gasleiding nodig. In totaal zijn de investeringskosten voor de mijnbouwlocatie en aansluitingen van de gasleiding dus gelijk, namelijk € 900.000. Dat betekent dat het qua kostenafweging niet uitmaakt of een bestaande locatie wordt gekozen of een nieuwe locatie (zie IEA: pagina 20)

Aan: Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Gaswinning VDW
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

Van: Vereniging Milieudefensie Amsterdam,
afdeling Westerveld

Betreft: Reactie op MER-fase 1 en IEA, als onderdeel van het project VDW-gaswinning
Datum: 4 juni 2022

Geachte heer, mevrouw,

Op 1 juni 2022 hebben wij u reeds een Reactie toegestuurd met betrekking tot de MER-fase 1 en IEA (gaswinning-VDW), namelijk digitaal. Deze hebben we nog nader aangevuld en na contact met het ministerie te hebben opgenomen (telefoonnummer 070 379 89 79) zou het geen probleem zijn om deze aangevulde versie ook digitaal naar u te verzenden. Echter dit bleek niet mogelijk en tevens bleek u vrijdag (3 juni) niet telefonisch bereikbaar. Het verzoek dat ik insprak om teruggebeld te worden, werd niet aan voldaan.

Daarom hebben wij besloten om u deze aangevulde versie aangetekend te versturen per post. Namelijk op zaterdag 4 juni 2022.

Bijgaand sturen we ook bijlage Power Point Presentatie d.d. 15 december 2016 mee. Hieraan refereren we weliswaar in de tekst maar deze hadden we u nog niet digitaal toegestuurd. Vandaar op deze wijze.

We hopen dat u onze reactie en bijlagen naar wens zult ontvangen.
We zouden het zeer op prijs stellen als u ons dit laat weten.
Wellicht dat u (ook) de voorkeur geeft aan het toesturen van een digitale versie.
Ook dit is vanzelfsprekend mogelijk.

U kunt schriftelijk of telefonisch contact met ons opnemen.
Het mobiele nummer waarop wij bereikbaar zijn is 06 25532929.
Wij hopen dat wij u hiermee voldoende hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Aan: Bureau Energieprojecten
 Inspraakpunt Gaswinning VDW
 Postbus 111
 9200 AC DRACHTEN

Van: Vereniging Milieudefensie Amsterdam,
 afdeling Westerveld

Betreft: Reactie op MER-fase 1 en IEA, als onderdeel van het project VDW-gaswinning

Datum: 4 juni 2022

Geachte heer, mevrouw,

Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (hierna: ministerie) heeft in 2017 een verzoek ontvangen van Vermilion Energy Netherlands B.V. (hierna: Vermilion) voor het winnen van aardgas uit de gasvelden VDW-A en VDW-B, gelegen onder de gemeenten Westerveld en Weststellingwerf. Op grond van artikel 141a, lid 1, sub a Mijnbouwwet (hierna: Mbw) geldt de wettelijke verplichting om een rijkscoördinatie-regeling (hierna: RCR) te starten als sprake is van een mijnbouwwerk liggend onder een beschermd natuurgebied (Natura 2000). Omdat het aanleggen van een boorgat een mijnbouwwerk is (Mijnbouwbesluit, artikel 2), staat vast dat deze plicht geldt. Het betreft het Natura 2000 gebied 'Drents-Friese Wold en Leggelderveld', hetzelfde gebied waaronder veld Diever ligt dat sinds eind 2015 vanuit de boorlocatie Wapse wordt geproduceerd.

Vanwege de RCR-plicht coördineert het ministerie de besluitvorming samen met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) om tot een keuze te komen waar de winningslocatie en de aansluiting op het bestaande gastransportnetwerk komen.

Voor de bepaling van een gaswinningslocatie dient in een plan-Milieueffectrapport (hierna: plan-MER) procedure een aantal alternatieven te worden onderzocht. In de Staatscourant van 24 augustus 2021, nr. 39029 heeft het ministerie laten weten dat het MER de milieueffecten in beeld brengt, zoals de effecten op de kwaliteit van de leefomgeving, gezondheid, landschap, natuur, bodem en water en dat de kennis over deze effecten wordt meegenomen in de besluitvorming. Het MER zal ook een zogeheten Passende beoordeling bevatten om het risico op mogelijke gevolgen voor Natura 2000-gebieden in kaart te brengen, zoals bepaald in de Europese Habitatrichtlijn (artikel 6), Vogelrichtlijn en Nederlandse Wet natuurbescherming (hierna: Wnb).

Van 25 augustus tot en met 5 oktober 2021 heeft het concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (hierna: c-NRD) ter inzage gelegen voor de invulling van het MER. Op 2 november 2021 heeft de Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna: Commissie m.e.r) een advies uitgebracht over het c-NRD welke integraal is overgenomen. In de Staatscourant van 21 april 2022 is kennisgegeven van de vaststelling van de definitieve Notitie Reikwijdte en Detailniveau (hierna: NRD). Zowel het vaststellingsbesluit, als de vastgestelde NRD, de MER fase 1 (plan-MER), de Integrale Effecten Analyse (hierna: IEA) en ook de gebundelde zienswijzen en de reacties erop in de Nota van Antwoord liggen tot en met 6 juni 2022 ter inzage.

Uit de MER fase 1 en IEA blijkt dat 9 locaties zijn aangewezen in de omgeving van Vledderveen en dat adviesbureau Royal Haskoning per onderdeel en locatie een beoordeling heeft gedaan. Gezien de zeer ongunstige ligging van een aantal beoogde locaties ten opzichte van het UNESCO Werelderfgoed 'Koloniën van Weldadigheid' en beschermd essenlandschap én de lange afstanden tussen gaswinningslocaties en de beoogde doelen (de prospects) zullen hoogstwaarschijnlijk 7 locaties niet in aanmerking komen en gaat de voorkeur vooralsnog uit naar twee locaties. Het ministerie heeft in de kennisgeving laten weten dat dit de locatie 6 (nabij Vledderveen) en locatie 7 (nabij Vledder) zijn.

Iedereen wordt in de gelegenheid gesteld om een reactie in te dienen. Om zodoende aan te geven welke belangrijke informatie ontbreekt en wat de belangrijkste effecten zijn. Tot en met 6 juni 2022 kan een reactie worden ingediend. Van die geboden gelegenheid maken wij graag gebruik.

1. Opmerkingen en vragen over de RCR procedure

Zoals reeds eerder door ons opgemerkt, en zoals hieronder ook aangegeven, vinden wij het onbegrijpelijk dat in deze RCR niet de procedure rond de LDS velden is opgenomen of – minstens – dat een cumulatief effectenbeeld is gegeven van de gezamenlijke plannen. De LDS velden zullen vanuit de bestaande locatie Wapse worden aangeboord. Vanuit deze locatie wordt sinds 2015 gas geproduceerd uit veld Diever, waarvan in 2016 bekend werd gemaakt dat het veld onder een Natura 2000-gebied ligt. Hetzelfde beschermde gebied als waaronder ook de VDW velden liggen. Echter een RCR bleef uit. Na vragen hierover te hebben gesteld wordt nu in de Nota van Antwoord toegegeven dat dit onterecht was. Zie Nota van Antwoord pagina 21 en 22:

“Achteraf bleek inderdaad dat Wapse eigenlijk onder de RCR viel. Destijds is dat feit gewoon over het hoofd gezien. Er is dus geen bewuste keuze gemaakt. Het is door het ministerie niet opgemerkt ..(..).”

Hieruit blijkt dat sprake is geweest van ernstige verwijtbare nalatigheid, terwijl de besluiten inmiddels onherroepelijk zijn. Er is destijds nagelaten om een plan-MER, een project MER en een passende beoordeling op te stellen. Temeer bezwaarlijk omdat tevens is nagelaten om een 'locatie specifieke risico analyse' op te stellen voor een uitgevoerde zuurstimulatie die kort na de diepboring is uitgevoerd in een Zechstein formatie. Een operatie die pas in 2019 bekend is gemaakt in de dan gepubliceerde well-rapporten en in 2019 niet alleen is bevestigd door het ministerie maar tevens is beschreven als een "frackachtige" operatie. Namelijk tijdens de openbare zitting bij de Raad van State op 10 mei 2021 over de gaswinning in veld Diever en de productie te Wapse.

Vanaf 10 mei 2022 tot en met 6 juni 2022 ligt de 1^e fase van de plan-MER ter inzage samen met de IEA (VDW) en inmiddels heeft de staatssecretaris van het ministerie op 24 mei 2022 drie besluiten opgesteld in de LDS procedure. Namelijk een instemming op het winningsplan LDS en twee omgevingsvergunningen. De drie LDS besluiten (en bijbehorende rapporten) liggen vanaf 25 mei 2022 tot en met 5 juli 2022 ter inzage.

Vragen:

1. kunt u duiden waarom ook in de VDW procedure wederom is nagelaten om een passende beoordeling op te stellen, terwijl in de Staatscourant d.d. 24 augustus 2021 al bekend is gemaakt dat het MER een Passende beoordeling zal bevatten?
2. deelt u onze mening dat hiermee de gelegenheid onbenut blijft om de ernstige fout uit 2014 in ieder geval deels te verzachten? Zo nee, voelt u zich hiertoe niet moreel verplicht?
3. kunt u uitleggen waarom Vermilion wel in staat is om een winningsplan voor de LDS velden op te stellen maar niet voor de VDW velden? Hierdoor is het niet mogelijk, zo wordt gesteld, om een cumulatieve bodemdalingsprognose op te stellen over de gezamenlijke winning uit zowel de VDW en LDS velden als de bestaande velden. Waarom kon niet worden gewacht met het starten van de LDS procedure totdat ook het winningsplan voor de VDW velden bekend was?
4. er is een overlap in de terinzage gelegde stukken met betrekking tot de VDW en LDS procedures. Deelt u onze mening dat het bijna ondoenlijk is om binnen twee maanden een Reactie in te dienen met betrekking tot de VDW procedure én drie beroepen in te dienen met betrekking tot de LDS procedure? Kunt u nader toelichten waarom deze keuze is gemaakt? Is het mogelijk om de termijn voor het indienen van de beroepen (LDS) te verlengen?

1. Voorgeschiedenis

Sinds 2004 is Vermilion actief in onze regio. In de jaren daaropvolgend hebben we veel kwesties aangekaart, fouten in procedures aangetoond en hiaten in het vergunningensysteem blootgelegd. Op onze uiteenzetting hierover in onze zienswijze ontvingen wij de volgende reactie in de Nota van Antwoord (pagina 44 en 45):

“De gevolgde procedures voldoen aan de Nederlandse en Europese wetgeving. Mensen kunnen invloed uitoefenen op de besluitvorming door het indienen van een zienswijze op het ontwerpbesluit of door het indienen van een beroep op het definitieve besluit. Deze wijze van rechtsbescherming is geregeld in de Algemene wet Bestuursrecht. Indien u overtuigend kunt beargumenteren waar de minister op een van de weigeringsgronden een beoordelingsfout heeft gemaakt, dan zal het besluit aangepast moeten worden”.

Echter dit staat in schril contrast met onze bevindingen, waarvan hierboven al één aangehaald. Namelijk de bevestiging dat het uitblijven van een RCR voor de aanleg van boorlocatie Wapse over het hoofd is gezien. Die nalatigheid heeft ertoe geleid dat grondig onderzoek is uitgebleven in 2013/2014 en risico's onvoldoende zijn uitgesloten en geminimaliseerd. Er is niet naar een alternatieve locatie gezocht, zoals door ons verzocht in 2013/2014. Achteraf gezien staat dus beslist niet vast dat de huidige locatie Wapse destijds als geschikt zou zijn beoordeeld ALS de procedures correct zouden zijn gestart en doorlopen.

Omdat de aanleg van de locatie Wapse niet zonder gevolgen is gebleven, maar alle besluiten inmiddels onherroepelijk zijn, vinden wij het wrang dat na acht jaar procederen alsnog wordt erkend dat we al die jaren gelijk hadden. Zonder consequenties voor de gaswinning. Sterker nog: onlangs heeft de staatssecretaris van het ministerie (hierna: staatssecretaris) besloten dat Vermilion nogmaals boorgaten mag aanleggen op deze locatie Wapse om méér gas te mogen produceren. En wel met gebruikmaking van een MER dat alleen de effecten van 980.000 Nm³ gas per dag beoordeeld, maar niet de vergunde 1.5 miljoen Nm³ gas per dag. Wederom zonder passende beoordeling. Dat betekent dat de erkende nalatigheid nu als ongewenste basis dient voor deze nieuwe activiteiten, zonder daaraan (alsnog) de juiste voorwaarden te verbinden of restricties op te leggen. Het gehanteerde vergunningensysteem is met name gericht op de rechtsbescherming van gaswinning, als een bewuste keuze, en niet op de rechtsbescherming van mens, milieu en natuur.

Om aan te tonen dat de toegegeven nalatigheid in 2014 helaas niet op zich staat, geven wij hieronder nogmaals een uiteenzetting van al onze ervaringen gerelateerd aan de laatste ontwikkelingen rond de VDW en LDS procedures. Om te bewerkstelligen dat het ministerie ditmaal de juiste stappen neemt om verdere risico's uit te sluiten. Procedures worden niet standaard correct doorlopen en belangrijke gegevens worden niet geopenbaard of achtergehouden. Waardoor de vermeende invloed die mensen kunnen uitoefenen op de besluitvorming, zwaar overschat wordt.

Wij zien een duidelijke parallel met de toeslagenaffaire. Het vorige kabinet is niet voor niets naar huis gestuurd vanwege een ondeugdelijk systeem rond toeslagenaanvragen en de ingrijpende gevolgen ervan voor menig Nederlander van vooral allochtone afkomst. Van de toegezegde verbeteringen in de bestuurscultuur merken wij nog weinig. Dat bleek de afgelopen dagen ook weer in de commotie over geheim gehouden notulen over Groningen. Daaruit blijkt dat dit ministerie het openbaar maken van belangrijke stukken over de Groningse gaswinning actief heeft tegengewerkt, op sterk aandringen van meerdere partijen waaronder de NAM. Wij vinden dit tekenend en zorgwekkend.

Vooraf omdat het gaat over een recordhoeveelheid gas dat werd gewonnen, terwijl het jaar ervoor een zware beving bij Huizinge werd geregistreerd met veel bevingsschade. Daarmee was het causale verband aangetoond tussen tempo van winning en ernstige bevingsschade, aldus het Staatstoezicht op de Mijnen (hierna: SodM) in 2013. Een conclusie die schoorvoetend door de NAM werd gevolgd.

SodM wees op het risico dat als het tempo van winning niet zou worden afgeschaald dat bevingen van 5 op de schaal van Richter niet konden worden uitgesloten. Zeer alarmerend, toch? Desondanks werd de gaskraan flink opengezet. Nota bene vanwege “aantrekkelijke commerciële mogelijkheden”, zo blijkt uit de notulen. Daarmee werd niet gedoeld op een adequate financiële compensatie naar gedupeerden, maar op het eigen “aantrekkelijke” financiële gewin waarin verantwoordelijkheden werden weggekeken. Gisteren, 3 juni 2022, wees Theodor Kockelkoren, de Inspecteur-Generaal van het SodM nogmaals op dit causale verband in het NOS Journaal en adviseerde met klem de gaskraan niet verder open te zetten in veld Groningen.

In onze regio is ook sprake geweest van hoge dagproducties in de afgelopen 11 jaar, die ertoe hebben geleid dat de vergunde high-cases, uit de toen vigerende winningsplannen, driemaal sneller werden gewonnen dan waarmee de minister aanvankelijk had ingestemd. Het betreft de velden Vinkega en Diever. De wijze waarop dit is gerepareerd, in gewijzigde winningsplannen, neemt niet weg dat daarmee veel meer gas mag worden gewonnen in dezelfde periode, dan eerder voorgespiegeld.

De discussie is waarom het door SodM vastgestelde causale verband tussen 'tempo van winning' en bodembeweging alleen zou gelden voor een groot veld, zoals veld Groningen, en niet voor 'kleine velden' zoals de velden Vinkega en Diever. Zeker omdat de hoge producties samenvielen met de constatering van een uitbreidende bodemdaling, overlap tussen bodemdalingen en een cumulatieve bodemdaling boven de kritische grens van het waterschap. In die overlap liggen de VDW velden.

Probleem is dat gegevens kunnen worden achtergehouden of zelfs gesignaleerd als "niet aanwezig op het departement" en daarom niet tijdig worden geopenbaard. Zoals is gebleken in hierboven aangehaalde 'notulen' kwestie tussen de NAM en het ministerie. Zeker van belang op cruciale momenten als besluiten nog niet onherroepelijk zijn. Het recht om argumenten tijdig en op een doeltreffende wijze naar voren te kunnen brengen in zienswijzen en beroepen wordt dan wel degelijk zeer bewust en doelgericht gefrustreerd.

Hieronder onze ervaringen:

- **het afbreken van RCR-procedure in 2009 en de adviezen van de commissie m.e.r.**
in 2009 werd een RCR-procedure gestart, met het beoogde doel om de afvalwaterinjecties te willen uitbreiden naar 3.2 miljoen m³ in onze regio. De commissie m.e.r. had desgevraagd een uitstekend rapport geschreven met daarin relevante onderwerpen waaraan Vermilion extra aandacht moest besteden in het MER. Zoals het risico op beving en putintegriteitsproblematiek. Als kort na de opstelling ervan een beving met een magnitude van 2.8 wordt geregistreerd nabij het dorpje De Hoeve, stelt Vermilion naderhand vast dat deze ten gevolge was van de afvalwaterinjecties te Noordwolde.

De afvalwaterinjecties werden na de beving afgebouwd op de locatie Noordwolde en verplaatst naar de voormalige gaswinput Nijensleek. Een verplaatsing van risico's. Echter de RCR procedure werd na de beving abrupt afgebroken en het rapport van de commissie m.e.r. verdween in een la. Zonder verdere uitleg bleef de opstelling van een Milieueffectrapport (hierna: MER) en een passende beoordeling uit, zodat de effecten op milieu en Natura 2000-gebieden niet grondig in kaart werden gebracht zoals voorgenomen.

Voor het mogen uitvoeren van afvalwaterinjecties te Nijensleek is daarna enkel een omgevingsvergunning verleend met een aangehaakte milieuvergunning. Niet alleen ontoereikend vanwege de beving maar ook omdat in 2017 en vervolgens alweer in 2020 dusdanige aantastingen werden geconstateerd in de verbuizing dat zowel begin 2019 als eind 2021 deze verbuizing tot 2 km diep moest worden vervangen. Namelijk door middel van zogeheten 'repair tubing leak' operaties. De risico's op beving en putintegriteitsproblematiek bleken dus zeer reële aandachtspunten van de commissie m.e.r.

Uit de door ons ontvangen werkprogramma's behorend bij de vervangwerkzaamheden van de tubings blijkt dat de voormalige gaswinput Nijensleek niet geschikt is gemaakt voor afvalwaterinjecties in 2009 en dat in beide 'repair tubing leak' operaties geen grondig onderzoek is gedaan of afvalwater buiten de put is weggelekt. Aangezien de commissie m.e.r. met klem heeft gewezen op het feit dat het afvalwater aantoonbaar terugneembaar moet zijn zonder onomkeerbare gevolgen – zoals verplicht volgens het CE afwegingskader – is dit risico dus onvoldoende uitgesloten voor aanvang van de afvalwaterinjecties. Met name zorgelijk omdat relatief weinig afvalwater (omgerekend slechts 15 m³ per dag) tot deze snel op elkaar volgende putintegriteitsproblematiek heeft geleid. Wij maken ons daarom bezorgd wat er zal gebeuren als Vermilion 350 m³ afvalwater per dag zal gaan injecteren zoals vergund.

Immers toename van afvalwater is voorzien. Niet alleen uit de nieuwe VDW en LDS putten, maar ook uit bestaande putten.

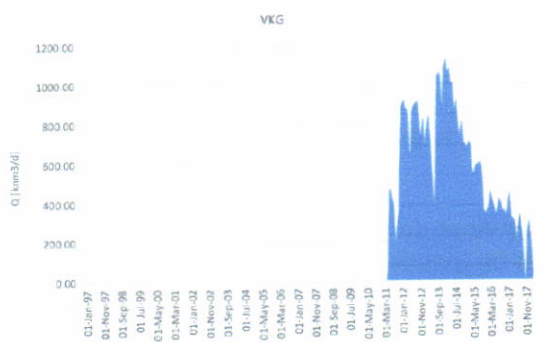
Onlangs, op 24 mei 2022, heeft de staatssecretaris van het ministerie ingestemd met het winningsplan LDS maar heeft daarin niet het advies opgevolgd van het SodM. (zie www.mijnbouwvergunningen.nl/LDS). In dit advies verzocht SodM de staatssecretaris om een Voorschrift op te nemen dat Vermilion een plan moet opstellen voor reductie van het afvalwater. De afwijzing van de staatssecretaris is onverstandig omdat er relatief veel afvalwater wordt verwacht uit de LDS velden. Namelijk max. 20.000 m³ afvalwater per jaar. Vooral in de eindfase van de productie maar een vroegtijdige waterbreuk is niet uitgesloten. Daarbij dient het afvalwater uit veld Diever nog opgeteld.

Overigens is dit advies van SodM niet alleen van belang vanwege de snel op elkaar volgende aantastingen van de verbuizing maar ook vanwege de risico's bij het verladen van het benzeenbevattende afvalwater op de locatie te Eesveen (zie in de Zienswijze onze nadere uitleg). Daarnaast is de extra overlast die de vervoersbewegingen met zich meebrengt niet beoordeeld. Omgerekend is 20.000 m³ per jaar afvalwater, per vracht van 30 m³, ruim 1.300 vrachtwagenbewegingen per jaar. Dit zal, inclusief de afvalwaterproductie in veld Diever, leiden tot (max) 28 verkeersbewegingen in een week. De effecten ervan zijn niet beoordeeld in het MER uit 2016, noch in een passende beoordeling. Aspecten zoals verkeersveiligheid of stikstofdepositie zijn niet beoordeeld. Bovendien niet cumulatief met het afvalwater uit de VDW velden en bestaande velden.

Het is tevens onduidelijk of de vergunde 350 m³ afvalwater per dag toereikend zal zijn, hetgeen ook geldt voor de maximale toegestane hoeveelheid van 240.000 m³ afvalwater in totaal. Wij vinden het kwalijk dat de risico's ten aanzien van de toename aan afvalwater niet cumulatief worden meegewogen in de LDS en VDW procedures en niet in samenhang met de velden vanwaaruit het afvalwater zoal afkomstig is. Op dit belang (cradle tot grave) heeft de commissie m.e.r. echter wél gewezen in de procedures rond de afvalwaterinjecties.

Verzoek: wij verzoeken u om nader te duiden waaruit blijkt dat de gevolgde procedures in bovenbeschreven kwestie zou voldoen aan Nederlandse en Europese wetgeving. Alleen opmerken dat dit het geval is (geweest) vinden wij niet voldoende. Dat biedt onvoldoende waarborg.

- **het ontbreken van een MER voor de productie te Vinkega en de gevolgen ervan** in juli 2009, ten tijde van de start van de RCR procedure zoals hierboven beschreven, was al duidelijk dat de velden Vinkega en De Hoeve economisch winbaar gas bevatten. De proefboringen hadden dit aangetoond. Niet lang na de start van de winning werd de productie fors opgeschroefd op de locatie Vinkega. Namelijk van 470.000 Nm³ gas per dag naar 1.2 miljoen Nm³ gas per dag (zie hieronder: Figuur 2.5), zonder dat daarvoor een MER was opgesteld. Dit gebrek heeft het ministerie uiteindelijk schriftelijk bevestigd aan ons, maar deze kapitale fout zou niet hoeven te worden hersteld omdat de besluiten inmiddels onherroepelijk waren. Daarmee stond vast dat is nagelaten om de effecten van een overschrijdende productie boven de m.e.r.-plicht-drempelwaarde, die op 500.000 Nm³ gas per dag ligt, grondig in kaart te brengen en een project-MER.

Figuur 2-5: Vinkega productiegeschiedenis. De twee Vinkega putten produceren gezamenlijk (commingled) uit Vieland en Rotliegend.

Uit de hiernaast afgebeelde Figuur 2.5 blijkt duidelijk dat jarenlang véér boven de m.e.r.-plichtdrempelwaarde van 500.000 Nm³ gas per dag is geproduceerd op de locatie Vinkega. Zonder opstelling van een verplichte MER.

Bron: Analyse d.d. 8 juni 2018 van de geodetische bodemdalingsmetingen die Vermilion in 2017 liet uitvoeren in de regio (meetplan Eesveen – Diever). Zie bijlage.

Aangezien de destijds geldende winningsplannen waren gebaseerd op een vergunde productie van max. 470.000 Nm³ gas per dag, werd door de hoge dagproductie de toegestane hoeveelheid gas van 1.447 Nm³ gas niet in 18 jaar gewonnen, zoals vergund in de winningsplannen, maar in 7 jaar. Bijna driemaal sneller. In naastgelegen veld Diever constateerden we een vergelijkbare situatie. Daar werd 1.360 miljoen Nm³ gas niet in 10 jaar gewonnen maar ook bijna driemaal sneller.

Deze veel snellere winningen dan vergund in de toen geldende winningsplannen vielen samen met het in 2018 versneld moeten bijstellen van bodemdalingsprognoses en de constatering van een uitbreidende bodemdalingskom die niet voor aanvang was voorspeld. Dat betekent dat deze niet voor aanvang was voorspeld of uitgesloten in een MER noch passende beoordeling. Het diepste punt wordt boven afvalwaterinjectieveld Nijensleek verwacht en zal door de winning in veld Vinkega (én een grotere watervoerende laag dan eerder aangenomen) toenemen van 1.5-2 cm naar 3.5 cm. Ten gevolge van de winning in veld Diever werd deze bodemdalingsprognose nog hetzelfde jaar bijgesteld naar 5.2 cm (zie www.nlog.nl: winningsplan veld Diever uit 2018, pagina 62 en 63).

Daarmee werd al in 2018 de door het waterschap gehanteerde kritische bodemdalingsprognosegrens bereikt van 5 cm. Hieruit bleek tevens overlap tussen de bodemdalingskommen en onderlinge beïnvloeding tussen de velden. Dat laatste werd kort daarvoor nog ontkend.

De productie werd in maart 2018 om deze redenen gestaakt in veld Vinkega en Vermilion diende de effecten van de grotere bodemdalingskom alsnog te beoordelen in een addendum bij het nog voorliggende gewijzigde winningsplan uit 2017. Deze effectbeoordeling (wederom géén passende beoordeling) was bedoeld om méér gas uit veld Vinkega te willen winnen tot bijna 2 miljard Nm³ gas. Uiteindelijk heeft de minister ingestemd met dit addendum (effectbeoordeling) op het winningsplan waardoor Vermilion alsnog binnen die 18 jaar meer gas mag winnen dan de eerder vergunde 1.5 miljard Nm³ gas.

In het nieuwe winningsplan voor veld Diever uit juli 2018 bleek sprake van dezelfde situatie. Daar stond de minister aanvankelijk toe dat 1.360 miljoen Nm³ gas in 10 jaar zou mogen worden gewonnen, maar ging achteraf (in 2019) alsnog akkoord in een gewijzigd winningsplan dat veel meer gas mag worden gewonnen binnen die 10 jaar. In het huidige tempo mogelijk bijna 3 miljard Nm³ gas. Echter wél met een bijgestelde bodemdalingsprognose van 13 mm naar 5.2 cm.

Het verweer is dat als een veld meer gas blijkt te bevatten dan voor aanvang aangenomen dat dat dit tot een grotere bodemdaling leidt. Echter dan had dit risico voor zowel de winning in veld Vinkega als veld Diever nog vóór aanvang moeten worden beoordeeld en uitgesloten. Dan blijkt de 1.360 Nm³ gas dus een behoorlijke onderschatting, wat dus ook geldt voor de daaraan gekoppelde bodemdaling van 13 mm. Dit betekent dat de bodemdalingsprognose voor veld Diever al in 2018 moest worden bijgesteld terwijl de minister slecht één jaar ervoor had ingestemd met het 1e winningsplan en 13 mm bodemdaling. Bovenbeschreven feiten zijn nu echter wel de ongewenste basis voor de nieuwe plannen in de VDW en LDS velden. Temeer bezwaarlijk omdat de VDW prospects tussen de velden Vinkega en Diever liggen en binnen de overlap van bovenbeschreven bodemdalingskommen. Bovenbeschreven geschiedenis is dus zéér relevant in de VDW procedure.

Verzoek: wij verzoeken u om nader te duiden waaruit blijkt dat de gevolgde procedures in bovenbeschreven kwestie zou voldoen aan Nederlandse en Europese wetgeving. Hier is namelijk overduidelijk sprake van een MER-plicht die over het hoofd is gezien – zoals toegegeven – hetgeen niet zonder gevolgen is gebleven.

- **het ontbreken van RCR procedure voor de productie te Wapse/veld Diever**
Wij hebben van meet af aan (2013) gesteld dat de locatie voor de proefboorlocatie Wapse zeer ongunstig is gekozen. Namelijk in het beekdal van de Vledder Aa, grenzend aan een NatuurNetwerkNederland (hierna: NNN) gebied en nabij het Natura 2000-gebied Drents-Friese

Wold en Leggelderveld. Bovendien hebben we consistent naar voren gebracht dat er onterecht een MER en Passende beoordeling ontbreekt. Daarnaast meenden we dat de Natuurtoets ondermaats is, kennisleemten vertoont en dat niet was uitgesloten dat verbodsbepalingen zouden worden overschreden. Dit werd ook als zodanig beoordeeld door de Dienst Landelijk Gebied eind 2014. Zie bijlage. Naar aanleiding van een aanvraag voor een voorziening, oordeelde de rechtbank Noord Nederland dat de werkzaamheden inderdaad hebben geleid tot onomkeerbare gevolgen voor flora en fauna, echter zonder rechtsgevolgen.

Dit is echter het resultaat van het achterhouden van informatie zodat wij onze argumenten onvoldoende naar voren konden brengen. In 2016 bleek namelijk uit een ontwerpbesluit (bij het 1^e winningsplan voor veld Diever) dat het ministerie al in juni 2014 een confidentieel winningsplan ontving van Vermilion waaruit duidelijk bleek dat veld Diever onder een Natura 2000-gebied lag. Deze kennis is niet met medebestuurders en inwoners gedeeld. De gemeente boog zich enkel over een omgevingsvergunningaanvraag voor het willen aanleggen van een betonnen plaat, hekwerk en toegangsweg. Dat was de gehele procedure, er was nog geen instemming op een winningsplan en zagezegd was nog niet bekend gemaakt dat de minister reeds in juni 2014 een confidentieel winningsplan ontving van de Canadese directeur van Vermilion

Na bovenstaande te hebben beschreven in onze reactie op het concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (hierna: c-NRD) ontvingen wij aanvankelijk de reactie in de Nota van Antwoord dat in 2013 de gedachte heerste dat artikel 141a, lid 1, sub a niet van toepassing was er er daarom RCR-plicht gold. Er was nog geen boorlocatie dus nog geen mijnbouwwerk., zo was de uitleg. En dat laatste was bepalend voor een RCR-plicht. Dit hebben wij succesvol weerlegd in onze Zienswijze. Namelijk dat het aanleggen van een boorgat een mijnbouwwerk is (Mijnbouwbesluit, artikel 2) en dat de afwezigheid van een bovengrondse locatie of de situering ervan hierin irrelevant is.

In de recente Nota van Antwoord op de zienswijzen ontvingen we de volgende bevestiging (zie Nota van Antwoord, pagina 21 en 22):

Er wordt voor Gaswinning VDW gebruik gemaakt van RCR-regeling door de ligging van de gasvelden onder een Natura 2000-gebied. Volgens de indiener is er 6 jaar geleden in Wapse geen RCR-regeling is toegepast terwijl ook dat veld onder een Natura 2000-gebied lag. De indiener stelt vraagtekens bij het gebruik van de RCR-regeling in deze situatie in vergelijking met de situatie in Wapse.

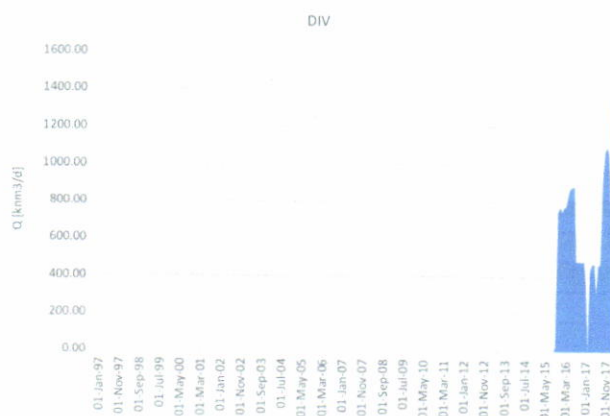
Antwoord *Achteraf bleek inderdaad dat Wapse eigenlijk onder de RCR viel. Destijds is dat gewoon over het hoofd gezien. Er is dus geen bewuste keuze gemaakt. Het is door het ministerie niet opgemerkt en het is evenmin in de beroepen naar voren gebracht. Sindsdien zijn er wel RCR procedures opgestart of is er expliciet besloten geen RCR toe te passen als er geen ruimtelijke ontwikkeling aan te pas kwam. De toepassing van de RCR bij VDW is daarmee in lijn.*

Wij menen dat het, ongeacht bewust of onbewust, het over het hoofd zien van strikte Europese wetgeving niet "gewoon" is, maar sprake is van ernstige verwijtbare nalatigheid. Als het geen bewuste keuze betreft dan is dus wederom sprake van flink blunderen. Dat heeft echter tot bovenbeschreven consequenties geleid en is nu de ongewenste basis is van de nieuwe plannen in de regio. Als bovendien informatie wordt achtergehouden over de ligging van het veld, dan is de gemeente Westerveld niet verwijtbaar dat zij besluiten heeft genomen die achteraf gezien niet rechtsgeldig zijn en kan ons niet worden verweten dat we dit niet in beroepen naar voren hebben gebracht.

Verzoek: wij verzoeken u om nader te duiden waaruit blijkt dat de gevolgde procedures in bovenbeschreven kwestie zou voldoen aan Nederlandse en Europese wetgeving?

- **het ontbreken van een project-MER en passende beoordeling en de gevolgen** in de gestarte procedure in 2014 voor de ombouw van proefboorlocatie naar gaswinlocatie is geen project-MER opgesteld voor de productie uit veld Diever. Echter tijdens het testen van de put (eind 2014) bleek al dat het gas makkelijker toestroomde dan aangegeven in de reeds aangevraagde omgevingsvergunning voor een maximale productie van 480.000 Nm³ gas per dag én boven de m.e.r.-plichtwaarde van 500.000 Nm³ gas per dag zou uitkomen. Dat heeft Vermilion vorig jaar in de m.e.r.-beoordeling laten weten in de LDS procedure. Dat betekent, nádat de desbetreffende besluiten onherroepelijk zijn geworden en deze bekentenis geen rechtsgevolgen meer heeft.

Desondanks werd de aanvraag niet gewijzigd en verleende de minister in juni 2015 de omgevingsvergunning. In 2016 werd in de productiegegevens op www.nlog.nl ontdekt dat Vermilion gedurende 10 maanden v \acute{e} r boven de vergunde 480.000 Nm³ gas per dag had geproduceerd en v \acute{e} r boven de m.e.r.-plichtdrempelwaarde van 500.000 Nm³ gas. Zie Figuur 2-6 (hieronder) waaruit dit aantoonbaar blijkt. Bron: analyse d.d. 8 juni 2018 van Vermilion.

Figuur 2-6: Diever productiegeschiedenis

SodM droeg het dossier over aan het Openbaar Ministerie (hierna OM) en het OM concludeerde vorig jaar dat het bedrijf reeds 370 miljoen Nm³ gas had geproduceerd, nog voordat de minister uiteindelijk instemde met het winningsplan en zonder MER of passende beoordeling. Kennelijk is het OM niet ingelicht dat Vermilion al tijdens de diepboring (eind 2014) wist dat de m.e.r.-plichtdrempelwaarde zou worden overschreden, maar dat de minister desondanks in juni 2015 een omgevingsvergunning verleende voor 480.000 Nm³ gas. M \acute{e} t de (interne) wetenschap dat een extended well test zou worden uitgevoerd waarin het juist de bedoeling is om de put op verschillende snelheden te testen.

De latere verklaring van Vermilion en het ministerie is dat voor een dergelijke lange test geen duidelijke afspraken over maximale productiehoeveelheden gelden. Dat zou betekenen dat wordt verondersteld dat dit ook voor de MER-plicht zou gelden en een passende beoordeling? Oftewel een manco in wetgeving? Vermilion liet vervolgens in de media en op hun website weten dat ze niets fout hebben gedaan. Hier is wederom duidelijk sprake van een foutgevoelig systeem, zonder consequenties voor de gaswinning.

Vervolgens vroeg Vermilion een productieuitbreiding aan van 980.000 Nm³ gas per dag, zodat in totaal 1.5 miljoen Nm³ gas per dag zou worden geproduceerd. Er werd uiteindelijk een MER-plicht opgelegd maar de minister stond toe dat deze alleen de milieueffecten zou mogen beoordelen ten aanzien van de productieuitbreiding, niet over de volle 1.5 miljoen Nm³ gas per dag. Er werd wederom geen plicht opgelegd om een passende beoordeling op te stellen. Wij menen dat sprake is van ontwijkgedrag jegens de plicht om effecten op mens, milieu en natuur zorgvuldig in kaart te brengen. Het overschrijden van de m.e.r.-plichtdrempelwaarde wordt niet bestraft maar beloond.

Vermilion vroeg tevens instemming aan om maximaal 1.360 miljoen Nm³ (high-case) in 10 jaar te mogen winnen. Echter tijdens de ontwerpinstemmingsbesluit procedure maakte Vermilion al duidelijk op een informatiebijeenkomst in december 2016 (zie bijlage), om een perforatie te willen uitvoeren tussen de (reeds in productie genomen) deelformatie Slochteren en de deelformatie Akkrum. Zodoende werd een piekproductie verwacht, zoals ook toegestaan door de omgevingsvergunning. Echter niet volgens het winningsplan, daarin stond in dat deze perforatie – en piekproductie – eventueel zou worden uitgevoerd in het latere leven van de put.

Het voorliggend winningsplan uit 2016 liet namelijk niet toe dat op jaarbasis 1.5 miljoen Nm³ gas per dag zou worden gewonnen. Dat zou circa 480 miljoen Nm³ gas zijn per jaar, terwijl de maximaal toegestane jaarproductie op 216 miljoen Nm³ gas was bepaald in de high-case. Zie www.nlog.nl: winningsplan d.d. 31 maart 2016 veld Diever.

Door de perforatie zou veel sneller gas worden gewonnen dan toegestaan in het voorliggend winningsplan uit 2016. Dit werd ook ingezien door Vermilion en het bedrijf gaf aan in december 2016 dat in dat geval noodzakelijke stappen moesten worden ondernomen met het bevoegd gezag, omdat een perforatie invloed zou hebben op de productieduur. Echter de minister ging op 21 juli 2017 desondanks akkoord met het winningsplan uit 2016 en de omgevingsvergunning, zonder dat de jaarproductieplafonds werden verhoogd in het winningsplan. Er was dus bij voorbaat sprake van scheefgroei, zonder de mijnbouweffecten ervan mee te hebben meegewogen.

In september 2017 voerde Vermilion de perforatie uit en werd de productie (zoals door het bedrijf verwacht) verhoogd naar 1.5 miljoen Nm³ gas, zonder kennisgeving van de activiteit aan medebestuurders of inwoners. Nadat het Dagblad van het Noorden hierover werd getipt en er een artikel aan wijdde, namen wij contact op met het ministerie en het SodM. Wij gaven aan dat

- niet de noodzakelijke stappen waren ondernomen en
- dat de perforatie meteen na de instemming was uitgevoerd en niet in het latere leven van de put. SodM antwoordde aanvankelijk (zie bijlage) dat eerst nog moest blijken of ook werkelijk sprake zou zijn van een piekproductie en gaf aan even te willen afwachten of het jaarproductieplafond zou worden overschreden in 2017. Dit bleek in 2017 nog niet het geval, maar in juli 2018 wél en wij dienden een handhavingsverzoek in bij het SodM.

In diezelfde maand (juli 2018) had Vermilion een nieuw winningsplan voor veld Diever voorgelegd aan de minister met daarin flinke verhogingen van de jaarproductieplafonds waarvan de ingangsdatum was teruggeplaatst in tijd. Namelijk naar begin 2018, zodat de fout uit het eerste winningsplan met terugwerkende kracht was hersteld. Pas na de instemming op dit gewijzigde winningsplan rondde het SodM ons handhavingsverzoek af en oordeelde (ex nunc) dat op grond van dit gewijzigde instemmingsbesluit geen sprake meer was van een overschrijdende jaarproductie in 2018. Het feit dat de perforatie meteen na de instemming op het winningsplan was uitgevoerd, en niet in het latere leven van de put, was hiermee alsnog gelegaliseerd.

Welke invloed het hoge tempo van winning uiteindelijk zal hebben in de velden Vinkega en Diever en of de bijgestelde cumulatieve bodemdaling van 5.2 cm wel of niet verder moet worden bijgesteld, wordt wellicht in 2022 duidelijk omdat Vermilion dit jaar geodetische bodemdalingsmetingen laat uitvoeren. Zoals ook in 2017. Echter de gedetailleerde analyse die het bedrijf vervolgens moet opstellen van de minister, wordt niet geopenbaard. Het is wettelijke bepaald dat dit bedrijfsvertrouwelijke informatie is. Vermilion openbaart wel jaarlijks een overzicht van alle bodemdalingsmetingen in Friesland, Drenthe en Overijssel maar deze geeft slechts globale informatie.

Dat wij de analyse d.d. 8 juni 2018 via een Wob-verzoek hebben ontvangen van SodM in 2018, wil nog niet zeggen dat Vermilion toestaat dat SodM ons de analyse mag toesturen van de metingen in 2022. Dat deze belangrijke milieugegevens niet worden geopenbaard, vinden wij een zeer slecht uitvloeisel van het systeem rond gaswinning.

Dit staat wat ons betreft haaks op het Verdrag van Aarhus én de Natura 2000-wetgeving. Aangezien de VDW velden zich in de overlap van deze twee bodemdalingskommen bevinden is bovenbeschreven praktijkervaring en de gevolgen ervan zéér relevant in de VDW procedure. Zonder analyse van de uitgevoerde geodetische bodemdalingsmetingen wordt ons (milieu)informatie onthouden waarmee het recht wordt ontnomen om onze argumenten tijdig en voldoende naar voren te kunnen brengen in deze RCR procedure.

Verzoek: wij verzoeken u om nader te duiden waaruit blijkt dat de gevolgde procedures in bovenbeschreven kwestie zou voldoen aan Nederlandse en Europese wetgeving. Hier is namelijk overduidelijk sprake van een RCR-plicht die over het hoofd is gezien – zoals toegegeven – hetgeen niet zonder gevolgen is gebleven. Daarnaast verzoeken wij u nader te duiden hoe wij invloed hadden kunnen uitoefenen op de besluitvorming als belangrijke informatie wordt achtergehouden. Daarin biedt de Algemene wet Bestuurrecht géén rechtsbescherming. Bij achterhouden van informatie kan niet worden beargumenteerd waar de minister een beoordelingsfout heeft gemaakt en zal het besluit niet aangepast worden. Dit recht is ons ontzegd.

- **adviezen van de Mijnraad en het waterschap worden onterecht terzijde geschoven** de Mijnraad had in september 2017 al aangegeven, ten aanzien van de voorgelegde ontwerpinstemmingsbesluiten voor de winningsplannen veld Vinkega en veld Eesveen, dat een cumulatief beeld ontbreekt en dat dit onwenselijk is. Als volgt geformuleerd door de Mijnraad:

Cumulatieve bodemdaling

De winningsplannen geven aan wat de bodemdaling als gevolg van de voorgestelde mijnbouwactiviteiten zal zijn. Daarmee is er nog niet altijd een cumulatief beeld. Deze informatie zou wel beschikbaar moeten zijn. Denkbaar is dat dit vast onderdeel wordt van de winningsplannen, maar ook is denkbaar dat SodM of TNO hier in hun adviezen op ingaan. De cumulatieve bodemdaling is noodzakelijke informatie om te beoordelen of het totaal van de toegestane mijnbouwactiviteiten opwegen tegen de lokale nadelen. Dit geldt bijvoorbeeld voor ingrepen in de waterhuishouding: doordat informatie per winningsplan beschikbaar komt, is niet onmiddellijk inzichtelijk of de kosten van aanpassing van de waterhuishouding opwegen tegen de opbrengsten van mijnbouw activiteiten. Ook is het inzicht in de cumulatieve bodemdaling noodzakelijk om wat-als-scenario's te kunnen ontwikkelen voor situaties waarbij uit monitoring blijkt dat de groter is dan de prognoses.

Echter volgens TNO zou er geen sprake zijn van onderlinge beïnvloeding tussen de velden en op basis daarvan verwierp de minister het advies van de Mijnraad in het instemmingsbesluit op het winningsplan. Er hoefde geen cumulatief beeld te worden opgesteld.

Ten aanzien van het hoge tempo van winning in de velden Vinkega en Diever, wat samenviel met het versneld moeten bijstellen van bodemdalingsprognoses (boven de 5 cm) en het feit dat wel degelijk sprake bleek van cumulatie, merkte de Mijnraad het volgende op:

Echter, de Mijnraad is van mening dat de communicatie met regionale partners verbeterd kan worden, met name wat betreft de relatie tussen aardgasproductie en bodemdaling. Volgens de Mijnraad was het addendum op het winningsplan summier. Een uitgebreide uitleg en toelichting op de huidige en verwachte situatie zou op zijn plaats zijn geweest in dit addendum. De Mijnraad adviseert om transparant te zijn over de productiehoeveelheden en de bodemdaling. Dit kan gedaan worden door die productiegegevens openbaar te maken in combinatie met satellietgegevens van de bodemdaling in het gebied. De Mijnraad acht het op deze manier mogelijk om – soms zelfs tot op de millimeter – openheid te geven aan de partners in de regio over de bodemdaling. Daarbij tekent de Mijnraad aan dat interpretatie van zulke satellietmetingen moet gebeuren met inachtneming van de verschillende mogelijke bronnen van bodemdaling zoals, naast gaswinning, grondwaterpeilfluctuaties en bodeminklinking.

De Mijnraad wijst hier duidelijk op het causale verband tussen 'tempo van winning en bodemdaling. De Mijnraad vindt het addendum te summier en wijst op het belang om iedere millimeter bodemdaling vanaf dat moment te monitoren in combinatie met de productiegegevens. Oftewel de noodzaak voor het scheppen van een cumulatief beeld was een uitstekend advies van de Mijnraad in 2017 en onterecht afgewezen. Dat geldt ook voor het advies voor betere monitoring. Ook dit advies heeft de minister terzijde geschoven, terwijl dus al noodzaak blijkt voor een hand aan de kraan aanpak.

Vervolgens adviseert het waterschap in juni 2021 in de LDS procedure: (zie advies van het waterschap op www.mijnbouwvergunningen.nl/LDS):

Aanbeveling bodemdaling rijkscoördinatieregeling VDW velden
In het winningsplan LDS is de bodemdaling als gevolg van de voorgenomen gaswinning uit de VDW velden niet meegenomen. Het winningsplan voor VDW wordt later in procedure gebracht met de recent gestarte rijkscoördinatieregeling. Vanuit ons waterbelang kunnen wij beide procedures niet los van elkaar bezien en geven wij in dit advies op het winningsplan LDS ook een aanbeveling mee voor de rijkscoördinatieregeling VDW. Naar verwachting zal, vanwege de ligging van de VDW velden, de samengestelde bodemdaling van alle gasvelden in de omgeving dusdanig groot zijn dat de gevolgen voor het watersysteem met een hydrologisch onderzoek inzichtelijk moet worden gemaakt. Het onderzoek bevat een inventarisatie van maatregelen om eventuele knelpunten in het watersysteem weg te nemen.

Het waterschap maakt vervolgens duidelijk in haar advies dat niet langer vaststaat dat zij het waterpeil kan blijven meebewegen met de toekomstige cumulatieve bodemdaling en dat het risico op schade aan het watersysteem en Natura 2000-gebieden niet langer kan worden uitgesloten. Dan zou de cumulatieve bodemdaling gevolgen hebben en leiden tot afname van het waterbergend vermogen in de bodem waardoor het water versneld moet worden afgevoerd. Het waterschap waarschuwt dat deze schade dan gecompenseerd moet worden met aankoop van extra grond dat nog vóór aanvang van de activiteiten dient te worden ingericht en aantoonbaar effectief blijkt. Echter dat is een compenserende maatregel die eventueel mag worden voorgesteld in een zogeheten ADC toets, maar alleen als een passende beoordeling is opgesteld en als daaruit blijkt dat de schade niet te minimaliseren is middels mitigerende maatregelen. Bovendien dient deze extra grond voor aanvang te worden ingericht en moet worden aangetoond dat de schade effectief kan worden gecompenseerd. Zie in de bijlage een factsheet van de commissie m.e.r met uitleg over deze wetgeving.

Maar een ADC toets is al de eindfase van een zeer strenge procedure en mag alleen worden doorlopen als de Passende beoordeling dit toestaat. Dit is verplicht volgens de Europese wetgeving rond Natura 2000 (Habitatrichtlijn, artikel 6), de vertaling ervan in de Nederlandse Wet natuurbescherming én volgens de uitleg van de commissie m.e.r.

Daarom heeft het ministerie een juiste beslissing genomen door in de Staatscourant d.d. 24 augustus 2021 (no 39029) kenbaar te maken dat "Het MER zal ook een **passende beoordeling** bevatten om mogelijke gevolgen voor Natura 2000-gebieden in kaart te brengen. In de Notitie Reikwijdte en Detailniveau staat beschreven welke specifieke milieueffecten in de m.e.r.-procedure onderzocht worden. Echter er is nog geen passende beoordeling opgesteld.

Verzoek: wij verzoeken u om nader te duiden waarom bovenstaande adviezen en verzoeken terzijde zijn geschoven door de minister tot op heden. Aangezien de problematiek niet per winningsplan kan worden beoordeeld, zoals terecht opgemerkt door de Mijnraad, is het dus niet gepast om wederom te antwoorden dat alleen de MER fase 1 en IEA relevant zijn in hetgeen wat voorligt. De kwetsbaarheid en gecompliceerdheid van het watersysteem, en verdroging in de Natura 2000 gebieden, is een regionaal probleem en dient als zodanig te worden benaderd en beoordeeld.

- **de uitgevoerde zuurstimulatie (acid-stimulation) in 2014**

Eén van de VDW velden blijkt een Zechstein formatie te bevatten. Wij hebben al meerdere malen gevraagd waar dit veld ligt en met name om het volgende.

Uit de well-rapporten die zijn opgesteld in 2014 (en pas zijn gepubliceerd eind 2019) blijkt dat na de diepboring op de locatie Wapse (eind 2014) een "acid stimulation" is uitgevoerd in een Zechstein formatie en wij verzoeken duidelijk te maken of het dezelfde formatie is die nu vanuit een nog aan te leggen locatie nabij Vledderveen zal worden aangeboord. Er zijn namelijk aanwijzingen dat dit het geval is. Onderstaande citaten hebben we overgenomen uit die well-rapporten en voorgelegd aan het SodM. Als volgt:

Het eerste rapport van Vermilion dat wij aanhalen heet 'Composite Well log 0-2258 16 december 2014 DIV-02 Composite log-final.pdf'. Zie laatste pagina:

"30-09-2015. Z2 Carbonate 2110-2118 m. No flow established after **acid stimulation**"

Het tweede rapport van Vermilion dat wij aanhalen heet 'Final Wellsite Geological Report (7 dec 2014)'. Daarin beschrijft het bedrijf op resp. pagina 4 en 33:

*"In well Diever-2, the Z2 Carbonate member was encountered at 2107.5 m (-1999.6 m/NAP) and 21.6 mTVD deep to prognosis. Gas shows of up to 2.5% were recorded while drilling the member. Petrophysical analysis of the upper 13 meters of the member, an argillaceous limestone interval, reveals an average porosity of 3% with a water saturation of 42%, thus indicating that the top part of the member **is tight but probably gas bearing**..(..)...."*

"Well Diever-2 was drilled according to the license agreement with Energie Beheer Nederland BV and Parkmead Group P/c, VOGN 45%, EBN 40% and Parkmead 15%".(..).

*"7.2 Fracture pressure. After drilling out the 95%" casing shoe track and 5 meters of Ommelanden Formation to 1033 m, a two step Formation-Integrity-Test: respectively 1.51 sg and 1.65 sg was performed. The SSD isolating the Z2 Carbonate formation was opened and coiled tubing rigged up. The tubing was displaced tot 1.2 sg brine and acid was **squeezed into de Z2 Carbonate at the pressure of 178.4 bar**. The well was lifted with Nitrogen and 10 m3 of fluids were recovered"*

Aanvankelijk meende SodM dat het een zuurbehandeling (acid wash) betrof en geen zuurstimulatie (matrix verzuring). Vervolgens hebben wij de website van het Europees Milieuagentschap geraadpleegd en daar vonden we de volgende duidelijke uitleg. Deze hebben we voorgelegd aan SodM:

*"Een acid wash wordt gebruikt om de put na het boren schoon te maken en geeft de natuurlijke porositeit en permeabiliteit van de beschadigde formatie terug ..(..). Er wordt slechts een kleine hoeveelheid verdund zuur aangebracht. De druk die wordt uitgeoefend om het zuur naar binnen te pompen in de put zou voldoende moeten zijn om de druk in het boorgat te compenseren en de formatie iets te overschrijden druk. Door de toegepaste druk kan het zuur door de put en een korte afstand naar de vorming. Hierdoor kunnen het gesteente en de fijne deeltjes worden opgelost en is dit veel minder dan de druk nodig om breuken te creëren. Het is niet de bedoeling om breuken te creëren. **Een zure wasactiviteit vereist lage drukken, en de Environment Agency beschouwt het als een put behandeling**, in plaats van een geologische formatiebehandeling. Met betrekking tot de bescherming van de grondwatermilieu wordt dit beschouwd als een activiteit met een zeer laag risico. Het Milieuagentschap beschouwt een zure spoeling niet als een methode om putten te stimuleren.*

Bij matrixverzuring wordt verdund zuur vanuit de put in het olie- en/of gasreservoir gepompt. Het zuur wordt geïnjecteerd, of "geperst", in de geologische formatie met een druk die boven de geologische formatie ligt formatiedruk maar lager dan de formatiedruk. Deze techniek wordt over het algemeen gebruikt in geologische formaties met een hogere doorlaatbaarheid. Het verdunde zuur zal stromen langs bestaande breuken en scheuren in de rots. Het zuur reageert met de geologische formatie, het oplossen van de rots, resulterend in vergroting van natuurlijke poriën, breuken en kloven om de permeabiliteit van de rots. Dit verhoogt de productiviteit van de put.

Het Milieuagentschap ziet matrixverzuring wel als een vorm van stimulering.

Matrix verzuring behandelt wel de geologische formatie, met als doel de doorstroming in de olie en/of het gas te stimuleren in het reservoir.

Vervolgens bevestigde het SodM dat in 2014 inderdaad een Matrix-acidisation is uitgevoerd en een vorm van stimulatie is. Zie onderstaande citaten uit een mail van het SodM aan ons:

A.1. Ik ben het redelijk eens met de begrippen omschrijving zoals door het "Milieuagentschap" gebruikt:

Acid wash: een zuurbehandeling om (kalk en andere) belemmeringen voor stroming door de perforaties en de verdere verbuizing op te lossen. De druk ligt dicht bij de poriëndruk in het gesteente zodat er geen of geringe stroming in het gesteente is.

Matrix-acidisation: een zuurbehandeling van het gesteente om het stromingspotentieel te verhogen. De (injectie) druk ligt tussen de poriëndruk en de druk waar scheurvorming begint. Het zuur lost gesteente (vaak kalksteen) op waardoor bestaande poriën en natuurlijke scheuren groter worden.

A.2. De operatie vond plaats met een zuurbehandelingsdruk tussen poriëndruk en scheurvorming druk en is dus te karakteriseren als matrix-acidisation, een vorm van stimulatie.

Hiermee staat vast dat SodM onze mening deelt dat sprake is van een stimulatie (matrix verzuring) die onder druk van 178.4 Bar is uitgevoerd en waarvoor normaliter een aantal strikte voorwaarden worden verbonden en opgenomen worden in een 'locatie specifieke risico analyse'. Als volgt verwoordt door het Europees Milieuagentschap:

"Het Milieuagentschap beoordeelt elk voorgesteld type verzuringsactiviteit op een locatiespecifieke basis alvorens te beslissen of de activiteit aanvaardbaar is of niet, en of een omgevingsvergunning kan zijn verleend of dat een uitsluiting van toepassing is".

Dat wil dus zeggen: zelfs als een veld NIET onder een Natura 2000-gebied ligt, dient elk voorgesteld verzuringsactiviteit locatiespecifiek te worden beoordeeld. Dan is het dus extra kwalijk als een dergelijke activiteit onder een Natura 2000-gebied wordt uitgevoerd zonder grondig onderzoek en zonder voorwaarden aan te verbinden. Zeker ook gezien de ligging van de locatie in het beekdal van de Vledder Aa.

Onze vraag is waar deze Zechstein formatie, die in 2014 is aangeboord en gestimuleerd, precies ligt? In de well-rapporten en het confidentiële winningsplan uit 2014 (waarvan het bestaan werd geopenbaard in 2016) blijkt dat de Zechstein formatie onderdeel uitmaakt van veld Diever. In 2018 beschrijft de gemeente Westerveld dat veld Diever ook vanaf de andere kant van het Natura 2000-gebied zal worden aangeboord, namelijk vanuit een nog aan te leggen locatie nabij Vledderveen (Boergrup). Aangezien dit nu de 'VDW velden' worden genoemd vragen wij ons dus af of het niet dezelfde Zechstein formatie is die in 2014 nog tot het Dieverveld werd gerekend en in 2014 al uitgebreid is getest en waarschijnlijk gashoudend is. Wij hebben deze vraag al vaker gesteld en gezien de directe relevantie met de VDW procedure begrijpen we niet waarom deze vraag onbeantwoord blijft.

Verzoek: alhoewel wij deze vraag ook in onze zienswijze hebben gesteld, en gezien de relevantie in de VDW procedure, begrijpen wij niet waarom onze vraag onbeantwoord bleef. Het algemene antwoord dat de gevolgde procedures in het verleden zijn doorlopen volgens Nederlandse en Europese wetgeving, voldoet niet. Wij verzoeken u nogmaals nader te duiden waarom een zuurstimulatie is uitgevoerd zonder dat daarvan kennis was gegeven of voorwaarden aan zijn verbonden. Des te kwalijk omdat er bovendien een RCR-plicht gold. Wij verzoeken u tevens te duiden waar dit Zechstein veld

precies ligt en als dit hetzelfde Zechstein veld is dat in 2014 is aangeboord, duidelijk aan te geven hoe het boren en testen zal worden uitgevoerd. Niet in een volgende fase, maar in deze fase.

2. Onze reactie op de MER fase 1 en IEA rapport in de VDW procedure

2.1. Wederom géén verplichting opgelegd om een passende beoordeling op te stellen

Royal Haskoning heeft namens Vermilion uitgebreid onderzoek gedaan naar de mogelijke gevolgen van het plan op de omgeving. Desgevraagd heeft onderzoeksbureau RAAP een rapport geschreven over de gevolgen voor het UNESCO Werelderfgoed 'Koloniën van Weldadigheid'. Het onderzoek is erop gericht om een keuze te maken uit 9 alternatieven, waarvan de minst ongunstige zal worden uitgekozen of géén.

Echter in deze fase zijn nog niet de (ondergrondse) mijnbouweffecten van de boringen en winning meegewogen. Dat zou in deze fase nog niet nodig zijn, terwijl deze RCR plicht geldt omdat de twee VDW velden deels onder het Natura 2000-gebied Drents-Friese Wold & Leggelerveld liggen. Wij vinden het daarom opmerkelijk dat het onderzoek zich niet eerst dáárop richt zodat het gezamenlijk kan worden beoordeeld met de omgevingseffecten. Op deze wijze ontbreekt een cumulatief beeld zoals wel verplicht volgens de Habitatrictlijn als onderdeel van Natura 2000.

Aangezien al uit het c-NRD bleek, en wederom in de MER-fase 1, dat het risico op significante effecten op de Natura 2000 gebieden niet kan worden uitgesloten, dient daarom een passende beoordeling te worden opgesteld. Als volgt door de commissie m.e.r. verwoordt in een factsheet over dit onderwerp (zie bijlage):

Als niet kan worden uitgesloten dat een plan of project significante gevolgen heeft, dan moet een Passende beoordeling worden gemaakt. Daarin wordt dieper ingegaan op de gevolgen voor Natura 2000-gebieden...(..).Als voor een plan een Passende beoordeling wordt opgesteld, dan moet ook een plan-MER worden gemaakt.

Dit is ook als zodanig beoordeeld door het ministerie in de Staatscourant d.d. 24 augustus 2021 (no. 39029). Daarin heeft het ministerie laten weten dat het MER een passende beoordeling zal bevatten om de gevolgen voor de Natura 2000-gebieden zo goed mogelijk in kaart te brengen. Een uitstekende en terechte beslissing van het ministerie. Aangezien sprake is van een plan-MER, had voorafgaand al een Passende beoordeling moeten worden opgesteld, zo begrijpen wij de uitleg van de commissie m.e.r. Temeer van belang omdat het waterschap met nadruk heeft gewezen in het advies op het LDS winningsplan (zie onder punt 1) op het belang van een cumulatieve bodemdalingsprognose met daarin ook meegenomen de effecten van de winning in de LDS en de bestaande velden.

Verzoek: er blijkt in de MER fase 1 geen verplichting opgelegd aan Vermilion om een Passende beoordeling op te (laten) stellen. Wij bespeuren (wederom) weerzin tegen het opstellen van een Passende beoordeling en verzoeken u aan te geven wat hiervan de reden is.

2.2. Hieronder geven we een samenvatting per locatie:

In de rapporten worden de effecten per onderwerp beschreven, zoals geluid, verlichting, stikstofdepositie. En alhoewel figuren zijn opgenomen waarin met kleuren wordt aangegeven welke effecten per locatie worden verwacht, en de mate waarin, ontbreekt daarin een omschreven reden waarom een locatie een zeer negatieve score krijgt of een minder negatieve. Om die duidelijkheid te krijgen, hebben we per locatie alle door Haskoning en RAAP aangedragen effecten onder elkaar op een rijtje gezet. Zie bijlage.

Alternatief 1

De cumulatie van negatieve effecten geeft een zeer negatieve score voor alternatief 1. Met name de zeer negatieve score ten aanzien van werelderfgoed en beschermde soorten en negatieve score ten aanzien van Natura 2000. Ten aanzien van het werelderfgoed wordt nadrukkelijk gesteld dat de score matig is en dat de inschatting is dat de ontwikkelingen met een matig effect een

behoorlijk risico betekenen voor het behoud van de OUV. Dat bovendien de kans bestaat dat het Werelderfgoed daadwerkelijk gevaar zal lopen. Alleen onder zeer strenge voorwaarden is de ontwikkeling bespreekbaar. En zoals hierboven al opgemerkt ontbreken hierin de (ondergrondse) mijnbouweffecten, zodat geen cumulatief beeld wordt verkregen.

Conclusie: alternatief 1 is alleen al op basis van de omgevingseffecten ongeschikt voor de aanleg van een boorlocatie

Alternatief 2

De cumulatie van negatieve effecten geeft een zeer negatieve score voor alternatief 2.

Met name de zeer negatieve score ten aanzien van het werelderfgoed en beschermde soorten en de negatieve score ten aanzien van Natura 2000. Ten aanzien van het werelderfgoed wordt nadrukkelijk gesteld dat alternatief 2 een groot effect geeft met een wezenlijk tot fundamenteel risico voor het behoud van de OUV. Het Werelderfgoed loopt daadwerkelijk gevaar.

Alternatief 2 heeft een negatieve invloed op de gaafheid van de P.W. Janssenlaan. Er is een risico voor het behoud van de OUV en daarmee de UNESCO Werelderfgoedstatus. En zoals hierboven al opgemerkt ontbreken hierin de (ondergrondse) mijnbouweffecten, zodat geen cumulatief beeld wordt verkregen.

Conclusie: alternatief 2 is alleen al op basis van de omgevingseffecten ongeschikt voor de aanleg van een boorlocatie

Alternatief 3

De cumulatie van negatieve effecten geeft een zeer negatieve score voor alternatief 3.

Met name de zeer negatieve score ten aanzien van werelderfgoed, de ligging op een veentje (pingo), de beschermde soorten en ten aanzien van Natura 2000. Ten aanzien van het werelderfgoed wordt nadrukkelijk gesteld dat de score matig is en dat de inschatting is dat de ontwikkelingen met een matig effect een behoorlijk risico betekenen voor het behoud van de OUV. Dat bovendien de kans bestaat dat het Werelderfgoed daadwerkelijk gevaar zal lopen. Alleen onder zeer strenge voorwaarden is de ontwikkeling bespreekbaar. En zoals hierboven al opgemerkt ontbreken hierin de (ondergrondse) mijnbouweffecten, zodat geen cumulatief beeld wordt verkregen.

Conclusie: alternatief 3 is alleen al op basis van de omgevingseffecten ongeschikt voor de aanleg van een boorlocatie

Alternatief 4

De cumulatie van negatieve effecten geeft een zeer negatieve score voor alternatief 4.

Met name de zeer negatieve score ten aanzien van werelderfgoed, de ligging op een veentje (pingo), de beschermde soorten en ten aanzien van Natura 2000. Ten aanzien van het werelderfgoed wordt nadrukkelijk gesteld dat de score matig is en dat de inschatting is dat de ontwikkelingen met een matig effect een behoorlijk risico betekenen voor het behoud van de OUV. Dat bovendien de kans bestaat dat het Werelderfgoed daadwerkelijk gevaar zal lopen. Alleen onder zeer strenge voorwaarden is de ontwikkeling bespreekbaar. En zoals hierboven al opgemerkt ontbreken hierin de (ondergrondse) mijnbouweffecten, zodat geen cumulatief beeld wordt verkregen.

Conclusie: alternatief 4 is alleen al op basis van de omgevingseffecten ongeschikt voor de aanleg van een boorlocatie

Alternatief 5

De cumulatie van negatieve effecten geeft een zeer negatieve score voor alternatief 5.

Met name de zeer negatieve score ten aanzien van beschermde soorten, risico op het falen van de boring, frequenter onderhoud (en de overlast ervan) en dat het terugbrengen naar de oorspronkelijke staat (toekomstvastheid) als zeer negatief wordt beoordeeld. En zoals hierboven al opgemerkt ontbreken hierin de (ondergrondse) mijnbouweffecten, zodat geen cumulatief beeld wordt verkregen.

Conclusie: alternatief 5 is alleen al op basis van de omgevingseffecten ongeschikt voor de aanleg van een boorlocatie

Alternatief 6

De cumulatie van negatieve effecten geeft een zeer negatieve score voor alternatief 6.

Met name de zeer negatieve score ten aanzien van beschermde soorten en de relatief grote afstand tot de beoogde doelen (gasvelden). Daarnaast de negatieve effecten ten aanzien van het werelderfgoed,

de ligging naast Vledderveen, nadelig frequenter onderhoud (en de overlast ervan met name omdat deze boorlocatie zeer nabij dorp Vledderveen ligt) en dat het kunnen terugbrengen naar de oorspronkelijke staat wordt als zeer negatief beoordeeld. En zoals hierboven al opgemerkt ontbreken hierin de (ondergrondse) mijnbouweffecten, zodat geen cumulatief beeld wordt verkregen. Conclusie: alternatief 6 is alleen al op basis van de omgevingseffecten ongeschikt voor de aanleg van een boorlocatie

Alternatief 7

De cumulatie van negatieve effecten geeft een zeer negatieve score voor alternatief 7. Met name ten aanzien van de zeer negatieve score ten aanzien van Natura 2000 en beschermde soorten en de grote afstand naar de beoogde doelen (gasvelden). De ligging van de locatie grenzend aan het N2000-gebied maakt frequenter onderhoud extra bezwaarlijk. Niet alleen ten aanzien van extra stikstofdepositie maar ook ten aanzien extra verstoring van beschermde soorten. Dat de stikstofdepositie kan worden teruggedrongen door intern salderen (mitigerende maatregelen) of extern salderen (compenserende maatregelen), dient respectievelijk in een passende beoordeling te worden doorlopen en indien toegestaan, in een ADC toets.

Als volgt verwoordt door de commissie m.e.r. (zie factsheet in bijlage):

Bij het bepalen of een Passende beoordeling nodig is, mogen mitigerende maatregelen (maatregelen die de effecten terugdringen) niet worden meegenomen. In de Passende beoordeling zelf mag dat wel en dat is ook aan te raden. Hiermee is het mogelijk aan te tonen dat aantasting van natuurlijke kenmerken is uit te sluiten.

Als uit de Passende beoordeling blijkt dat aantasting van natuurlijke kenmerken niet is uit te sluiten, dan volgt de ADC-toets:

- Zijn er Alternatieve oplossingen met minder gevolgen voor het gebied?*
- Zijn er Dwingende redenen van groot openbaar belang waarom het moet doorgaan?*
- Als er geen alternatieven zijn, maar wel dwingende redenen van groot openbaar belang, dan moet Compensatie plaatsvinden.*

De ADC-toets hoeft niet in de Passende beoordeling of het MER te worden opgenomen.

Het risico op significante effecten mag alleen op deze wijze worden uitgesloten. De maatregelen dienen de schade effectief te minimaliseren en dat dient nog voor aanvang van het project aangetoond. Dit geldt ook voor het voorstel om een nieuw stuk nieuwe natuur in ontwikkeling te brengen (op de locatie) als alternatief voor het beschadigen van het leefgebied van de strikt beschermde kamsalamanders en het doden van kamsalamanders. De kamsalamanders dienen voor aanvang van het project zelfstandig de weg te hebben gevonden naar de nieuw aangelegde natuurontwikkeling. Bovendien dient dit voorstel te worden doorlopen via een ADC-toets. En zoals hierboven al opgemerkt ontbreken tevens de (ondergrondse) mijnbouweffecten, zodat geen cumulatief beeld wordt verkregen.

De waarschuwing van het waterschap (in de LDS procedure) dat extra grond moet worden aangekocht om schade aan het watersysteem en Natura 2000-gebieden te compenseren, dient gezien te worden als een reëel risico dat het project de verbetering van de waterhuishouding in de Natura 2000-gebieden zal bemoeilijken. Zeker ook omdat de maatregelen om water langer vast te houden op zich al als een compenserende maatregel geldt tegen de klimaatverandering. Dan zou de ene compenserende maatregel nodig zijn om de andere compenserende maatregel niet te bemoeilijken? Bovendien dient voor aanvang van het project te worden aangetoond dat de maatregelen effectief zijn en zullen **bijdragen** aan de toename van waterberging in de regio. Vooral voor het kunnen beoordelen van deze locatie op geschiktheid is het verplichten van een passende beoordeling, onontbeerlijk.

Conclusie: alternatief 7 is alleen al op basis van de omgevingseffecten zéér ongeschikt voor de aanleg van een boorlocatie en bij aanvang van de MER fase 1 had een passende beoordeling moeten worden opgesteld.

De cumulatie van negatieve effecten geeft een zeer negatieve score voor alternatief 8.

Met name ten aanzien van de zeer negatieve score met betrekking tot de kwalitatieve aantasting van het essenlandschap, de nadelige effecten ten aanzien van Natura 2000 en beschermde soorten en de grote afstand naar de beoogde doelen (gasvelden) en de frequentere onderhoudswerkzaamheden (en overlast/extra stikstofdepositie) die dat met zich meebrengt. En zoals hierboven al opgemerkt ontbreken hierin de (ondergrondse) mijnbouweffecten, zodat geen cumulatief beeld wordt verkregen. Conclusie: alternatief 8 is alleen al op basis van de omgevingseffecten ongeschikt voor de aanleg van een boorlocatie

Alternatief 9

De cumulatie van negatieve effecten geeft een zeer negatieve score voor alternatief 9.

Met name ten aanzien van de grote afstand naar de beoogde doelen (gasvelden) en de reële kans op het falen van één boring. Vooral omdat dit zal leiden tot frequentere onderhoudswerkzaamheden en de overlast en extra stikstofdepositie, die dat met zich meebrengt. En zoals hierboven al opgemerkt ontbreken hierin de (ondergrondse) mijnbouweffecten, zodat geen cumulatief beeld wordt verkregen. Conclusie: alternatief 9 is alleen al op basis van de omgevingseffecten ongeschikt voor de aanleg van een boorlocatie.

3. Tot slot

Alleen al op basis van de omgevingseffecten is géén van de alternatieven geschikt voor de aanleg van een boorlocatie. Hierin dienen de (ondergrondse) mijnbouweffecten nog te worden beoordeeld en meegewogen en dient een passende beoordeling te worden opgesteld omdat het risico op significante effecten op de Natura 2000-gebieden niet is uitgesloten. Het is aannemelijk dat dit de scores nog negatiever zal beïnvloeden.

Het moment om op zoek te gaan naar een geschikte locatie lag wat ons betreft in 2009.

Toen was sprake van een relatieve nulsituatie en had de totale omvang van de plannen aan medebestuurders en leefomgeving kunnen worden voorgelegd. Tot nu toe zijn de plannen 'stukje bij beetje' aan ons gepresenteerd, zodat dit ook geldt voor de negatieve gevolgen. Er was tot nu toe geen cumulatief beeld en het ministerie blijft zich hiertegen verzetten. Kennelijk stroken onze belangen en rechten niet met het belang van alsmaar uitbreidende gaswinning.

Alhoewel wij begrijpen dat het niet de bedoeling is dat wij het oorlogstuig van Russische bewindvoerders bekostigen door afname van gas en olie, neemt niet weg dat procedures correct en zorgvuldig moeten worden doorlopen. Bovendien zetten we vraagtekens waarom onze kwetsbare regio doorboort moet worden voor het winnen van gas, terwijl (bijvoorbeeld) één kunstmestfabriek jaarlijks twee miljard Nm³ gas verbruikt. Dat is 2/3 van de inhoud van veld Diever om het even in het juiste perspectief te plaatsen.

Volgens critici kan Nederland prima zonder kunstmestfabriek of in ieder geval afbouw ervan. Zeker nu toch echt stappen worden gezet richting een rigoureuze afbouw van de intensieve landbouw en circulaire landbouw gaan nastreven waarin veel minder kunstmest zal worden gebruikt. Zeker in onze regio. Als deze fabriek, of een andere grootafnemer, veel minder gas verbruikt dan helpt dat om de klimaatdoelen te halen én het gasverbruik neemt in één klap sterk af per jaar. Dan is het niet nodig om onze regio te belasten met de winning van nog méér gas. Investeer dáárin!

Bovendien stellen het ministerie en Vermilion bij herhaling dat de uitbreiding van aardgaswinning als *"minst vervuilende fossiele brandstof een belangrijke rol kan vervullen in de transitie naar een CO₂ arme energie-voorziening in 2050"*. Maar in een gepubliceerde wetenschappelijke studie van de University College Londen is geconcludeerd dat de nog winbare hoeveelheden olie, gas en kolen in de bodem MOETEN blijven om de CO₂ uitstoot terug te dringen en om de opwarming van de Aarde te beperken tot 1.5 graad Celcius. Om zodoende de klimaatdoelen te halen. Dit wordt ook al jarenlang uitgedragen door het VN Klimaatpanel IPCC. Dit jaar nog.

Dan rijst des te meer de vraag of de beoogde uitbreiding van gaswinning verantwoord is ten opzichte van onze Natura 2000 gebieden. Zeker gezien de herinrichtingsdoeleinden voor onze beekdalen en hun rol in het klimaatvraagstuk. Namelijk herstel van natuurlijke waterwegen, zoals beekdalen, om zodoende een toename van waterberging te realiseren, als rechtstreekse compensatie voor de gevolgen van de klimaatverandering veroorzaakt door CO2 uitstoot.

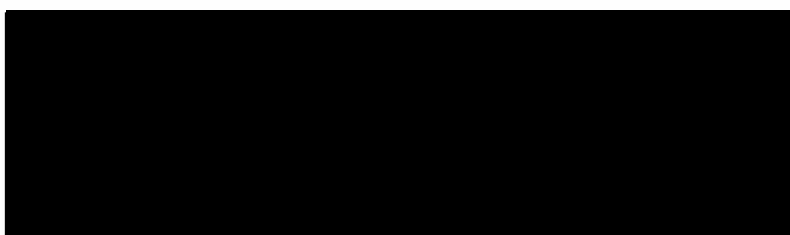
Het beoogde doel van uitbreidende gaswinning conflicteert met dit beoogde doel. De bodemdaling zal verder toenemen waardoor het risico reëel is dat de gaswinning tot afname van waterberging zal leiden en dus tot afname van het doel om de klimaatverandering te compenseren. Dat de minister van Economische Zaken op zoek is naar economische winbaar gas past wél bij die portefeuille, maar niet bij zijn portefeuille Klimaat. Bovendien is het de bedoeling om tot 2050 gas te gaan winnen in de VDW velden, terwijl juist het streven is om ver daarvoor geen fossiel gas meer te winnen. Ook dat schuurt.

Wij vragen de minister van EZK zich niet alleen te richten op de economische en geopolitieke kant van het verhaal, maar zich meer te richten op het behalen van de klimaatdoeleinden door een versnelling in te zetten in de energietransitie. De aantrekkelijke commerciële mogelijkheden van de bestaande gaswinning maken dit mogelijk en dienen met name dáárvoor én in onze regio te worden ingezet. Wij zijn om bovenstaande redenen tegen uitbreiding van verdere gaswinning in zowel de VDW als LDS velden.

Wij danken u bij voorbaat voor uw interesse en reactie.

Hoogachtend,

BIJLAGEN

- Analyse d.d. 8 juni 2018 m.b.t. geodetische bodemdalingsmetingen in 2017 (meetplan Eesveen-Diever)
- Rapport Dienst Landelijk Gebied uit 2014
- Antwoorden van SodM over de uitgevoerde perforatie in 2017
- Factsheet van de Commissie m.e.r. met uitleg over Passende beoordeling en ADC-toets
- Opsomming van effecten m.b.t. de negen alternatieven

VERMILION
ENERGY

Aardgaswinning Diever

De aardgaswinning Diever vindt plaats vanuit een aardgasvoorkomen (of reservoir) dat is gelegen in het gebied van de winningsvergunning 'Drenthe VI' in de provincie Drenthe.

- In augustus 2014 is een succesvolle proefboring (DIV-02) uitgevoerd vanaf de mijnbouwlocatie Wapse aan de Noordenveldweg
- In november 2014 is een winningsplan voor instemming ingediend bij het Ministerie van Economische zaken.
- In 2015 is de productie-installatie gebouwd en is de ondergrondse pijpleiding aangelegd naar de Vermilion mijnbouwlocatie Vinkega.
- Vanaf oktober 2015 is gestart met een uitgebreide testperiode

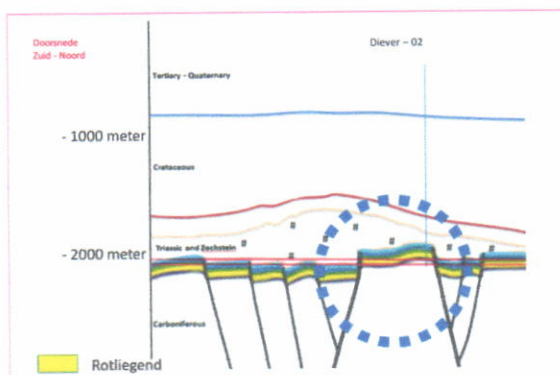
Rotliegend zandsteen

Het aardgas producerende reservoir van het Diever aardgasvoorkomen is de Rotliegend Zandsteen. Het reservoir is in het Perm (circa 245 tot 290 miljoen jaar geleden) ontstaan in een woestijnomgeving, met enkele rivieren.

De Rotliegend afzettingen bevinden zich op circa 2 kilometer diepte.

De door de wind afgezette Rotliegend zandsteen is opgebouwd uit twee lagen, de Slochteren en Akkrum, met daartussen de Ten Boer laag die uit klei-afzettingen bestaat.

De Rotliegend zandsteen varieert in dit gebied sterk in dikte van maar 2 m tot wel 50 m dik. In DIV-02 is het totale Rotliegend pakket ongeveer 45 m dik, verdeeld in de Slochteren (ongeveer 15 m) en de Akkrum (ongeveer 18 m). De Ten Boer kleilaag is ongeveer 12 meter dik.

Bron: Vermilion Energy Netherlands BV

Productie Diever

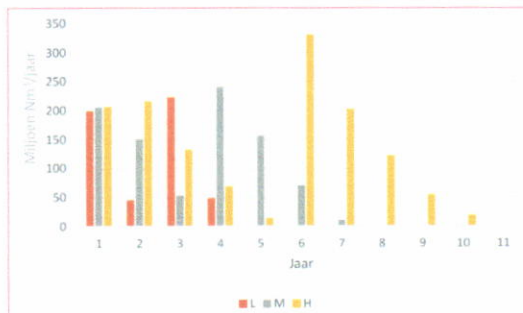
Productieprofiel

In het ingediende winningsplan is een indicatief productieprofiel opgenomen. De Slochteren en Akkrum zone worden hierin na elkaar geproduceerd. Dit verklaart de pieken in de grafiek hiernaast

Het profiel kan in de tijd veranderen, bijvoorbeeld door het voorgenomen besluit om de Akkrum productie naar voren te halen waardoor deze piek naar voren schuift.

De productie blijft conform de vergunde productiehoeveelheden in de Wabo vergunning.

Als de te produceren volumes en/of de productieduur wijzigen ten opzicht van het geldende winningsplan wordt met bevoegd gezag Mijnbouwwet overlegd over noodzakelijke vervolgstappen.

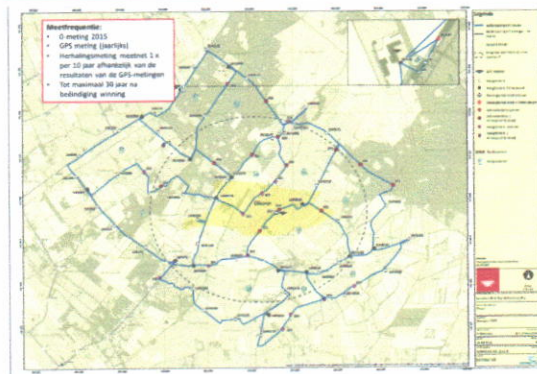
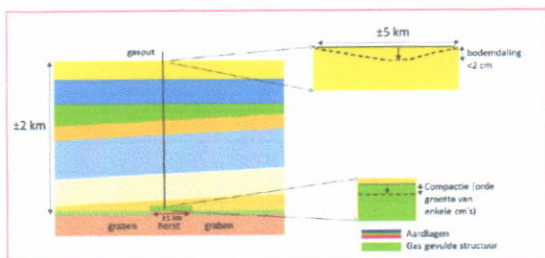
In de grafiek hierboven is een lage (L), een midden (M) en een hoge (H) schatting van het indicatieve productieprofiel te zien.

Bodemdaling (Winningsplan)

De bodemdaling veroorzaakt door aardgaswinning uit het Diever aardgasvoorkomen zal minder dan 2 centimeter bedragen in het diepste punt van de bodemdaling. Naar de randen toe zal deze bodemdaling afnemen tot 0cm op de randen van de kom.

Er is geen kaart gegeven aangezien bodemdaling onder de 2 centimeter zo minimaal is dat deze geringer is dan de onzekerheid in de berekeningen en de metingen.

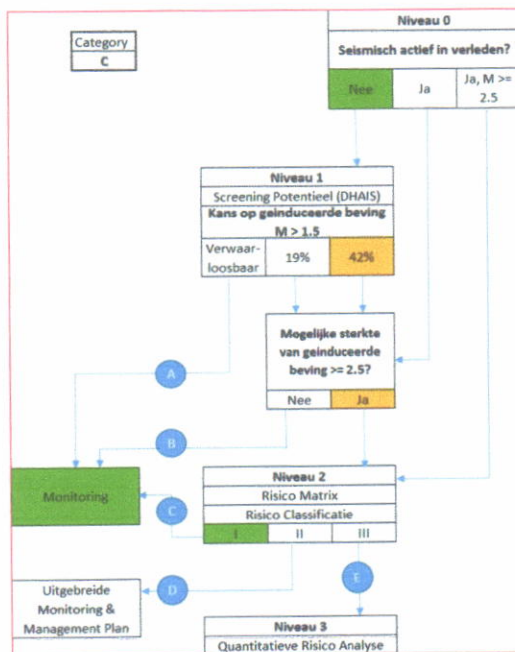
Naar aanleiding van het ontwerp besluit zal Vermilion inzichtelijk maken hoe deze onzekerheidsmarge is bepaald.

Seismisch risico

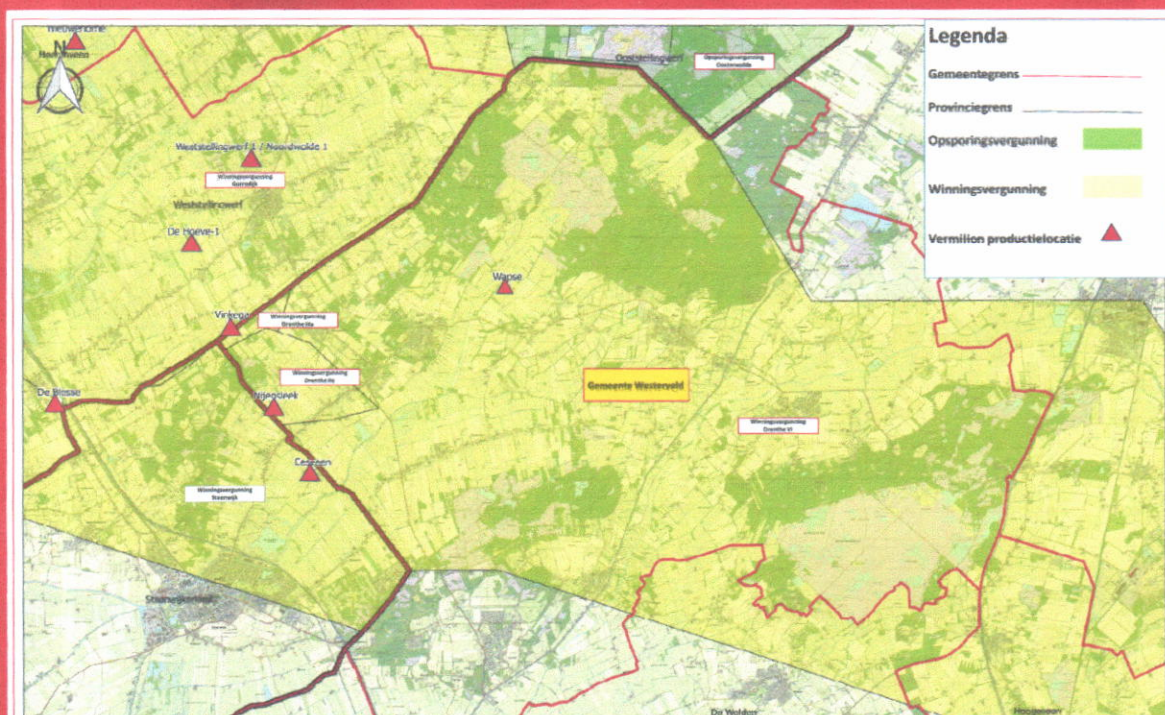
- Kans op trilling is niet verwaarloosbaar
- De kans op aardbevingen met significante schade is klein
- Trillingen worden gemonitord door netwerk KNMI

Mochten de bodemdaling of het seismisch risico door nieuwe gegevens en/of inzichten wijzigen, dan zal het winningsplan aangepast worden in overleg met de bevoegde autoriteiten

Toekomstige Ontwikkelingen

- Vermilion heeft op grond van de Mijnbouwwet winningsvergunningen om aardgas te produceren (winnen) en opsporingsvergunningen om aardgas op te sporen. Op grond van deze vergunningen is Vermilion gehouden activiteiten uit te voeren om op een veilige en verantwoorde wijze koolwaterstoffen (aardgas) op te sporen en/of te winnen.
- In de omgeving van de gemeente Westerveld heeft Vermilion de winningsvergunningen Gorredijk, Steenwijk, Drenthe Ila, Iliia, en VI en de opsporingsvergunning Ooststellingwerf
- Vermilion is een actieve partij in de uitvoering van het rijksbeleid van Nederland ten aanzien van het met voorrang opsporen en winnen van de kleine aardgasreservoirs in Nederland (kleine velden).

Locatie Wapse Workover

Wat: Vervangen van de opvoerleiding in de aardgasput DIV-02

Waarom: Perforeren van de Akkrum zandsteen en de vervangen opvoerleiding.

Hoe: De uitvoering vindt plaats met behulp van een Work-over unit (een mobiele installatie). Deze unit zal voor enkele weken op de locatie aanwezig zijn. Het gaat om een 24 uren operatie.

Wanneer: Uitvoering is gepland in mei 2017.

Boring Eesveen 2

Wat: Boren van tweede put naar het Eesveen voorkomen vanaf de bestaande Vermilion locatie aan De Wulpen ten zuiden van Eesveen (Gemeente Steenwijkerland)

Waarom: Vanaf deze locatie wordt sinds 2015 aardgas gewonnen. Een tweede boring wordt uitgevoerd met de verwachting om het Eesveen voorkomen beter te kunnen ontwikkelen.

Hoe: De uitvoering vindt plaats met behulp van een mobiele boortoren. Deze toren zal voor enkele weken op de locatie aanwezig zijn. Het gaat om een 24 uren operatie.

Wanneer: Uitvoering is gepland in maart/april 2017.

Nieuw ontwikkeling potentieel aardgasreservoir

Wat: Aan de noordoostzijde van de gemeente Westerveld bevindt zich een tweede potentieel gashoudend reservoir. Over de locatie vindt vooroverleg plaats met de Gemeente Westerveld

Verzonden: 6/1/2022 6:56:21 PM

Onderwerp:

Project: Gaswinning VDW inspraak op het MER en de IEA

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Welke effecten uit de IEA vindt u het meest belangrijk voor de keuze van een voorkeursalternatief en waarom?

Zienswijze boorlocaties gasveld VDW

Na het lezen van de integrale effect analyse en de milieu effectrapportage vallen ons een aantal zaken op. Hieronder staan onze bevindingen van de alternatieven waar ons wat in opviel.

Alternatief 5

De Dwarsvaartweg maakt onderdeel uit van het fiets en wandelnetwerk van Nederland.

Hierdoor wordt de Dwarsvaartweg veel gebruikt door fietsers en wandelaars.

Ook wordt de Dwarsvaartweg gebruikt als sluiproute door verkeer vanuit Boschoord (personeel tbs-kliniek), Boijl en verder om het rijden door Noordwolde te omzeilen. Verder wordt de weg ook gebruikt door landbouw en vrachtverkeer voor de verschillende boerderijen en bedrijven aan de dwarsvaartweg en Alteveerseweg.

Zoals in de IEA omschreven betreft het hier een smalle weg zonder faciliteiten voor wandelaars en fietser en is er ook niet de ruimte om dit aan te leggen.

Het wekt de indruk dat er in de IEA geen rekening gehouden wordt met het al aanwezige verkeer.

En het verkeer voor de boorlocatie komt nog bovenop het huidige verkeer. Wat de nu al niet veilige situatie nog onveiliger maakt.

Wat zou betekenen dat de beoordeling voor verkeer niet beperkt negatief, maar negatief zou moeten zijn.

Doordat de Dwarsvaartweg een smalle weg is zal het voor trekker oplegger combinaties moeilijk zijn om de draai de weg op of af te kunnen maken. Wellicht zelfs zo lastig dat er extra ingrepen nodig zijn bij de ontsluitingsweg. Wat een nog grotere impact heeft op het cultuurhistorische woudontginningen landschap d

Welke aanvullende informatie, die van belang is voor de keuze van een voorkeursalternatief, kunt u ons nog geven?

Zie boven

Overige suggesties of opmerkingen:

Verzonden: 6/2/2022 5:54:23 PM

Onderwerp:

Project: Gaswinning VDW inspraak op het MER en de IEA

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: Postbus

Huisnummer: 60

Postcode: 8000 AB

Woonplaats: Zwolle

Land: Nederland

Telefoonnummer:

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Overheid

(Mede) namens:

Organisatie: Waterschap Drents Overijsselse Delta

Welke effecten uit de IEA vindt u het meest belangrijk voor de keuze van een voorkeursalternatief en waarom?

Zie bijlage

Welke aanvullende informatie, die van belang is voor de keuze van een voorkeursalternatief, kunt u ons nog geven?

Zie bijlage

Overige suggesties of opmerkingen:

Zie bijlage

Ministerie van Economische Zaken en
Klimaat/RVO/Energieprojecten
[REDACTED]
Postbus 20401
2500 EK 'S-GRAVENHAGE

bezoekadres Dokter van Deenweg 186
postadres Postbus 60
8000 AB Zwolle
telefoon 088 - 233 12 00
internet wdodelta.nl
bank Nederlandse Waterschapsbank Den Haag
IBAN NL66NWAB0636756882
BIC NWABNL2G
KvK 6420 8338

datum [REDACTED] ons kenmerk Z/22/047724-198509
uw kenmerk DGKE-WO / 22194805

onderwerp Verzoek om reactie op MER/IEA en advies voor VKA

behandeld door [REDACTED]
e-mail [REDACTED]

Geachte [REDACTED]

Namens de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat stelt u ons, conform de komende Omgevingswet, in de gelegenheid te reageren op de Milieu Effectrapportage (MER) fase 1 en de Integrale Effectanalyse (IEA) alsmede de keuze van het voorkeursalternatief (VKA) voor de mijnbouwlocatie voor een mogelijke gaswinning uit de VDW gasvelden. Deze gasvelden zijn gelegen onder de gemeenten Weststellingwerf en Westerveld, dus deels onder het beheergebied van Waterschap Drents Overijsselse Delta en ons buurwaterschap Wetterskip Fryslân.

Ten aanzien van de onderhavige MER fase 1, IEA en VKA

De genoemde documenten gaan in essentie over de aanleg van een mogelijke boorlocatie en gastransportleiding. Voor ons waterbeheer zijn dit in principe niet de meest maatgevende effecten van een eventuele gaswinning; die worden vooral bepaald door de bodemdaling als gevolg van de gaswinning. Deze fysieke gevolgen van een eventuele gaswinning worden echter in een latere fase inzichtelijk gemaakt. Voor wat betreft de voorkeurslocatie, hierover kunnen we kort zijn. Hier heeft WDODelta geen specifieke voorkeur dan wel afkeur.

Ondanks herhaaldelijk door ons benoemd, staat nog steeds in de beoordelingsmethodiek bodemdaling een grens genoemd van 5cm bodemdaling. Zo staat er op pagina 50 van MER fase 1: 'In het MER wordt als uitgangspunt gehanteerd dat er sprake is van negatieve effecten op de waterhuishouding in het bebouwd- en landbouwgebied bij een bodemdalingsverschil binnen een peilvak van 5 cm of meer of een afname van de drooglegging van meer dan 5 cm. Dit uitgangspunt is overgenomen van de methodiek schadebepaling die de Commissie Bodemdaling Aardgaswinning Fryslân hanteert.' We benadrukken dat dit ook het geval kan zijn wanneer het bodemdalingsverschil minder is dan de genoemde 5 cm, en dat het waterschap ook in dat geval onderzoek zal doen en waar nodig maatregelen moet treffen. Wat er nu staat is dat als er minder dan 5 cm bodemdaling plaatsvindt binnen een peilgebied, er geen schadebepaling plaats hoeft te vinden. Dit is niet correct, het verzoek is dan ook dit aan te passen.

Vooruitblik MER fase 2

Vooruitkijkend naar het vervolg van de procedure en dan met name de MER fase 2 die zich meer richt op de ondergrond én de bovengrondse effecten van mogelijke gaswinning, waaronder de eerder aangehaalde bodemdaling en mogelijke cumulatie (of zoals in rapportage 'samengestelde bodemdaling' genoemd) daarvan, herbevestigen wij de punten die in de geregelde ambtelijke contacten met [REDACTED] van EZK en [REDACTED] van Vermilion zijn ingebracht. Hierin hebben we mondeling en schriftelijk meermaals aangegeven het van belang te vinden dat in alle fasen

van het mijnbouwproces aandacht wordt besteed aan mogelijke effecten van de diverse activiteiten op het aanwezige watersysteem (incl. infrastructurele werken van het waterschap) én hoe de initiatiefnemer voornemens is om eventuele negatieve gevolgen te voorkomen dan wel te compenseren. Voor de tweede MER-fase zijn wij vooral benieuwd naar de cumulatieve/samengestelde bodemdaling met andere winningen in de omgeving, en een mogelijke relatie met beïnvloeding van de waterkwaliteit. Dit voornamelijk in relatie tot het aangekondigde waterhuishoudkundige onderzoek.

Met vragen en/of opmerkingen over deze brief kunt u contact opnemen met [REDACTED] op telefoonnummer [REDACTED]

Hoogachtend,

namens het dagelijks bestuur van
Waterschap Drents Overijsselse Delta

[REDACTED]

Directielid

Verzonden: 6/2/2022 7:38:38 PM

Onderwerp:

Project: Gaswinning VDW inspraak op het MER en de IEA

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Welke effecten uit de IEA vindt u het meest belangrijk voor de keuze van een voorkeursalternatief en waarom?

Ik schrijf dit voor mijn moeder, [REDACTED], die op ongeveer 300 meter van de alternatieve locatie 1 woont en een hartconditie heeft. Er is een kans is dat de aanleg van de

boorinstallatie (tot driemaal 5 weken= 15 weken 24-7 geluidsoverlast, en tot driemaal 3 maanden = 9 maanden geweld van langskomend zwaar transport) zoveel stress en slaapdeprivatie bij haar oplevert dat haar hartconditie, die tegen die tijd waarschijnlijk verergerd is, dat niet aankan. De ingeschatte waardedaling en verkoopbaarheid van haar huis zal extra stress opleveren. Kort gezegd, het kan zijn dat zij aan die langdurige stress overlijdt. In 2024 zal zij [REDACTED] oud zijn.

Welke aanvullende informatie, die van belang is voor de keuze van een voorkeursalternatief, kunt u ons nog geven?

Wij hebben nu rustig een aantal jaren de tijd om te zorgen dat het proces dat wij in dat geval als haar

kinderen tegen u beginnen medisch, juridisch en via de media goed wordt voorbereid zonder haar zelf extra stress te bezorgen. Momenteel is ons idee om zowel Vermilion Energy Netherlands, als het

Ministerie van EZK, als de grondeigenaren (die door deze zienswijze dan allemaal al jarenlang van dit

probleem afweten) een proces aan te doen, elk op een geëigende wijze en media-ondersteund. Ik wilde u dit tijdig laten weten. Ik schrijf dit mede namens mijn zuster [REDACTED]

Overige suggesties of opmerkingen:

Verzonden: 6/3/2022 8:44:48 AM

Onderwerp:

Project: Gaswinning VDW inspraak op het MER en de IEA

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s): [REDACTED]

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens: [REDACTED]

Organisatie:

Welke effecten uit de IEA vindt u het meest belangrijk voor de keuze van een voorkeursalternatief en waarom?

Natuur en verkeersveiligheid. Motivatie in bijlage 1

88740424_7723869_Zienswijze_MER_VDW.pdf

Welke aanvullende informatie, die van belang is voor de keuze van een voorkeursalternatief, kunt u ons nog geven?

Gegevens m.b.t. natuur en verkeersveiligheid: Motivatie in bijlage 1.

Overige suggesties of opmerkingen:

Motivatie in bijlage 1

Betreft: zienswijze gaswinning VDW MER fase 1 en IEA m.b.t. alternatief 1

Geachte heer, mevrouw,

Onlangs hebt u de 1e fase van het Milieueffectrapport (MER fase 1) en de integrale effectanalyse (IEA) opgesteld.

Als aanwonenden geven we hierop onze zienswijze. Deze heeft betrekking op alternatief 1, de verbindingsweg vanaf de Boergrup en de daaraan gekoppelde boorlocatie.

Graag informeer ik u eerst over onze inspanning om op eigen terrein (4 hectare, aan de rand van Natura 2000 gebied) via natuurontwikkeling de biodiversiteit in het algemeen en amfibieën en reptielen in het bijzonder te doen herstellen. Veel beschermde soorten hebben zich de afgelopen 20 jaar op ons terrein gevestigd en zijn toegenomen. We vrezen significant negatieve effecten op deze soorten. De populatie kamsalamanders op ons terrein levert vrijwel zeker een belangrijke bijdrage aan de instandhoudingsdoelstelling voor deze soort in het aangrenzende Natura 2000 gebied, waar de soort zich maar moeizaam kan voortplanten vanwege te zure wateren. Een belangrijke voortplantingspoel ligt direct aan de Boergrup, die u als toegangsweg wilt gebruiken voor alternatief 1.

We hebben de rapportages zorgvuldig doorgenomen en geconstateerd dat er, met betrekking tot alternatief 1, informatie ontbreekt / onjuist is en de effecten op natuur en verkeersveiligheid niet juist worden beoordeeld.

Het betreft de volgende onderdelen:

1. Natuur.

In de IEA geeft u op pagina 6 aan dat, met betrekking tot alternatief 1, de score wat betreft natuur 'negatief tot zeer negatief is op beschermde soorten. Dit komt vooral door verstoring van soorten. Deze effecten zijn naar verwachting grotendeels te mitigeren en/of compenseren tijdens de uitvoeringsfase'. Deze constatering is vaag en onduidelijk. Kunt u concreet aangeven welke soorten en welke negatieve effecten het betreft en hoe u de negatieve effecten gaat mitigeren en/of compenseren?

Op dezelfde pagina geeft u aan 'Op het criterium Natura 2000 scoort alleen alternatief 7 negatief omdat deze locatie dichtbij Natura 2000 gebied is gelegen waardoor negatieve effecten niet op voorhand kunnen worden uitgesloten'. We zijn van mening dat dit onjuist is vanwege 'externe werking'. Ook wat betreft alternatief 1 kan, vanwege het voorkomen van de kamsalamander (habitatrichtlijnsoort) in door ons gegraven poelen op privé-terrein aan de Boergrup, sprake zijn van een

significant negatief effect op de instandhouding van de populatie in het Natura 2000 gebied. We verzoeken u dit in uw rapportage aan te passen.

De reden is dat de kamsalamander zure wateren (vennen) in Natura 2000 gebied mijdt, en voor een gunstige staat van instandhouding juist afhankelijk is van poelen in de zone rond het Natura 2000 gebied.

Wat betreft de kamsalamander geeft u in de MER op pagina 42 voor locatie 7 het volgende aan: 'Daarnaast is het mogelijk dat de kamsalamander migrerende/overwinterende kamsalamanders worden gedood. Het is mogelijk dat de overwinterende/migrerende kamsalamanders die (mogelijk) overwinteren bij alternatief 7 hun voortplantingswater in het Natura 2000-gebied hebben. Negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstelling van de kamsalamander is daarom niet geheel uit te sluiten.' Vanwege de ligging van ons privé-natuurterrein met voortplantingswateren en landhabitat van de kamsalamander is ook voor alternatief 1 een effect op de instandhoudingsdoelstellingen voor de kamsalamander niet geheel uit te sluiten. Ook locatie 1 scoort dus negatief op Natura 2000, omdat kamsalamanders voor een succesvolle voortplanting afhankelijk zijn van poelen in de randzone van het Natura 2000 gebied ('externe werking'). We verzoeken u dit in uw rapportage aan te passen.

In de MER worden op pagina 39 de beschermde soorten besproken. De reptielen worden helemaal niet behandeld. Kun u aangeven waarom deze soortgroep is overgeslagen? De randzone en het Natura 2000 gebied, alsmede ons privé-natuurterrein aan de Boergrup, is bijzonder rijk aan soorten (levendbarende hagedis, zandhagedis, hazelworm, ringslang, adder en gladde slang); juist deze kruipende dieren zijn zeer gevoelig voor trillingen van zwaar verkeer en kunnen daar een significant negatief effect van ondervinden en het gebied (proberen) te verlaten waarbij ze sneuvelen als verkeersslachtoffer of sneuvelen in voor hen ongunstig landbouwgebied.

2. Verkeersveiligheid.

In het Gemeentelijk Verkeer en Vervoerplan (GVVP) van de Gemeente Westerveld staat de Boergrup als 'probleemweg' aangegeven, mede vanwege verkeersonveiligheid. We ervaren een toename van recreatief verkeer (door aanwijzing Unesco status gebied Frederiksoord/Wilhelminaoord) en er is steeds meer (zwaar) landbouwverkeer.

Op pagina 45 van de IEA heeft u een foto geplaatst van het boomloze deel van de Boergrup. Deze foto geeft een verkeerd beeld van deze smalle weg, die voor het grootste deel is voorzien van een laanbeplanting van eiken.

De wegbreedte is onjuist aangegeven, deze is geen 5,4 meter maar slechts 4,3 meter. De Boergrup is dus een smalle weg.

De Boergrup heeft bij de geplande toerit naar locatie 1 een flauwe bocht welke zorgt voor (extra) verkeersonveiligheid. Bovendien zorgt een bosperceel ervoor dat naderend bouwverkeer vanaf de zuidzijde niet zichtbaar is voor regulier verkeer op de Boergrup.

Behalve bovengenoemde punten verzoeken we u het volgende op te nemen bij de 'aanvullende maatregelen':

Gezien het smalle wegprofiel en het feit dat er weinig tot geen uitwijkmogelijkheden zijn door de bomen, zijn aanvullende maatregelen nodig om de doorstroming en veiligheid van het (fiets)verkeer te borgen.

In de berm is geen bermverharding aanwezig. Om de kwaliteit van de berm te behouden is het wenselijk bermverharding aan te brengen. Daarvoor is echter nauwelijks ruimte vanwege de bomen in de berm. Zelfs met de aanwezigheid van bermverharding is de wegbreedte beperkt waardoor met name extra lang verkeer moeite kan hebben met uitwijken.

In afwachting van uw reactie en met vriendelijke groet,

[Redacted signature]

[Redacted name]

[Redacted address]

Telefoon [Redacted phone number]

Verzonden: 6/3/2022 9:23:34 AM

Onderwerp:

Project: Gaswinning VDW inspraak op het MER en de IEA

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: Vledderveen

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Buurt en/of bewonersorganisatie

(Mede) namens:

Organisatie: Vereniging Plaatselijk Belang Vledderveen

Welke effecten uit de IEA vindt u het meest belangrijk voor de keuze van een voorkeursalternatief en waarom?

De onderzochte locaties kennen alleen maar negatieve tot zeer negatieve effecten. Reden om te stoppen met dit project.

88741167_7724016_Reactie_MER_fase_1_en_IEA_def__opgestuurd.pdf

Welke aanvullende informatie, die van belang is voor de keuze van een voorkeursalternatief, kunt u ons nog geven?

Lees bijlage 1 s.v.p.

Overige suggesties of opmerkingen:

Lees bijlage 1 s.v.p.

Plaatselijk Belang

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Gaswinning VDW
Postbus 111
9200 AC Drachten

Datum: 5 juni 2022

Betreft: Reactie op MER-fase 1 en IEA

Algemeen

Zoals bekend is Plaatselijk Belang Vledderveen (PB) om moverende redenen tegen gaswinning uit de gasvelden VDW-A en VDW-B. (zie eerder ingediende zienswijzen en reacties) De belangrijkste reden is dat de vergoeding bij schade aan woningen en gebouwen door gaswinning onvoldoende is gewaarborgd. Wanneer het daadwerkelijk zo is dat de kans op schade verwaarloosbaar klein is waarom wordt er dan geen nulmeting verricht aan alle woningen/gebouwen in de ruime omtrek van het gasveld VDW, waarom geen wettelijk bewijsvermoeden en waarom wordt schade niet eenvoudiger, eenduidiger, sneller en ruimhartiger vergoed dan in Groningen?

Een andere reden is dat er in een straal van ongeveer 20 kilometer rondom Vledderveen al uit 9 velden gas wordt gewonnen en staat Vermilion op het punt om nog eens uit 5 velden in dit gebied gas te winnen. Bij gaswinning uit 1 veld is het al totaal onzeker wat de gevolgen van deze gaswinning zijn voor de bodemdaling, bodemstijging, bodemtrillingen, waterbeheer, schade aan de natuur, schade aan woningen en inbreuk op het woongenot. Geheel onduidelijk en nooit wetenschappelijk onderzocht is welke invloed/risico's genoemde 14 gaswinningsgebieden in samenhang met elkaar hebben op o.a. de veiligheid en welzijn in Vledderveen. Ook is er nooit wetenschappelijk onderzocht welke grondversnelling een aardbeving op 2 kilometer diepte in dit gebied geeft en hoeveel schade daardoor ontstaat.

Groningen is daar een duidelijk voorbeeld van. Ook daar werd beweerd dat de kans op schade gering was. Wij kennen helaas het resultaat.

Bovendien is het voor PB onvoorstelbaar dat, gezien de internationale afspraken (Parijs) en de voortvarende energietransitie, er een vergunning wordt verleend om gas te winnen tot mogelijk 2050.

Nu ook uit de MER-fase 1 en IEA blijkt dat het gebied rond het gasveld VDW erg kwetsbaar is voor een geschikte gaswinlocatie zijn er voor PB voldoende redenen om het project gaswinning uit VDW vroegtijdig te beëindigen.

MER fase-1 en IEA

Met belangstelling heeft PB beide documenten gelezen. De resultaten van de onderzoeken zijn voor PB niet te controleren daar er geen transparantie is over de manier waarop de onderzoeken zijn uitgevoerd. We kunnen dan ook alleen reageren op hetgeen in bovengenoemde rapporten staat beschreven.

Uitgaande van de resultaten van de onderzoeken komt PB tot de conclusie dat verder onderzoek naar een geschikte locatie voor gaswinning uit VDW een heilloze weg is. Het gebied is te kwetsbaar voor gaswinning. Op alle onderzochte aspecten scoren de 9 locaties negatief tot zeer negatief. Gaswinning uit VDW zal grote consequenties hebben voor het gebied en bewoners.

Het argument dat de gaswinning werkgelegenheid oplevert is, gezien de huidige marktsituatie een achterhaald argument.

De ministers van EZK en VRO kunnen uit voornoemde rapporten niet anders dan concluderen dat er geen geschikte locatie is aan te wijzen voor gaswinning rond VDW. Wij hopen in ieder geval dat de ministers zelfstandig een beslissing nemen en niet datgene beslissen wat wordt ingegeven door Vermilion.

Overigens blijft het opvallend dat tijdens de bijeenkomst van 17 mei 2022 in Wilhelminaoord bleek dat Vermilion blijft vasthouden aan locatie 1 en EZK aan locatie 6 of 7, keuzes die gezien de negatieve conclusies uit genoemde rapporten niet te motiveren zijn.

Onjuiste/ onvolledige informatie

Het blijft storend om te lezen dat er afstemming zou hebben plaatsgevonden met de omgeving middels een participatieproces. Dit is een onjuiste weergave daar er geen sprake is van "afstemming". Er is een informatieproces waarbij iedereen kan reageren, maar dit is geen "afstemming".

Vermilion is al in 2017 met de eigenaar van de landbouwgrond overeengekomen om de boorlocatie te plaatsen op locatie 1. Toen dit bekend werd hebben ongeveer 6 omwonenden met Vermilion besproken om de boorlocatie te verplaatsen naar de andere kant van de P.W. Janssenlaan de huidige locatie 2. Dit plan is niet met alle 50 omwonenden besproken, laat staan dat er afstemming is.

Ook wordt er gesteld dat "Tijdens sessies met de omgeving alternatieven voor de ligging van de mijnbouwlocaties zijn genoemd". Dit is eveneens onjuist. In de latere sessies zijn mogelijk wel de locaties 7, 8 en 9 als alternatief genoemd, maar verrassend was dat in de NRD ineens 9 locaties waren opgenomen, locaties die zo vaag waren aangegeven dat het voor betrokkenen niet vast te stellen was om welke locaties het precies ging. Nadere informatie werd door EZK niet gegeven.

De commissie MER adviseert in haar rapportage van 2 november 2021 om te omschrijven met welke randvoorwaarden deze 9 locatiealternatieven tot stand zijn gekomen, maar ook duidelijk te maken waarom andere locaties niet als alternatief worden onderzocht. Het antwoord op dit verzoek ontbreekt in de MER Fase 1 en IAE. Ook aan het advies van de commissie MER om in het plan MER

toe te lichten of, en zo ja waarom deze locatiealternatieven als realistische alternatieven beschouwd kunnen worden, wordt geen aandacht besteed.

PB heeft al eerder verzocht om aan te geven welke alternatieve locaties, op welk moment door wie zijn genoemd. Het bevreemdt ons dat hier geen antwoord op wordt gegeven en PB krijgt stellig de indruk dat de locaties 3,4, 5 en 6 door Vermilion en/of EZK zijn ingevuld.

Verkeer

1. Boergrup

Uit de rapporten is gebleken dat Haskoning werkt met aannames, waardoor er verkeerde conclusies worden getrokken. Kennelijk heeft men geen kennisgenomen van het Gemeentelijk verkeers- en vervoersplan 2020 van de gemeente Westerveld. Namelijk de breedte van de Boergrup klopt niet. De Boergrup wordt aangeduid als erftoegangsweg. Daar de Boergrup buiten de bebouwde kom ligt, is de limiet 60 km/uur. Voetgangers en fietsers zijn hier onbeschermd en dit terwijl Haskoning vergeet te vermelden dat de Boergrup de functie heeft als ontsluitingsweg voor Vledderveen en achterliggende dorpen. Vledderveen kent geen openbaar vervoer. Veel fietsers, waaronder leerlingen van de middelbare scholen in Steenwijk, Meppel en Zwolle gaan per fiets over de Boergrup naar Wilhelminaoord, om vandaar (per openbaar vervoer) verder te reizen. Ook is de Boergrup onderdeel van het zgn. knooppunten fietsnetwerk. Bovendien gebruiken auto's, vrachtverkeer en (breed) landbouwverkeer de Boergrup als ontsluitingsweg van en naar Vledderveen en rijden niet via Vledder terwijl de weg één rijloper heeft. Dit betekent dat gemotoriseerd verkeer bij het passeren in de onverharde berm moet rijden, hetgeen zeker bij nat weer nu al problemen oplevert. De smalle weg met de onverharde bermen, begrensd door bomen levert een reëel gevaar op voor het wegverkeer. Ook is het wegdek van de Boergrup onvoldoende geschikt voor zwaar vrachtverkeer. Nu al wordt het wegdek regelmatig stuk gereden waardoor er reparaties moeten worden uitgevoerd. In de Boergrup zit een onoverzichtelijke bocht en dit is voor een 60 kilometer-weg met één rijloper waar voetgangers en fietsers onbeschermd zijn een gevaarlijke situatie. Overigens heeft de Boergrup geen fietsstroken zoals gesuggereerd wordt op de foto.

De conclusie van PB is dat de Boergrup ongeschikt is om ook nog te dienen als uitvalsweg voor een gaswinlocatie.

Het is niet aan ons om alle locaties te onderzoeken, maar het baart ons wel zorgen dat er met aannames en met aanwijsbaar foute gegevens wordt gewerkt, waardoor onjuiste conclusies worden getrokken. Een terechte vraag is dan ook hoe betrouwbaar de vermelde gegevens bij alle locaties zijn?

2. Jan Wapstraweg

De Jan Wapstraweg wordt aangeduid als erftoegangsweg. De weg ligt buiten de bebouwde kom en heeft een limiet 60 km/uur. Voetgangers en fietsers zijn hier onbeschermd en dit terwijl Haskoning ook hier vergeet te vermelden dat de Jan Wapstraweg de functie heeft als ontsluitingsweg voor Vledderveen en Vledder naar en van Noordwolde. Ook auto's, vrachtverkeer en (breed) landbouwverkeer gebruiken de Jan Wapstraweg als ontsluitingsweg naar en van Vledderveen/Vledder.

De conclusie van PB is dat de Jan Wapstraweg ongeschikt is om ook nog te dienen als uitvalsweg voor een gaswinlocatie.

3. Andere locaties

Ook op de toegangswegen van en naar de andere locaties valt het e.e.a. op te merken. Uit het rapport blijkt dat Haskoning geen plaatselijke bekendheid heeft en niet op de hoogte is van verkeersstromen. Deze locaties vallen echter buiten de invloedssfeer van PB en zullen daarom hier niet verder worden uitgewerkt.

Wel moet nog worden aangehaald dat voetgangers en fietsers op De Jaren onbeschermd zijn en dit terwijl Haskoning ook hier vergeet te vermelden dat De Jaren de functie heeft van ontsluitingsweg voor voetgangers en fietsers van Vledderveen naar Vledder v.v. Landbouwverkeer maakt intensief gebruik van De Jaren. Ook het gedeelte van de N885 dat door de dorpskern van Vledder voert, wordt onvoldoende beschreven. Ook hier zullen problemen ontstaan met lokaal en doorgaand verkeer over de smalle N885, waar fietsers op dat gedeelte onbeschermd zijn.

Recreatie

Onbegrijpelijk is dat EZK 9 locaties heeft benoemd die zijn gelegen in de bufferzone van het beschermde Werelderfgoed, de kolonie van Weldadigheid Frederiksoord-Wilhelminaord. Een bufferzone is een verplichting van de Unesco ter bescherming van het Werelderfgoed en in elk nominatiedossier vraagt de Unesco een toelichting over de bijdrage van de bufferzone tot het beheer van de werelderfgoedssite. Latere veranderingen aan de bufferzone vormen een aanzienlijk risico en zullen vrijwel zeker consequenties hebben voor de status van het Werelderfgoed.

Het blijft toch opmerkelijk dat het ene ministerie miljoenen uitgeeft om een project te nomineren voor de Werelderfgoedstatus, terwijl een ander ministerie dit teniet wil doen met het plaatsen van een gaswinlocatie in de bufferzone?

Passende beoordeling

Ook opmerkelijk is dat er in de Staatscourant van 24 augustus 2021 staat dat de MER een "Passende beoordeling" zou bevatten. In de MER staat nu dat "er zo nodig" een Passende beoordeling zal worden gemaakt. Een verontrustend verschil.

Haskoning beschrijft dat significante effecten niet kunnen worden uitgesloten m.b.t. het Natura2000 gebied. De commissie MER schrijft hierover: *"Als niet kan worden uitgesloten dat een plan of project significante gevolgen heeft, dan moet een Passende beoordeling worden gemaakt. Daarin wordt dieper ingegaan op de gevolgen voor Natura 2000-gebieden.Bij het bepalen of een Passende beoordeling nodig is, mogen mitigerende maatregelen (maatregelen die de effecten terugdringen) niet worden meegenomen. In de Passende beoordeling zelf mag dat wel en dat is ook aan te raden. Hiermee is het mogelijk aan te tonen dat aantasting van natuurlijke kenmerken is uit te sluiten".*

Overigens is hierbij de uitspraak van de rechtbank Haarlem van 22 april 2022 van groot belang.

PB gaat ervan uit dat er alsnog een “Passende beoordeling” zal worden gemaakt.

Cumulatie

De commissie MER verzoekt in haar aanbeveling voornoemd, om in te gaan op de bestaande cumulatieve bodemdalingsprognose van 5,2 cm bij de velden Vinkega/Nijensleek met een verwijzing naar de voetnoot: *(Denk bijvoorbeeld aan de omliggende gasvelden Diever, Nijensleek, Vinkega, De Hoeve en Weststellingwerf/Noordwolde, de toekomstige gaswinning uit de LDS-gasvoorkomens bij Wapse waar dit jaar een winningsplan voor is ingediend, de Winningsvergunning Gorredijk die eindigt op 31-12-2039 en indien relevant het injecteren van afvalwater in het lege veld Nijensleek. In meerdere zienswijzen worden ook projecten voor de cumulatieve beoordeling aangedragen.)*

Aan dit verzoek is volgens PB niet voldaan en verzoekt dit alsnog te doen.

Alternatieve locatie 1,6 en 7

Daar PB ervan uit gaat, gezien de reacties van Vermilion en EZK op de bijeenkomst van 17 mei 2022 te Wilhelminaoord, dat de keuze gemaakt wordt tussen locatie 1, 6 en 7 geeft PB hieronder, na een aantal algemene opmerkingen uit de rapporten, kort de bevindingen uit de MER-fase 1 en IEA op een rij voor de alternatieve locaties 1, 6 en 7.

ALGEMENE OPMERKINGEN

Algemene opmerkingen van de adviesbureaus Haskoning en Raap geldend voor alle alternatieven:

- Voor géén van de alternatieven zouden significante effecten met betrekking tot luchtkwaliteit te verwachten zijn (zie MER-fase 1, pagina 5);
- Op agrarische percelen kunnen ook nesten van grondbroeders aanwezig zijn, dus kunnen tijdens de aanlegfase en opruimfase ook worden vernield/verstoord door aanwezigheid van mens en materieel en extra geluid (zie MER-fase 1, pagina 39);
- In de gebruiksfase zal voor alle alternatieven sprake zijn van iets minder geschikt broedgebied van vogels (met name grondbroeders) door ruimtebeslag, maar volgens Haskoning is in de omgeving voldoende alternatief broedgebied waardoor negatieve effecten zijn uitgesloten. Wel kan sprake zijn van een geluidstoename bij het in gebruik nemen van de mijnbouwlocatie. Het gaat hierbij om een vrij constant geluid waardoor aanwezige broedvogels mogelijk zullen wennen aan dit geluid. Volgens Haskoning is in de buurt voldoende leefgebied om naar uit te wijken (zie: MER-fase 1, pagina 39). Dit dient echter aangetoond te worden;
- Met name tijdens de aanlegfase en in mindere mate de verwijderingsfase kunnen beschermde amfibieën worden gedood als deze soorten migreren van winterhabitat naar voortplantingshabitat (en andersom) (zie MER-fase 1, pagina 39);

- Voor alle alternatieven (behalve alternatief 7) geldt dat verstoring door geluid, licht en optische verstoring alleen mogelijk relevant zijn voor de aangewezen broedvogels van het Natura 2000-gebied Drents-Friese Wold & Leggelderveld. De afstand tot het Natura-2000 gebied bedraagt minimaal 600 meter waardoor er geen sprake zou zijn van verstoring door licht, geluid en optische verstoring in de broedgebieden van deze soorten. Dit dient echter aangetoond te worden. De meeste soorten zijn tijdens de broedperiode sterk afhankelijk van het leefgebied in Natura 2000-gebied om te foerageren (zie MER-fase 1, pagina 42);
- Het is mogelijk dat eventueel voorkomende migrerende/overwinterende kamsalamanders worden gedood. Adulte kamsalamanders blijven vaak minder dan 100 meters van het voortplantingswater. Als het leefgebied minder geschikt is komt migratie voor over enkele honderden meters. Dispersie vindt plaats over enkele honderden meters, de maximale afstand waarover dispersie plaatsvindt ligt in de orde van grootte tussen de 500 en 700 meter (Kennisdocument kamsalamander Bij 12). (zie MER fase 1, pagina 42);
- Voor alle alternatieven geldt dat agrarische gebieden over het algemeen slecht worden onderzocht op het voorkomen van beschermde soorten (in tegenstelling tot natuurgebieden). Er zijn dus kennisleemten. Het literatuuronderzoek (opvragen gegevens NDFF) geeft zeker in agrarisch gebied geen volledig inzicht in de verspreiding van beschermde soorten. Hiervoor is aanvullend veldonderzoek nodig (zie: MER-fase 1, pagina 116);
- Archeologische waarden met betrekking tot de periode van de kolonie kunnen aanwezig en mogelijk onderzoekswaardig zijn. Er ontbreekt momenteel een goed beeld van de (te verwachten) archeologische waarden i.r.t. de kolonieperiode. Hierover wordt in opdracht van de Provincie Drenthe een onderzoek uitgevoerd. De effecten op de archeologische waarden die samenhangen met de OUV konden hierdoor (nog) niet worden beoordeeld. De verwachting is dat dit onderzoek in het voorjaar van 2022 is afgerond (zie Bijlage A1 bij MER-fase 1: Heritage Impact Assessment Fase 1 van archeologisch adviesbureau Raap);
- De routing van de locaties 3, 4 en 6 volgt Oostvierdeparten, een smalle, mogelijk minder goed gefundeerde weg. Aan de route liggen drie koloniewoningen die zijn opgenomen als attribuut. De staat van de fundering van deze woningen is onbekend. Er ontbreekt momenteel een goed beeld van de mogelijke impact van trilling van zwaar werkverkeer op de bouwkundige staat van deze drie koloniewoningen (zie Bijlage A1 bij MER-fase 1: Heritage Impact Assessment Fase 1 van archeologisch adviesbureau Raap);
- De locaties 1, 4, 5 en 9 scoren negatief op de 300 meter geluidscontour. Binnen die contour liggen geluidsgevoelige woningen. De campings die deels binnen de 300 meter zijn gelegen ten aanzien van de locaties 5, 6 en 7 zouden geen invloed op de score hebben omdat eventuele gebouwen op de campings tijdelijk zijn bewoond;
- De uitbreiding van de bestaande locatie 9 en vernieuwing van locatie 7 zullen naar verwachting evenveel kosten met zich meebrengen als voor de aanleg van een geheel nieuwe locatie vanwege sloop van de bestaande bouw en de complexe bouwsituatie van bestaande gasproductie. Alle mijnbouwlocaties hebben nieuwe aansluitingen van de gasleiding nodig. In totaal zijn de investeringskosten voor de mijnbouwlocatie en aansluitingen van de gasleiding dus gelijk, namelijk

€ 900.000. Dat betekent dat het qua kostenafweging niet uitmaakt of een nieuwe locatie wordt gemaakt of niet (zie IEA: pagina 20)

ALTERNATIEF 1

Ligging: alternatief 1 ligt, samen met de beoogde locaties 2, 3 en 4, tussen Vledderveen, Wilhelminaoord en Noordwolde in. Op ongeveer 300 meter van bewoning (zie: MER-fase 1, pagina 18);

- Alternatief 1 heeft een matig effect op het criterium Outstanding Unique Values (OUV). De inschatting is dat de ontwikkelingen met een matig effect een behoorlijk risico betekenen voor het behoud van de OUV en dat de kans bestaat dat het Werelderfgoed daadwerkelijk gevaar zal lopen. Alleen onder zeer strenge voorwaarden is de ontwikkeling bespreekbaar (nee, tenzij). Er moet nadrukkelijk sprake zijn van een zeer zwaarwegend belang, dat opweegt tegen het internationale belang van het Werelderfgoed. De eindbeoordeling voor alternatief 1 is negatief (zie MER-fase 1: pagina 5 en rapport Raap, pagina 97);

. Alternatief 1 tast landschappelijke waarden aan en voorziet niet in behoud en versterking van het landschap. Hierdoor scoort dit alternatief negatief (zie: MER-fase 1, pagina 5);

- Alternatief 1 bevindt zich in een gebied met middelhoge of hoge archeologische verwachting en scoort daarmee negatief (zie: MER-fase 1, pagina 5);
- In de productiefase kunnen bij alternatief 1 knelpunten optreden (overschrijding van de grenswaarde) voor geluidgevoelige gebouwen die binnen een straal van 300 meter van de gaswinningslocatie liggen. Hiermee scoort dit alternatief negatief (zie: MER-fase 1, pagina 5);
- Alternatief 1 scoort – t.o.v. de locaties 7, 8 en 9 – negatiever voor het criterium compensatie verhard oppervlak vanwege een grotere toename verhard oppervlak. De compensatie heeft betrekking op nadelige effecten op de waterhuishouding in de aanlegfase (zie: MER-fase 1, pagina 5);
- Voor alternatief 1 zijn negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstelling van habitattypen en leefgebieden van soorten (N2000) niet geheel uit te sluiten en is de score negatief (zie MER-fase 1, pagina 4);
- Voor alternatief 1 geldt dat er in de aanlegfase sprake is van extra stikstofdepositie in dertien Natura 2000-gebieden met een maximale depositie van 0,25 mol N ha/jaar. In de gebruiksfase en verwijderingsfase is sprake van extra stikstofdepositie in één Natura 2000-gebied met een maximale depositie van 0,01 mol N/ha/jaar. Er is sprake van stikstofdepositie op habitattypen waarbij de kritische depositiewaarde (KDW) wordt overschreden. Negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstelling van habitattypen en leefgebieden van soorten zijn daarom niet geheel uit te sluiten (zie MER-fase 1, pagina 42 en 43);

Reactie: Als niet kan worden uitgesloten dat een plan of project significante gevolgen heeft voor de gevolgen voor Natura 2000-gebieden, dan MOET een Passende beoordeling worden gemaakt op grond van Habitatrichtlijn, artikel 6. Er is sprake van significante gevolge als het plan of project het

behalen van de instandhoudingsdoelstellingen bemoeilijkt. Daarin zijn ook de stapeling van effecten (cumulatie) belangrijk en externe werking van effecten als een activiteit buiten een Natura 2000-gebied plaatsvindt. Als voor een plan een Passende beoordeling wordt opgesteld, dan moet ook een plan-MER worden gemaakt (bron: commissie m.e.r.). Aangezien sprake is van een plan-MER procedure (MER-fase 1) en het ministerie van EZK vorig jaar in de Staatscourant (d.d. 24 augustus 2021, nr. 39029) liet weten dat het MER een passende beoordeling zal bevatten begrijpen wij niet waarom er in deze fase geen Passende beoordeling is opgesteld en wijzen wij nogmaals op de wettelijke verplichting!

- Alternatief 1 scoort zeer negatief op het criterium beschermde soorten. Dit komt vooral door (mogelijke) verstoring van beschermde soorten en hun leefgebied zoals boommarter, kamsalamander, das, wespandief, wielewaal, zwarte specht etc. Specifiek voor de das geldt dat de gestuurde boring de burcht kan vernielen/beschadigen. Daarnaast kunnen dassen worden verstoord en zelfs worden gedood (zie: MER-fase 1, pag. 4 en 39 t/m 41);
- De locatie 1 scoort negatief omdat er sprake is van verlies van grond met agrarisch gebruik. Het verlies zou tijdelijk zijn, omdat na de afronding van de gasproductie het betreffende gebied in oorspronkelijke staat zou worden teruggebracht (zie: IEA pagina 12);

Reactie: Of het verlies tijdelijk zou zijn is relatief, gezien de lange voorgenomen projectduur. Daarnaast merken wij op dat de boorput niet wordt verwijderd, maar eeuwigdurend achterblijft in de bodem en niet is uitgesloten dat dit tot nadelige effecten zal leiden;

- De locatie 1 scoort negatief vanwege gronden voor aanleg toegangsweg en gasleiding op meerdere bestemmingen/ eigenaren. Voor locatie 1 zijn de gasleidingen niet gebundeld langs de toegangswegen, dit scoort negatief (zie IEA, pagina 18).

De locatie 1 heeft weliswaar een beperkte afstand van zowel de weg als gasleiding, maar dit geeft wel een negatieve score (zie IEA: pagina 18);

- Op de route naar (en van) locatie 1 geldt voor criterium verkeersveiligheid het volgende: de Boergrup maakt deel uit van het gemeentelijk utilitair en recreatief fietsnetwerk. Gezien het smalle wegprofiel is de verkeersveiligheid voor fietsers in combinatie met zwaar verkeer in het geding (zie: IEA, bijlage 'Verkeer' pagina 46); in tegenstelling tot hetgeen de foto suggereert heeft de Boergrup geen fietsstroken.

Eindreactie ten aanzien van alternatief 1

De cumulatie van negatieve effecten geeft een zeer negatieve score voor alternatief 1. Met name de zeer negatieve score ten aanzien van werelderfgoed, beschermde soorten en negatieve score ten aanzien van Natura 2000. Conclusie: alternatief 1 is ongeschikt voor de aanleg van een boorlocatie.

ALTERNATIEF 6

Ligging: alternatief 6 ligt ten Noordwesten van Vledderveen, op ongeveer 300 meter van bewoning en vlakbij camping "In het Ven" (zie: MER-fase 1, pagina 20);

- Alternatief 6 heeft een matig effect op het criterium Outstanding Unique Values (OUV). De inschatting is dat de ontwikkelingen met een matig effect een behoorlijk risico betekenen voor het behoud van de OUV en dat de kans bestaat dat het Werelderfgoed daadwerkelijk gevaar zal lopen. Alleen onder zeer strenge voorwaarden is de ontwikkeling bespreekbaar (nee, tenzij). Er moet nadrukkelijk sprake zijn van een zeer zwaarwegend belang, dat opweegt tegen het internationale belang van het Werelderfgoed. De eindbeoordeling voor alternatief 6 is negatief (zie MER-fase 1: pagina 5 en rapport Raap, pagina 97);
- Alternatief 6 tast landschappelijke waarden aan en voorziet niet in behoud en versterking van het landschap. Hierdoor scoort dit alternatief negatief (zie: MER-fase 1, pagina 5);
- Alternatief 6 bevindt zich in de nabijheid van cultuurhistorische waarden. De aanleg van een mijnbouwlocatie tast hier deze waarden aan en worden daarmee als negatief beoordeeld (zie: MER-fase 1, pagina 5);
- De leidingen vanaf de locatie 6 hebben mogelijk een groepsrisico aangezien zich objecten binnen het invloedgebied bevinden. Hiermee scoort alternatief 6 negatief op het criterium groepsrisico leidingen (zie: MER-fase 1, pagina 5);
- Alternatief 6 scoort, t.o.v. de locaties 7, 8 en 9, negatiever voor het criterium compensatie verhard oppervlak vanwege een grotere toename verhard oppervlak. De compensatie heeft betrekking op nadelige effecten op de waterhuishouding in de aanlegfase (zie: MER-fase 1, pagina 5);
- Voor alternatief 6 zijn negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstelling van habitattypen en leefgebieden van soorten niet geheel uit te sluiten en is de score negatief (zie: MER-fase 1, pagina 4);
- Voor alternatief 6 geldt dat er in de aanlegfase sprake is van extra stikstofdepositie in veertien Natura 2000-gebieden met een maximale depositie van 0,24 mol N/ha/jaar. In de gebruiksfase is geen sprake van extra stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden en in de verwijderingsfase is sprake van een depositie van 0,01 mol N/ha/jaar in één Natura 2000-gebied. Er is sprake van stikstofdepositie (in de aanlegfase) op habitattypen waarbij de KDW wordt overschreden. Negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstelling van habitattypen en leefgebieden van soorten zijn daarom niet geheel uit te sluiten;

Reactie: Als niet kan worden uitgesloten dat een plan of project significante gevolgen heeft voor de gevolgen voor Natura 2000-gebieden, dan MOET een Passende beoordeling worden gemaakt op grond van Habitatrictlijn, artikel 6. Zie nadere uitleg onder kopje Alternatief 1;

- Alternatief 6 scoort negatief op het criterium beschermde soorten. Dit komt vooral door (mogelijke) verstoring van beschermde soorten en hun leefgebied zoals boomarter, kamsalamander, das, wespandief, wielewaal, zwarte specht etc. (zie: MER-fase 1, pag. 4 en 39 t/m 41);
- Locatie 6 scoort negatief omdat er sprake is van verlies van grond met agrarisch gebruik. Het verlies zou tijdelijk zijn, omdat na de afronding van de gasproductie het betreffende gebied in oorspronkelijke staat zou worden teruggebracht (zie IEA, pagina 12);

- De routing van alternatief 6 volgt Oostvierdeparten, een smalle, mogelijk minder goed gefundeerde weg. Aan de route liggen drie koloniewoningen die zijn opgenomen als attribuut. De staat van de fundering van deze woningen is onbekend. Er ontbreekt momenteel een goed beeld van de mogelijke impact van trilling van zwaar werkverkeer op de bouwkundige staat van deze drie koloniewoningen (zie Bijlage A1 bij MER-fase 1: Heritage Impact Assessment Fase 1 van archeologisch adviesbureau Raap);
- Locatie 6 scoort negatief vanwege gronden voor aanleg toegangsweg en gasleiding op meerdere bestemmingen/ eigenaren. Het betreft een beperkte lengte voor aanleg van de toegangsweg maar een grote lengte voor de aanleg van de gasleiding (zie IEA, pagina 13)
- alternatief 6 heeft het ondergrondse doel (aanboren van een gasveld) ruim buiten de 2200 meter en scoort negatief omdat in dat geval een grote boortoren nodig is (zie IEA, pagina 16);
- Voor locatie 6 zijn de gasleidingen niet gebundeld langs de toegangswegen, dit scoort negatief (zie IEA, pagina 18);
- Locatie 6 heeft een beperkte afstand van de weg en een lange afstand van de gasleiding, dit geeft een zeer negatieve score voor zowel het criterium 'Techniek' (zie IEA, pagina 18) alsook criterium 'Toekomstvastheid' (oftewel terug kunnen brengen naar oude situatie). Er zijn bovendien veel werkzaamheden nodig voor eventueel noodzakelijke verwijdering van de gasleiding. Ook dit scoort zeer negatief voor criterium toekomstvastheid (zie: IEA, pagina 25). De kosten van de varianten zijn het hoogst van mijnbouwlocatie 6 (zie IEA: pagina 23);
- Alternatief 6 scoort volgens Haskoning positief op het criterium kwaliteit landbodembodem, alhoewel mogelijk sprake is van verontreinigde grond. Als de keuze op dit alternatief zou vallen zou de mogelijke verontreiniging verwijderd worden, maar niet gesaneerd. Dit zou een positief aspect zijn in de keuzeafweging (zie: MER-fase 1, pagina 4). Op pagina 116 merkt Haskoning vervolgens op dat het wel de verwachting is dat bij een aantal alternatieven dusdanige bodemverontreinigingen kunnen worden aangetroffen, die mogelijk gesaneerd moeten worden. De oorzaak is nog niet onderzocht;
- Op de route naar (en van) locatie 6 geldt ten aanzien van de verkeersveiligheid het volgende: de Jan Wapstraweg maakt deel uit van het gemeentelijk fietsnetwerk. Gezien het smalle wegprofiel is de verkeersveiligheid voor fietsers in combinatie met zwaar verkeer in het geding. Niet alleen het smalle wegprofiel is een knelpunt, maar er zijn daarnaast weinig tot geen uitwijkmogelijkheden door de bomen. Daarom zijn aanvullende maatregelen nodig om de doorstroming en veiligheid van het (fiets)verkeer te borgen;

Eindreactie ten aanzien van alternatief 6:

De cumulatie van negatieve effecten geeft een zeer negatieve score voor alternatief 6. Met name de zeer negatieve score ten aanzien van beschermde soorten en de relatief grote afstand tot de beoogde doelen (gasvelden). Daarnaast de negatieve effecten ten aanzien van het werelderfgoed, de ligging naast Vledderveen, nadelig frequenter onderhoud (en de overlast ervan met name omdat deze boorlocatie zeer nabij dorp Vledderveen ligt) en dat het kunnen terugbrengen naar de oorspronkelijke staat als zeer negatief wordt beoordeeld. Bovendien zijn de Oostvierdeparten en de Jan Wapstraweg, waar fietsers en voetgangers niet beschermd zijn,

ongeschikt voor vrachtverkeer.

ALTERNATIEF 7

Ligging: Alternatief 7 is een oude NAM-mijnbouwlocatie, verlaten en teruggegeven aan de natuur ligt nabij Vledder tussen de Reeweg en Middenweg en nabij camping Padjelanta (zie MER-fase 1, pagina 21);

- Alternatief 7 tast landschappelijke waarden aan en voorziet niet in behoud en versterking van het landschap. Hierdoor scoort alternatief 7 negatief op het criterium 'Techniek' (zie: MER-fase 1, pagina 5).
- Alternatief 7 is gelegen ter plaatse van een NAM-locatie die in het verleden is gesaneerd. Hierbij is sprake van een restverontreiniging en een leeflaag (zie Deelrapport Bodem, pagina 4). Desondanks scoort alternatief 7 positief op het criterium kwaliteit landbodem, volgens Haskoning, omdat de verontreiniging verwijderd zal worden als de keuze op deze locatie zou vallen (zie: MER-fase 1, pagina 4). Op pagina 116 merkt Haskoning vervolgens op dat het wel de verwachting is dat bij een aantal alternatieven dusdanige bodemverontreinigingen kunnen worden aangetroffen, die mogelijk gesaneerd moeten worden.

Reactie: Restverontreinigingen kunnen geen positieve score opleveren. Het verwijderen of saneren ervan zou vanzelfsprekend moeten zijn en niet mogen afhangen of de keuze op deze locatie valt. Dat betekent als de keuze niet op deze locatie valt het verwijderen of saneren van de verontreinigingen kennelijk niet plaatsvindt. Dat is niet positief, dat is negatief;

- Voor het criterium compensatie verhard oppervlak scoort alternatief 7 beperkt negatief omdat hier een kleine opgave ligt doordat er geen locatie en/of weg hoeft aangelegd (zie: MER-fase 1, pagina 5);
- Op het criterium Natura2000 scoort alternatief 7 negatief. Deze bestaande locatie ligt op slechts 40 meter van een Natura-2000 gebied waardoor negatieve effecten niet op voorhand kunnen worden uitgesloten (zie: MER-fase 1, pagina 4). Daardoor kunnen negatieve effecten door verstoring van licht, geluid en optische verstoring in de broedgebieden van de broedvogels niet op voorhand worden uitgesloten, zeker niet tijdens de aanlegfase/verwijderingsfase. Ook kan sprake zijn van een lichte geluidstoename bij het in gebruik nemen van alternatief 7 (zie: MER-fase 1, pagina 42);
- Voor alternatief 7 is met betrekking tot stikstofdepositie significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden niet uitgesloten en scoort daardoor zeer negatief op het criterium stikstof. In de aanlegfase is sprake van extra stikstofdepositie in vijftien Natura 2000-gebieden met een maximale depositie van 0,25 mol N ha/jaar. In de gebruiksfase is sprake van een extra depositie van 0,09 mol N/ha jaar en in de verwijderingsfase van 1,08 mol N/ha/jaar in 1 Natura 2000-gebied. Er is sprake van stikstofdepositie van boven de 1 mol/N/ha over de projectduur op habitattypen waarbij de KDW wordt overschreden. Of het nemen van compenserende maatregelen mogelijk is zal moeten blijken uit de opstelling van een Passende Beoordeling (zie: MER-fase 1, pagina 4)

Reactie: Als niet kan worden uitgesloten dat een plan of project significante gevolgen heeft voor de gevolgen voor Natura 2000-gebieden, dan moet een Passende beoordeling worden gemaakt op

grond van Habitatrichtlijn, artikel 6. Er is sprake van significante gevolgen als het plan of project het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen bemoeilijkt. Daarin zijn ook de stapeling van effecten (cumulatie) belangrijk en externe werking van effecten als een activiteit buiten een Natura 2000-gebied plaatsvindt. Als voor een plan een Passende beoordeling wordt opgesteld, dan moet ook een plan-MER worden gemaakt (bron: commissie MER). Aangezien sprake is van een plan-MER procedure (MER-fase 1) en het ministerie van EZK vorig jaar in de Staatscourant (d.d. 24 augustus 2021, nr. 39029) liet weten dat het MER een Passende beoordeling zal bevatten begrijpen wij niet waarom er in deze fase geen Passende beoordeling is opgesteld en wijzen wij nogmaals op de wettelijke verplichting!

- Voor alternatief 7 moeten voor de aanleg van de mijnbouwlocatie bomen gekapt worden. Hierbij kunnen (jaarrond beschermde) nesten verstoord/vernield worden en broedvogels (ook grondbroeders) worden verstoord door de aanwezigheid van mens en materieel en geluid. Tijdens de aanleg- en verwijderingsfase kunnen vleermuizen worden verstoord door uitstraling van extra licht door het materieel (graafmachines, vrachtwagens, etc.). Daarnaast is niet uitgesloten dat sprake zal zijn van verstorende trillingen. Alternatief 7 scoort hierdoor negatief (zie MER-fase 1, pagina 41). In de IEA staat aanvullend (pagina 11) dat locatie 7 in beheer is bij Staatsbosbeheer en dat het verkrijgen van toestemming complex is aangezien de locatie geheel begroeid is met jong bos en spontane opslag (zie pagina 24) en de natuurbestemming;
- Omdat de (voormalige) mijnbouwlocatie 7 volledig begroeid is met jong bos en spontane opslag is het terugbrengen van deze mijnbouwlocatie in de oorspronkelijke staat wel haalbaar, volgens Haskoning, maar zal veel tijd in beslag nemen. Dit scoort op het criterium toekomstvastheid, negatief (zie IEA, pagina 24);
- Voor alternatief 7 geldt dat op het heideterreintje met poelen, dat vrijwel grenst aan de boorlocatie waarnemingen bekend zijn van das, adder, hazelworm, levendbarende hagedis, ringslang, alpenwatersalamander, boomkikker, heikikker, kamsalamander, poelkikker, vinpootsalamander en noordse winterjuffer (NDFJ). Op de boorlocatie kunnen jaarrond beschermde nesten aanwezig zijn zoals van sperwer en buizerd. Door dhr. A. Kijk in de Vegte (RHDHV) zijn op 4 augustus 2021 boomkikkers waargenomen op ongeveer 100 meter van het plangebied. Het perceel kan gebruikt worden als overwinteringsgebied van al deze soorten en kunnen bij de inrichting van de mijnbouwlocatie gedood worden. Ook migrerende amfibieën en reptielen kunnen worden gedood tijdens de aanleg van de mijnbouwlocatie en de gasleiding (zie: MER-fase 1, pagina 40). Het is mogelijk dat de overwinterende/migrerende kamsalamanders hun voortplantingswater in het Natura 2000-gebied hebben en gedood worden. Negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstelling van de kamsalamander zijn daarom niet uit te sluiten (zie: MER-fase 1, pagina 42);
- Alternatief 7 scoort zeer negatief op het criterium beschermde soorten. Dit komt vooral door (mogelijke) verstoring van beschermde soorten en hun leefgebied zoals kamsalamander, boomkikker, das, wespandief, wielewaal, zwarte specht etc. Specifiek voor de das geldt dat de gestuurde boring de aanwezige burcht kan vernielen/beschadigen. Bij alternatief 7 is zelfs een territoriale das waargenomen (zie: MER-fase 1, pag. 4 en 39 t/m 41);
- Alternatief 7 scoort negatief op de wezenlijke kenmerken en waarden van Natuurnetwerk Nederland (NNN) door beperking van broedgebied (zie MER-fase 1, pagina 4);

- Samenvattend wordt in Bijlage A4 Deelrapport Natuur op pagina 41 geoordeeld dat Alternatief 7 het laagste scoort van alle alternatieven ten aanzien van criterium natuur. En dat zonder het nemen van maatregelen een zeer negatief effect op beschermde soorten en een negatief effect op Natura 2000-gebieden en Natuurnetwerk Nederland zal ontstaan. Op pagina 40/41 worden een aantal mitigerende en compenserende maatregelen voorgesteld en op pagina 42 staat een tabel (4-1) afgebeeld met daarin gunstiger scores na het nemen van mitigerende en/of compenserende maatregelen;

Reactie: Het op deze manier presenteren van gunstiger scores op grond van mitigerende en/of compenserende maatregelen is niet toegestaan volgens de Wet Natuurbescherming (Wnb) en Natura 2000. De effectiviteit van de voorgestelde maatregelen dient namelijk van tevoren te zijn aangetoond. En dat is niet het geval;

Eerste voorbeeld: er wordt in de natuurtoets voorgesteld (op pagina 40) dat er alleen overdag (bij daglicht) gewerkt mag worden vanwege de vleermuizen en dat nachtelijke werkzaamheden buiten de actieve periode van vleermuizen moeten worden uitgevoerd. Deze loopt globaal van 15 maart t/m 15 november. Echter precies in die periode zullen de voorgenomen werkzaamheden worden uitgevoerd, terwijl al vaststaat dat tijdens de proefboring volcontinu (24/7) zal worden gewerkt, dat de lampen niet naar beneden kunnen worden gericht vanwege veiligheidsvoorschriften voor werknemers/arbeiders en dat sprake zal zijn van affakkelen. Vermilion zal dus op voorhand niet kunnen voldoen aan de voorgestelde maatregelen;

Tweede voorbeeld: in de natuurtoets staat op pagina 41 het voorstel om nieuw overwinteringsgebied voor kamsalamanders aan te leggen door eenzelfde type bos in de nabijheid van de locatie aan te leggen. Vervolgens wordt erop gewezen dat eerst moet worden nagegaan of sprake is van significant negatieve effecten door het opstellen van een passende beoordeling en dat dit vooral relevant is voor alternatief 7. Er is echter geen passende beoordeling opgesteld, dus hoe kan dan nu worden bepaald dat alternatief 7 (en 6) een overgebleven voorkeursalternatief (VKA) zou kunnen zijn. Bovendien betreft het creëren van een nieuw overwinteringsgebied een compenserende maatregel en niet een mitigerende maatregel. Een mitigerende maatregel, mag in een passende beoordeling worden voorgesteld, maar het voorstellen van een compenserende maatregel mag eventueel en alleen in een ADC-toets worden voorgesteld en alleen onder voorwaarde als er geen alternatief is en als er dwingende redenen zijn van groot openbaar belang. Bovendien dient dat overwinteringsgebied nog voor aanvang van de werkzaamheden te worden aangelegd en dienen de kamsalamanders uit eigen keuze hiernaar te migreren. Dit dient nog voor aanvang van de werkzaamheden aangetoond. Hier wordt duidelijk met zevenmijlslarzen naar een gunstiger score en eindresultaat toegewerkt, waarbij het wettelijk vastgesteld stappenplan wordt overgeslagen;

- Alternatief 7 heeft het ondergrondse doel (aanboren van een gasveld) ruim buiten de 2200 meter en scoort negatief omdat in dat geval een grote boortoren nodig is (zie IEA, pagina 16). Eén doel (gasveld) ligt op meer dan 3.000 meter afstand en de kans dat de boring faalt is reëel, zodat de locatie ook daarom negatief scoort (zie IEA, pagina 17);

- Voor het criterium onderhoud is de afstand tussen de mijnbouwlocatie en de ondergrondse doelen van belang. Eén gasveld ligt op afstand van meer dan 3000 meter. Echter hoe langer de afstand hoe

meer onderhoud moet plaatsvinden. Ook maakt een bestaande locatie met boorputten het onderhoud complexer vanwege beperkte ruimte. Onderhoud kan zorgen voor hinder en overlast voor de omgeving en zal tot extra stikstofdepositie leiden. Hoe groter de afstand tussen de mijnbouwlocatie en de ondergrondse doelen, hoe groter/sterker de equipment, wat resulteert in meer kans op hinder/nadelige effecten.

Daarmee scoort locatie 7 negatief (zie: IEA, pagina 17);

- Op de route naar (en van) locatie 7 geldt ten aanzien van de verkeersveiligheid het volgende: De Reeweg is erg smal en met name bij tegenliggend verkeer kan de doorstroming hierdoor beperkt worden;

Reactie: De Reeweg is een zandpad en is verboden voor gemotoriseerd verkeer behalve voor aanwonenden en bewerkers van landerijen. Er ligt, in tegenstelling tot hetgeen Haskoning meent, wel degelijk een smal fietspadje. Er wordt veel gebruik van gemaakt door (toeristische) fietsers. Het biedt ook de gelegenheid om de afstand tussen Vledder en Wilhelminaoord af te snijden zónder gemotoriseerd verkeer tegen te komen. Dus in alle stilte en zonder het risico te lopen van het fietspad te worden 'weggedrukt'. Dat zal kennelijk gaan veranderen als de keuze op de locatie 7 valt. Dit is zeer onwenselijk en negatief. Wij vragen ons bovendien af of de Reeweg op de route ligt, of dat wellicht de landweg Vledderveld wordt bedoeld;

Eindreactie ten aanzien van alternatief 7

De cumulatie van negatieve effecten geeft een zeer negatieve score voor alternatief 7. Met name ten aanzien van de zeer negatieve score ten aanzien van Natura2000, beschermde soorten en de grote afstand naar de beoogde doelen (gasvelden). De ligging van de locatie naast het N2000-gebied maakt frequenter onderhoud extra bezwaarlijk. Niet alleen ten aanzien van extra stikstofdepositie maar ook ten aanzien van extra verstoring van beschermde soorten. Dit aspect is niet beoordeeld in de Natuurtoets. Vooral het ontbreken van een Passende beoordeling is voor deze locatie zeer onterecht;

Conclusie: Alternatief 7 is zéér ongeschikt voor de aanleg van een boorlocatie.

Eind Conclusie

Gezien hetgeen is beschreven in de MER-fase 1 en de IEA wil PB de ministers dringend adviseren om te stoppen met het onderzoek naar een geschikte gaswinlocatie voor gaswinning uit VDW. Uit zowel de MER-fase 1 als uit de Integrale Effecten Analyse blijkt dat het gebied te kwetsbaar is en er geen van de 9 locaties geschikt is voor gaswinning.

Namens het bestuur van Plaatselijk Belang Vledderveen,

██████████

Verzonden: 6/3/2022 3:47:41 PM

Onderwerp:

Project: Gaswinning VDW inspraak op het MER en de IEA

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Welke effecten uit de IEA vindt u het meest belangrijk voor de keuze van een voorkeursalternatief en waarom?

geen van allen

88752457_7726638_Zienswijze_gaswinning.docx

Welke aanvullende informatie, die van belang is voor de keuze van een voorkeursalternatief, kunt u ons nog geven?

zie bijlage

Overige suggesties of opmerkingen:

Zienswijze boorlocaties gasveld VDW

Na het lezen van de integrale effect analyse en de milieu effectrapportage valt mij een aantal zaken op. Hieronder staan mijn bevindingen van de alternatieven waar mij wat in opviel.

Alternatief 5

Als eerste wil ik u vertellen dat ik speciaal uit utrecht hierheen verhuisd ben vanwege de stilte. lokatie 5 ligt precies tegenover ons huis! Ik zie er erg tegenop als hier een toren gebouwd gaat worden en naar gas gezocht wordt vanwege alle drukte en lawaai.

De Dwarsvaartweg maakt onderdeel uit van het fiets- en wandelnetwerk van Nederland. Hierdoor wordt de Dwarsvaartweg veel gebruikt door fietsers en wandelaars.

Ook wordt de Dwarsvaartweg gebruikt als sluiproute door verkeer vanuit Boschoord (personeel tbs-kliniek), Boijl en verder om het rijden door Noordwolde te vermijden. Verder wordt de weg ook gebruikt door landbouw -en vrachtverkeer voor de verschillende boerderijen en bedrijven aan de Dwarsvaartweg en Alteveerseweg. Zoals in de IEA omschreven betreft het hier een smalle weg zonder faciliteiten voor wandelaars en fietser en is er ook niet de ruimte om dit aan te leggen. Ook vanwege de grote sloot, waar schouw op rust, is er amper ruimte voor uitwijk mogelijkheden. Het wekt de indruk dat er in de IEA geen rekening gehouden wordt met het al aanwezige verkeer.

En het verkeer voor de boorlocatie komt nog bovenop het huidige verkeer. Wat de nu al niet veilige situatie nog onveiliger maakt.

Wat zou betekenen dat de beoordeling voor verkeer niet 'beperkt negatief', maar 'negatief' zou moeten zijn.

Doordat de Dwarsvaartweg een smalle weg is zal het voor tankwagens en ander vrachtvervoer bij de boorlocatie moeilijk zijn om de draai, de weg op of af, te kunnen maken. Waarschijnlijk zelfs zo lastig dat er extra ingrepen nodig zijn bij de ontsluitingsweg. Wat een nog grotere impact heeft op het cultuurhistorische woudontginningen landschap dan de ontsluitingsweg, in de voorgestelde situatie, nu al heeft.

Ook dit zou in de effectbeoordeling meegenomen moten worden..

Alternatief 6

Volgens de MER leidt de aanleg van de ontsluitingsweg tot zeer geringe verandering in het (cultuurhistorisch) landschap (MER 3.3/recreatie pag. 14)

a). Het Veldontginningen landschap wordt gekarakteriseerd door veelal open weidelandschap (MER 6.4.3/landschap pag. 58). Dit wordt aangetast door het plaatsen van een boorlocatie. Ook als deze wordt weggewerkt achter bosjes maakt

dit inbreuk op het open karakter van het landschap. Juist door het open karakter van het landschap zal de boorlocatie extra goed zichtbaar zijn. Zeker vanaf de hoger gelegen wegen zoals de Oostvierdeparten. Met name de ontsluitingsweg zal hierdoor zeer goed zichtbaar zijn.

Daarbij zal de aanleg hiervan met niet karakteristieke betonplaten afbreuk doen aan het cultuurhistorisch veldontginningen landschap.

Het is onduidelijk of het zandpad kan blijven bestaan. Een oud pad dat kenmerkend is voor deze natuurlijke omgeving. Het zou te betreuren zijn als dit stuk landschap overhoop wordt gehaald.

Door de hogere ligging van de Oostvierdeparten, dat deel uitmaakt van het Unesco werelderfgoed, in het landschap zal een nieuwe toegangsweg en boorlocatie een grotere negatieve invloed krijgen (op de basis typologie integriteit dan voorgesteld in de MER (MER pag. 102). Het blikveld van een mens houdt nou eenmaal niet op bij de bomen aan de rand van de weg.

Alles bij elkaar genomen heeft dit duidelijk meer impact dan omschreven. En er zou dan ook overwogen moeten worden om de effecten zwaarder -dus negatiever - te laten wegen.

b) De bomen op de Oostvierdeparten staan vrij dicht op de smalle weg, Op sommige plekken tot aan het asfalt. Een vrachtwagen met oplegger combinatie is 16,5m lang. Op veel plekken staan de bomen dichterbij elkaar dan dat. Hier past dus geen vrachtwagen combinatie tussen.

Er wordt gesproken over het creëren van uitwijkmogelijkheden voor het verkeer. De vraag is of dit mogelijk is zonder dat er bomen gekapt moeten worden. Hetgeen het aanzicht van de weeg schade aanbrengt en zodoende invloed heeft op de Unesco-status.

Als uitwijkmogelijkheden niet haalbaar zijn dan heeft dit groot effect op de doorstroom van verkeer.

Ook is het de vraag of er bij het verkeerseffect rekening is gehouden met het al bestaande landbouw- en vrachtverkeer ten behoeve van de aan de Oostvierdeparten en verder gelegen boerderijen. Ook ander autoverkeer maakt veel gebruik van deze weg.

Het is een smalle weg, met veel verkeer die ook frequent wordt gebruikt door toeristen, m.n. fietsers. Er zijn naast de weg geen wandel- of fietspaden. Deze combinatie -smalle weg, veel verkeer en toerisme kan tot zeer gevaarlijke situaties leiden. En vanwege de Unesco-status lijkt het aanleggen van dergelijke voorzieningen geen optie. En het gebruik door fietsers en wandelaars zal door de Unesco-status alleen maar toenemen.

Ook deze negatieve effecten zouden in de analyse meer naar voren moeten komen.

Verzonden: 6/4/2022 4:51:11 PM

Onderwerp:

Project: Gaswinning VDW inspraak op het MER en de IEA

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer:

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Buurt en/of bewonersorganisatie

(Mede) namens: bewoners Boergrup en Middenweg

Organisatie: bewoners boergrup en Middenweg

Welke effecten uit de IEA vindt u het meest belangrijk voor de keuze van een voorkeursalternatief en waarom?

de minste hinder voor de omwonenden, in alternatief 1 ondervinden ca. 25 omwonenden hinder en schade door de

aanleg en aanwezigheid van een boorinstallatie. Het gaat hierbij om geluid, trillingen, verkeer en uitzicht. Dit is bij de andere alternatieven in veel mindere mate het geval.

Welke aanvullende informatie, die van belang is voor de keuze van een voorkeursalternatief, kunt u ons nog geven?

aantasting van het landschap voorkomen cq. minimaliseren

Overige suggesties of opmerkingen:

Verzonden: 6/5/2022 10:19:08 AM

Onderwerp:

Project: Gaswinning VDW inspraak op het MER en de IEA

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer:

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens: [REDACTED]

Organisatie:

Welke effecten uit de IEA vindt u het meest belangrijk voor de keuze van een voorkeursalternatief en waarom?

Betreft bezwaar tegen gasboring VDW-A locatie aan de Dwarsvaartweg te Oosterstreek.

Er is een voornemen om komende jaren een gasboring te laten plaatsvinden op locatie 5.

We maken daar BEZWAAR tegen op de volgende gronden:

1. Vanwege mogelijke verzakkingen van de woning. Er heeft geen nulpuntmeting plaats gehad.
2. Vanwege waardedaling van de woning. Te hoog huurwaardeforfait. Verkoop van woning is dan veel moeilijker zo niet onmogelijk.
3. Vanwege geluidsoverlast. Rust en verkeersveiligheid in de buurt is voor langere tijd uitgesloten door de gasboring.
4. Emotionele schade. Stress.
5. Vergunning voor op land boren naar een fossiele brandstof is gezien de ervaringen in Groningen een slechte optie. Heroverwegen vergunning aan Vermilion, het bedrijf dat de boring gaat doen, is nu aan de orde.

Op grond van bovenstaande bezwaren verzoek ik U dringend van de betreffende gasboring af te zien.

Indien toch op gasboring op locatie 5 van VDW-A wordt overgegaan stellen wij U bij deze aansprakelijk voor mogelijke vervolgschade op grond van bovenstaande punten. Wij eisen dat bij de start van de boring we vooraf gecompenseerd gaan worden voor de overlast, hinder en mogelijke schade voor een bedrag van €50.000.

Met vriendelijke groeten

Edwin Wouterse

[REDACTED]

Cc naar ministerie van economische zaken en klimaat, Groen Links, PvdA en de Volkskrant

Welke aanvullende informatie, die van belang is voor de keuze van een voorkeursalternatief, kunt u ons nog geven?

Zie boven

Overige suggesties of opmerkingen:

Verzonden: 6/5/2022 10:36:27 AM
Onderwerp:
Project: Gaswinning VDW inspraak op het MER en de IEA
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [REDACTED]
Straat: [REDACTED]
Huisnummer: [REDACTED]
Postcode: [REDACTED]
Woonplaats: [REDACTED]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [REDACTED]
E-mailadres: [REDACTED]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Welke effecten uit de IEA vindt u het meest belangrijk voor de keuze van een voorkeursalternatief en waarom?

verkeersveiligheid en meer zie PDF

88768573_7729263_tekst_reactie_op_MER_IEA_juni_2022.pdf

Welke aanvullende informatie, die van belang is voor de keuze van een voorkeursalternatief, kunt u ons nog geven?

zie PDF

88768573_7729264_Bijlage_1.pdf

Overige suggesties of opmerkingen:

zie PDF

88768573_7729265_Bijlage_2.pdf

Ik reageer alleen als particulier en **maak geen deel meer uit van groepje Uitzicht**.

De belangrijkste effecten voor de keuze van een voorkeursalternatief zijn volgens mij:

1. **Verkeersveiligheid** op de smalle aanvoerroutes , vanwege risico op ernstig fysiek letsel van personen waaronder scholieren. Misleidend voorgesteld voor locatie 1
2. **Afstand gebouwen**. 300 meter afstand van een woonhuis tot de boorlocatie, en een nieuwe toegangsweg op 20-100 meter van woonhuizen veroorzaken tot 9 maanden 24/7 ernstige overlast en kapitaalsverlies bij locatie 1.
3. **Niet te herstellen schade** aan natuur en milieu
4. Het ministerie kan het effect **Investeringskosten negeren**. Investeringskosten zijn normale interne bedrijfskosten die alleen relevant zijn voor de winstmarge, en dus geen zaak zijn van het ministerie. Het **maximale verschil in investeringskosten** tussen de locaties is **valt in het niet** bij de opbrengsten van de locaties (ruw geschat 0,73 miljard euro voor de hele omgevingsvergunning in slechts de eerste 10 jaar bij 0,40 euro per m3)
5. Het effect: **moeilijkheid van aanboren van één van de doelen bij locatie 9** kan rationeel wegvallen tegen de voordelen van locatie 9 (toelichting zie bijlage 2)

Niet expliciet onderzocht in IEA maar belangrijke effecten voor omwonenden:

6. Gezondheidseffecten en economische schade door kapitaalsvernietiging bij omwonenden (extrapoleer situatie Groningen naar omwonenden VDW)

Misleidende effectbeoordeling aan- en afrijroute BOERGRUP, locatie 1 . Kleur van de cellen aanpassen

Tabel 8 pag. 45

Aspect	Toelichting
Wegcategorisering	Erftoegangsweg (60 km/u) A Toevoegen: de Boergrup heeft in het GVVP de uitzonderlijke status 'Probleemweg' gekregen. Deze term stamt uit de Provinciale Hoofdstructuur Zwaar Verkeer en slaat op de combinatie smalle weg, geen parallel fietspad, onoverzichtelijke bochten, geen bermverharding, veel zwaar verkeer en scholierenroute. (Op de kaart in het GVVP van de gemeente staat de Boergrup dan ook als enige gestippeld weergegeven)
Wegbreedte	A meetfout herstellen de weg is 4,4 meter breed i.p.v. 5,4 meter, een fout van bijna 20% . B toevoegen: er is momenteel geen bermverharding aanwezig, en dat zou door de bomenrijen niet goed kunnen
Wegverharding	
Fietsnetwerk	A toevoegen: volgens het GVVP heeft de Boergrup de status van fietsroute voor scholieren. (Bovendien rijden geregeld grote begeleide groepen van bezoekende scholieren van elders, met 2 naast elkaar, over de Boergrup)
Fietsvoorzieningen	A Fout herstellen: er zijn helemaal geen fietsstroken aanwezig

Tabel 9 pag. 46

Aspect	Beoordeling
Doorstroming	
Verkeersveiligheid	A Toevoegen: De Boergrup heeft in het GVVP de uitzonderlijke status 'Probleemweg' gekregen
Aanvullende maatregelen	A Toevoegen: Gezien het smalle wegprofiel en het feit dat er weinig of geen uitwijkmogelijkheden zijn door de bomen, en bovendien door de twee onoverzichtelijke bochten waarover al een formele klacht is ingediend, en de inrit/uitrit van de nieuwe toevoerweg in één van deze bochten ligt, moeten aanvullende maatregelen worden genomen of geheel van dit alternatief worden afgezien
Lichthinder	A Toevoegen: De nieuwe toegangsweg veroorzaakt (ernstige) lichthinder bij tenminste 3 huizen

Conclusies:

1. De Boergrup als aanrijroute van locatie 1 lijkt de meest verkeersonveilige route van alle locaties. Door een meetfout en weglatingen wordt de Boergrup echter voorgesteld als redelijk veilig. Het risico voor fietsende scholieren en ander verkeer wordt daardoor onderschat en moet volgens mij opnieuw door HaskoningDHV worden beschreven
2. Locatie 7 lijkt een goede keus vanwege de geringe overlast. De financiële kosten van gereedmaken zijn verwaarloosbaar tegen de opbrengsten, en er kan als compensatie eventueel elders nieuw natuurgebied worden aangekocht
3. Locatie 9 heeft als keuze de meeste voordelen, behalve de moeilijkheid van aanboren van 1 van de 3 doelen. Dat probleem kan wellicht met nieuwe techniek of strategie worden opgelost. Als dat niet blijkt te lukken kan gewonnen worden in de 2 andere doelen en kan het betreffende doel alsnog vanaf een andere locatie worden aangeboord. In elk geval wordt dan gas gewonnen in 2 van de 3 doelen, met de minste verkeersonveiligheid of overlast, en andere voordelen

Verzonden: 6/6/2022 9:34:02 AM

Onderwerp:

Project: Gaswinning VDW inspraak op het MER en de IEA

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s): [REDACTED]

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Welke effecten uit de IEA vindt u het meest belangrijk voor de keuze van een voorkeursalternatief en waarom?

Het culturele erfgoed/landschap wordt aangetast: we zijn van mening dat dit een slechte keuze is.

Welke aanvullende informatie, die van belang is voor de keuze van een voorkeursalternatief, kunt u ons nog geven?

Zie bijlage

88773526_7730413_Zienswijze_boorlocaties_gaswinning_VDW_05-06-022.pdf

Overige suggesties of opmerkingen:

Zie bijlage

Zienswijze boorlocaties gasveld VDW

Na het lezen van de Integrale Effect Analyse (IEA) en de Milieu Effectrapportage (MER) vallen ons een aantal zaken op. Hieronder een reactie op de alternatieven.

Alternatief 5

De Dwarsvaartweg maakt onderdeel uit van het fiets- en wandelnetwerk van Nederland. Hierdoor wordt de Dwarsvaartweg veel gebruikt door fietsers en wandelaars.

Ook wordt de Dwarsvaartweg gebruikt als sluiproute door verkeer vanuit Boschoord (personeel tbs-kliniek), Boijl en ook om het rijden door Noordwolde te vermijden. Tevens wordt de weg gebruikt door landbouw -en vrachtverkeer voor de verschillende boerderijen en bedrijven aan de Dwarsvaartweg en Alteveerseweg. Zoals in de IEA omschreven, betreft het hier een smalle weg zonder faciliteiten voor wandelaars en fietser en is er ook niet de ruimte om dit aan te leggen.

Het wekt de indruk dat er in de IEA geen rekening gehouden wordt met het al aanwezige verkeer.

En het verkeer voor de boorlocatie komt nog bovenop het huidige verkeer. Wat de nu al niet veilige situatie nog onveilig maakt.

Wat zou betekenen dat de beoordeling voor verkeer niet 'beperkt negatief', maar 'negatief' zou moeten zijn.

Doordat de Dwarsvaartweg een smalle weg is, zal het voor tankwagens en ander vrachtvervoer bij de boorlocatie moeilijk zijn om de draai, de weg op of af, te kunnen maken. Waarschijnlijk zelfs zo lastig dat er extra ingrepen nodig zijn bij de ontsluitingsweg. Wat een nog grotere impact heeft op het cultuurhistorische woudontginningen landschap dan de ontsluitingsweg -in de voorgestelde situatie- nu al heeft.

Ook dit zou in de effectbeoordeling tot uiting moeten komen..

Alternatief 6

Volgens de MER leidt de aanleg van de ontsluitingsweg tot zeer geringe verandering in het (cultuurhistorisch) landschap (MER 3.3/recreatie pag. 14)

a). Het Veldontginningen landschap wordt gekarakteriseerd door veelal open weidelandschap (MER 6.4.3/landschap pag. 58). Dit wordt aangetast door het plaatsen van een boorlocatie. Ook als deze wordt weggewerkt achter bosjes maakt dit inbreuk op het open karakter van het landschap. Juist door dit open karakter van het landschap zal de boorlocatie extra goed zichtbaar zijn. Zeker vanaf de hoger gelegen wegen zoals de Oostvierdeparten.

Vooraf de ontsluitingsweg zal hierdoor zeer goed zichtbaar zijn.

Daarbij zal de aanleg hiervan met niet karakteristieke betonplaten afbreuk doen aan het cultuurhistorisch veldontginningen landschap.

Het is onduidelijk of het zandpad kan blijven bestaan. Een oud pad dat kenmerkend is voor deze natuurlijke omgeving. Het zou te betreuren zijn als dit stuk landschap overhoop wordt gehaald.

Door de hogere ligging van de Oostvierdeparten, dat deel uitmaakt van het Unesco werelderfgoed, zal een nieuwe toegangsweg en boorlocatie een grotere negatieve invloed krijgen in het landschap (op de basis typologie integriteit dan voorgesteld in de MER (MER pag. 102). Het blikveld van een mens houdt nou eenmaal niet op bij de bomen aan de rand van de weg.

Alles bij elkaar genomen heeft dit duidelijk meer impact dan omschreven. En er zou dan ook overwogen moeten worden om de effecten zwaarder -dus negatiever - te laten wegen.

b) De bomen op de Oostvierdeparten staan vrij dicht op de smalle weg, Op sommige plekken tot aan het asfalt. Een vrachtwagen met oplegger combinatie is 16,5m lang. Op veel plekken staan de bomen dichterbij elkaar dan dat. Hier past dus geen vrachtwagen combinatie tussen.

Er wordt gesproken over het creëren van uitwijkmogelijkheden voor het verkeer. De vraag is of dit mogelijk is zonder dat er bomen gekapt moeten worden. Kappen zal het aanzicht van de weg schade toebrengen en heeft daarom invloed op de Unesco-status.

Als uitwijkmogelijkheden niet haalbaar zijn dan heeft dit groot effect op de doorstroom van verkeer.

Het is de vraag of er bij het verkeerseffect rekening is gehouden met het al bestaande landbouw- en vrachtverkeer ten behoeve van de aan de Oostvierdeparten en verderop gelegen boerderijen.

Ook ander autoverkeer maakt veel gebruik van deze weg.

Het is een smalle weg met veel verkeer, die ook frequent wordt gebruikt door toeristen, m.n. fietsers. Er zijn naast de weg geen wandel- of fietspaden. Deze combinatie, smalle weg, veel verkeer en toerisme kan tot zeer gevaarlijke situaties leiden. En vanwege de Unesco-status lijkt het aanleggen van dergelijke voorzieningen geen optie. En het gebruik door fietsers en wandelaars zal door de Unesco-status alleen maar toenemen.

Ook deze negatieve effecten zouden in de analyse meer naar voren moeten komen.

Alternatieven 2-4

Hebben we het goed begrepen dat deze locaties te kostbaar zijn?

Is geld dan belangrijker dan het bijzondere en mooie landschap?

Wij zijn van mening dat dit niet leidend moet zijn.

Oosterstreek, 5 juni 2022

Verzonden: 6/6/2022 3:53:06 PM

Onderwerp:

Project: Gaswinning VDW inspraak op het MER en de IEA

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Welke effecten uit de IEA vindt u het meest belangrijk voor de keuze van een voorkeursalternatief en waarom?

-

Welke aanvullende informatie, die van belang is voor de keuze van een voorkeursalternatief, kunt u ons nog geven?

zie bijlage

88777804_7731266_Bezwaar_gasboring.pdf

Overige suggesties of opmerkingen:

-

Onderwerp:

Bezwaar tegen gaswinning en tegen besluitvorming t.a.v. velden VDW-A en VDW-B

Argumenten:

A). Gasboring zal zonder twijfel er toe leiden dat de aantrekkelijkheid en imago van het gebied op meerdere fronten negatief wordt beïnvloed. Het is een gebied met veel natuurschoon en een traditioneel landelijke uitstraling (zandpaden, oude bomen, houtwallen). Waarbij de koloniën van Weldadigheid niet voor niets zijn uitgeroepen tot UNESCO werelderfgoed. Het wordt beschouwd als uniek en onvervangbaar; en dus van groot belang om te behouden. Het verliezen van deze status moet je niet op het spel zetten. Het vermindert daarmee ook nog eens de aantrekkelijk voor het toerisme, en dus inkomstenderving voor het dit gebied. Daarnaast zorgt dit alles voor een waardedaling van de woningen in het betreffende gebied.

B). De lange termijn effecten van gasboring op bodemdaling zijn onmogelijk met een 100% zekerheid uit te sluiten. Geen enkel model zal een juiste toekomstvoorstelling kunnen benaderen, in een dergelijks complex samenspel van factoren (als ook droogte en landbouw). Bodemdaling, zorgt voor scheurvorming en verzakking van woningen. In dit gebied is veelal ongefundeerd gebouwd. Bovendien staan er veel historische gebouwen met een monumentale waarde (UNESCO), waarmee je geen risico's wilt nemen.

C). Een boorlocatie aan Boergrup zorgt voor onveilige verkeerssituaties. De weg is momenteel al een 'probleemweg' vanwege landbouwverkeer. Additioneel vrachtverkeer zal dit verergeren. Het is een smalle weg met bomen aan weerszijden met nauwelijks uitwijkmogelijkheden. Het is een veel gebruikte ontsluitingsweg voor autoverkeer en nog belangrijker; fietsende schoolgaande kinderen.

D). Een boorlocatie zal zorgen voor een verstoring van het de natuur in dit gebied nabij Natura 2000. Extra verkeer in donkere perioden zorgt voor lichtverstoring. Aan de Boergrup is een dassenburcht. Er steken regelmatig reeën over die vanuit het bos gaan grazen op de landbouwvelden. Ook andere effecten op de natuur zijn onvoldoende onderzocht, zoals de additionele stikstofneerdaling op de flora. Daarnaast is het mogelijk effect van de gasboring op de eeuwenoude Pinguruines onvoldoende onderzocht.

E). Tenslotte een kritische noot: De invloed van de huidige geopolitieke ontwikkelingen door de oorlog in Oekraïne op de gasmarkt mogen op geen enkele wijze als argument dienen in de besluitvorming om in deze kleine velden naar gas te boren. Omdat de mogelijke negatieve lange termijn effecten van gasboring niet opwegen tegen het korte termijn voordeel van de relatief kleine hoeveelheid gas die wordt gewonnen. En het voor iedereen duidelijk is dat de lange termijn oplossing wordt gezocht in een sterk verminderd gebruik van fossiele brandstoffen.

Verzoeken bovenstaande mee te nemen in uw oordeel, uw reactie hierop afwachtinge.

Verzonden: 6/6/2022 3:53:07 PM

Onderwerp:

Project: Gaswinning VDW inspraak op het MER en de IEA

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens: [REDACTED]

Organisatie:

Welke effecten uit de IEA vindt u het meest belangrijk voor de keuze van een voorkeursalternatief en waarom?

IEA: dat het (recreatief) fietsnetwerk niet gehinderd wordt en de verkeersveiligheid wordt geborgd. Bij locatie 7 kan vanaf de Middenweg overgestoken worden naar Vledderveld. De Reeweg is een zandpad en kan buiten beschouwing worden gelaten. Lichthinder + extra verkeer: voor 7, 8 en 9 hoeft geen weg aangelegd te worden. Voor de andere locaties geldt dus eigenlijk altijd extra verkeer en meer licht/geluidshinder omdat daar nu geen route loopt. Ook bij de aanlegfase. MER: belangrijk voor ons met name Geluid, Heritage Impact Assessment, Landschap en Cultuurhistorie.

Geluid; Dagen en nachten lang geluidsoverlast doet psychisch iets met een mens. Door o.a. slaapgebrek en concentratieproblemen. De gevolgen hiervan kunnen ook weer lichamelijke klachten veroorzaken. Tevens heeft het effect op de gehele woonomgeving, woongenot speelt hierin een rol voor ons niet alleen in de aanlegfase maar ook hierna. Er is niet voor niets een grens vastgesteld van 300m vanaf omwonenden.

Landschap en cultuurhistorie; Wat we nu nog hebben aan cultuurhistorische elementen net als een prachtig afwisselend landschap moeten we koesteren en zuinig op zijn

HIA: In onze optiek vallen locatie 1,3 en 4 hier ook onder. Het is opmerkelijk te noemen dat locatie 2 alleen staat hierin. Het zandpad loopt tenslotte gewoon door, locatie 1 staat er tegenover en 3 wat verderop. Het is niet zo dat bezoekers in dit gebied maar één kant opkijken. Ook de beschermde diersoorten lopen/vliegen op zowel locatie 1,2,3 als 4

Welke aanvullende informatie, die van belang is voor de keuze van een voorkeursalternatief, kunt u ons nog geven?

Er mag goed worden gekeken naar waar naast de effecten voor het milieu, natuur en historie er zo min mogelijk omwonenden overlast ervaren op het gebied van geluid, licht en verkeersveiligheid.

Belangrijk vinden wij ook de opmerking dat locatie 1,2,3 en 4 niet alleen in het gebied van UNESCO werelderfgoed liggen maar ook een gebied is waar veelvuldig wordt gerecreëerd. Het karakteristieke zandpad en eikenlaan (P.W. Janssenlaan) wordt veelvuldig gebruikt door o.a. wandelaars, hardlopers, mountainbikers, motoren, ruiters en menbers. Het beeld en verhaal van de oude veenkolonie wordt met een boorlocatie op een van deze locaties ernstig en voor altijd bedoezeld.

Overige suggesties of opmerkingen:

Als wij een suggestie mogen doen zou onze voorkeur uitgaan naar locatie 9, 8 en 7.

Waarbij zoals het nu lijkt 7 wellicht het meest reel is. Het gaat ons aan het hart dat hier natuur voor zou moeten wijken maar weten dat dit nog redelijk nieuw is en pas ontstaan nadat de NAM hier is vertrokken. Locatie 7 heeft naast 8 en 9 ook de minste omwonenden, kan landschappelijk worden ingepast en ligt verder van het werelderfgoed af waardoor deze status niet in het geding komt.

Bij locatie 7 de opmerking of eigenlijk vraag of er is gekeken naar de mogelijkheden van het aangrenzende perceel tegenover of naast de nu ingetekende locatie.

Zou de mogelijkheid van het uitbreiden van het bosje om locatie 7 heen de stikstofbelemmeringen kunnen compenseren?

Verzonden: 6/6/2022 4:39:54 PM

Onderwerp:

Project: Gaswinning VDW inspraak op het MER en de IEA

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens: [REDACTED]

Organisatie:

Welke effecten uit de IEA vindt u het meest belangrijk voor de keuze van een voorkeursalternatief en waarom?

De gaswinning in de kleine velden rond Vledder kan tot gevolg hebben: Bodemdaling, eerder voorgewend ca 2.cm, in de praktijk variërend tussen 5 en 11 cm in de Eese.

Wordt geen rekening gehouden met schade aan woningen en er is geen sprake van omgekeerde bewijslast.

De kans dat de Unesco de status wereld erfgoed intrekt t.a.v. de kolonie van Weldadigheid is niet onwaarschijnlijk met als gevolg dat het toerisme en de daarmee gepaard gaande inkomsten komen te vervallen.

Welke aanvullende informatie, die van belang is voor de keuze van een voorkeursalternatief, kunt u ons nog geven?

Geen gaswinning in de kleine velden, levert te weinig op enig alternatief zal zijn Kerncentrale's die voldoende elektriciteit opwekken om de gasbehoefte daarvoor te kunnen elimineren.

Overige suggesties of opmerkingen:

Verzonden: 6/6/2022 5:17:58 PM

Onderwerp:

Project: Gaswinning VDW inspraak op het MER en de IEA

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer:

E-mailadres: g [REDACTED]

Als: particulier/onderneming

(Mede) namens:

Organisatie: [REDACTED]

Welke effecten uit de IEA vindt u het meest belangrijk voor de keuze van een voorkeursalternatief en waarom?

Locatie 5 moet afvallen, wat onze belangen betreft, want dit zet een streep door onze plannen, de veehouderij activiteiten om te schakelen naar recreatie en wonen, dit ook met het oog op de stikstofproblematiek en daar dit gebied ook al langere tijd als recreatie staat ingekleurd.

Welke aanvullende informatie, die van belang is voor de keuze van een voorkeursalternatief, kunt u ons nog geven?

Locatie 5 moet afvallen, wat onze belangen betreft, want dit zet een streep door onze plannen, de veehouderij activiteiten om te schakelen naar recreatie en wonen, dit ook met oog op de stikstofproblematiek en daar dit gebied ook al langere tijd als recreatie staat ingekleurd.

Overige suggesties of opmerkingen:

De plannen om recreatie-villa's te realiseren aan de Dwarsvaartweg nr. 15 en 15a, en 21 en 23, worden onmogelijk gemaakt, omdat o.a. het uitzicht naar het noordwesten (de zonsondergang, de noordelijke luchten) weg valt. Ook de bewegingen en activiteiten, de geluiden, die een boorlocatie met zich meebrengt is daarbij desastreus.

Verzonden: 6/6/2022 8:38:14 PM

Onderwerp:

Project: Gaswinning VDW inspraak op het MER en de IEA

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer:

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Welke effecten uit de IEA vindt u het meest belangrijk voor de keuze van een voorkeursalternatief en waarom?

De veiligheid van de bewoners in de (directe) omgeving in combinatie met de natuur en Werelderfgoed. Als je het rapport leest komt daaruit dat geen van de 9 locaties zonder gevaar is en dus ongeschikt!

Bij locatie 1 en 2 is de toegangsweg getekend vanaf de Boergrup in een flauwe bocht. De Boergrup is een smalle weg, zonder fietsstroken, en bomen langs de weg. Daarbij is het de toegangsweg van/naar Vledderveen, waar de schooljeugd langs fietst op weg naar school of openbaar vervoer. En dan willen jullie daar, in een flauwe bocht, een toegangsweg aanleggen naar de boorlocatie waar veel en zwaar verkeer naartoe gaat.

Daar komt bij het wonen zo dicht bij een boorlocatie. Er is overlast van verkeer, geluid en licht vanaf de aanleg tot en met het verwijderen van de boorlocatie. En er is niet bekend hoe het zit met de gevolgen voor de huizen/gebouwen in de omgeving. Dit geeft veel onzekerheid voor de toekomst met alle gevolgen van dien. Daar komt bij dat er geen goede schaderegeling is voor de mensen die schade hebben aan hun huis/gebouw. Dit geldt ook voor locatie 6, dichtbij het dorp en camping.

Het is niet duidelijk wat de effecten zijn op de natuur en toch wordt er serieus gekeken naar locatie 7 wat heel dicht tegen een Natura2000 gebied aanligt. Er zijn nogal wat beschermde diersoorten in het gebied, ook buiten het Natura2000 gebied, waar geen rekening mee wordt gehouden als hier een boorlocatie komt.

Welke aanvullende informatie, die van belang is voor de keuze van een voorkeursalternatief, kunt u ons nog geven?

Als je tabel 2-1 op blz 12 bekijkt, kan het niet zo zijn dat er uit deze 9 locaties een 'geschikte' locatie gekozen kan worden. Ze zijn allemaal ongeschikt om verschillende maar belangrijke redenen. En toch wordt er op de informatieavond van 17 mei in Wilhelminaoord verteld dat Vermillion locatie 1 als voorkeur heeft en het ministerie van EZK locatie 6 of 7. Er is nog veel onduidelijk qua gevolgen van een boorlocatie en alles wat daarmee samenhangt en in combinatie met alle boorlocaties in de omgeving en hun gevolgen. Dan kan het niet zo zijn dat er uit de globaal onderzochte 9 locaties een 'geschikte' locatie gekozen kan worden.

Overige suggesties of opmerkingen:

Verzonden: 6/6/2022 9:29:44 PM

Onderwerp:

Project: Gaswinning VDW inspraak op het MER en de IEA

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens: [REDACTED]

Organisatie:

Welke effecten uit de IEA vindt u het meest belangrijk voor de keuze van een voorkeursalternatief en waarom?

1. Zie bijlage.

2. Alle locaties zijn ongeschikt voor de gaswinning en vormen een te groot risico voor milieu, natuur, omgeving, bewoners, status UNESCO werelderfgoed, recreatie-toerisme, en verkeersveiligheid Boergrup.

88781355_7731996_ZIENSWIJZE_MER_mei_2022-2_juni_2022.docx

Welke aanvullende informatie, die van belang is voor de keuze van een voorkeursalternatief, kunt u ons nog geven?

1. Rapport lijkt te zijn toegeschreven naar één specifieke locatie, op basis van foutieve data, niet heldere en per locatie wisselende criteria t.b.v. de uitkomst.

2. Het hele traject van de afgelopen 5 jaar wekt de indruk en schijn dat het 'voor de Bühne' is. Zo is reeds bekend dat er een overeenkomst is met één grondeigenaar. Echter er bestaat geen overeenkomst met andere grondeigenaren t.a.v. de andere locaties. Noch met omwonenden. Wel is bijvoorbeeld door Vermillion al een paar duizend Euro gedoneerd aan een lokaal dorps huis. Voorliggende rapporten van RoyalHaskoningDHV nemen de schijn van deze situatie niet weg.

Overige suggesties of opmerkingen:

ZIENSWIJZE MER mei 2022

Onderwerp:

Bezwaar tegen gaswinning en tegen besluitvorming t.a.v. velden VDW-A en VDW-B

Oordeel:

A) Het ministerie van EZK kan in dit stadium geen verantwoorde keuze maken over velden VDW-A en VDW-B zolang de totale gevolgen van de gaswinning voor het gebied niet integraal zijn afgewogen. Dat is op dit moment zeker nog niet het geval.

B) Vanwege diverse onjuistheden en misleidende informatie in voorliggende rapporten van Royal HaskoningDHV (VDW-IEA d.d. 22/4/2022 en MER Gaswinning VDW d.d. 22/04/2022) kan de Nederlandse overheid geen besluit nemen over gaswinning danwel boorlocaties voor de velden VDW-A en VDW-B.

C) Optie 9 heeft minder negatieve gevolgen voor de omgeving omdat daar reeds een boorlocatie is.

D) Wat in dit rapport opvalt is dat de opbrengsten en kosten van de gaswinning inzichtelijk worden gemaakt. De (on)kosten voor de omwonenden en de gemeentes Westerveld en Weststellingwerf niet. Wat is hier de inschatting hiervan? Wat maakt dat dit van ondergeschikt belang is als het gaat om grote winsten uit gaswinning voor een bedrijf als Vermillion?

E) Wilhelminaoord, Frederiksoord en de West- en Oostvierdeparten zijn UNESCO Werelderfgoed. Dit heeft een enorme impact, bijvoorbeeld voor het toerisme en ontwikkeling van dit gebied, in deze regio. Zowel de kernzone als de bufferzone moeten worden beschermd. Het kan niet zo zijn dat deze historische waarde en belangrijke status in gevaar wordt gebracht door de mogelijke gaswinning.

Het veld VDW-B ligt zelfs voor een zeer groot deel onder de kernzone. Gaswinning uit dit veld zal een extra bedreiging vormen voor het behoud van de diverse, ongefundeerde, monumentale panden in het gebied.

I.) Bovenstaande kan worden geconcludeerd op basis van onderstaande, waarop tevens uw reactie wordt verwacht:

- 1) De **gevolgen** van de gaswinning voor het gebied (nog) niet bekend zijn. Zo is de impact van de gaswinning op de ondergrond, voor de ongefundeerde monumentale panden van de **Maatschappij van Weldadigheid** en daar bestaande **andere woningen en gebouwen** in het gebied, de **milieu impact** en voor de **status van UNESCO Werelderfgoed** (nog) niet bekend danwel helder.

- 2) De **gevolgen** van de reeds bestaande gaswinning (bijv. Vinkega en Eesveen) in de nabijheid van de potentiële boorlocaties t.a.v. velden VDW-A en VDW-B zijn buiten beschouwing gelaten. Dit terwijl de reeds bestaande gaswinning nu al zorgt voor een bodemdaling in die omgeving. Een additionele gaswinning in velden VDW-A en VDW-B, en het effect hiervan op de **bodemdaling**, is in de rapporten dan ook niet meegenomen.
- 3) Het voorliggende rapport o.a. ten aanzien van de 9 boorlocaties **behelst incorrecte gegevens** (w.o. meetgegevens van bijvoorbeeld breedte van wegdek) en daarmee onjuiste informatie die tevens misleidend is.
- 4) Naast incorrecte gegevens is tevens sprake van **misleiding door het hanteren van verschillende criteria/benoemen van elementen**. Zo is bijvoorbeeld bij de ene weg wel melding gemaakt van omsluiting door rijen bomen, en bij de andere weg in een soortgelijke omgeving geheel niet. Daarbij wordt dan ook nog een misleidende foto toegevoegd van een eerste deel van de weg zonder laanbeplanting/bomen. Echter al vrij snel is in werkelijkheid sprake van bomenrijen aan weerszijden van de smalle weg (in dit geval de Boergrup). Zie de in deze zienswijze toegevoegde foto's van diverse delen van de Boergrup.
- 5) De Boergrup staat – in tegenstelling tot wat in de rapportage wordt beweerd – officieel bekend als 'probleemweg'; zie **Gemeentelijk verkeer- en vervoersplan (GVVP), Gemeente Westerveld 2020 – 2030**.
- 6) **N.B. de Boergrup staat in relatie tot de locatie 1 en 2 en is o.a. ook om de gronden in dit document genoemd geen optie als boorlocatie.**

Kortom, een keuze maken op basis van rapporten waarvan nu reeds bekend is dat er onjuistheden in staan, en sprake is van misleidende eenzijdige informatie, kan geen basis vormen voor besluitvorming in dit stadium door een betrouwbare overheid.

Correctie van de rapporten met gedegen heldere informatie en correcte data, evenals feitelijk (en geen oud en misleidend) fotomateriaal is dan ook noodzakelijk, alvorens een besluit wordt genomen.

Onder verwijzing naar bovenstaande volgt hieronder nadere informatie i.r.t. bovenstaande, waarop uw reactie wordt verwacht:

II.) Verkeerde meetgegevens in de VDW - Integrale effectenanalyse incl. bijlage Verkeer Gaswinning VD

Pag. 49; 4.2, Beoordeling mijnbouwlocaties 1 en 2

Tabel 8:

1. **Wegbreedte:** Hier is sprake van een meetfout van de wegbreedte van de Boergrup. Deze is zoals in het rapport vermeld staat geen 5.40 meter, maar slechts gemiddeld 4.35 meter breed. Dit is een verschil van + een meter!!!
2. **Wegcategorisering:** De in bovenvermelde tabel 8 weg categorisering 'Erftoegangsweg' voor de Boergrup wekt de indruk dat hier slechts sprake is van bestemmingsverkeer. Dit is echter in zijn geheel niet het geval. Deze weg is meer dan alleen een erftoegangsweg. Het is een ontsluitingsweg voor de inwoners uit

Vledderveen en omgeving naar Steenwijk, de A-32, Wilhelminaoord/Frederiksoord en Havelte, Landbouwverkeer, toeristisch en schoolverkeer.

3. **Fietsnetwerk.** Hier staat vermeld 'utiliteits- en recreatief fietsnetwerk'. Deze weg is o.a. de route voor schoolgaande kinderen. Daarnaast wordt de weg wekelijks gebruikt door basisschoolleerlingen uit de gemeente Den Haag, die om de hoek in Wilhelminaoord in groepen wekelijks schoolkampen (in School in Bos) vertoeven. In grote groepen fietsen zij daar met groepen van max 100 kinderen en hun begeleiders over de Boergrup.
4. **Fietsvoorzieningen:** In tegenstelling tot hetgeen in het rapport staat zijn deze NIET AANWEZIG! Doorgaand verkeer moet eerder worden ontmoedigd vanwege de huidige veiligheid van fietsers en wandelaars en aanwonenden vanwege een ontbrekend fiets- en voetpad. Sinds de renovatie van de weg staan er GEEN fietsstroken meer op de rijbaan.

Pag. 50; Figuur met Specificatie-overzicht Traject, Aspect en Beoordeling Boergrup:

5. **Doorstroming:** Hier wordt beweerd dat de verkeersintensiteit niet hoog is en dat de mijnbouwlocatie geen negatieve invloed heeft op de doorstroming op de weg. Dit is niet correct omdat in het gehele rapport een verkeerde voorstelling wordt gegeven van de huidige situatie van de weg. Zie hieronder en het **Gemeentelijk verkeer- en vervoersplan (GVVP), Gemeente Westerveld 2020 – 2030.**
6. **Lichthinder:** "Langs de toegangsweg is beperkte bebouwing en veel groen aanwezig. Het verkeer zal geen lichthinder veroorzaken."

Deze conclusie klopt niet. Er zal wel degelijk lichthinder zijn voor omwonenden en wild dat veelvuldig de weg oversteekt w.o. ringslangen, reeën, boommarters en dassen: N.b. een dassenburcht zit vrijwel ter hoogte van de locatietoegangsweg 1 aan de Boergrup.

7. Zowel locatie 1,2,3 en 4 liggen niet rechtstreeks aan een goede doorgangsweg, waardoor een extra – verharde - weg aangelegd zal moeten worden. Dit past niet in het landschap. Zeker omdat de mogelijke nieuwe wegen allen zeer dicht bij de kernzone van het UNESCO werelderfgoed liggen. Ook zijn de aansluitingen op de bestaande wegen onoverzichtelijk wat leidt tot gevaarlijke verkeerssituaties.
8. **Aanvullende maatregelen:** Hier staat dat er geen problemen te verwachten zijn door mijnbouwverkeer en aanvullende maatregelen niet nodig zouden zijn. Dit is incorrect; zie o.a. hiervoor **Gemeentelijk verkeer- en vervoersplan (GVVP), Gemeente Westerveld 2020 – 2030; Boergrup is probleemweg!**
9. Tevens heeft de Boergrup een smal wegprofiel en zijn er geen tot weinig uitwijkmogelijkheden door de bomen (eiken) die aan weerszijden van de weg staan. Dit bewijst de scherpe bocht ter hoogte van huisnummer 2 en 4 waar reeds diverse gevaarlijke situaties zich hebben voorgedaan. Deze gevaarlijke bocht zal ook bij gaslocatieverkeer een toename van de onveiligheid betekenen. Dit omdat men van beide zijden geen zicht heeft op tegenliggend aankomend verkeer.

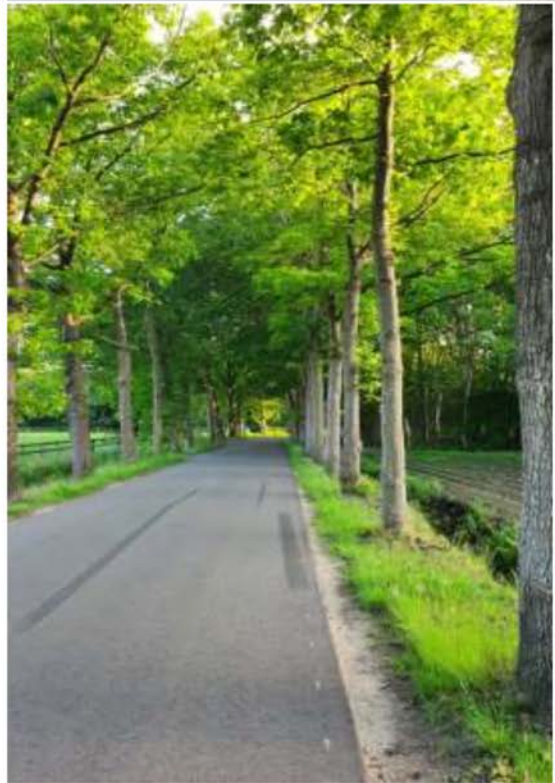
In de berm is (m.u.v. de bocht bij nr. 2 en 4) geen bermverharding aanwezig en hier is ook geen tot amper ruimte voor. Zelfs bij nr. 2 en 4 is de smalle bermverharding niet afdoende; dit bewijzen de flinke remsporen al op het nieuwe wegdek van dit jaar (zie ook de onderstaande foto's).

10. Onderbouwing van bovenstaande:

- a. Het huidige verkeer lijdt zelfs met het huidige gebruik al tot veelvuldige gevaarlijke situaties. De weg is smal en voor het grootste deel omgeven door bomen (eiken) aan weerszijden. Daarnaast is de weg onoverzichtelijk, o.a. door een bocht vanaf Wilhelminaord richting Vledderveen waarbij men van beide rijrichtingen niet ziet of/welke tegenligger nadert. Dit vormt nu al een zeer gevaarlijke situatie. Meerdere keren zijn al spiegels van auto's afgereden en hebben weggebruikers manoeuvres (getuige de remsporen op de weg) uit moeten halen om een ongeval te voorkomen omdat ze niet of te laat werden gezien. Daar kunnen wij zelf uit eigen ervaring over meepraten.
- b. De Boergrup is niet alleen erftoegangsweg, maar tevens wijkontsluitingsweg voor Vledderveen richting Steenwijk, Havelte en de A32. Daarnaast is deze weg onderdeel van diverse recreatieve fietsroutes omdat deze weg uitmondt op de Wilhelminalaan; onderdeel van UNESCO Werelderfgoed, alwaar om de hoek o.a. de werelderfgoedpanden w.o. koloniewoningen, rusthuis, mandemakerij, koloniekkerk, kolonieschool en de schoolmeesterswoning.
- c. Omdat de Boergroep de toegangsweg is voor Vledderveen naar Steenwijk, Havelte en de A32, is het van belang ook in deze analyse mee te nemen dat men in Vledderveen is gestart met de ontwikkeling van diverse nieuwe huizen in het dorp. Dit zal een toename gaan betekenen van het wijkontsluitingsverkeer.
- d. Zeker in het oogstseizoen in het voor- en najaar, en in voorjaar en zomer, is nu reeds aanzienlijke hinder voor omwonenden en recreatieve gebruikers en omwonende/wijkontsluiting (waarvan voornamelijk kinderen) door grote hoeveelheid landbouwverkeer. Dit leidt reeds nu tot overlast en gevaarlijke situaties.
- e. Verwarring (lees verbazing) wekt de vergelijking met o.a. tabel 20 op pag. 58 die de Middenweg betreft. Deze weg is volgens de tabel 4.5 meter breed (LET WEL dit is breder dan de huidige Boergrup) en daar staat bij vermeld dat "er bermverharding aanwezig is aan weerszijden van de weg. Ook met de aanwezigheid van bermverharding is de wegbreedte beperkt, waardoor met name extra lang verkeer moeite kan hebben met uitwijken".
Conclusie: Zelfs een weg met volledige bermverharding zoals op de Middenweg, en dus met aanzienlijk bredere rijruimte dan de Boergrup, leidt al tot de conclusie in dit rapport dat 'extra lang verkeer' moeite kan hebben met uitwijken. Op basis van het hier gebruikte criterium kan worden gesteld dat hetzelfde en zelfs in meerdere mate geldt voor de Boergrup gezien bovenstaande, en nog des te meer vanwege de twee onoverzichtelijke bochten op de Boergrup.

- f. **Nota bene:** In het rapport wordt een foto getoond van het begin van de Boergrup. Juist dat deel van de Boergrup is het enige korte deel waar geen bomen staan en wekt de indruk dat de gehele weg boomvrij is. In het rapport wordt geen enkele melding gemaakt (bewust? danwel onbewust?) van de bomen die veelal op de gehele Boergrup staan. Bij andere wegen die in dit rapport staan worden eventuele bomen wel vermeld. Hoe verklaart u dit?

III.) Zie ook onderstaande bijgevoegde foto's van de Boergrup. Hierop is te zien dat deze weg smal, zonder verkeersbelijning, omgeven is door bomen en onoverzichtelijke gevaarlijke bochten bevat. In verband met privacy zijn deze foto's bewust genomen zonder verkeersdeelnemers. In het rapport wordt een hele andere indruk gewekt en geen melding gemaakt van bomen, gevaarlijke onoverzichtelijke bochten, smalle weg (zeker 1 meter smaller dan in het rapport staat vermeld) etc.

IV.) Onderstaand wordt nader ingegaan op het **Gemeentelijk verkeer- en vervoersplan (GVVP), Gemeente Westerveld 2020 – 2030**, waarop uw reactie wordt verwacht. Tevens is de vraag wat de reden is dat dit rapport niet is meegenomen in de HaskoningDHV rapporten. Hierin is nl. belangrijke informatie te vinden over de Boergrup. In dit document uit december 2020, te vinden op de website van de gemeente Westerveld, is o.a. op te maken dat nu reeds bekend is dat:

1. Er al eerder melding is gedaan over een onveilige verkeerssituatie op de Boergrup in de buurt van nr. 13 waar bij optie 1 en 2 een toegangsweg zou moeten worden gerealiseerd. (p. 25)
2. De Boergrup nu al staat aangeduid als *probleemweg*. Dit vanwege de smalle weg, het zware vervoer en de grote hoeveelheid scholieren en fietsers die gebruik maken van de Boergrup (p.33).
3. De Boergrup een schoolroute is (p. 64).
4. Er sprake is van een Slechte berm (p.71). Uitwijken tot naast de smalle weg zal tot ernstige ongevallen kunnen leiden.

Het bovenstaande bevestigt dat extra verkeersbewegingen, zeker van extra en ook zwaar verkeer, moeten worden voorkomen om de kans op - ernstige – verkeersongevallen te voorkomen op de Boergrup.

V.) Rapport: MER Gaswinning VDW

Onderstaand een reactie op een paar quotes uit dit rapport, waarop uw reactie wordt verwacht:

1. Pag. 42:

Quote: “Voor de aanleg en opruimfase van de gasleiding van alternatief 1 t/m 6 worden geen bomen gekapt. Het vernielen van verblijfplaatsen is daarom uitgesloten. De bomen langs de P. W. Janssenlaan, nabij alternatief 1 t/m 4, kunnen gebruikt als worden vliegrouete door vleermuizen.”

N.B. Zelfs zonder het kappen van een enkele boom heeft de aanleg van een boorlocatie verstreckende gevolgen voor natuur, landschap, recreatie, omwonenden en wereld erfgoed. Daarnaast heeft bovenstaande bewezen dat in het rapport op diverse plaatsen geen melding wordt gemaakt van bestaande bomen (waaronder oude Eiken), terwijl die er wel degelijk staan!!!

2. Pag. 99:

Quote: “Authenticiteit; Wat betreft de basistypologie treedt er een verandering op in de authenticiteit. Door de aanleg van alternatief 1 wordt de zichtbare en fysieke relatie tussen de structuren en elementen verminderd, waardoor het systeem en de context minder goed begrepen kunnen worden. Deze verandering is van invloed op de doorzichten vanaf de Boergrup op de P.W. Jansenlaan en visa versa, en heeft een beperkte invloed op de leesbaarheid van het historisch-landschappelijk karakter. Alternatief 1 leidt niet tot verandering van het aanzicht van de attributen binnen de property. Wat betreft het orthogonale grid treedt een verandering op in de locatie en positionering en de beleving. De P.W. Janssenlaan maakt deel uit van de beplante wegen

die samen met andere elementen het orthogonale grid vormt. De laan ligt nu vrij in agrarisch gebied, met doorzichten op agrarische percelen en vrij zicht op de laan vanuit de omgeving. De aanleg van alternatief 1 wordt gezien als kleine verandering ten aanzien van de beleving van de laan, omdat deze betrekking heeft op slechts een enkel belangrijk historisch-landschappelijk element. Wat betreft de representatieve gebouwen of beplanting treedt er geen verandering op in de authenticiteit. De totale impact van alternatief 1 op de authenticiteit is als matig beoordeeld.”

Het bovenstaande is zeer discutabel. Zeker ook de in deze zienswijze aangegeven onjuistheden in het rapport en misleidende beelden en informatie.

Door de aanleg van een verharde weg wordt zowel het landschap als de beleving ernstig geschaad. De impact is niet matig maar groot. De uitkomst voor optie 1 zou dan niet negatief worden, maar zeer negatief.

Verzoeken bovenstaande mee te nemen in uw oordeel, uw reactie hierop afwachtinge.

Verzonden: 6/6/2022 9:49:02 PM

Onderwerp:

Project: Gaswinning VDW inspraak op het MER en de IEA

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Welke effecten uit de IEA vindt u het meest belangrijk voor de keuze van een voorkeursalternatief en waarom?

negatief effect op het verkeer aldaar (alternatief 5)

negatief effect op karakteristieke landschap (alternatief 6)

88781522_7732034_Verslag_informatieavond_gaswinning_Oosterstreek.pdf

Welke aanvullende informatie, die van belang is voor de keuze van een voorkeursalternatief, kunt u ons nog geven?

Met name het extra verkeer zal een onveilige situatie creëren. Kinderen fietsen daar langs richting het zwembad vanaf ons dorp Oosterstreek. Zie voor volledige zienswijze en onderbouwing de bijlage aub.

Overige suggesties of opmerkingen:

Verslag informatieavond gaswinning Oosterstreek

Op maandag 23 mei j.l. is er een informatieavond geweest over de gevolgen van gaswinning voor Oosterstreek. Op uitnodiging van Plaatselijk Belang heeft Gosse-Jan Steendam (secretaris Commissie Bodemdaling Gaswinning Friesland) uitleg gegeven over bodemdaling en de werkzaamheden van de commissie. Daarnaast is er door Kars-Jan van Plaatselijk Belang meer informatie verstrekt over de gaswinning in het nog aan te boren gasveld VDW, tussen Noordwolde en Vledder. Hieronder willen wij u laten weten welke informatie er die avond gedeeld is.

Bodemdaling

Door gaswinning vindt bodemdaling plaats. In dit gebied vindt bodemdaling plaats tot zo'n 2 à 3 kilometer buiten de randen van het gasveld. De daling vindt plaats in de vorm van een kom met het midden van het veld als diepste punt. Voor grond die onder de invloedssfeer van meerdere gasvelden ligt moeten de desbetreffende bodemdalingen bij elkaar worden opgeteld.

Een groot deel van het dorp Oosterstreek staat op een gasveld (Noordwolde) waarin al geboord wordt. Ook valt (een deel van) het dorp onder de 2 à 3 kilometer zone van het nog aan te boren gasveld VDW. Daarom vindt overal in het dorp bodemdaling plaats.

Voor het veld Noordwolde geldt op het diepste punt een daling van 4cm en voor het VDW veld wordt een daling van 5cm genoemd. Doordat de velden op grote diepte (2 à 3 km) liggen en de daling over een grote afstand geleidelijk wordt verdeeld, zijn de verschillen op de korte afstand zo klein dat er geen schade aan vastgoed wordt verwacht. Ook is de bodemdaling zo gering dat er geen maatregelen nodig zijn met betrekking tot grondwater, waterranden, beschoeiingen e.d.

Commissie bodemdaling gaswinning Friesland

Mocht er toch schade ontstaan door bodemdaling dan kan deze verhaald worden op de producent van het gas. In ons geval is dat Vermillion. Voor het vaststellen van eventuele schade en besluitvorming hierover is er de Commissie bodemdaling gaswinning Friesland. Dit is een onafhankelijke commissie van experts die alleen de schadeafhandeling doet als gevolg van bodemdaling door gaswinning, dus niet de schade als gevolg van bodemtrilling. De uitspaken van de commissie zijn bindend voor alle partijen. Doordat er eerst een overeenkomst getekend dient te worden, wordt ook afgezien van een gang naar de rechter, mocht de uitspraak niet bevallen. Voor particulieren en kleine bedrijven wordt hier een uitzondering op gemaakt door eerst een voorlopige uitspraak te doen. Als deze bevalt dan kan een overeenkomst getekend worden. Mocht deze niet bevallen dan kan afgezien worden van het tekenen van een overeenkomst en alsnog een gang naar de rechter overwogen worden.

Bodemtrilling (aardbeving)

Bij de commissie kan men alleen terecht voor eventuele schade door bodemdaling, en niet voor die van eventuele bodemtrillingen. Door de situatie in Groningen is er de vrees voor aardbevingen, maar de verschillen tussen Groningen en hier zijn groot.

Het veld in Groningen is vele malen groter, en wordt gemeten in miljarden m³ terwijl het hier over miljoenen m³ gaat. Ook is het veld in Groningen zo'n 500 meter dik terwijl het hier ongeveer 50 meter dik is. Op een eerdere informatieavond (17 mei in Wilhelminaoord) is verteld dat als er in een klein veld trillingen plaatsvinden, deze waarschijnlijk niet overgenomen worden door andere velden. En die kans is nog kleiner als de velden op verschillende dieptes liggen.

Hierdoor lijkt het zo te zijn dat de kans op aardbevingen in dit gebied klein is en mocht het toch gebeuren dan zijn ze niet heftig. In het geval dat er toch een bodemtrilling plaatsvindt en er daardoor schade ontstaat, dan kan er melding gedaan worden bij de commissie mijnbouwschade.

Gaswinning gasveld VDW

Vermillion wil het gasveld VDW tussen Vledder en Noordwolde gaan aanboren. Omdat dit veld onder een al bestaande vergunning valt, mag er geboord worden. Momenteel is het de vraag waar de boorlocatie komt om dit veld aan te boren. Hiervoor zijn 9 mogelijke boorlocaties aangewezen, waaruit 1 locatie gekozen gaat worden. Om te zien welke locaties geschikt zijn is er een Milieu Effectrapportage en een Integrale Effectanalyse gemaakt. Op dit moment is er voor iedereen de mogelijkheid om hierop een zienswijze in te dienen. De minister van Economische zaken neemt komende zomer een beslissing vanaf welke locatie er geboord kan gaan worden. Na dit besluit vindt er nog een gedetailleerdere Milieu Effectrapportage plaats. Als het hele proces doorlopen is wordt er op zijn vroegst medio 2024 geboord. Het ministerie heeft tot op het laatst de mogelijkheid om de gaswinning af te blazen. Al is die kans klein door de huidige situatie in de wereld.

Mogelijke boorlocaties in/nabij Oosterstreek

Twee van de mogelijke boorlocaties hebben invloed op ons dorp. Alternatief 5 ligt in het dorp tussen de Dwarsvaartweg en de Oostersteek. Alternatief 6 ligt nabij het dorp aan de Grensweg (Vledderveen). Deze locaties zijn te zien op de kaartjes op de volgende pagina's. Op de boorlocatie wil Vermillion 3 boorputten slaan richting het veld. Dit betekent dat er +/- een half jaar een boorinstallatie komt te staan. Daarna komen er 3 pilaren van +/- 2m hoog. De locatie wordt ontsloten met een toegangsweg van betonplaten naar de dichtstbijzijnde verharde weg. Uit de rapportage blijkt dat alle alternatieven negatieve punten hebben. Bij alternatief 5 staat onder andere dat het de duurste (27mln euro) variant is, en dat er cultuurhistorisch landschap wordt aangetast.

Als er op dit moment een beslissing genomen zou moeten worden, dan zou de voorkeur nu uitgaan naar alternatief 6 of 7.

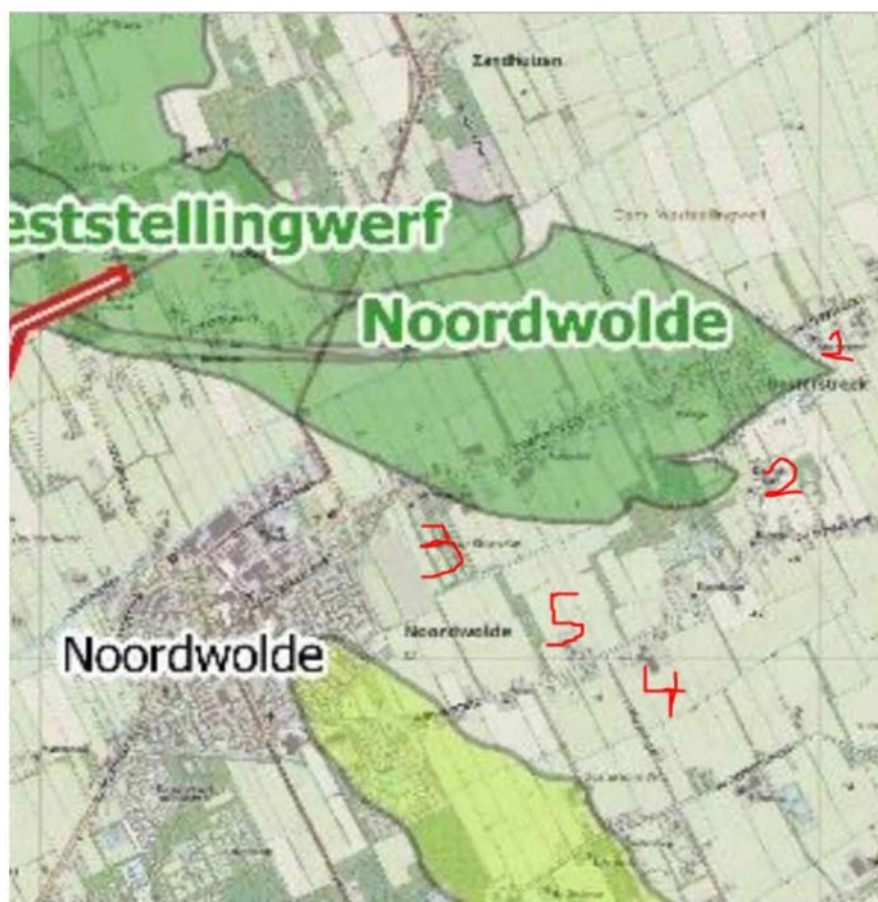
Tegen de gaswinning kunnen wij nu weinig doen. De enige invloed die wij, als inwoners van Oosterstreek, nu hebben is om te zorgen dat de boorlocatie niet in of nabij Oosterstreek komt. Daarom gaat Plaatselijk Belang een zienswijze indienen met argumenten die alternatieven 5 en 6 nog ongunstiger doen uitkomen, zodat de keuze eerder op een andere locatie valt.

Onze oproep aan u is om ook een zienswijze in te dienen. Hoe meer mensen dit doen hoe groter de kans wordt dat er wat mee gedaan wordt. Voor het indienen kan er gebruik gemaakt worden van de zienswijze die achter dit verslag is bijgevoegd.

Tot en met **6 juni** is er de mogelijkheid om de zienswijze hierop in te dienen.

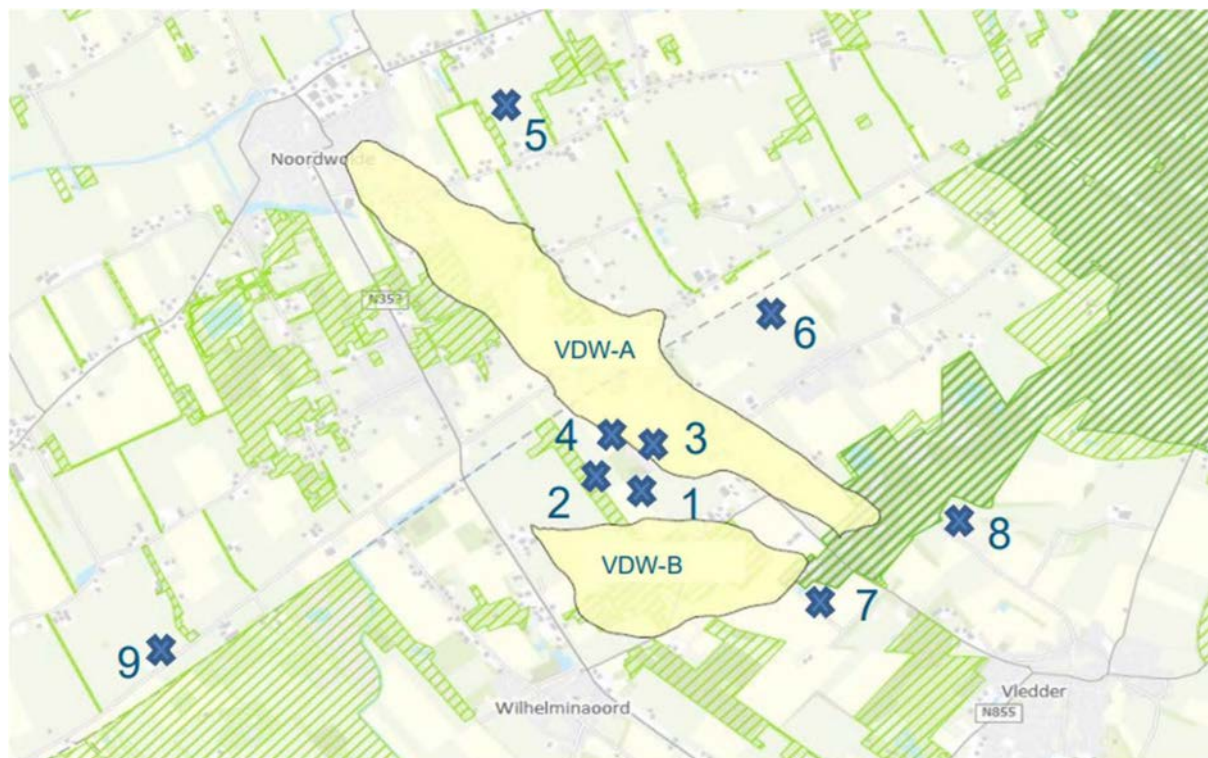
Mochten er nog vragen zijn naar aanleiding van dit verslag dan kan er contact opgenomen worden met [REDACTED]

Commissie bodemdaling gaswinning Friesland www.bodemdalingfryslan.nl
Commissie mijnbouwschade www.commissiemijnbouwschade.nl
Webformulier indienen zienswijze https://fd7.formdesk.com/RVO_Bureau_Energieprojecten/Gaswinning-VDW-inspraak-op-het-MER-en-de-IEA/?get=1&sidn=7d0ff23f63274829b458e6d6ef5dfc99
Milieu effectrapportage https://www.rvo.nl/sites/default/files/2022-04/MER-fase-1-Gaswinning-VDW.pdf
Integrale effectanalyse Integrale-Effectenanalyse-incl-bijlage-Verkeer-Gaswinning-VDW.pdf (rvo.nl)
Informatie gaswinning VDW www.rvo.nl/gaswinning-vdw
Informatie over alle gasvelden in het gaswinplan Noordwolde staan gegevens over bodemdaling en trilling www.nlog.nl

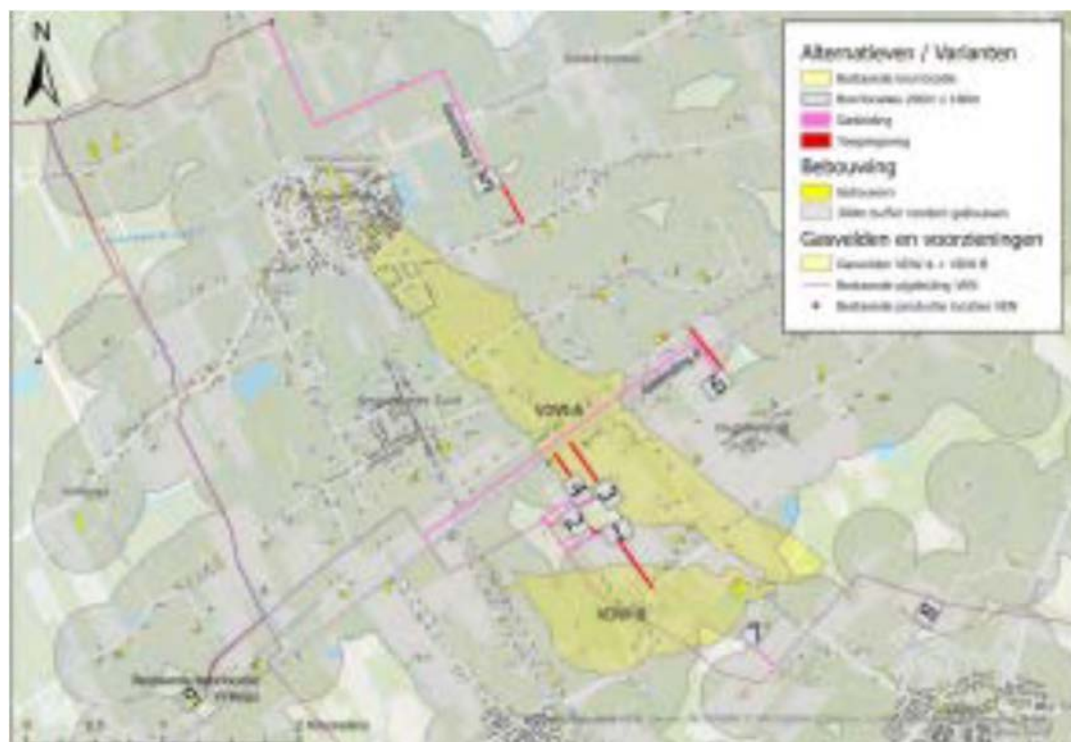

Grijze vlak: gasveld Noordwolde, Gele vlak: gasveld VDW, 5: mogelijke boorlocatie

Referentiepunten: 1: Streekerhof, 2: Jelsma, Schoolstraat 3: Klaverakker, 4: Dolstra
Onderstaande kaartjes komen uit de milieu effectrapportage

Alle mogelijke boorlocaties. Alternatief 5 en 6 hebben invloed op Oosterstreek

Gedetailleerdere situatie boorlocaties Oosterstreek

Dikke rode lijn geeft toegangsweg tot locatie aan. De dunne rode lijn de loop van de gasleiding

Zienswijze boorlocaties gasveld VDW

Na het lezen van de integrale effect analyse en de milieu effectrapportage vallen ons een aantal zaken op. Hieronder staan onze bevindingen van de alternatieven waar ons wat in opviel.

Alternatief 5

De Dwarsvaartweg maakt onderdeel uit van het fiets- en wandelnetwerk van Nederland. Hierdoor wordt de Dwarsvaartweg veel gebruikt door fietsers en wandelaars.

Ook wordt de Dwarsvaartweg gebruikt als sluiproute door verkeer vanuit Boschoord (personeel tbs-kliniek), Boijl en verder om het rijden door Noordwolde te vermijden.

Verder wordt de weg ook gebruikt door landbouw -en vrachtverkeer voor de verschillende boerderijen en bedrijven aan de Dwarsvaartweg en Alteveerseweg. Zoals in de IEA omschreven betreft het hier een smalle weg zonder faciliteiten voor wandelaars en fietser en is er ook niet de ruimte om dit aan te leggen.

Het wekt de indruk dat er in de IEA geen rekening gehouden wordt met het al aanwezige verkeer.

En het verkeer voor de boorlocatie komt nog bovenop het huidige verkeer. Wat de nu al niet veilige situatie nog onveilig maakt.

Wat zou betekenen dat de beoordeling voor verkeer niet 'beperkt negatief', maar 'negatief' zou moeten zijn.

Doordat de Dwarsvaartweg een smalle weg is zal het voor tankwagens en ander vrachtvervoer bij de boorlocatie moeilijk zijn om de draai, de weg op of af, te kunnen maken. Waarschijnlijk zelfs zo lastig dat er extra ingrepen nodig zijn bij de ontsluitingsweg. Wat een nog grotere impact heeft op het cultuurhistorische woudontginningen landschap dan de ontsluitingsweg, in de voorgestelde situatie, nu al heeft.

Ook dit zou in de effectbeoordeling meegenomen moten worden..

Alternatief 6

Volgens de MER leidt de aanleg van de ontsluitingsweg tot zeer geringe verandering in het (cultuurhistorisch) landschap (MER 3.3/recreatie pag. 14)

a). Het Veldontginningen landschap wordt gekarakteriseerd door veelal open weidelandschap (MER 6.4.3/landschap pag. 58). Dit wordt aangetast door het plaatsen van een boorlocatie. Ook als deze wordt weggewerkt achter bosjes maakt dit inbreuk op het open karakter van het landschap. Juist door het open karakter van het landschap zal de boorlocatie extra goed zichtbaar zijn. Zeker vanaf de hoger gelegen wegen zoals de Oostvierdeparten. Met name de ontsluitingsweg zal hierdoor zeer goed zichtbaar zijn.

Daarbij zal de aanleg hiervan met niet karakteristieke betonplaten afbreuk doen aan het cultuurhistorisch veldontginningen landschap.

Het is onduidelijk of het zandpad kan blijven bestaan. Een oud pad dat kenmerkend is voor deze natuurlijke omgeving. Het zou te betreuren zijn als dit stuk landschap overhoop wordt gehaald.

Door de hogere ligging van de Oostvierdeparten, dat deel uitmaakt van het Unesco werelderfgoed, in het landschap zal een nieuwe toegangsweg en boorlocatie een grotere negatieve invloed krijgen (op de basis typologie integriteit) dan voorgesteld in de MER (MER pag. 102). Het blikveld van een mens houdt nou eenmaal niet op bij de bomen aan de rand van de weg.

Alles bij elkaar genomen heeft dit duidelijk meer impact dan omschreven. En er zou dan ook overwogen moeten worden om de effecten zwaarder -dus negatiever - te laten wegen.

b) De bomen op de Oostvierdeparten staan vrij dicht op de smalle weg, Op sommige plekken tot aan het asfalt. Een vrachtwagen met oplegger combinatie is 16,5m lang. Op veel plekken staan de bomen dichterbij elkaar dan dat. Hier past dus geen vrachtwagen combinatie tussen.

Er wordt gesproken over het creëren van uitwijkmogelijkheden voor het verkeer. De vraag is of dit mogelijk is zonder dat er bomen gekapt moeten worden. Hetgeen het aanzicht van de weg schade aanbrengt en zodoende invloed heeft op de Unesco-status.

Als uitwijkmogelijkheden niet haalbaar zijn dan heeft dit groot effect op de doorstroom van verkeer.

Ook is het de vraag of er bij het verkeerseffect rekening is gehouden met het al bestaande landbouw- en vrachtverkeer ten behoeve van de aan de Oostvierdeparten en verder gelegen boerderijen. Ook ander autoverkeer maakt veel gebruik van deze weg.

Het is een smalle weg, met veel verkeer die ook frequent wordt gebruikt door toeristen, m.n. fietsers. Er zijn naast de weg geen wandel- of fietspaden. Deze combinatie: smalle weg, veel verkeer en toerisme kan tot zeer gevaarlijke situaties leiden. En vanwege de Unesco-status lijkt het aanleggen van dergelijke voorzieningen geen optie. En het gebruik door fietsers en wandelaars zal door de Unesco-status alleen maar toenemen.

Ook deze negatieve effecten zouden in de analyse meer naar voren moeten komen.

Verzonden: 6/8/2022 9:18:27 PM

Onderwerp:

Project: Gaswinning VDW inspraak op het MER en de IEA

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: Postbus

Huisnummer: 50

Postcode: 7970 AB

Woonplaats: Havelte

Land: Nederland

Telefoonnummer:

E-mailadres: info@gemeentewesterveld.nl

Als: Overheid

(Mede) namens:

Organisatie: Gemeente Westerveld

Welke effecten uit de IEA vindt u het meest belangrijk voor de keuze van een voorkeursalternatief en waarom?

Zie bijlage

88829472_7740277_2022B-04_letter_to_[REDACTED]
[REDACTED]_concerning_notification_gas_extraction.pdf

Welke aanvullende informatie, die van belang is voor de keuze van een voorkeursalternatief, kunt u ons nog geven?

Zie bijlage

88829472_7740278_reactie_op_HIA_jan_2022.pdf

Overige suggesties of opmerkingen:

Zie bijlage

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Directie Warmte en Ondergrond
ter attentie van de heer R. Cino
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

VERZONDEN - 3 JUNI 2022

Datum
31 mei 2022

Ons kenmerk
311258

Uw brief
3 mei 2022

Uw kenmerk
DGKE-WO/
22194785

Onderwerp
reactie MER/IA en advies voor vka VDW

Geachte [REDACTED]

Op 4 mei 2022 ontvingen wij uw brief waarin u melding maakt van de tervisielegging van de MER, fase 1 en Integrale Effect Analyse (IEA). Een ieder kan tot en met 6 juni 2022 reageren op de stukken. U stelt ons in de gelegenheid om ook voor 6 juni 2022 een reactie in te dienen op de stukken. Daarnaast vraagt u of wij u willen adviseren voor de keuze van het voorkeursalternatief.

Volgens u lijken locaties 6 en 7 het meest geschikt maar daarbij merkt u op dat locatie 6 een attribuut van het werelderfgoed aantast en locatie 7 tegen het Natura 2000 gebied aan ligt. U verzoekt om ten aanzien van de voorkeurslocatie voor 7 juni een advies te geven. Deze reactie is in samenspraak met de gemeente Weststellingwerf opgesteld.

Naar aanleiding van uw brief van 4 mei 2022 waarin u om een advies vraagt het volgende.

I. Advies voorkeursalternatief

Wij gaan u niet adviseren over een voorkeursalternatief. Zoals u zelf in uw aanleiding al aangeeft, lijkt geen enkele (onderzochte) locatie geschikt. Dat heeft met name te maken met de keuze en principe-toestemming om naar gas te willen boren in een zeer kwetsbaar gebied, dat naast de status UNESCO-Werelderfgoed ook grenst aan een Natura 2000 gebied. Naast de door u onderzochte locatie kunnen wij in en rondom dit gebied, mede om bovenstaande redenen, geen voorkeurslocaties maar ook geen andere locaties adviseren.

De noodzaak om dit veld aan te kunnen boren is kennelijk zo hoog dat u bereid bent de unieke waarden van dit gebied en daarmee mogelijk ook de Unesco status op te offeren. Wij zijn van mening dat dit een te risicovolle keuze is. U kunt weliswaar blijven aangeven dat gaswinning uit kleine velden geen wezenlijk gevaar oplevert (bodemdaling en/of bodemtrilling) maar garanties kunnen niet gegeven worden. Wij hebben in het gaswindossier in Westerveld ingezet op "liever niet" maar als het moet dan onder goede randvoorwaarden. De randvoorwaarden en een betere lusten en lasten verdeling zijn bij u bekend.

3 juni 2022

2 / 4

II. Reactie MER en IEA

Eerst willen wij in onze reactie ingaan op de UNESCO-Werelderfgoedstatus.

Unesco werelderfgoed

In de IEA is op de kaart de kernzone ('property') een bufferzone aangegeven van het UNESCO Werelderfgoed. Wat wij hierin missen, is de ligging van het gasveld(en) in datzelfde plaatje met daarbij de geplande putten en het ondergrondse put-en boortraject.

Het is dan ook aan te bevelen om ten aanzien van de voorgenomen winning (ligging locatie en velden) en het Werelderfgoed een totaalplaatje te maken. Dat geldt tevens voor het aangrenzende Natura 2000-gebied.

U geeft in uw brief aan dat na de zomer de minister een keuze maakt voor een voorkeurslocatie. Deze locatie wordt nader onderzocht en dit wordt vertaald in de MER, fase 2. Het lijkt hiermee alsof als die keuze eenmaal gemaakt is, niet meer teruggevallen kan worden op de andere alternatieven. Dit vinden wij ongewenst, omdat de keuzecriteria niet samenhangend zijn. De keuze is zeer strikt en kan voor het UNESCO Werelderfgoed slecht uitpakken terwijl het voor milieu of economisch belang wel goed uitpakt.

Deze werkwijze brengt met zich mee dat er dan vanuit oogpunt van cultuurhistorie geen goede weging gemaakt wordt om MER, fase 1 goed gemotiveerd af te ronden. Geldt nu voor het UNESCO Werelderfgoed de visuele aantasting als argument, dan staan daar andere wegen vanuit milieuperspectief tegenover.

De ondergrondse activiteiten zoals het maken van boorgaten, het boren zelf (het aanbrengen van boorpijpen in de ondergrond) en de uiteindelijke winning lijken niet te zijn meegenomen in de effecten op het UNESCO Werelderfgoed en Natura 2000. Dit terwijl bodemactiviteiten grote effecten kunnen hebben op beide aspecten.

Het lijkt alsof deze weging min of meer overgeslagen wordt en de gekozen locatie na de zomer wordt voorzien van een nadere weging. Dit zou dan vertaald worden in de MER, fase II en IEA, deel 2 ? De vraag is dan ook waarom een vergelijkbare weging op voorhand niet al is toegepast bij de nu voorliggende stukken van fase 1. Ambtelijk is hierop bij de totstandkoming van de HIA (nu IEA) gereageerd (zie bijlage). Een vergelijkbare weging zou moeten gelden om de boring en installatie/pijpleiding/infrastructuur (ondergrondse infrastructuur) geschikt te maken voor zowel het UNESCO Werelderfgoed als Natura 2000.

Wij wijzen u er op dat veel van de UNESCO attributen in het gebied (gebouwde omgeving die direct gerelateerd is aan de ontstaansgeschiedenis van de Koloniën van Weldadigheid) niet of nauwelijks zijn gefundeerd omdat dit gezien de bodemstructuur niet als noodzakelijk werd geacht. Onomkeerbare schade als gevolg van bodemactiviteiten zoals booractiviteiten maar met name bodemdaling en bodemtrilling aan deze 'attributen' (of gebouwde omgeving in algemene zin) is daarom een reële bedreiging.

3 juni 2022

3 / 4

Advies nulmeting

De commissie MER heeft geadviseerd om voorafgaand aan deze winning een nulmeting uit te voeren. Wij sluiten ons hierbij aan. Wij verzoeken u (nogmaals) met klem dat u voorafgaand aan deze winning voor alle gebouwen behorende tot het aangewezen UNESCO gebied een nulmeting laat uitvoeren. Dit is niet de bouwkundige opname zoals u die eerder heeft voorgeschreven in het kader van o.a. Vinkega, Eesveen en Wapse maar een echte nulmeting voorafgaand aan de boring en winning van VDW. U heeft in meerdere reacties laten weten dat u geen meerwaarde ziet in bouwkundige opnames maar waar nodig wel bereid bent nulmetingen uit te laten voeren. Het lijkt ons meer dan noodzakelijk om juist in dit gebied een dergelijke nulmeting uit te (laten) voeren. Naar onze mening dient een nulmeting te bestaan uit in elk geval een bouwkundige momentopname voorafgaand aan de daadwekelijkke boring. Vermilion heeft ervaring met bouwkundige opnames dus een nulmeting kan naar onze mening via dezelfde methodiek plaatsvinden.

Hoe groot deze range zou moeten zijn van deze nulmeting laten wij aan u over, maar met klem vragen wij om in elk geval voorafgaand aan uw instemmingsbesluit een nulmeting uit te laten voeren aan de gebouwen (“attributen”) behorend tot het Unesco gebied.

Risico werelderfgoed status

UNESCO heeft in het verleden een zogenaamd ‘compendium’ uitgegeven over de effecten van het winnen van grondstoffen in- of bij een UNESCO Werelderfgoed. Dit zijn Besluit 37 COM 7 en 40 COM 7, 3.5.6. Physical resource extraction. In dit compendium stelt UNESCO onomwonden dat delven van grondstoffen in een UNESCO Werelderfgoed- site te allen tijden tegengegaan moet worden en winning van grondstoffen in de nabijheid van een UNESCO Werelderfgoed die vanwege de strekking en werking een nadelige invloed kunnen hebben op de OUV’s van de site, voorkomen moeten worden.

Van belang hierbij is de situatie bij de Waddenzee. In december 2021 heeft voormalig staatssecretaris Blok aangegeven dat hij voornemens is om gaswinning onder de Waddenzee toe te staan. UNESCO reageerde hierop dat dit mogelijk gevolgen zou kunnen hebben voor de UNESCO status en ging in een eerste reactie zelfs zover om de UNESCO status ter sprake te stellen. De ontwikkelingen in Oekraïne hebben effect op bepaalde standpunten en de noodzaak voor “eigen” gas is hoog. Of en hoe dit effect gaat hebben op het UNESCO standpunt is nog ongewis. Wij zien in de casus Waddenzee een vergelijking met deze gaswinning in dit gebied.

We kunnen momenteel alleen maar gissen naar hoe het Werelderfgoed Comité gaat oordelen. UNESCO zal naar verwachting een onomkeerbare aantasting van de Outstanding Universal Values van de Waddenzee als gevolg van gaswinning naar verwachting niet accepteren.

Bij de totstandkoming van de HIA (Heritage Impact Analyse) zijn (ambtelijk) onze bevindingen kenbaar gemaakt, zie bijgevoegde stukken. Wij verzoeken u (nogmaals) de totale gevolgen nogmaals en beter integraal af te wegen voordat u overgaat tot de keuze verder te gaan met deze voorgenomen nieuwe gaswinning en daarmee ook het kiezen van een locatie.

3 juni 2022

4 / 4

Conclusie

Mocht u komen tot een keuze verder te gaan met deze gaswinning dan verzoeken wij u **vooraf** de randvoorwaarden waarbinnen u deze winning wilt toestaan te omschrijven en te laten zien hoe op en welke wijze u garanties kunt geven over het (laten) doen van een eventuele nulmeting, verplichte meetmomenten naar o.a. bodemdaling, het eventueel bijplaatsen van extra versnellingsmeters en een concreet en uitvoerbaar plan over lusten en lasten verdeling. Daarnaast verzoeken wij u, net zoals de gemeente Weststellingwerf en de provincie Drenthe, om een uitgebreider en integraal onderzoek waarbij de aspecten Unesco, landschap en natuur prevaleren boven de technische aspecten.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders

Kingdom of the Netherlands

UNESCO World Heritage Centre

[REDACTED]
7, Place de Fontenoy
75352 Paris CEDEX 07
France

Permanent Delegation of the
Kingdom of the Netherlands
to UNESCO

7 rue Ebié
75007 Paris
France

Contact

[REDACTED]
Reference
2022B-04

Date: 3 February 2022

Subject: notification of the intention of gas extraction Colonies of Benevolence

Dear [REDACTED]

In accordance with Article 172 of the Operational Guidelines, I hereby inform you about the proposed extraction of gas at the 'Colonies of Benevolence' World Heritage Site (1555).

The Government Gazette of 2 September 2021 gives notice of the submission for inspection of the Draft Memorandum on the Scope and Level of Detail regarding the proposal to extract gas in the municipalities of Westerveld and Weststellingwerf.

The gas fields in this area form part of a series of small gas fields, the existence of which has long been established, and are situated near to and partly underneath the Colonies of Benevolence World Heritage Site.

The possibility of gas extraction was known about at the time the application was submitted. Reference is made to this in Chapter 7, paragraph 7.5 of the management plan: 'Dealing with trends and developments in Component part A, Frederiksoord-Wilhelminaoord'.

With regard to the phases of the decision-making process and underlying investigations, please note the following.

Studies are currently underway to determine the optimum location for a potential gas extraction well. Nine possible locations are being considered. Each of these locations is situated outside the World Heritage Site, but a number do lie within the - possible future - buffer zone.

Currently the first phase of the EIA is being prepared, of which a first phase of an HIA is an integral part. In this HIA the possible effects of each of the nine locations are being examined. In selecting the optimum extraction site, the importance of the World Heritage Site will be taken into account, both directly (via the HIA) and indirectly (EIA report). As such, the importance of the World Heritage Site will be a factor in the decision-making process.

After concluding the first phase of the EIA an integral effect analysis will be made, including technical aspects, finances, environment and long term perspectives, to select a preferred location. The decision on the preferred location is planned for autumn 2022.

A further research – the second phase of the EIA - will look into the broader seismological effects on the subsurface of the gas extraction; this is a separate matter from the location of the extraction well. Here, too, the presence of the World Heritage Site will be a factor in the study, through a second phase of the HIA. Any possible seismological effects – direct or indirect – on the World Heritage Site will be examined.

It is envisaged that a second opinion on this aspect will be requested, to be carried out by TNO research institute - an independent institute - in collaboration with the State Supervision of Mines

(SodM). Both the investigation and the second opinion will be available with the second phase HIA.

In the second phase of the EIA, including the HIA, solutions with non or the least possible effects are sought.

Once all the studies have been completed, the location of the extraction well will be definitively laid down in a governmental implementation plan/project decision on the basis of the Spatial Planning Act (or its successor: the Environment Act). The World Heritage importance will also be taken into account.

The decision whether or not to allow gas production will be taken on the basis of the Mining Act and is expected in the autumn of 2023.

We anticipate two more moments at which the Netherlands will contact the World Heritage Centre with more information.

- a- Regarding the decision-making on the preferred location; anticipated autumn 2022
- b- Following the final decision about the request to extract gas anticipated autumn 2023

Trusting that we have provided you with sufficient information,

Yours sincerely,

Ambassador,
Permanent Delegate of the Kingdom of the Netherlands to UNESCO

Kernteam HIA / Ministerie EZK

t.a.v. [REDACTED]

Datum
20 januari 2022

Ons kenmerk
200854

Uw brief
12 januari 2022

Uw kenmerk
RAAP5446

Onderwerp

Opmerkingen concept HIA KvW vv II / gemeente Westerveld, 20 januari 2022

LS,

Naast de opmerkingen die wij begin januari reeds in het CONCEPT hebben verwerkt, en naar aanleiding van de eerste bijeenkomst van het 'Kernteam HIA' op donderdag 13 februari willen wij graag in aanvulling op reeds gedane opmerkingen van de partners uit Fryslân en Drenthe de volgende opmerkingen meegeven:

- Besluit 37 COM 7 en 40 COM 7, 3.5.6. *Physical resource extraction*, zou nadrukkelijker betrokken moeten worden bij het opstellen van dit HIA. In dit compendium stelt UNESCO onomwonden dat delven van grondstoffen in een UNESCO Werelderfgoed- site ten aller tijden tegengegaan moet worden, en winning van grondstoffen in de nabijheid van een UNESCO Werelderfgoed- site die vanwege de strekking en werking een nadelige invloed kunnen hebben op de OUV's van de site, voorkomen moeten worden.
- Dit houdt in dat van de gewenste winlocaties binnen het grondgebied van de gemeente Westerveld het cluster van locaties 1 tot en met 4, en locatie 6 een significant risico betekenen voor de OUV van de kernzone van de property Wilhelminaoord (inclusief de Oostvierdeparten).
- Dit houdt in dat van de gewenste winlocaties binnen het grondgebied van de gemeente Weststellingwerf de gewenste winningslocatie 9 een significant risico betekend voor de kernzone van de property Wilhelminaoord (inclusief de Westvierdeparten). Hierbij gaat het om een bestaande locatie, die cf het genoemde compendium in lijn met wat UNESCO stelt, ontmanteld zou moeten gaan worden teneinde hier de OUV van de Westvierdeparten te herstellen.
- Dit houdt in dat van de gewenste winlocaties binnen het grondgebied van de gemeente Westerveld locatie 7 en 8 een mogelijke significante risico zullen betekenen voor de OUV van de kernzone van de property Frederiksoord.

Ondanks de zorgvuldigheid waarmee het concept is samengesteld, is deze naar onze beleving niet compleet om een goede inschatting te kunnen geven naar de omvang van de gevolgen die gaswinning zal gaan hebben op het volledige UNESCO property.

Los van de visuele impact (benodigde infrastructuur zal bestaan uit verharde wegen, juist daar waar onverharde wegen onderdeel uitmaken van de OUV) is er naar onze mening op dit moment onvoldoende inzicht in de volgende, onmisbare gegevens:

20 januari 2022

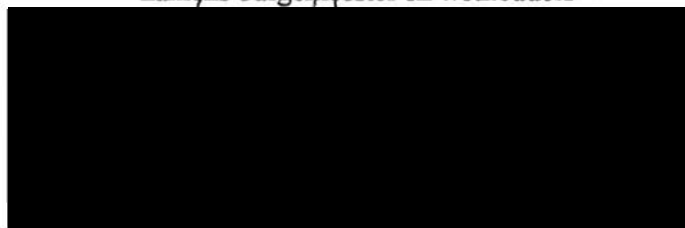
2 / 2

1. Benodigde werkzaamheden ten behoeve van leidingtracés
2. Geologische informatie die duidelijk aangeven hoe groot de beoogde gasvelden zijn, waar de geologische begrenzing van de gasvelden lopen ten opzichte van de topografische weergave;

Tot slot zou de relatie van dit HIA tot de MER nadrukkelijker benoemd moeten worden.
Voor alle overige punten sluiten wij ons aan bij de reacties van:

- A) Maatschappij van Weldadigheid, per mail, d.d. donderdag 13 januari 2022, 15u29;
- B) Provincie Fryslân, per mail d.d. donderdag 13 januari 2022, 17u37
- C) Provincie Drenthe, per mail d.d. donderdag 20 januari 2022, 16u51.

Met vriendelijke groet,
namens burgemeester en wethouders

site Cp1 KvW / beleidsregisseur cultureel erfgoed

Verzonden: 6/8/2022 9:22:38 PM

Onderwerp:

Project: Gaswinning VDW inspraak op het MER en de IEA

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: Postbus

Huisnummer: 1600

Postcode: 3800 BP

Woonplaats: Amersfoort

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres:

Als: Overheid

(Mede) namens:

Organisatie: Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Welke effecten uit de IEA vindt u het meest belangrijk voor de keuze van een voorkeursalternatief en waarom?

Zie bijlage

Welke aanvullende informatie, die van belang is voor de keuze van een voorkeursalternatief, kunt u ons nog geven?

Zie bijlage

Overige suggesties of opmerkingen:

Zie bijlage

> Retouradres Postbus 1600 3800 BP Amersfoort

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
DG Klimaat en Energie

Postbus 20401
2500 EK
Den Haag

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

Contactpersoon

[Redacted contact information]

Datum 3 juni 2022
Betreft Reactie op MER/IEA en advies voor VKA

Onze referentie

1270949

Uw referentie

DGKE-WO / 22194808

Uw brief

3 mei 2022

Geachte [Redacted],

Op 03 mei jongstleden ontving ik van u de uitnodiging te reageren op de MER-fase 1 en bijbehorende integrale effect analyse (IEA), opgesteld ten behoeve van een verzoek tot gaswinning nabij Frederiksoord-Wilhelminaord. In uw brief deed u ook de uitnodiging om de betrokken bewindspersonen te adviseren richting een vast te stellen voorkeurslocatie. Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) maakt graag gebruik van deze uitnodiging. Op voorhand wil ik u complimenteren met het besluit alvast conform omgevingswet te gaan werken in deze procedure.

De besluitvorming rond dit voorkeursalternatief raakt namelijk een direct OCW-belang: de verantwoordelijkheid voor de instandhouding van het aangewezen werelderfgoed binnen Nederland. De aanwezige gasvelden zijn gelegen onder het werelderfgoed Koloniën van Weldadigheid en een groot deel van de mogelijke boorlocaties is gelegen in de bufferzone, direct rond het werelderfgoed.

In deze brief ga ik in op de methodiek en resultaten van respectievelijk de MER-fase 1 en van de IEA. Per onderzoek trek ik een aantal conclusies en voorzie ik u van advies. Deze brief besluit met een advies richting de aanwijzing van een voorkeursalternatief door de staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat en minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke ordening.

MER-fase 1:

Ten aanzien van de methodiek en resultaten verwoord in de MER-fase 1 deel ik met u mijn volgende bemerkingen en aanvullingen:

In de inhoudsopgave en samenvatting staat in de rij van getoetste milieu thema's ook de 'Heritage Impact Assessment', dit is geen thema, maar een methodiek. Dit kopje moet vervangen worden door 'Werelderfgoed', een rijksbelang.

De context van het relevante rijksbeleid wordt in par. 2.1 onvoldoende geschetst. De integraliteit van NOVI én overige relevante rijksbelangen en rijksverplichtingen ontbreken in par. 2.1. Gevolg is dat dit een incompleet beeld van het rijksbeleid schetst, waarbij het nationaal belang van erfgoed niet wordt genoemd. Voor de

volledigheid is het gewenst hier een beknopte samenvatting te geven van de tekst onder "omgevingswet" in par. 6.8.1.

In de inleiding in par. 6.4. ontbreekt een beschrijving van de relatie tussen dit onderzoeksdomein en werelderfgoed. De werelderfgoedstatus is mondiaal de hoogste erkenning van uniciteit en authenticiteit van cultureel erfgoed. Deze relatie plaatst de constatering van paragraaf 6.4.3. in completer perspectief. In bijzonder de sub paragraaf Cultuurhistorie, onder 6.4.3.

In par. 6.4.1. ontbreekt een beschrijving van de omgevingswet. Terwijl deze RCR-procedure al in de geest van de omgevingswet wordt ingericht. Dit geeft een incompleet beeld van het richtinggevende beleidskader. Binnen de omgevingswet wordt in de AMvB, Besluit Kwaliteit Leefomgeving, gesteld dat uitzonderlijk en universele waarden (outstanding universal value; ook wel OUV) en kernkwaliteiten niet mogen worden aangetast. Ook het Rijk neemt geen projectbesluit of RIP dat de uitzonderlijke en universele waarden en kernkwaliteiten van werelderfgoed schaadt. Bkl art. 9.2, lid 1.

De beschrijving van de planologische bescherming van de OUV van de Koloniën, par. 6.8.1, vraagt uitbreiding voor een goed begrip van de regelgeving. De planologische bescherming van het Bkl richt zich op zowel ontwikkelingen gelokaliseerd binnen, als buiten het aangewezen werelderfgoed. In beide gevallen mag een ruimtelijke ontwikkeling de kernkwaliteiten van het werelderfgoed niet aantasten. Dit staat nu onvoldoende vermeld en vraagt een beknopte aanvulling.

Ik heb bezwaar tegen de gekozen methode/werkwijze in par. 6.8.2. Mijn bezwaar richt zich op de wijze van omzetting van de effectclassificatie uit de HIA naar de MER-effectclassificatie. De HIA is een internationaal instrument. Het is ontwikkeld ter bescherming van het werelderfgoed en als toets voor UNESCO/ICOMOS. De weging ervan laat zich zo niet vertalen in een MER.

Tabel 6-35 en 6-36 zijn niet met elkaar in overeenstemming. Tabel 6-36 is ook niet in overeenstemming met de beschrijvende tekst op pag. 96-97. De risico-inschatting, in overeenstemming met de ICOMOS-methode, op pagina 96, voor de effectbeoordeling 'matig' luidt: "De inschatting is dat de ontwikkelingen met een matig effect een behoorlijk risico betekenen voor het behoud van de OUV. De inschatting is dat de ontwikkelingen in of nabij het werelderfgoed in principe niet te rechtvaardigen zijn. Alleen onder zeer strenge voorwaarden is de ontwikkeling bespreekbaar (nee, tenzij)". Deze omschrijving devalueert in de MER-classificatie 'negatief' tot "De inschatting is dat de ontwikkelingen met een negatief effect een **beperkt tot behoorlijk risico** betekenen voor het behoud van de OUV en de kans dat het erfgoed potentieel of daadwerkelijk gevaar zal lopen. De risico's zijn onder voorwaarden te rechtvaardigen."

Ik verzoek om de beschrijving van risico's in tabel 6.36 en par. 7.2. te vervangen door: "De inschatting is dat de ontwikkelingen met een negatief effect een **behoorlijk risico** betekenen voor het behoud van de OUV en de kans dat het erfgoed potentieel of daadwerkelijk gevaar zal lopen. De risico's zijn onder zeer strenge voorwaarden te rechtvaardigen."

Op deze wijze wordt een meer passend gewicht gegeven aan het belang van werelderfgoed en bijbehorende verplichtingen.

Ik concludeer dat de algemene cultuurhistorische aspecten voldoende zijn meegenomen in deze MER-fase 1. Ik heb bezwaar tegen de gekozen formulering van de risico's van de 'negatief' beoordeelde alternatieven, onder het belang 'werelderfgoed'. Dit komt vooral aan de orde in hoofdstuk 7, waarin de milieuafweging wordt gemaakt, par. 7.2, onder thema 'HIA', (te vervangen door werelderfgoed). Deze formulering leidt bij de vergelijking van alternatieven en varianten tot een onwenselijke lichte weging van het belang van werelderfgoed binnen de MER en mogelijke risico's gelet de internationale verantwoording van de instandhoudingsverplichting.

Het werelderfgoedbelang is in deze procedure tijdig onderkend. De HIA is deugdelijk uitgevoerd. In de samenvoeging van de resultaten van de HIA naar de bredere MER verliest de opsteller van het rapport het internationale kader, vastgesteld door UNESCO, uit het oog. Deze risico-classificatie in de HIA is onderdeel van de internationaal vastgestelde methodiek. In de internationale verantwoording van de te nemen besluiten, zullen dit de geldende kaders zijn voor de Rijksoverheid. De devaluatie van dit risico in de MER leidt tot een onwenselijke lichte weging van het belang van werelderfgoed binnen de MER en leidt mogelijk tot ongewenste risico's gelet de internationale instandhoudingsverplichting. In bijzonder nu kritisch gekeken wordt naar de Nederlandse besluitvorming omtrent ontwikkelingen in de Waddenzee. Mijn advies is de oorspronkelijke bewoordingen van de risico-classificatie uit de HIA te handhaven in de beoordeling en conclusies in de MER. In lijn met het bovenstaande adviseer ik aan de staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat en de minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening om de locaties 1, 2, 3, 4, 6 en 9 niet aan te wijzen als voorkeursalternatief.

Integrale effect analyse (IEA):

Ten aanzien van de methodiek en resultaten in de IEA deel ik met u mijn volgende bemerkingen en aanvullingen:

De beschrijving van het milieueffect per thema, in par. 2.2. neemt de omissie over uit de MER. De devaluatie van dit risico in de MER leidt tot een onwenselijke lichte weging van het belang van werelderfgoed binnen de MER en leidt mogelijk tot ongewenste risico's gelet de internationale instandhoudingsverplichting. Mijn advies is om de internationaal vastgestelde methodiek van de HIA overeind te houden in de Milieuafweging in de MER-fase 1 én deze ook door te laten klinken in par. 2.2. van de IEA.

De IEA stelt dat de negatieve effecten op werelderfgoed "mogelijk deels te mitigeren" zijn. Uit deze passage klinkt onvoldoende door dat het Rijk een internationale verplichting kent ten aanzien van de instandhouding. Compensatie is niet aan de orde. Mitigatie kan zeer beperkt het negatieve effect verzachten. Het uitgangspunt van UNESCO is dat iedere aantasting zoveel mogelijk voorkomen moet worden. In de Leidraad voor HIA's van ICOMOS staat dat al het mogelijke moet worden gedaan om nadelige gevolgen voor de OUV en kernkwaliteiten te vermijden, te elimineren of te minimaliseren. Mitigatie maakt in geen geval alternatief 2 tot een optie, gelet de zeer negatieve effecten en risico's die deze met zich meebrengt. Richting een besluit voor voorkeursalternatief wil ik de verwachtingen ten aanzien van mitigatie van de negatieve effecten op de locaties 1, 3, 4, 6 en 9 minimaliseren.

In de beoordeling van het effect op de omgeving, par. 3.2. wordt een beperkt aantal indicatoren gebruikt. Ik vraag aandacht voor het aspect van een aantrekkelijke en herkenbare leefomgeving. Mede in relatie tot verwachte

toeristische en recreatieve impuls die de status van werelderfgoed aan het gebied zal geven. De zichtbaarheid in het landschap wordt niet onderbouwd. Hier plaats ik mijn vraagtekens bij. In bijzonder, omdat de HIA een effectbeoordeling op zichtbaarheid en impact op het landschap bevat. Deze impact wordt negatief beoordeeld. Ik verzoek om deze onderbouwing uit de HIA te integreren in de beoordeling van het effect op deelaspect recreatie en daarmee de beoordeling van deelaspect recreatie te wijzigen naar negatief voor locaties 1, 2, 3, 4, 6 en 9.

In par. 4.2 worden de technische aspecten beoordeeld van de mijnbouwlocaties. De locaties op afstand scoren op het deelaspect zeer negatief. Ik plaats vraagtekens bij de weging van het belang van de initiatiefnemer ten aanzien van (kosten voor) onderhoud ten opzichte van het aanwezige publieke belang. Gaswinning op locaties met een neutraal effect op het werelderfgoed, met een suboptimaal exploitatieplan, geniet mijn voorkeur boven een commercieel meer aantrekkelijke locatie, welke negatieve effecten en behoorlijke risico's met zich mee brengt voor het rijksbelang werelderfgoed.

In par 5.2 worden de investeringskosten beoordeeld van de mijnbouwlocaties. De locaties op afstand scoren op dit deelaspect zeer negatief. Ik heb vragen over de weging van het belang van de initiatiefnemer (lage investeringskosten) ten opzichte van de weging van de aanwezige publieke waarden en belangen. Ook tegen een minder rooskleurig exploitatieplan worden de beleidsdoelen van het 'Kleine veldenbeleid' gehaald. Op locaties 5, 7 en 8 lijkt dit mogelijk met neutraal effect op het werelderfgoed.

Ik concludeer dat par. 7.4 de belangrijkste conclusies bevat van de IEA en daarmee de meest kernachtige beslisingformatie. Gezien de internationale verdragsverplichting, de restricties uit de Omgevingswet (Bkl) en de uitkomsten van de HIA, doet de conclusie ten aanzien van het zeer negatieve effect op het werelderfgoed voor locatie 2 onvoldoende recht aan het zwaarwegend belang dat het Kabinet hecht aan werelderfgoed en zoals gerapporteerd is aan UNESCO. De resultaten van de UNESCO standaard ten behoeve van een passende beoordeling, de HIA, komen onvoldoende terug in de conclusies en beslisingformatie van de IEA.

In de bundeling van de beoordeling milieueffecten met aspecten omgeving, techniek, kosten en toekomstvastheid komt het maatschappelijk belang en gewicht van de internationale instandhoudingsverplichting onvoldoende terug. De HIA, die als eigenstanding rapport een helder signaal geeft, verliest haar zeggingskracht voor het bevoegd gezag bij de integratie in de MER en uiteindelijke samenvatting in de IEA. Dit geeft een vertekend beeld van de mogelijkheden tot gaswinning en kan leiden ongewenste bestuurlijke risico's voor betrokken bewindslieden.

Mijn advies is om de resultaten van de HIA recht te blijven doen, gelet de zeer waarschijnlijke internationale verantwoording. Daartoe adviseer ik een aanpassing op het onderdeel HIA in de MER (hoofdstukken 6 en 7) en in par 2.1 en 7.4 van de IEA.

Tevens adviseer ik een transparante weging van de rijksbelangen voorafgaande aan de weging van de winningskosten voor de initiatiefnemer. Thans lijkt het publieke belang gelijkwaardig gewogen te worden met het private commerciële belang. Dit geldt in bijzonder voor de locaties 5, 7 en 8. Locaties met een neutraal

effect op werelderfgoed verdienen een meer transparante weging van de maatschappelijke kosten ten opzichte van de meerkosten voor de initiatiefnemer.

Advies richting voorkeursalternatief:

Gelet de bovenstaande bemerkingen en aanvullingen op de MER-fase 1 en de IEA wil ik vanuit het rijksbelang werelderfgoed en het bredere perspectief van cultureel erfgoed het volgende meegeven ten behoeve van de besluitvorming over het voorkeursalternatief:

Bij het besluit tot een voorkeursalternatief kan het rijksbelang werelderfgoed geraakt worden. Nederland heeft zich verplicht en spant zich in om werelderfgoed in stand te houden en ongeschonden door te geven aan volgende generaties. Dit is een gedeelde verantwoordelijkheid van het Kabinet. In dit geval kan dat raken aan de doelen van "Kleine veldenbeleid". Beide beleidsdoelen kunnen echter naast elkaar bestaan en gerealiseerd worden, dankzij de aanwezigheid van meerdere alternatieve locaties.

In de Kamerbrief Ruimtelijke Ordening klinkt een duidelijk signaal door: "Niet alles kan en niet alles kan overal." Om alle beleidsdoelen te halen, moeten afgewogen keuzes worden gemaakt. Keuzes die toekomst-vast zijn, negatieve effecten niet afwentelen op andere locaties of toekomstige generaties en die bijdragen aan behoud en/of versterking van ruimtelijke kwaliteit, landschap en cultureel erfgoed. Vanuit het perspectief van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap is van belang dat werelderfgoed een zwaardere weging krijgt in zowel MER-fase 1 en IEA. Daarmee is slechts een beperkt aantal locaties te verdedigen.

De technische beperkingen van de alternatieven 5, 7 en 8 maken gaswinning uit deze kleine velden niet onmogelijk. Locaties 5, 7 en 8 bieden voldoende mogelijkheid om, tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten, tot gaswinning te komen. Het private belang van de initiatiefnemer is van ondergeschikt gewicht aan het rijksbelang van werelderfgoed en de internationale verplichting tot instandhouding. In lijn met het bovenstaande adviseer ik aan de staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat en de minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening om, in overeenstemming met Bkl art 9.2, lid 1 uit de omgevingswet, géén voorkeurslocatie aan te wijzen welke de kernkwaliteiten van werelderfgoed aantast. De inschatting is dat de locaties met een negatief effect een behoorlijk risico betekenen voor het behoud van de OUV en het erfgoed gevaar zal lopen, vooral nu Nederland de kritische blik van UNESCO op zich gericht weet. Ik adviseer om de locaties 1, 2, 3, 4, 6 of 9 niet aan te wijzen als voorkeursalternatief.

In navolging op het Besluit Voorkeursalternatief ben ik zeer benieuwd naar de resultaten van vervolgonderzoek, naar mogelijke bodemactiviteit en seismische risico's.

Gelet het gedeelde rijksbelang vertrouw ik er op dat het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap verder betrokken zal blijven in de besluitvorming.

Hoogachtend,

Algemeen Directeur

Verzonden: 6/8/2022 9:51:32 PM

Onderwerp:

Project: Gaswinning VDW inspraak op het MER en de IEA

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Welke effecten uit de IEA vindt u het meest belangrijk voor de keuze van een voorkeursalternatief en waarom?

Zie bijlage

Welke aanvullende informatie, die van belang is voor de keuze van een voorkeursalternatief, kunt u ons nog geven?

Zie bijlage

Overige suggesties of opmerkingen:

Zie bijlage

Aan: Bureau Energieprojecten
Inspraak Gaswinning VDW
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

Van:

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Betreft: *Reactie op MER-fase 1 en IEA als onderdeel van het project VDW-gaswinning*

Gasselte, 3 juni 2022

Geachte medewerker,

1.

Duiding procedure

Bedoeling van deze procedure is om uit te vinden of er aspecten over het hoofd zijn gezien die nodig zijn om uiteindelijk de vergunningverlener, de verantwoordelijke bewindspersoon, in staat te stellen om tot ordentelijke besluitvorming te geraken.

Mijn korte antwoord is dat vrijwel alles wat van belang is mist of ontbreekt. Ik licht dat als volgt toe.

2.

Betrouwbare overheid

1. Het ministerie en de gassector zijn met elkaar verstrengeld.
2. Zij kijken en oordelen uitsluitend vanuit mijnbouwperspectief.
3. De traditie is dat vanaf het begin feiten zijn ontkend (gaswinning veroorzaakt bodembeweging en schade) en gegevens die nadelig ogen worden verdoezeld, verzwegen of onschadelijk gemaakt.
4. De vergunningverlening is dienstbaar aan het mijnbouwbelang en biedt onvoldoende rechtsbescherming.
5. Belangen als milieu- en natuurbescherming zoals vastgelegd in Europees, nationaal en provinciaal recht krijgen onvoldoende gewicht.
6. De overheid handelt bovendien in strijd met eigen regels.
7. Compensatie voor schade blijft grotendeels achterwege.
8. De overheid lijdt dusdoende aan een zelf opgewekt vertrouwensgebrek.

3.

Lucht

1. Voorafgaande aan de industriële revolutie was gedurende 650.000 jaar het CO₂ gehalte nooit minder dan 180 ppm en nooit meer dan 300 ppm.
2. Sinds 1990 is de uitstoot van broeikasgassen met 60% toegenomen, zo koersen wij af op een opwarming van 3 à 4 graden C.
3. In 2021 was het CO₂ gehalte 417 ppm.
4. Een structureel verantwoorde grens is waarschijnlijk 250 ppm. Dit betekent dat doelstellingen om de uitstoot naar 0 terug te brengen onvoldoende veilig zijn.
5. We bewegen van de doelstelling af, in plaats van de goede kant op te gaan.
6. De opwarming in Nederland gaat harder dan het gemiddelde op wereldniveau.
7. Vaststaat dat nieuwe winning van fossiel niet houdbaar is. Banken werken niet meer mee aan de financiering hiervan.
8. Doorgaan zoals de nieuwe gaswinning beoogt belast toekomstige generaties op een manier die volstrekt onverantwoord is.

4.

Aarde

1. De nieuwe vergunning beoogt gas te winnen vanaf een andere locatie van het gasveld.
2. Dit houdt verband met het feit dat uit bestaande vergunde putten veel meer gas is gewonnen dan mocht.
3. Hoe de nieuwe beoogde winning uitwerkt op het gasveld is niet duidelijk.
4. Wel is de bodem harder gedaaid dan was voorzien en overschrijdt een risicogrens. Dit is een contra-indicatie tegen deze nieuwe gaswinning.
5. Erkend is dat de locatie 'ongunstig' is, dit is reden om de gevraagde vergunning te weigeren.
6. Dit is helemaal het geval waar het NNN- en Natura 2000-gebied betreft. Daar is het absoluut verboden om activiteiten uit te voeren die nadelig kunnen uitwerken voor de instandhouding van de beschermde kwaliteiten.
7. De schade die kan optreden is onomkeerbaar.
8. Het gaat om een uniek gebied met archeologische- en natuurwaarden en fenomenen als rust, stilte en duisternis die via de Provinciale Omgevingsvergunning zijn beschermd.

5.

Water

1. Duidelijk is dat de gaswinning alleen mogelijk is wanneer deze via stimulatie op gang wordt gebracht en of gehouden.
2. In een ander klein gasveld, Westerveld, heeft de minister elke vorm van stimulatie verboden en de ABRvS heeft dit bevestigd, zie 201810138. Onbegrijpelijk is waarom het in het ene kwetsbare gebied verboden is en in het gebied van de VDW-gaswinning vanzelfsprekend lijkt.
3. Helder is dat bij deze winning ongecontroleerd chemische verontreiniging plaatsvindt.
4. Dit is in strijd met de Europese Kaderrichtlijn Water die eist dat de waterkwaliteit verbetert. Dit doel had al in 2015 bereikt moeten zijn en is ook in 2027, het nieuwe peiljaar, onhaalbaar.
5. Voorbij wordt gegaan aan mogelijke druk op natuurgebieden door fosfor.
6. Op geen enkele wijze lijkt onderzoek te zijn gedaan naar diepwaterstromen.
7. In Westerveld vond op 27-09-2020 bij Winde een beving plaats van 1,8. Deze locatie produceerde niet meer sedert 2003 en werd stabiel geacht. SodM en NAM verklaarden dat in een tussenblok drukstijging was ontstaan doordat het veld in contact was gekomen doordat het

veld in contact stond met een actieve watervoerende laag. Schuifspanningsverandering door drukdaling kan op breuklijnen tot reactivering van bestaande breuken in de ondergrond leiden met aardbeving als resultaat. Dat geen onderzoek plaatsvindt hoe dit in het VDW-gebied kan uitwerken zie ik als een aanmerkelijke tekortkoming in de beleidsvoorbereiding.

8. De winning in het VDW-gasveld gaat gepaard met de productie van 20.000 kubieke meter afvalwater. Dit zal via vrachtwagens door gecertificeerde bedrijven worden afgevoerd. Daarmee blijft het afvalwater. Onherroepelijk komt het weer in het systeem terecht. De kans op lekkages op locatie is groot. Het af- en aanrijden van de vrachtwagens verstoren de rust en stilte en doen afbreuk aan de belevingswaarde van het gebied.

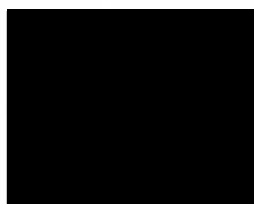
6.

Juridisch risico

1. In het Shell vonnis oordeelde de rechter dat Shell meer inspanningen moet doen om de opwarming tot 1,5 C te beperken.
2. Tevens is Shell verantwoordelijk gehouden voor de uitstoot die plaatsvindt door het verbruik door kopers van Shellproducten.
3. Dit geldt overeenkomstig voor vergunningverlener.
4. Het negeren van gekwalificeerde adviezen van onder andere de Mijnraad en het waterschap maakt een eventuele vergunning kwetsbaar.
5. De bevoegde bewindspersoon berust in niet toegestane omvangrijke winning die tot effecten van extra bodemdaling hebben geleid, terwijl het risico op schade aan het watersysteem en Natura 2000-gebieden niet is uitgesloten. Hoe is het mogelijk hier de ogen voor te sluiten?
6. De kosten van het opwekken van fossiele energie zijn hoger dan die van zonne- en windenergie. Door invloed die de fossiele lobby heeft uitgeoefend is sprake van nalatigheid in het stimuleren van het op tijd beschikbaar zijn van duurzame energie. Dit levert volgens mij een probleem op bij het opstellen van een passende beoordeling van de voorgenomen mijnbouw.
7. Ik krijg de indruk dat de overheid zich onttrekt aan het op juiste wijze toepassing geven aan de effectbepaling die ertoe strekt dat met zekerheid moet vaststaan dat geen aantasting van natuurlijke kenmerken plaatsvindt voor de habitattypen of soorten in het Natura 2000-gebied. Ik wijs in het bijzonder op risico's die na verloop van bijvoorbeeld een decennium aan het licht treden en die onherstelbaar blijken te zijn.
8. De situatie waarin wij ons bevinden brengt mee dat sprake kan zijn van schaarste. Het gaat erom daar juist mee om te gaan en de schaarste op rechtvaardige wijze te delen. Het abrupt opstarten van het gaan winnen van fossiele energie is manifest inadequaet en kan leiden tot een risico van het voortbestaan van de mensheid.

Ik hoop van harte dat de extra inzet gericht op gaswinning zal stoppen. Wij weten al lang, als we zo doorgaan gaan we naar de knoppen.

Met vriendelijke groet,

Verzonden: 6/8/2022 9:55:05 PM

Onderwerp:

Project: Gaswinning VDW inspraak op het MER en de IEA

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Maatschappelijke organisatie

(Mede) namens:

Organisatie: GAS DrovF

Welke effecten uit de IEA vindt u het meest belangrijk voor de keuze van een voorkeursalternatief en waarom?

Zie bijlage

Welke aanvullende informatie, die van belang is voor de keuze van een voorkeursalternatief, kunt u ons nog geven?

Zie bijlage

Overige suggesties of opmerkingen:

Zie bijlage

Aan: Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt winningsplan VDW
Postbus 111
9200 AC Drachten

Van: Stichting GAS DrOvF
[REDACTED]
[REDACTED]

Betreft: Reactie op MER fase 1 en IEA; gaswinning VDW

Datum: 3 juni 2022

Geachte mevrouw/heer,

Stichting GAS DrOvF is er voor allen die zich zorgen maken over de (negatieve) gevolgen van gaswinning in Zuid-West Drenthe, Noord-West Overijssel en Zuid-Oost Friesland. GasDrOvF heeft een sterk netwerk in de gemeenten Westerveld, Steenwijkerland en Weststellingwerf. De gaswinning in deze 3 gemeenten roept onder bewoners hoe langer hoe meer weerstand en onbegrip op.

Situatie VDW, MER fase 1 en IEA

Bewoners en sympathisanten hebben meegewerkt om beide documenten te lezen en te doorgronden. De resultaten van de onderzoeken zijn niet door ons te controleren, aangezien er geen transparantie is over de manier waarop de onderzoeken zijn uitgevoerd. Daarom reageren wij alleen op wat er in bovengenoemde rapporten is geschreven.

Op alle onderzochte aspecten scoren alle 9 locaties negatief tot zeer negatief. Gaswinning uit VDW zal grote consequenties hebben voor het gebied, maar ook voor de bewoners. Kortom, het gebied is te kwetsbaar voor gaswinning, ondanks de huidige situatie op de energiemarkt. De resultaten uit de MER fase-1 en de IEA maken duidelijk dat dit project geen doorgaan mag en kan vinden. Bovendien wordt nergens in genoemde rapporten aandacht besteed aan het huidige kabinetsbeleid om zo snel mogelijk te stoppen met het gebruik van fossiele brandstoffen. Het is dan ook op geen enkele manier te motiveren om dit project, dat mogelijk tot na 2050 zal duren, te starten.

De ministers van EZK en VRO kunnen uit voornoemde rapporten niet anders dan concluderen dat er geen geschikte locatie is aan te wijzen voor een gaswinlocatie rond VDW. Wij hopen in ieder geval dat de ministers zelfstandig een beslissing nemen en niet datgenen beslissen wat wordt ingegeven door Vermilion.

Overigens blijft het opvallend dat tijdens de bijeenkomst van 17 mei 2022 in Wilhelminaoord bleek dat Vermilion blijft vasthouden aan locatie 1 en EZK aan locatie 6 of 7, keuzes die gezien de negatieve conclusies uit genoemde rapporten niet te motiveren is.

Onjuiste/ onvolledige informatie

Het blijft storend om te lezen dat er afstemming zou hebben plaatsgevonden met de omgeving middels een participatieproces. Dit is een onjuiste weergave daar er geen sprake is van "afstemming". Er is een informatieproces waarbij iedereen kan reageren, maar dit is geen "afstemming".

Ook wordt er gesteld dat "Tijdens sessies met de omgeving alternatieven voor de ligging van de mijnbouwlocaties zijn genoemd". Dit is eveneens onjuist. In de latere sessies zijn mogelijk wel de locaties 7, 8 en 9 als alternatief genoemd, maar verrassend was dat in de NRD ineens 9 locaties waren opgenomen, locaties die zo vaag waren aangegeven dat het voor betrokkenen niet vast te stellen was om welke locaties het precies ging. Nadere informatie werd door EZK niet gegeven. Ook de commissie MER schrijft in haar advies van 2 november 2021 om te omschrijven met welke randvoorwaarden deze negen locatiealternatieven tot stand zijn gekomen, maar ook duidelijk te maken waarom andere locaties niet als alternatief worden onderzocht. Het antwoord op dit verzoek ontbreekt in genoemde rapporten. Op het advies van de commissie MER om in het plan MER-deel (Deel 1 van het MER) toe te lichten of en zo ja waarom deze locatiealternatieven als realistische alternatieven beschouwd kunnen worden blijft het antwoord schuldig ondanks de vele tekst die is gebruikt om de locaties toe te lichten op vele aspecten.

Beschermde omgeving

Onbegrijpelijk is dat EZK 9 locaties heeft benoemd die liggen in de bufferzone van een beschermd Werelderfgoed, de kolonie van Weldadigheid Frederiksoord-Wilhelminaord. Een bufferzone is een verplichting van de Unesco ter bescherming van het Werelderfgoed en in elk nominatiedossier vraagt de Unesco een toelichting over de bijdrage van de bufferzone tot het beheer van de werelderfgoedlocatie. Latere veranderingen aan de bufferzone zullen vrijwel zeker consequenties hebben voor de status van het Werelderfgoed. Uit het onderzoek van RAAP blijkt dat de locaties 5, 7 en 8 waarschijnlijk geen risico vormen voor behoud van de OUV. De andere locaties vormen echter een behoorlijk risico.

Het blijft toch opmerkelijk dat het ene ministerie miljoenen uitgeeft om een project te nomineren voor de Werelderfgoedstatus, terwijl een ander ministerie dit teniet wil doen met het plaatsen van een gaswinlocatie in de bufferzone. Dit is eveneens van toepassing op de miljoenen die worden gestoken in een goede waterhuishouding, terwijl door gaswinning juist schade aan die waterhuishouding wordt toegebracht.

De Provincie Drenthe geeft aan dat 7 van de 9 gaswinninglocaties in Unescogebied niet geschikt zijn. Door de nieuwe gaswinning kan zelfs de Unesco werelderfgoed status in gevaar komen. Zelfs de status van de Koloniën in Veenhuizen en België kunnen in gevaar komen!

Van de 2 overgebleven gaswinninglocaties schrijft EZK zelf al dat één daarvan niet geschikt is om technische redenen. De tweede overgebleven locatie ligt tegen een stikstofgevoelig Natura2000 gebied. Wij zullen daarom geen alternatief voordragen, maar verzoeken om geen van de 9 locaties aan te wijzen.

Passende beoordeling

Als niet kan worden uitgesloten dat een plan of project significante gevolgen heeft voor de gevolgen voor Natura 2000-gebieden, dan moet een Passende beoordeling worden gemaakt op grond van Habitatrichtlijn, artikel 6. Er is sprake van significante gevolgen als het plan of project het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen bemoeilijkt. Daarin zijn ook de stapeling van effecten (cumulatie) belangrijk en effecten als een activiteit buiten een Natura 2000-gebied plaatsvindt. Als voor een plan een Passende beoordeling wordt opgesteld, dan moet ook een plan-MER worden gemaakt (bron: commissie m.e.r.). Aangezien sprake is van een plan-MER procedure (MER fase 1) en

het ministerie van EZK vorig jaar in de Staatscourant (d.d. 24 augustus 2021, nr. 39029) liet weten dat het MER een passende beoordeling zal bevatten begrijpen wij niet waarom er in deze fase geen Passende beoordeling is opgesteld en wijzen wij op de wettelijke verplichting hiervoor!

Haskoning beschrijft dat significante effecten niet kunnen worden uitgesloten m.b.t. het Natura2000 gebied. De commissie MER schijft hierover: *“Als niet kan warden uitgesloten dat een plan of project significante gevolgen heeft, dan moet een Passende beoordeling worden gemaakt. Daarin wordt dieper ingegaan op de gevolgen voor Natura 2000-gebieden.Bij het bepalen of een Passende beoordeling nodig is, mogen mitigerende maatregelen (maatregelen die de effecten terugdringen) niet worden meegenomen. In de Passende beoordeling zelf mag dat wel en dat is ook aan te raden. Hiermee is het mogelijk aan te tonen dat aantasting van natuurlijke kenmerken is uit te sluiten”.* De uitspraak van de rechtbank Haarlem van 22 april 2022 is dan ook van groot belang!! GAS DrOvF staat erop dat er allereerst een echte “Passende beoordeling” zal worden gemaakt!

Cumulatie

De commissie MER verzoekt in haar aanbeveling om in te gaan op bestaande cumulatieve bodemdalingsprognose van 5,2 cm bij de velden Vinkega/Nijensleek met een verwijzing naar de voetnoot: Denk bijvoorbeeld aan de omliggende gasvelden Diever, Nijensleek, Vinkega, De Hoeve en Weststellingwerf/Noordwolde, de toekomstige gaswinning uit de LDS-gasvoorkomens bij Wapse waar dit jaar een winningsplan voor is ingediend, de Winningsvergunning Gorredijk die eindigt op 31-12-2039 en indien relevant het injecteren van afvalwater in het lege veld Nijensleek. In meerdere zienswijzen worden ook projecten voor de cumulatieve beoordeling aangedragen. Aan dit verzoek is volgens ons niet voldaan en wij verzoeken dit alsnog in MER-fase 2 te doen.

Opmerkingen

Opmerkingen van de adviesbureau's Haskoning en Raap voor alle alternatieven:

- Voor géén van de alternatieven zouden significante effecten met betrekking tot luchtkwaliteit te verwachten zijn (zie MER fase 1, pagina 5);
- Op agrarische percelen kunnen ook nesten van grondbroeders aanwezig zijn, dus kunnen tijdens de aanlegfase en opruimfase ook worden vernield/verstoord door aanwezigheid van mens en materieel en extra geluid (zie MER fase 1, pagina 39);
- In de gebruiksfase zal voor alle alternatieven sprake zijn van iets minder geschikt broedgebied van vogels (met name grondbroeders) door ruimtebeslag, maar volgens Haskoning is in de omgeving voldoende alternatief broedgebied waardoor negatieve effecten zijn uitgesloten. Wel kan sprake zijn van een geluidstoename bij het in gebruik nemen van de mijnbouwlocatie. Het gaat hierbij om een vrij constant geluid waardoor aanwezige broedvogels mogelijk zullen wennen aan dit geluid. Volgens Haskoning is in de buurt voldoende leefgebied om naar uit te wijken (zie: MER fase 1, pagina 39). Dit dient echter aangetoond;
- Met name tijdens de aanlegfase en in mindere mate de verwijderingsfase kunnen beschermde amfibieën worden gedood als deze soorten migreren van winterhabitat naar voortplantingshabitat (en andersom) (zie MER fase 1, pagina 39);
- Voor alle alternatieven (behalve alternatief 7) geldt dat verstoring door geluid, licht en optische verstoring alleen mogelijk relevant zijn voor de aangewezen broedvogels van het Natura 2000-gebied Drents-Friese Wold & Leggelderveld. De afstand tot het Natura-2000 gebied bedraagt minimaal 600 meter waardoor er geen sprake zou zijn van verstoring door licht, geluid en optische verstoring in de broedgebieden van deze soorten. Dit dient echter aangetoond te worden. De meeste soorten zijn tijdens de broedperiode sterk afhankelijk van het leefgebied in Natura 2000-gebied om te foerageren (zie MER fase 1, pagina 42);
- Het is mogelijk dat eventueel voorkomende migrerende/overwinterende kamsalamanders worden gedood. Adulte kamsalamanders blijven vaak minder dan 100 meter van het voortplantingswater. Als het leefgebied minder geschikt is komt migratie voor over enkele honderden meter. Dispersie vindt plaats over enkele honderden meters, de maximale afstand waarover dispersie plaatsvindt ligt in de

orde van grootte tussen de 500 en 700 meter (Kennisdocument kamsalamander Bij 12). (zie MER fase 1, pagina 42);

- Voor alle alternatieven geldt dat Agrarische gebieden over het algemeen slecht onderzocht op het voorkomen van beschermde soorten (in tegenstelling tot natuurgebieden). Er zijn dus kennisleemten. Het literatuuronderzoek (opvragen gegevens NDFF) geven zeker in agrarisch gebied geen volledig inzicht van de verspreiding van beschermde soorten. Hiervoor is aanvullend veldonderzoek nodig (zie: MER fase 1, pagina 116);
- Archeologische waarden met betrekking tot de periode van de kolonie kunnen aanwezig en mogelijk onderzoek waardig zijn. Er ontbreekt momenteel een goed beeld van de (te verwachten) archeologische waarden i.r.t. de kolonieke periode. Hier wordt in opdracht van de Provincie Drenthe een onderzoek uitgevoerd. De effecten op de archeologische waarden die samenhangen met de OUV konden hierdoor (nog) niet worden beoordeeld. De verwachting is dat dit onderzoek in het voorjaar van 2022 is afgerond (zie Bijlage A1 bij MER fase 1: Heritage Impact Assessment Fase 1 van archeologisch adviesbureau Raap);
- De routing van de locaties 3, 4 en 6 volgt Oostvierdeparten, een smalle, mogelijk minder goed gefundeerde weg. Aan de route liggen drie koloniewoningen die zijn opgenomen als attribuut. De staat van de fundering van deze woningen is onbekend. Er ontbreekt momenteel een goed beeld van de mogelijke impact van trilling van zwaar werkverkeer op de bouwkundige staat van deze drie koloniewoningen (zie Bijlage A1 bij MER fase 1: Heritage Impact Assessment Fase 1 van archeologisch adviesbureau Raap);
- De locaties 1, 4, 5 en 9 scoren negatief op de 300 meter geluidscontour. Binnen die contour liggen geluidsgevoelige woningen. De campings die deels binnen de 300 meter zijn gelegen ten aanzien van de locaties 5, 6 en 7 zouden geen invloed op de score hebben omdat eventuele gebouwen op de campings tijdelijk zijn bewoond;
- De uitbreiding van de bestaande locatie 9 en vernieuwing van locatie 7 zullen naar verwachting evenveel kosten met zich meebrengen in vergelijking met de kosten voor de aanleg van een geheel nieuwe locatie vanwege sloop bestaande bouw en complexe bouwsituatie vanwege bestaande gasproductie. Alle mijnbouwlocaties hebben nieuwe aansluitingen van de gasleiding nodig. In totaal zijn de investeringskosten voor de mijnbouwlocatie en aansluitingen van de gasleiding dus gelijk, namelijk € 900.000.

Onze reactie

Alleen al op basis van de omgevingseffecten is géén van de alternatieven geschikt voor de aanleg van een boorlocatie. Hierin dienen de (ondergrondse) mijnbouweffecten nog te worden beoordeeld en meegewogen en dient een **Passende beoordeling** te worden opgesteld omdat het risico op significante effecten op de Natura 2000-gebieden niet is uitgesloten. Het is aannemelijk dat dit de scores negatief zal beïnvloeden.

Het moment om op zoek te gaan naar een geschikte locatie lag wat ons betreft in 2009.

Toen was sprake van een relatieve nulsituatie en had de totale omvang van de plannen aan medebestuurders en leefomgeving kunnen worden voorgelegd. Tot nu toe zijn de plannen 'stukje bij beetje' aan ons gepresenteerd, zodat dit ook geldt voor de negatieve gevolgen. Er was tot nu toe geen cumulatief beeld en het ministerie blijft zich hiertegen verzetten. Kennelijk stroken onze belangen en rechten niet met het belang van alsmear uitbreidende gaswinning.

Hierbij ontstaat bij velen de indruk dat de overheid er niet is voor de bewoners, en dat ondanks de verkiezingsbeloften er nog steeds geen verandering in dit opzicht te zien is.

Ondanks dat ook wij van mening zijn dat we Rusland niet willen financieren met de oorlog in Oekraïne, door geen gas en olie meer af te nemen, vinden wij dat EZK ook niet te kort door de bocht moet gaan en procedures wilt omzeilen, waarvan we weten dat de rekening in de toekomst bij de bewoners in dit gebied komt te liggen. Omgekeerde bewijslast en het afgeven van een bankgarantie door Vermilion is dan ook een advies waarvan wij hopen dat deze door EZK en de minister wordt overgenomen.

Wij leven in een kwetsbaar gebied met Natura2000 en Unesco erfgoed bescherming.

Een berekening die is gedaan voor gaswinning in deze regio en een kunstmestfabriek laat een duidelijke balans zien: één kunstmestfabriek verbruikt jaarlijks twee miljard Nm³ gas; dat is evenveel als 2/3 van de inhoud van het Diever veld. Deze berekening is gedaan om gaswinning in het juiste perspectief te zien en de belasting die het veroorzaakt.

Volgens critici kan Nederland prima zonder kunstmestfabriek. Zeker nu toch echt stappen worden gezet richting circulaire landbouw, waarin gebruik van veel minder kunstmest wordt nagestreefd. Zeker in onze regio. Als deze fabriek, of een andere grootafnemer, veel minder gas verbruikt dan helpt dat om de klimaatdoelen te halen én het gasverbruik neemt in één klap sterk af per jaar. Daarnaast stellen het ministerie en Vermilion dat de uitbreiding van aardgaswinning als *“minst vervuilende fossiele brandstof een belangrijke rol kan vervullen in de transitie naar een CO₂-arme energie-voorziening in 2050”*.

In een gepubliceerde wetenschappelijke studie van de University College Londen is geconcludeerd dat de nog winbare hoeveelheden olie, gas en kolen in de bodem moeten blijven om de CO₂ uitstoot terug te dringen en om de opwarming van de aarde te beperken tot 1.5 graad Celcius.

Dit wordt ook al jarenlang gepropageerd door het IPCC, het Klimaatpanel van VN.

Wij vragen ons dan ook af of de beoogde uitbreiding van gaswinning verantwoord is t.o.v. onze Natura2000 gebieden. Vooral de herinrichtingsdoeleinden voor onze beekdalen en hún rol in het klimaatvraagstuk, namelijk herstel van natuurlijke waterwegen, zoals beekdalen. Dit om een toename van waterberging te realiseren, als compensatie voor de gevolgen van de klimaatverandering veroorzaakt door CO₂ uitstoot. Het beoogde doel gaswinning conflicteert met dit beoogde doel.

Bodemdaling zal verder toenemen met het risico dat gaswinning tot afname van waterberging leidt en dus tot afname van het doel compensatie van klimaatverandering. Wij begrijpen dat de minister van Economische Zaken kijkt naar economische winbaar gas, maar tegelijkertijd past dit niet bij zijn andere portefeuille namelijk Klimaat.

Wij vragen daarom de minister van EZK zich niet alleen te richten op de economische en geopolitieke kant van gaswinning, maar zich ook te richten op het behalen van de klimaatdoeleinden door een versnelde energietransitie. De huidige gasprijzen maken dit mogelijk en dienen met name dáárvóór én in onze regio te worden ingezet.

Daarnaast hopen wij dat de overheid, met name de minister en staatssecretaris van EZK, beter omgaan met de bezwaren die er leven bij de burgers.

Met vriendelijke groet,
Bestuur van de stichting GAS DrOvF

Verzonden: 6/8/2022 10:01:45 PM

Onderwerp:

Project: Gaswinning VDW inspraak op het MER en de IEA

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: Postbus

Huisnummer: 60

Postcode: 8470 AB

Woonplaats: Wolvega

Land: Nederland

Telefoonnummer:

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Overheid

(Mede) namens:

Organisatie: Gemeente Weststellingwerf

Welke effecten uit de IEA vindt u het meest belangrijk voor de keuze van een voorkeursalternatief en waarom?

Zie bijlage

Welke aanvullende informatie, die van belang is voor de keuze van een voorkeursalternatief, kunt u ons nog geven?

Zie bijlage

Overige suggesties of opmerkingen:

Zie bijlage

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
 Tav de [REDACTED] (RCR-projectleider)
 Postbus 20401
 2500 EK Den Haag

Gemeentehuis
 Griffioenpark 1, Wolvega
 Postadres
 Postbus 60, 8470 AB Wolvega
 Telefoon
 [REDACTED]
 Fax
 [REDACTED]
 Internet
www.weststellingwerf.nl
 E-mail
info@weststellingwerf.nl

Wolvega, 7 juni 2022

Referentienummer: 0098154282
 Documentnummer: 0098422718

Behandeld door [REDACTED]

Onderwerp: zienswijze MER fase 1 en IEA gaswinning VDW + reactie op verzoek VKA

Geachte [REDACTED]

De Staatssecretaris van EZK heeft een MER fase 1 en een Integrale Effect Analyse (IEA) opgesteld gericht op het beoogde gaswinningsproject "VDW". Deze stukken liggen van 10 mei tot en met 6 juni 2022 ter inzage. Middels dit schrijven geven wij u onze zienswijze.

De Staatsecretaris vraagt ons daarnaast in een separate brief van 3 mei 2022 om advies inzake het voorkeursalternatief. Onderstaand gaan wij ook hier op in.

Deze brief is in samenspraak met de gemeente Westerveld opgesteld.

Negatief gemeentelijk gasbeleid

Alvorens wij inhoudelijke reageren op uw verzoek, wijzen wij u eerst op het negatieve gemeentelijke beleid inzake gaswinning. In dat beleid is vastgelegd dat de gemeente Weststellingwerf geen medewerking verleent aan nieuwe ontwikkelingen op het gebied van gaswinning, omdat dit niet past:

- bij ons streven naar verduurzaming;
- binnen de energietransitie;
- in ons beeld van het afbouwen van gaswinning in Nederland.

Het project VDW is gericht op (onderzoek naar) de ontwikkeling van nog niet eerder aangeboorde gasvelden. Wij zijn op grond van het gemeentelijke beleid tegen de ontwikkeling van gaswinning uit het voorkomen VDW.

Beschikbare Locaties

Er zijn momenteel 9 alternatieven voor de winningslocatie. In het MER en in de IEA is duiding gegeven aan de locaties. Wij hebben geen volledige herbeoordeling van de zeer uitgebreide stukken uitgevoerd. Onderstaand onze algemene reactie voor zover het de locaties gelegen in Wetstellingwerf betreft of daarop aansluitend.

Locatie 5 gelegen ten oosten van Noordwolde tussen de Oosterstreek en de Dwarsvaartweg, achten wij ruimtelijk niet acceptabel vanwege de volledig nieuwe inbreuk in dit toeristisch waardevolle, kwetsbare, groene gebied. Temeer omdat de locatie op korte afstand en in het zicht vanuit de dorpen Noordwolde en Oosterstreek is gelegen. Daarbij is de locatie, zoals u ook zelf stelt, bijna niet uitvoerbaar gezien de grote afstand tot de gasvelden.

Locatie 6, gelegen tussen de Oostvierdeparten en Vledderveen is weliswaar gelegen in de gemeente Westerveld, maar de toegangsweg komt uit op de Oostvierdeparten (Weststellingwerf). De Oostvierdeparten is erg smal en wordt intensief gebruikt door fietsers, daarnaast staan er veel waardevolle bomen. Dit kwetsbare wegdeel is daarom niet geschikt voor het zware verkeer, dat de boorlocatie tijdelijk in grote hoeveelheden en ook permanent moet bereiken. Uitwijkmogelijkheden zijn amper te realiseren en er is geen goed overzicht vanwege de bomen. De toegangsweg loopt daarnaast dicht langs een woning aan de Oostvierdeparten en komt bijna recht tegenover een andere woning uit. Dat is onwenselijk (exacte afstand niet te meten, detailtekening ontbreekt in de stukken). Locatie 9 (uitbreiding van de bestaande gaswinlocatie Vinkega) is, zoals u ook al aangeeft, gezien de grote afstand tot de velden technisch helemaal niet haalbaar, en moet daarmee ons inziens als alternatief worden geschrapt.

Voor wat betreft de locaties die gelegen zijn in de gemeente Westerveld, verwijzen wij naar de afzonderlijk reactie van onze buurgemeente.

Voorkeursalternatief

In uw brief van 3 mei 2022 vraagt u om advies op het voorkeursalternatief. U geeft daarbij aan dat de locaties 6 en 7 het meest geschikt lijken.

Beide locaties liggen niet in de gemeente Weststellingwerf; wij verwijzen wat betreft de beoordeling van deze locaties an-sich, naar de beoordeling van de gemeente Westerveld en wat betreft de beoordeling van de ontsluiting van locatie 6, naar onze eerder gemaakte opmerkingen.

Wij hebben geen nader inhoudelijk advies over een voorkeursalternatief gezien ons negatieve beleid inzake gaswinning. Daarnaast kunnen wij ons niet uitspreken over alternatieven gelegen in onze buurgemeente. Als bovenstaand benoemd zijn de locaties gelegen in Weststellingwerf geen reële alternatieven.

Voor de gezamenlijke reactie met de gemeente Westerveld inzake de bescherming van het werelderfgoed De Koloniën van Weldadigheid, zie onderstaand.

Unesco werelderfgoed

In de IEA is op de kaart de kernzone ('property') en bufferzone aangegeven van het UNESCO Werelderfgoed. Wat wij hierin missen, is de ligging van het gasveld(en) in datzelfde plaatje met daarbij de geplande putten en het ondergrondse put-en boortraject.

Het is dan ook aan te bevelen om ten aanzien van de voorgenomen winning (ligging locatie en velden) en het Werelderfgoed een totaalplaatje te maken. Dat geldt tevens voor het aangrenzende Natura 2000-gebied.

U geeft in uw brief aan dat na de zomer de minister een keuze maakt voor een voorkeurslocatie. Deze locatie wordt nader onderzocht en dit wordt vertaald in de MER, fase 2. Het lijkt hiermee alsof als die keuze eenmaal gemaakt is, niet meer terug gevallen kan worden op de andere alternatieven. Dit vinden wij ongewenst, omdat de keuzecriteria niet samenhangend zijn. De keuze is zeer strikt en kan voor het UNESCO Werelderfgoed slecht uitpakken terwijl het voor milieu of economisch belang wel goed uitpakt.

Deze werkwijze brengt met zich mee dat er dan vanuit oogpunt van cultuurhistorie geen goede weging gemaakt wordt om MER, fase 1 goed gemotiveerd af te ronden. Geldt nu voor het UNESCO Werelderfgoed de visuele aantasting als argument, dan staan daar andere wegen vanuit milieuperspectief tegenover.

De ondergrondse activiteiten zoals het maken van boorgaten, het boren zelf (het aanbrengen van boorpijpen in de ondergrond) en de uiteindelijke winning lijken niet te zijn te zijn niet meegenomen in de effecten op het UNESCO Werelderfgoed en Natura 2000.

Dit terwijl bodemactiviteiten grote effecten kunnen hebben op beide aspecten.

Het lijkt alsof deze weging min of meer overgeslagen wordt en de gekozen locatie na de zomer wordt voorzien van een nadere weging. Dit zou dan vertaald worden in de MER, fase II en IEA, deel 2 ? De vraag is dan ook waarom een vergelijkbare weging op voorhand niet al is toegepast bij de nu voorliggende stukken van fase 1. Ambtelijk is hierop bij de totstandkoming van de HIA (nu IEA) gereageerd. Een vergelijkbare weging zou moeten gelden om de boring en installatie/pijpleiding/infrastructuur (ondergrondse infrastructuur) geschikt te maken voor zowel het UNESCO Werelderfgoed als Natura 2000.

Wij wijzen u er op dat veel van de UNESCO attributen in het gebied (gebouwde omgeving die direct gerelateerd is aan de ontstaansgeschiedenis van de Koloniën van Weldadigheid) niet of nauwelijks zijn gefundeerd omdat dit gezien de bodemstructuur niet als noodzakelijk werd geacht. Onomkeerbare schade als gevolg van bodemactiviteiten zoals booractiviteiten maar met name bodemdaling en bodemtrilling aan deze 'attributen' (of gebouwde omgeving in algemene zin) is daarom een reële bedreiging.

De commissie MER heeft geadviseerd om voorafgaand aan deze winning een nulmeting uit te voeren. Wij sluiten ons hierbij aan. Wij verzoeken u (nogmaals) met klem dat u voorafgaand aan deze winning voor alle gebouwen behorende tot het aangewezen UNESCO gebied een nulmeting laat uitvoeren. Dit is niet de bouwkundige opname zoals u die eerder heeft voorgeschreven in het kader van o.a. Vinkega, Eesveen en Wapse maar een echte nulmeting voorafgaand aan de boring en winning van VDW. U heeft in meerdere reacties laten weten dat u geen meerwaarde ziet in bouwkundige opnames maar waar nodig wel bereid bent nulmetingen uit te laten voeren. Het lijkt ons meer dan noodzakelijk om juist in dit gebied een dergelijke nulmeting uit te (laten) voeren. Naar onze mening dient een nulmeting te bestaan uit in elk geval een bouwkundige momentopname voorafgaand aan de daadwekelijke boring. Vermilion heeft ervaring met bouwkundige opnames dus een nulmeting kan naar onze mening via dezelfde methodiek plaatsvinden. Hoe groot deze range zou moeten zijn van deze nulmeting laten wij aan u over, maar met klem vragen wij om in elk geval voorafgaand aan uw instemmingsbesluit een nulmeting uit te laten voeren aan de gebouwen ("attributen") behorend tot het Unesco gebied.

UNESCO heeft in het verleden een zogenaamd 'compendium' uitgegeven over de effecten van het winnen van grondstoffen in- of bij een UNESCO Werelderfgoed. Dit zijn Besluit 37 COM 7 en 40 COM 7, 3.5.6. Physical resource extraction. In dit compendium stelt UNESCO onomwonden dat delven van grondstoffen in een UNESCO Werelderfgoed- site te allen tijden tegengegaan moet worden en winning van grondstoffen in de nabijheid van een UNESCO Werelderfgoed die vanwege de strekking en werking een nadelige invloed kunnen hebben op de OUV's van de site, voorkomen moeten worden.

Van belang hierbij is de situatie bij de Waddenzee. In december 2021 heeft voormalig staatssecretaris Blok aangegeven dat hij voornemens is om gaswinning onder de Waddenzee toe te staan. UNESCO reageerde hierop dat dit mogelijk gevolgen zou kunnen hebben voor de UNESCO status en ging in een eerste reactie zelfs zover om de UNESCO status ter sprake te stellen. De ontwikkelingen in Oekraïne hebben effect op bepaalde standpunten. De noodzaak voor "eigen" gas is hoog. Of en hoe dit effect gaat hebben op het UNESCO standpunt nog ongewis.

Van belang is daarnaast de brief van onze UNESCO ambassadeur aan UNESCO waarin nut en noodzaak van het HIA2 wordt aangegeven.

Tot slot en samenvattend: eigenlijk kan het ministerie van EZK nog helemaal geen keuzes maken zolang de totale gevolgen niet integraal zijn afgewogen. Dat is op dit moment zeker nog niet het geval.

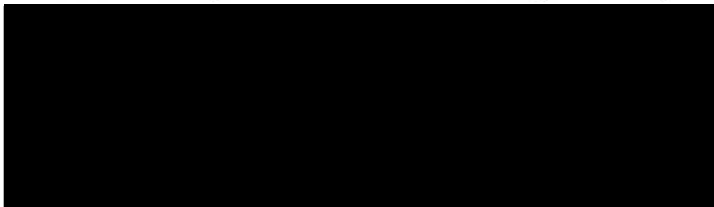
Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Burgemeester en Wethouders van Weststellingwerf,

de secretaris,

de burgemeester,

Verzonden: 6/8/2022 10:05:23 PM

Onderwerp:

Project: Gaswinning VDW inspraak op het MER en de IEA

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: Postbus

Huisnummer: 20120

Postcode: 8900 HM

Woonplaats: Leeuwarden

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Overheid

(Mede) namens:

Organisatie: Provincie Friesland

Welke effecten uit de IEA vindt u het meest belangrijk voor de keuze van een voorkeursalternatief en waarom?

Zie bijlage

Welke aanvullende informatie, die van belang is voor de keuze van een voorkeursalternatief, kunt u ons nog geven?

Zie bijlage

Overige suggesties of opmerkingen:

Zie bijlage

AANGETEKEND, PER GEWONE POST EN
J.G.WIGGER@MINEZK.NL
 Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
 [REDACTED]
 Postbus 20401
 2500 EK DEN HAAG

postbus 20120
 8900 hm leeuwarden
 tweebaksmarkt 52
 (058) 292 59 25

www.fryslan.frl
 provincie@fryslan.frl
 www.twitter.com/provfryslan

Leeuwarden, 2 juni 2022
 Verzonden,

Ons kenmerk : 02000981
 Afd./Opgave : Omgevingszaken
 Behandeld door : Team VTH / [REDACTED]
 Uw kenmerk : DGKE-WO/ 22194693
 Bijlage(n) :

Onderwerp : Pro forma reactie op MER/IEA en advies voor VKA inzake gaswinning
 VDW

Geachte [REDACTED]

Bij brief van 3 mei jl. stelt u ons in de gelegenheid te reageren op de MER fase 1 en de Integrale Effect Analyse (IEA) van het gaswinningsproject met de huidige naam VDW. Met de betreffende brief vraagt u ons ook om u te adviseren over de keuze van het voorkeursalternatief (VKA) voor de mijnbouwlocatie. Het één en ander voor 7 juni a.s.

Gaswinning in het onderhavige gebied wordt als zeer ingrijpend ervaren. Bovendien vinden wij de voorgestelde gaswinning onwenselijk nu zich deze binnen de invloedssfeer van het gaswinningsproject VDW, het UNESCO Werelderfgoed Koloniën van Weldadigheid bevindt. Het één en ander vereist een zeer zorgvuldige en integrale afweging.

Hierbij geven wij u te kennen gebruik te willen maken van de mogelijkheid om te reageren op de MER fase 1 en de IEA. Tevens zijn wij graag bereid u te adviseren over de VKA voor de mijnbouwlocatie. Gelet op de te betrachten zorgvuldigheid in deze, lukt het ons niet om voor 7 juni a.s. te reageren op de MER fase 1/IEA en u van advies te voorzien voor wat betreft de VKA.

Wij verzoeken u ons daarom een nadere termijn te verlenen voor het indienen van de betreffende reactie en het geven van het gevraagde advies.

Namens het college van Gedeputeerde Staten,

[Redacted signature]

M i n u t e

Registratienummer : 02000981

Primair nummer : 01992514

Soort stuk : M

Opgesteld door : Team VTH, [REDACTED]

Afd./Opgave : Omgevingszaken

Telefoon : [REDACTED]

Korte samenvatting van het besluit:

Pro forma reactie op MER/IEA en advies voor VKA inzake gaswinning VDW

Aantekeningen:

Persbericht : Nee

Aantal pagina's : 2

Aantal bijlagen :

Meesturen :

Afschrift aan :

- Paraaf medewerk(st)er :

- Paraaf afdelingshoofd :

Verzonden: 6/15/2022 5:02:23 PM

Onderwerp:

Project: Gaswinning VDW inspraak op het MER en de IEA

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s): [REDACTED]

Voorletters: [REDACTED]

Straat: Postbus

Huisnummer: 122

Postcode: 9400 AC

Woonplaats: Assen

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres:

Als: Overheid

(Mede) namens:

Organisatie: Provincie Drenthe

Welke effecten uit de IEA vindt u het meest belangrijk voor de keuze van een voorkeursalternatief en waarom?

Zie bijlage

Welke aanvullende informatie, die van belang is voor de keuze van een voorkeursalternatief, kunt u ons nog geven?

Zie bijlage

Overige suggesties of opmerkingen:

Zie bijlage

Aan:
het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
t.a.v. [REDACTED]
Postbus 20401
2500 EK 's-GRAVENHAGE

Assen, 31 mei 2022
Ons kenmerk 22/5.5/2022000837
Behandeld door [REDACTED]
Uw kenmerk DGKE-WO/22194675
Onderwerp: Reactie op MER/IEA en advies voor VKA inzake gaswinning VDW

Geachte [REDACTED]

Bij brief van 3 mei 2022 stelt u ons in de gelegenheid te reageren op de MER fase 1 en de Integrale Effect Analyse (IEA) van het gaswinningsproject met de huidige naam VDW. U vraagt ons ook u te adviseren over de keuze van het voorkeursalternatief (VKA) voor de mijnbouwlocatie.

In de afgelopen periode zijn in de MER fase 1 (waaronder de Heritage Impact Assessment (HIA)) en IEA vele factoren onderzocht welke van invloed zijn op een objectieve keuze van de winningslocatie. Deze gegevens zijn samengebracht in de IEA en globaal besproken tijdens het bestuurlijk overleg van 14 april 2022. In uw brief van 3 mei 2022 geeft u aan dat op basis van de IEA en dit bestuurlijk overleg verschillende voorkeursalternatieven naar verwachting afvallen of op voorhand minder geschikt zijn. Wij willen u graag per onderwerp onze adviezen meegeven.

De winning van gas uit meerdere kleine velden in dit deel van Drenthe wordt door omwonenden als zeer ingrijpend ervaren. Een zorgvuldige besluitvorming die oog heeft voor alle belangen van de regio geeft aan dat er rekening gehouden wordt met de zorgen die leven onder de bevolking. In dit licht willen wij u laten weten dat de provincie Drenthe niet tegen gaswinning is, mits dit veilig is voor de inwoners en eventuele schade snel en ruimhartig gecompenseerd wordt. Echter, binnen de invloedssfeer van gaswinningsproject VDW bevindt zich een deel van het UNESCO Werelderfgoed Koloniën van Weldadigheid. Dit vereist een zorgvuldige en integrale afweging omtrent gaswinning in het gebied, ter voorkoming van schade.

De combinatie UNESCO Werelderfgoed en gaswinning ligt binnen Nederland en internationaal onder een vergrootglas. De Rijksoverheid heeft het siteholderschap, en daarmee de bescherming van de kernkwaliteiten van het UNESCO Werelderfgoed Koloniën van Weldadigheid, gedelegeerd aan de provincie Drenthe. De provincie Drenthe verwacht van diezelfde Rijksoverheid dan ook dat zij geen besluiten of maatregelen neemt die schade toebrengen aan dit Werelderfgoed. In de recent opgeleverde Heritage Impact Assessment fase 1 (HIA) is onderzocht in hoeverre de negen mogelijke boorlocaties schade zouden toebrengen aan het UNESCO Werelderfgoed Koloniën van Weldadigheid.

Ons advies aan de staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat (EZK) is, om op grond van de HIA (zowel na fase 1 als later in fase 2) een integrale afweging te maken, samen met de minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en eventuele overige betrokken ministeries, en daarin de belangen van gaswinning, de internationale verdragsverplichtingen van Nederland richting UNESCO Werelderfgoed en de afspraken tussen Nederland en België met betrekking tot het transnationale Werelderfgoed Koloniën van Weldadigheid zorgvuldig mee te wegen. Wij geven daarbij mee dat in hoofdstuk 9 van het Besluit Kwaliteit Leefomgeving instructieregels zijn opgenomen ten aanzien van een projectbesluit, zoals bij deze gaswinning aan de orde is. Met artikel 9.2 (instructieregels voor Werelderfgoed en erfgoed op de Voorlopige Lijst werelderfgoed) legt het Rijk zichzelf de verplichting op geen projectbesluit vast te stellen waarbij de uitvoering van het project de kernkwaliteiten van Werelderfgoed aantast: "Er wordt geen projectbesluit door een van onze ministers vastgesteld voor het uitvoeren van een project dat de kernkwaliteiten van de werelderfgoederen en erfgoederen op de Voorlopige Lijst werelderfgoed bedoeld in artikel 7.4 eerste lid, aantast." In dit licht bezien achten wij de locaties 1 tot en met 4, 6 en 9 niet geschikt als VKA, omdat voor UNESCO Werelderfgoed uitgangspunt is dat landen maximaal rekening houden met de Uitzonderlijke Universele Waarden (OUV) en er aantoonbaar geen alternatieve opties zijn die het Werelderfgoed niet aantasten. Verder zijn voor dit cultureel erfgoed de mogelijkheden voor compenserende maatregelen zeer beperkt: de waarde van het erfgoed hangt namelijk samen met authenticiteit en is onvervangbaar.

Ons advies is:

Gaswinning in dit gebied dient geen schade toe te brengen aan het UNESCO Werelderfgoed Koloniën van Weldadigheid en de aanwezige cultuurhistorische, landschappelijke, natuurlijke en archeologische waarden, zoals benoemd en gewaardeerd in gemeentelijk en provinciaal beleid. Nadrukkelijk wijzen wij u erop dat niet alleen de gebouwen, maar ook de landschappelijke inrichting deel uitmaken van de Uitzonderlijke Universele Waarden (OUV) van het erfgoed. De keuze voor een geschikt VKA voor de productielocatie dient dus, separaat van een beslissing over de toekomstige productie uit de gasvelden zelf, zeer zorgvuldig gemaakt te worden met inachtneming van de landschappelijke kwaliteiten van het erfgoed. Wij adviseren u tevens deze afweging te maken in samenwerking met overige betrokken ministeries.

De meeste alternatieve mijnbouwlocaties liggen op ongeveer één kilometer verwijderd van het Natura 2000 gebied Drents-Friese Wold & Leggerveld. De wet natuurbescherming (artikel 10, lid 1), alsmede de Vogel- en Habitatrichtlijn hebben algemene doelen ten behoeve van het beschermen en ontwikkelen van de natuur en het behouden en herstellen van biodiversiteit, soortenbescherming en waardevolle landschappen. De opdracht aan bestuursorganen is om in deze actief beleid te voeren.

De Wet natuurbescherming schrijft voor dat nadelige gevolgen voor planten en dieren zoveel als redelijkerwijs mogelijk is voorkomen moet worden, ongeacht of deze beschermd zijn of niet. Voor elk Natura 2000-gebied zijn instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd. Het is verboden om zonder vergunning een project te realiseren dat negatieve gevolgen kan hebben (ook door externe werking) op de instandhoudingsdoelstellingen van (de aangewezen habitattypen en -soorten van) een Natura 2000-gebied. Het bevoegd gezag hiervoor is de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. In de EIA wordt aangegeven dat de meeste VKA een (soms beperkt of tijdelijk) negatief effect hebben op beschermde soorten. Daarnaast is voor alle locaties sprake van extra stikstofdepositie in omliggende Natura 2000 gebieden. Dit is met name het geval tijdens de aanlegfase, maar in geval van locaties 7 en 8 is er ook sprake van stikstofdepositie in de gebruiksfase. Er kunnen echter blijkens de EIA mitigerende of compenserende maatregelen genomen worden.

Ons advies is:

Tijdens de aanleg en het gebruik van een productielocatie dient rekening gehouden te worden met de effecten op omliggende natuurgebieden, flora en fauna. Wij adviseren u om bij de selectie van het VKA een natuurtoets te doen en te kiezen voor een locatie waar deze effecten geminimaliseerd of gemitigeerd kunnen worden. Wij adviseren u als onderdeel van de vergunningen de aanvrager op te dragen mitigerende maatregelen te nemen. Dit geldt zowel voor het voorkomen van extra stikstofdepositie als voor nadelige effecten op (beschermde) soorten.

De Omgevingsvisie Provincie Drenthe (2018) benoemt zes verschillende kernkwaliteiten die de Drentse ruimtelijke identiteit inhoud geven. Het gaat om landschap, cultuurhistorie, aardkundige waarden, archeologie, rust en natuur. De mijnbouwlocaties bevinden zich in het Esdorpenlandschap, wat weer onderverdeeld is in de beekdalen, de essen, de veldontginningen (landbouwgronden) en de veldgronden (heide en bos). De MER fase 1 geeft aan dat alle locaties in meerdere of mindere mate negatief beïnvloed worden als ze als VKA aangewezen worden. Dit geldt in grote mate voor locatie 8, dat zich in het landschappelijk waardevolle essenlandschap bevindt. Het behoud en de bescherming van de archeologisch en cultuurhistorisch waardevolle essen staat centraal in de omgevingsvisie provincie Drenthe. Locaties 3 en 4 bevinden zich in veentjes en hebben een hoge archeologische verwachting, omdat ze niet alleen rituele deposities kunnen bevatten, maar ook vaak een belangrijke paleo-ecologische gegevensbron vormen.

Ons advies is:

Locatie 8 zien wij niet als geschikt alternatief aangezien dit het landschap op de es zwaar aantast. Voor de andere locaties adviseren wij u een zorgvuldige afweging te maken om tot het beste alternatief te komen.

Wij adviseren u als onderdeel van de vergunningverlening voor een beoogd VKA de aanvrager op te dragen een verkennend archeologisch booronderzoek uit te voeren, ook voor het tracé benodigd voor de gasleiding. Afhankelijk van de resultaten van het verkennende booronderzoek kan het gebied vrijgegeven worden of moet vervolgonderzoek (karterend booronderzoek of, wanneer een vindplaats is aangetroffen, een waarderend onderzoek) plaatsvinden.

In uw adviesvraag geeft u aan dat verschillende alternatieven (te weten 5, 8 en 9) naar verwachting afvallen, om redenen die onder meer van technische aard zijn. Wij adviseren u om uw beslissing voor een VKA niet te baseren op technische redenen, maar de door ons hierboven gegeven adviezen zwaarder mee te laten wegen.

Ons advies is:

Technische redenen mogen geen reden zijn om een minder geschikt voorkeursalternatief te selecteren in plaats van een locatie waar de impact op erfgoed, (cultuur)landschap en natuur minder is.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,

mb/coll.

Afschrift aan:

- Provinciale Staten van Drenthe
- het Ministerie van OCW